సత్యమేవ జయతే

సాక్షి

WWW.SAKSHI.COM

పేజీలు: 16 వెల: ₹ 5.50

సంపుటి: 17
సంచిక: 339

శనివారం 1-3-2025

SIMULTANEOUSLY PRINTED AT HYDERABAD | BANGALORE | CHENNAI | DELHI | MUMBAI | ANANTAPUR | GUNTUR | KADAPA | KHAMMAM | KARIMNAGAR | KURNOOL | MAHABOOBNAGAR | MANGALAGIRI | NALGONDA | NELLORE | NIZAMABAD | ONGOLE | RAJAMAHENDRAVARAM | SRIKAKULAM | TADEPALLI GUDEM | TIRUPATHI | VIJAYAWADA | VISAKHAPATNAM | WARANGAL

'ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు పదవీ విరమణ నాటికి సొంత ఇల్లు కలిగి ఉండేటట్లు చూడటం ప్రభుత్వాల కనీస బాధ్యత'

టెక్నాలజీతో ముందడుగు

'విజ్ఞాన్ వైభవ్‌-2025'లో రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్

దేశ రక్షణ బాధ్యత యువతపైనే ఉంది: సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి

గచ్చిబౌలి స్టేడియంలో ఆకట్టుకుంటున్న 'రక్షణ' స్టాల్స్

16 లో

ఏపీ బడ్జెట్

హామీలు రద్దు.. మోసాల పద్దు!

బడ్జెట్ పుటల సాక్షిగా బాబు మరోసారి మోసాలు

- నిరుద్యోగ భృతి, ఆడబిడ్డ నిధికి.. సున్నా.. మహిళల ఉచిత బస్సు..తుస్సు
- జాడలేని జాబ్ క్యాలెండర్..
- ఇప్పటికే ఏడాది ఎగ్గొట్టి.. అరకొరగా అన్నదాతా సుఖీభవ
- ఈ పథకానికి కావాల్సింది రూ.10,717 కోట్లైతే బడ్జెట్‌లో ఇచ్చింది కేవలం రూ.6,300 కోట్లే.. 50 ఏళ్లకే పెన్షన్ దేవుడెరుగు..
- అవ్వతాతల పెన్షన్ల వ్యయంలో రూ.5 వేల కోట్లకుపైగా కోత..
- రూ.3 వేల కోట్లకుపైగా కోతలతో 'తల్లికి వందనం'
- మరోపక్క తొలిసారిగా రూ.లక్ష కోట్లకు పైగా అప్పులు.. ప్రజా రుణం రూ.1.03 లక్షల కోట్లు

12 లో

మొత్తం బడ్జెట్ రూ.3.22 లక్షల కోట్లు

సేవాభావాన్ని గుర్తించడం

సామాన్యమైన విషయం కాదు

'సాక్షి ఎక్సలెన్స్ అవార్డ్స్ టెన్త్ ఎడిషన్'లో హరియాణా గవర్నర్ బండారు దత్తాత్రేయ

కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న హరియాణా గవర్నర్ దత్తాత్రేయ, వైఎస్ భారతిరెడ్డి. చిత్రంలో భారతి సిమెంట్స్ మార్కెటింగ్ డైరెక్టర్, ఇక్ఫాయ్ ప్రతినిధులు, 'సాక్షి' సీఈఓ, డైరెక్టర్లు

2 లో

ఉత్తరాఖండ్‌లో భారీ హిమపాతం

బీఆర్‌ఓ క్యాంపుపై విరిగిపడిన మంచు చరియలు

32 మందిని రక్షించిన అధికారులు

మరో 25 మంది ఆచూకీ కోసం గాలింపు చర్యలు

- వివరాలు 6లో

రామోజీ లేరు.. విచారణా అక్కర్లేదు!

'మార్గదర్శి' కేసు సమయం వృథా వ్యవహారం

- డిపాజిట్ల వసూలుపై ఎవరూ ఫిర్యాదు చేయలేదు
- ఒకవేళ ఎవరైనా ఫిర్యాదు చేస్తే ఆర్బీఐ చూసుకుంటుంది
- హైకోర్టుకు సూచించిన తెలంగాణ, ఏపీ ప్రభుత్వాలు
- మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్‌కు లబ్ధి చేకూర్చేలా ఎత్తుగడలు
- చట్ట విరుద్ధంగా రూ.వేల కోట్ల డిపాజిట్ల సేకరణ నేరమేనన్న ఆర్బీఐ
- క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్స్ ఎదుర్కోవాల్సిందే
- రామోజీ చేసిన నేరానికి మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ హెచ్‌యూఎఫ్‌దే బాధ్యత
- ఆయన మరణించినా కూడా విచారణ తప్పదని స్పష్టీకరణ.. నాడు అక్రమాలు జరగలేదని ఇప్పుడు మాట మారుస్తున్నారు : ఉండవల్లి
- మార్చి 7వ తేదీకి విచారణ వాయిదా

దేశ వ్యాప్తంగా సంచలనం సృష్టించిన కేసు.. యావద్భారతం ఒక కేస్ స్టడీగా గమనిస్తున్న వ్యవహారం.. ఆర్బీఐ యాక్ట్ సెక్షన్ 45 (ఎస్) ఉల్లంఘన జరిగిందా? లేదా? అన్నది ఆరు నెలల్లో తేల్చాలంటూ స్వయంగా దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానం సుప్రీంకోర్టు ఆదేశించిన నేరం.. సెక్షన్ 45 (ఎస్)ను ఉల్లంఘిస్తూ, అక్రమ డిపాజిట్ల సేకరణ జరిగిందంటూ స్వయంగా ఆర్బీఐ అఫిడవిట్ దాఖలు చేసిన పరిస్థితి.. నిబంధనలకు విరుద్ధంగా లక్షలాది మంది డిపాజిటర్లపై తీవ్ర ప్రభావం చూపే ఆర్థిక లావాదేవీలు.. ప్రజల ప్రయోజనాల పరిరక్షణే ధ్యేయంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిన ప్రభుత్వాలు.. ఇందుకు భిన్నంగా ప్రభుత్వాలు వ్యవహరిస్తున్న తీరు చూసి విశ్లేషకులు, నిపుణులు నివ్వెర పోతున్న పరిస్థితి.. డిపాజిటర్ల వైపు నిలబడాల్సిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రామోజీ వైపు నిలబడుతున్న వైనం.. ఆర్బీఐ మాటలూ బేఖాతర్.. మరోవైపు చనిపోయిన రామోజీపై నేరం నెట్టేసి.. చేతులు దులుపేసుకునే మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ ప్రయత్నం.. ఇప్పుడు ఈ అంశంపైనే సర్వత్రా ఆసక్తి...

సాక్షి, అమరావతి: మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్, దాని కర్త రామోజీరావు వేల కోట్ల రూపాయల ఆర్థిక అవకతవకలకు పాల్పడ్డారని రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఇండియా (ఆర్బీఐ) ఆధారాలతో సహా ఒకవైపు నిరూపిస్తుంటే, మరోవైపు ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆ ఊసే ఎత్తడం లేదు. పైపెచ్చు మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్, దాని ప్రస్తుత కర్త కిరణ్‌ను చట్ట ఉల్లంఘనల నుంచి కాపాడేందుకు శతవిధాలా ప్రయత్నిస్తున్నాయి. అందులో భాగంగానే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వాదనను చాలా సూటిగా తెలంగాణ హైకోర్టుకు నివేదించింది. మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ కర్త రామోజీరావు మరణించిన నేపథ్యంలో, ఈ వ్యాజ్యాలపై విచారణే అవసరం లేదని చంద్రబాబు నేతృత్వంలోని ఏపీ ప్రభుత్వం తెలంగాణ హైకోర్టుకు తేల్చి చెప్పింది. అనవసరమైన విచారణ జరిపి సమయాన్ని వృథా

మిగతా 2వ పేజీలో ▶

ఏ క్షణంలోనైనా బయటికి!

- ఎస్‌ఎల్‌బీసీ సొరంగంలో జీపీఆర్ ద్వారా ఐదు చోట్ల అనుమానిత అవశేషాలు గుర్తింపు
- ఆ ప్రాంతాల్లో తవ్వితే కార్మికుల జాడ తెలియొచ్చంటున్న నిపుణులు
- శిథిలాల తొలగింపు, డీవాటరింగ్, వెల్డింగ్ పనులు వేగవంతం
- మృతదేహాలేవీ లభించలేదు.. ఆ వార్తలను నమ్మొద్దు: నాగర్‌కర్నూల్ కలెక్టర్ సంతోష్

5 లో

సొరంగం కూలిన చోట జీపీఆర్ పరికరం ద్వారా కార్మికుల జాడను తెలుసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్న రెస్క్యూ సిబ్బంది

శరణమా.. రణమేనా?

జెలెన్‌స్కీకి ట్రంప్ అల్టిమేటం

- ఒప్పందానికి రాకుంటే తప్పుకుంటాం
- మీకు మరో అవకాశమంటూ లేనేలేదు
- రష్యాతో రాజీకి రావాల్సిందే..
- వైట్‌హౌస్‌లో ఉద్రిక్తంగా అధ్యక్షుల భేటీ
- మీడియా ముందే వాగ్వాదం, అరుపులు

6 లో

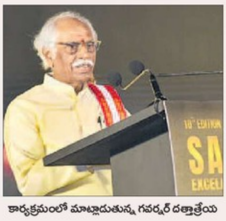

ఓవల్ ఆఫీస్‌లో ట్రంప్‌తో భేటీ అయిన జెలెన్‌స్కీ

సేవాభావాన్ని గుర్తించడం సామాన్యమైన విషయం కాదు

వివిధ రంగాల్లో సేవలు అందిస్తున్న వారిని గుర్తించి అవార్డులు ఇచ్చిన 'సాక్షి' కృషి అభినందనీయం

'సాక్షి ఎక్సలెన్స్ అవార్డ్స్ టెన్త్ ఎడిషన్'లో హరియాణా గవర్నర్ బండారు దత్తాత్రేయ

కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న గవర్నర్ దత్తాత్రేయ

సాక్షి, హైదరాబాద్: సమాజంలో సేవ చేస్తున్న వారిని గుర్తించడం సామాన్యమైన విషయం కాదని హరియాణా గవర్నర్ బండారు దత్తాత్రేయ పేర్కొన్నారు. ఎన్నో రంగాల్లో సేవ చేస్తున్నవారు నిజజీవితంలో తారసపడుతున్నప్పటికీ.. అందులో ఉత్తమమైన వారిని గుర్తించి అవార్డులు అందిస్తున్న 'సాక్షి'కృషి అద్భుతమని ప్రశంసించారు. వివిధ రంగాల్లో సేవలు అందిస్తున్న విశిష్ట వ్యక్తులకు 'సాక్షి'మీడియా గ్రూప్ ఎక్సలెన్సీ అవార్డులు అందజేస్తున్న విషయం తెలిసిందే. శుక్రవారం హైదరాబాద్‌లోని జీఆర్సీ కన్వెన్షన్ సెంటర్‌లో 'సాక్షి ఎక్సలెన్స్ అవార్డ్స్ టెన్త్ ఎడిషన్'కార్యక్రమం జరిగింది. దీనికి ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన బండారు దత్తాత్రేయ.. వైఎస్ భారతిరెడ్డితో కలసి జ్యోతి ప్రజ్వలన చేశారు. అనంతరం మాట్లాడారు.

ఈ కృషిని అభినందించాల్సిందే..

సమాజంలో ఎలాంటి ఫలాలను ఆశించకుండా సేవచేస్తున్నవారు ఎంతోమంది ఉన్నారని.. ఆ సేవలను గుర్తించి ప్రోత్సహిస్తే, వారిలో ఉత్సాహం రెట్టింపు అవుతుందని దత్తాత్రేయ చెప్పారు. వారి జీవితం సమాజంలోని ఎంతోమందికి ఆదర్శంగా, స్ఫూర్తిగా నిలుస్తుందని తెలిపారు. ఎక్సలెన్స్ అవార్డుల పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని 'సాక్షి'మీడియా గ్రూప్ పదేళ్లుగా విజయవంతంగా నిర్వహిస్తోందని.. ఈ కృషిని అభినందించాల్సిందేనని చెప్పారు. ''ఎక్సలెన్స్ అవార్డుల ఎంపిక ప్రక్రియ ఆషామాషీ కాదు. సేవ చేసేవారిని గుర్తించడం, వారి సేవతో సమాజంలో వస్తున్న మార్పును విశ్లేషించడం ద్వారా విశిష్ట వ్యక్తులను గుర్తించి అవార్డులకు ఎంపిక చేయడం జ్యూరీ సభ్యులకు అతిపెద్ద సవాలు..''అని దత్తాత్రేయ పేర్కొన్నారు. ఈ అవార్డులకు ఎంపిక చేసిన విధానం అద్భుతంగా ఉందని జ్యూరీ సభ్యులను అభినందించారు. పదేళ్ల అవార్డుల ప్రదానోత్సవానికి తనను ముఖ్య అతిథిగా ఆహ్వానించినందుకు 'సాక్షి'కి కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో పర్యావరణ పరిరక్షణ, వ్యవసాయం, విద్య, సామాజిక అభివృద్ధి, వ్యాపారం, పరిశ్రమలు, ఆరోగ్య పరిరక్షణ తదితర కేటగిరీలలో తొమ్మిది మందికి గవర్నర్ బండారు దత్తాత్రేయ చేతుల మీదుగా 'సాక్షి'ఎక్సలెన్స్ అవార్డులను ప్రదానం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో భారతి సిమెంట్స్ మార్కెటింగ్ డైరెక్టర్ రవీందర్‌రెడ్డి, ఇక్ఫాయ్ యూనివర్సిటీ డైరెక్టర్లు కె.ఎల్.నారాయణ, కె.ఎస్.వేణుగోపాల్‌రావు, వైస్ ప్రెసిడెంట్ శ్రీకాంత్ పోతూరి, సాక్షి సీఈవో, డైరెక్టర్లు, ఎడిటర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పేదల కన్నీళ్లు అర్థం చేసుకోవాలి..

వారి ముఖాల్లో సంతోషం కన్పించాలి

టీపీసీసీ భేటీలో రాష్ట్ర ఇన్‌చార్జి మీనాక్షి నటరాజన్

- పదేళ్ల పాటు పార్టీ జెండా మోసినవారి అభిప్రాయాలు వినాలి
- బీజేపీ, బీఆర్ఎస్‌లను ఎదుర్కొనేందుకు నిర్దిష్ట కార్యాచరణ ఉండాలి
- బ్యానర్లలో ఫొటోలు పెట్టి లబ్ధి పొందుదామంటే కుదరదు

కాచిగూడ రైల్వే స్టేషన్ నుంచి తన బ్యాగును తానే మోసుకుంటూ బయటికి వస్తున్న మీనాక్షి నటరాజన్. చిత్రంలో పీసీసీ చీఫ్ మహేశ్‌గౌడ్ తదితరులు

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ అధికారంలోకి వచ్చిన ఏడాదిలోనే అనేక ప్రజోపయోగ కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తున్నామని, ఇలాంటివి ఇంకెక్కడా జరగడం లేదని తాను భావిస్తున్నానని రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ వ్యవహారాల ఇన్‌చార్జి మీనాక్షి నటరాజన్ చెప్పారు. ''మనకు ఇంకా నాలుగేళ్ల సమయముంది. మన ప్రభుత్వం , సీఎం అనేక పనులు చేస్తున్నారు. ఎన్నికల సమయంలో ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. మనం ప్రభుత్వాన్ని నడపడం ద్వారా తెస్తున్న మార్పు మన అంతర్గత వ్యవహారాల్లోనూ కనిపించాలి. మనం కళ్లు మూసుకుంటే పేదల ముఖాలు కనిపించాలి.వారి కన్నీళ్లు అర్థం చేసుకోగలగాలి. వారి ముఖాల్లో సంతోషం కనిపించేలా చేయాలి. అప్పుడే మనం సవ్య దిశలో వెళ్తున్నట్టు. అలా జరగకపోతే మన పంథాను మార్చుకోవాలి. మార్చుకోకపోతే ప్రజల్లో విశ్వాసం ఉండదు..' అని అన్నారు. శుక్రవారం గాంధీభవన్‌లో టీపీసీసీ అధ్యక్షుడు మహేశ్‌కుమార్‌గౌడ్ అధ్యక్షతన జరిగిన టీపీసీసీ విస్తృత స్థాయి కార్యవర్గ సమావేశానికి ఆమె హాజరయ్యారు.

కార్యకర్తలు ఆత్మగౌరవంతో బతకాలి: 'చివరి బంతిలో కూర్చున్న వారికి కూడా సంక్షేమ ఫలాలు అందుతున్నాయో లేదో సమీక్ష చేసుకోవాలి. అలా అందకపోతే మనం ప్రభుత్వంలోకి వచ్చి ఉపయోగం లేదు. కాంగ్రెస్ కార్యకర్తల కృషితోనే అధికారంలోకి వచ్చాం. కార్యకర్తలు ఆత్మగౌరవంతో బతకాలి. వారు ఆత్మగౌరవంతో నిలబడేలా చేయాల్సిన బాధ్యత అధికారంలోకి వచ్చిన వారిపై ఉంటుంది. తెలంగాణతోపాటు పార్టీ అధికారంలో ఉన్న రాష్ట్రాల్లో ఇది మన ప్రభుత్వమని కార్యకర్తలకు అనిపించాలి. ప్రభుత్వంలో కార్యకర్తల భాగస్వామ్యం ఉండాలి. పదేళ్లపాటు జెండా మోసిన వారి అభిప్రాయాలను విని, వారికి న్యాయం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది..' అని మీనాక్షి చెప్పారు.

సామాజిక సర్వే ఎజెండా క్షేత్రస్థాయికి చేరాలి: 'ఓవైపు ప్రత్యర్థి పార్టీల రాజకీయ వాదాలను నియంత్రిస్తూనే, కాంగ్రెస్ ఆలోచనా విధానాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లాలి. అందువల్ల వ్యక్తి వాదం వద్దు. అందరం కలిసి సంఘటితంగా పనిచేయాలి. తెలంగాణలో ప్రాంతీయ పార్టీ కూడా ఉంది. ఆ పార్టీతో పోరాడే విధానం వేరుగా ఉండాలి. బీజేపీ, బీఆర్ఎస్‌లకు పెద్ద తేడా ఏమీ లేదు. అయితే వారిని ఎదుర్కొనేందుకు నిర్దిష్ట కార్యాచరణ ఉండాలి. దేశంలోనే తొలిసారి తెలంగాణలో కులగణన జరిగింది. ఇది దేశానికే రోల్‌మోడల్ కావాలి. సామాజిక సర్వే ఎజెండా క్షేత్రస్థాయికి చేరాలి. ప్రభుత్వం ఎంత పనిచేసినా పార్టీపరంగా ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లకపోతే ఉపయోగం ఉండదు. జై బాపూ, జై భీం, జై సంవిధాన్ కార్యక్రమాన్ని విస్తృతంగా ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లాలి. ఇందుకోసం జిల్లా, మండల, గ్రామ స్థాయిలో కార్యాచరణ రూపొందించుకోవాలి..' అంటూ దిశానిర్దేశం చేశారు.

రైల్వేస్టేషన్‌కు రావొద్దు.. బ్యాగులు మోయొద్దు: 'అందరం అన్నదమ్ముల్లా కలిసి పనిచేద్దాం. పార్టీ కార్యకర్తలు ఎవరు ఫోన్ చేసినా నేను మాట్లాడతా. నా కోసం ఎవరూ రైల్వేస్టేషన్‌కు రావాల్సిన అవసరం లేదు. పార్టీ కార్యకర్తలను వెనుక తిప్పుకోవడం, జిందాబాద్‌లు కొట్టించుకోవడం సరికాదు. నా బ్యాగులు కూడా ఎవరూ మోయవద్దు. ఒకవేళ నాకు బలం లేకపోతే నేనే సహాయం అడుగుతా. బ్యానర్లు, హోర్డింగుల్లో ఫొటోలు పెట్టి రాజకీయ లబ్ధి పొందాలంటే కుదరదు. ప్రజల్లో ఉన్నప్పుడే గెలుస్తారు. పార్టీ కార్యకర్తలు వారి పనిచేసుకుంటూ వెళ్లాలి. ఎక్కడా ఆత్మగౌరవాన్ని తక్కువ చేసుకోవద్దు. ఏడాది కష్టపడిన విధంగానే మరో నాలుగేళ్లు కష్టపడదాం. అందరితో కలిసి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమంటే పేదల ప్రభుత్వమని నిరూపిద్దాం..' అని మీనాక్షి పిలుపునిచ్చారు.

రామోజీ లేరు.. విచారణా అక్కర్లేదు!

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

చేసుకోవద్దని ఏకంగా హైకోర్టుకే సూచించింది.

ఎవరైనా ఫిర్యాదు చేస్తే, ఆర్‌బీఐ చూసుకుంటుంది.!: ఏపీ మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ చట్టవిరుద్ధంగా డిపాజిట్లు వసూలు చేయడంపై ఫిర్యాదులు ఏవీ లేవని, పత్రికా ప్రకటనలు ఇచ్చిన తరువాత కూడా ఎవరూ ముందుకు రాలేదని, అందువల్ల విచారణ జరిపి ప్రయోజనం లేదని ఏపీ ప్రభుత్వం వివరించింది. ఒకవేళ తర్వాత ఎవరైనా ఫిర్యాదు చేస్తే, వారి సంగతి రిజర్వు బ్యాంక్ చూసుకుంటుందని ప్రభుత్వం తరఫున ఆ రాష్ట్ర అడ్వొకేట్ జనరల్ (ఏజీ) దమ్మాలపాటి శ్రీనివాస్ స్పష్టం చేశారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇదే రీతిన వాదనలు వినిపించింది. అయితే కోర్టు తీర్పు మేరకు చర్యలు చేపడతామంటూ సన్నాయి నొక్కులు నొక్కింది. ఏ వాదన వినిపిస్తే మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్‌కు లబ్ధి చేకూరుతుందో రెండు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా అలాంటి వాదనలే వినిపించాయి. ఇరు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమ వాదనల్లో ఎక్కడా మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్, రామోజీరావుల అక్రమాల గురించి ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడకపోవడం విశేషం. మార్గదర్శి అక్రమాలకు ఆధారాలున్నా, కనీస స్థాయిలో కూడా వాటి గురించి ప్రస్తావించలేదు.

డిపాజిట్ల సేకరణ చట్ట విరుద్ధమే: ఆర్‌బీఐ

మరోవైపు రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (ఆర్‌బీఐ) తన వైఖరిని పునరుద్ఘాటించింది. మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్, దాని కర్త రామోజీరావు ఆర్‌బీఐ చట్టంలోని సెక్షన్ 45 (ఎస్)కి విరుద్ధంగా ప్రజల నుంచి వేల కోట్ల రూపాయల మేర డిపాజిట్లు వసూలు చేశారని మరోసారి తేల్చి చెప్పింది. ఇలా చేయడం సెక్షన్ 58బీ(5ఏ) ప్రకారం అత్యంత శిక్షార్హమైన నేరమని స్పష్టం చేసింది. రామోజీ లేరు కాబట్టి, పిటిషన్‌ను మూసివేయాలంటూ మార్గదర్శి దాఖలు చేసిన అనుబంధ పిటిషన్‌ను కొట్టేయాలని హైకోర్టును అభ్యర్థించింది. రిజర్వ్ బ్యాంక్ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది ఎల్.రవిచందర్ వాదనలు వినిపిస్తూ, రామోజీ చేసిన నేరానికి మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ హెచ్‌యూఎఫ్ బాధ్యత వహించాల్సిందేనని తేల్చి చెప్పారు. చట్టవిరుద్ధంగా డిపాజిట్లు వసూలు చేసినందుకు క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్స్ ఎదుర్కోవాల్సిందేనని స్పష్టం చేశారు. కేసును మూసేయాలంటూ మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ చేసిన అభ్యర్థన సమర్థనీయం కాదన్నారు. చట్టవిరుద్ధంగా మార్గదర్శి డిపాజిట్లు సేకరించిందని, ఆర్‌బీఐ చట్టం సెక్షన్ 45(ఎస్)ను ఉల్లంఘించిందని ఆయన మరోసారి ధర్మాసనానికి గుర్తు చేశారు. హెచ్‌యూఎఫ్ కర్త రామోజీరావు మరణించినా కూడా విచారణ ఎదుర్కోవాల్సిందేనని స్పష్టం చేశారు.

అప్పుడు అలా చెప్పి.. ఇప్పుడు ఇలా..: ఉండవల్లి

మరోవైపు ఈ కేసులో కోర్టు సహాయకారిగా వ్యవహరిస్తున్న మాజీ ఎంపీ ఉండవల్లి అరుణ్ కుమార్ వాదనలు వినిపిస్తూ, గతంలో అసలు ఎలాంటి అక్రమాలు జరగలేదని మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ బల్లగుద్ది మరీ చెప్పిందని కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ఒకవేళ అక్రమాలు ఏవైనా జరిగి ఉంటే అందుకు రామోజీరావే బాధ్యత వహించాల్సి ఉందని ఇప్పుడు చెబుతోందన్నారు. మనిషి మరణించినా కూడా ప్రాసిక్యూషన్ ఆగదన్నారు.

కుటుంబ సభ్యులు బాధ్యులు కారు: మార్గదర్శి

కోర్టు సమయం ముగియడంతో తదుపరి విచారణను మార్చి 7కి వాయిదా వేస్తున్నట్లు జస్టిస్ శ్యామ్ కోషి, జస్టిస్ కె.సుజనలతో కూడిన ద్విసభ్య ధర్మాసనం పేర్కొంది. ఆ రోజున ఉండవల్లి వాదనలు పూర్తిస్థాయిలో వింటామంది. అంతక్రితం మార్గదర్శి తరఫున సీనియర్ న్యాయవాదులు వాదనలు వినిపిస్తూ, రామోజీ మృతి చెందినందున ఆయన నేర చర్యలకు కుటుంబ సభ్యులు బాధ్యులు కారని తెలిపారు. సివిల్ చర్యల విషయంలో వాదనలు వినిపిస్తామన్నారు. రామోజీ ఓ కంపెనీ యజమాని అని, ఆ కంపెనీ చర్యలకు యజమానే బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుందన్నారు. యజమాని చనిపోయారు కాబట్టి మిగిలిన కుటుంబ సభ్యులు బాధ్యత వహించాల్సిన అవసరం లేదన్నారు.

అంతా ఆయనే చేశారు..: మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్

విచారణ కొనసాగుతుండగానే మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ తన బాధ్యతలను తప్పించుకుని, వివాదాన్ని మరణించిన రామోజీ మీదకు తోసేసి చేతులు దులుపుకునే ప్రయత్నం చేసింది. ఈ మేరకు హైకోర్టులో ఓ అనుబంధ పిటిషన్ దాఖలు చేసింది. హిందూ అవిభాజ్య కుటుంబం (హెచ్‌యూఎఫ్) కింద మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్ కార్యకలాపాలు చేపట్టినందున దాని కర్త రామోజీరావు మాత్రమే బాధ్యుడవుతారని, ఇతర కుటుంబ సభ్యులకు ఎలాంటి సంబంధం లేదని ఆ పిటిషన్‌లో పేర్కొంది. దీంతో న్యాయస్థానం తొలుత ఈ అనుబంధ పిటిషన్లపై వాదనలు వినేందుకు సిద్ధమైంది. కౌంటర్లు దాఖలు చేయాలని ఇరు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో పాటు రిజర్వ్ బ్యాంక్‌ను సైతం ఆదేశించింది. ఈ ఆదేశాల మేరకు వారు కూడా కౌంటర్లు దాఖలు చేశారు. తాజాగా శుక్రవారం ఈ వ్యాజ్యాలపై జస్టిస్ శ్యామ్ కోషి నేతృత్వంలోని ధర్మాసనం విచారణ జరిపింది.

నేపథ్యం ఇదీ..

చట్ట నిబంధనలను ఉల్లంఘించి ప్రజల నుంచి వేల కోట్ల రూపాయల మేర డిపాజిట్లు వసూలు చేసినందుకు మార్గదర్శి ఫైనాన్షియర్స్, దాని కర్త రామోజీరావుపై డిపాజిటర్ల పరిరక్షణ చట్టం కింద చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ అధీకృత అధికారి నాంపల్లి కోర్టులో ఫిర్యాదు దాఖలు చేశారు. ఈ ఫిర్యాదును కొట్టేయాలంటూ మార్గదర్శి, రామోజీరావు హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. విచారణ జరిపిన హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ రజనీ, నాంపల్లి కోర్టులో అధికారి దాఖలు చేసిన ఫిర్యాదును కొట్టేస్తూ 2018, డిసెంబర్ 31న తీర్పునిచ్చారు. ఈ తీర్పును సవాల్ చేస్తూ మాజీ ఎంపీ ఉండవల్లి అరుణ్‌కుమార్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టులో వేర్వేరుగా అప్పీళ్లు దాఖలు చేశాయి. అలాగే హైకోర్టు తీర్పులో కొంత భాగంపై అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తూ మార్గదర్శి, రామోజీరావు కూడా సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు. అన్నీ వ్యాజ్యాలపై విచారణ జరిపిన సుప్రీంకోర్టు, అధీకృత అధికారి ఫిర్యాదును కొట్టేస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును తప్పుపట్టింది. ఆ తీర్పును రద్దు చేసింది. డిపాజిట్ల సేకరణకు సంబంధించిన వాస్తవాలను నిగ్గు తేల్చాల్సిందేనని తెలంగాణ హైకోర్టును ఆదేశించింది. ఉండవల్లి, ఏపీ సర్కార్ సహా అందరి వాదనలు వినాలని చెప్పింది. దీంతో తెలంగాణ హైకోర్టు 2024, జూన్ నుంచి తన విచారణను ప్రారంభించింది.

FORM IV
(See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars about newspaper **SAKSHI**

1. Place of Publication	:	HYDERABAD
2. Periodicity of its publication	:	DAILY
3. Printer's Name	:	R. DHANANJAYA REDDY
Nationality	:	INDIAN
Address	:	**Jagati Publications Limited** 6-3-249/1, Sakshi Towers, Road No.1, Banjara Hills, Hyderabad -500 034.
4. Publisher's Name	:	R. DHANANJAYA REDDY
Nationality	:	INDIAN
Address	:	**Jagati Publications Limited** 6-3-249/1, Sakshi Towers, Road No.1, Banjara Hills, Hyderabad -500 034.
5. Editor's Name	:	R. DHANANJAYA REDDY
Nationality	:	INDIAN
Address	:	Flat No. 411, Ashoka Liviano Towers, Puppalaguda, Narsingi Service Road, Near My Home Avatar, Hyderabad - 500 089.
6. Name & Addresses of Individuals who own the Newspaper and shareholders holding more than one percent of the total capital	:	1. **M/s. Jagati Publications Limited,** 6-3-249/1, Sakshi Towers, Road No.1, Banjara Hills, Hyderabad -500 034. 2. **M/s.Carmel Asia Holdings Pvt Ltd.,** No. 12/2, Commerce at mantri, Bannerghatta Main road, Opposite mantri home care office, Bangalore, Karnataka - 560 076. 3. **M/s.Gilchrist Investments Pvt Ltd,** # 1-1-151 & 1-1-151/1, Ground Floor, Sairam Towers, Alexander Road, Secunderabad - 500 003. 4. **M/s. Alpha Avenues Pvt Ltd.,** # 1-1-151 & 1-1-151/1, Ground Floor, Sairam Towers, Alexander Road, Secunderabad - 500 003. 5. **M/s. Alpha Villas Pvt Ltd.,** # 1-1-151 & 1-1-151/1, Ground Floor, Sairam Towers, Alexander Road, Secunderabad - 500 003. 6. **M/s. India Cements Ltd.** # 827, Annasalai, Dhun Building, IVth Floor, Chennai - 600 002 7. **M/s. P.R. Enerrgy Holding Limited** Lakshmi Nivas, Plot. No. 705, Road. No.3, Banjara Hills, Hyderabad-500 034 8. **M/s. PVP Business Ventures Pvt. Ltd.** # 46, Avenue 4, Street No.1, Road No. 10, Banjara Hills, Hyderabad - 500 034 9. **M/s. PVP Business Towers Pvt Ltd.,** 8-2-609/K, Avenue 4, Street No. 1, Road No. 10, Banjara Hills, Hyderabad - 500 034. 10. **M/s.R.R. Global Enterprises Pvt. Ltd.** 8-2-120/86/5, Third Floor, Sneha House, Road No. 3, Banjara Hills, Hyderabad - 500 034. 11. **M/s. Sentia Developers Ltd.** 1A-Hamilton House, 1st Floor, Connaught Place, New Delhi - 110 001. 12. **M/s.Avant Garde Fashion Wear Pvt. Ltd,** 54/3, Ejipura Main Road, Vivek Nagar, Bangalore - 560 047. 13. **M/s. Beta Avenues Pvt. Ltd.,** # 1-1-151 & 1-1-151/1, Ground Floor, Sairam Towers, Alexander Road, Secunderabad - 500 003. 14. **M/s. IA and IC Pvt. Ltd.,** Pada.No.3, Balkum, Opp Casa Lodha Royal, Near Jalaram Mandir, Thane (West) - 400 608.

I, R. DHANANJAYA REDDY hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Sd/-
(R. DHANANJAYA REDDY)
Publisher

Date: 28-02-2025

కిషన్‌రెడ్డిది 100% సైంధవ పాత్రే

టీపీసీసీ భేటీలో మాట్లాడుతున్న రేవంత్. చిత్రంలో పొన్నం, ఉత్తమ్, శ్రీధర్‌బాబు, మీనాక్షి, గీతారెడ్డి, మహేశ్‌గౌడ్, వీహెచ్, కోమటిరెడ్డి, దామోదర, జూపల్లి తదితరులు

కేంద్రమంత్రిగా ఉండి తెలంగాణ అభివృద్ధికి అడ్డుపడుతున్నారు

- చీకటి మిత్రుడు అధికారం కోల్పోయాడనే దుఃఖంతోనే అలా వ్యవహరిస్తున్నారు: రేవంత్

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్ర అభివృద్ధి విషయంలో కేంద్రమంత్రి కిషన్‌రెడ్డిది వంద శాతం సైంధవుడి పాత్రేనని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి వ్యాఖ్యానించారు. 'మీరు ఇన్నిసార్లు తిరుగుతున్నారు.. కానీ మీ రాష్ట్రానికి చెందిన కేంద్రమంత్రి కిషన్‌రెడ్డి ఒక్కసారి కూడా వీటి గురించి అడగడం లేదని రాష్ట్ర ప్రాజెక్టుల కోసం ఢిల్లీకి వెళ్లి కేంద్ర మంత్రులను కలిసినప్పుడు చెబుతున్నారు..' అని చెప్పారు. కేంద్రమంత్రిగా ఉండి కిషన్‌రెడ్డి తెలంగాణ అభివృద్ధికి సైంధవుడిలా అడ్డుపడుతున్నాడని ధ్వజమెత్తారు. తనకు ఇష్టమైన కేసీఆర్ దిగిపోయాడని, చీకటి మిత్రుడు అధికారం కోల్పోయాడనే దుఃఖంతోనే కిషన్‌రెడ్డి అలా వ్యవహరిస్తున్నారని విమర్శించారు. శుక్రవారం జరిగిన టీపీసీసీ సమావేశం ముగిసిన తర్వాత మీడియాతో మాట్లాడారు.

నిధుల కేటాయింపులో ఎందుకు వివక్ష?

'కేంద్ర మంత్రిగా కిషన్‌రెడ్డి ఆరేళ్లుగా పనిచేస్తున్నా హైదరాబాద్ మెట్రో విస్తరణ కేబినెట్ ఎజెండా ఎందుకు కాలేదో చెప్పాలి. కేంద్రం తెలంగాణకు ఏదో ఇచ్చిందని అంటున్నారు. కానీ మోదీ మాకు గుజరాత్ నుంచి రైళ్లు, విమానాలు, లారీల్లో డబ్బుల కట్టలు పంపడం లేదు. మేం ఎవరిని అడిగి హామీలు ఇవ్వలేదు. ప్రజలను అడిగి ఇచ్చాం. అయినా మేం మోదీ ఆస్తి, కిషన్‌రెడ్డి ఆస్తులు అడగడం లేదు. తెలంగాణకు రావాల్సిన హక్కులు మాత్రమే అడుగుతున్నాం. యూపీ, బిహార్‌లకు ఇచ్చే ప్రాధాన్యత నిధులు తెలంగాణకు ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు? బీజేపీ నేతలు బెదిరిస్తే బెదరడానికి ఇక్కడ ఎవరూ సిద్ధంగా లేరు..' అని సీఎం అన్నారు.

ఏపీలో మైనార్టీ రిజర్వేషన్లు రద్దు చేయించగలరా?

'మైనార్టీలను బీసీల్లో కలిపినందుకే కులగణనను వ్యతిరేకిస్తున్నామని కిషన్‌రెడ్డి అంటున్నారు. మరి వారి కూటమి అధికారంలో ఉన్న ఏపీలో అమలవుతున్న మైనార్టీ రిజర్వేషన్లను కిషన్‌రెడ్డి రద్దు చేయించగలరా? చంద్రబాబును డిమాండ్ చేయగల ధైర్యం కిషన్‌రెడ్డికి ఉందా? గుజరాత్‌లో 29, బిహార్‌లో 26 మైనార్టీ కులాలు బీసీ జాబితాలో ఉన్నాయి. యూపీ, ఎంపీ, మహా రాష్ట్రలో కూడా ఇదే పరిస్థితి ఉంది. మంద కృష్ణ మాదిగను కౌగిలించుకుని ఆయన్ను వినియోగించుకున్నా ఏపీలో ఎందుకు ఎస్సీ వర్గీకరణ చేయడం లేదు? భావోద్వేగాలతో పబ్బం గడుపుకొని రాజకీయ లబ్ధి పొందే ఆలోచన ఎక్కువ కాలం నడవదు.

మోదీ దేశానికి ఓనర్ కాదు..

లోక్‌సభ నియోజకవర్గాల పునర్విభజన కారణంగా దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లోని ఎంపీల సంఖ్య తగ్గదని అమిత్ షా అంటున్నారంటే పెరగదని చెప్పడమే కదా? బిహార్, మధ్యప్రదేశ్, రాజస్తాన్, యూపీతో కూడిన బీమారు రాష్ట్రాల ద్వారా కేంద్రంలో ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు అవసరమైన స్థానాలు తెచ్చుకుని శాశ్వతంగా అధికారంలో ఉండేలా మోదీ కుట్ర చేస్తున్నాడు. ఈ కుట్రను తిప్పికొడతాం. ఆయనేమీ దేశానికి ఓనర్ కాదని గుర్తించాలి.

హిందీని బలవంతంగా రుద్దలేరు..

మేము గెలిచాం కదా అని.. తెలంగాణను స్వతంత్ర రాజ్యంగా ప్రకటించుకోవాలా? దక్షిణాది రాష్ట్రాలను ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా దెబ్బతీసే కుట్రను మోదీ అమలు చేస్తున్నారు. దాన్ని కూడా దీటుగా ఎదుర్కొంటాం. భాషను బలవంతంగా రుద్దుతామంటే కుదరదు. హిందీని బలవంతంగా ఎవరిపైనా రుద్దలేరు. తెలుగు భాష కనుమరుగు కావడానికి ఒప్పుకునేది లేదు. అందుకు తగిన ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తున్నాం' అని సీఎం తెలిపారు.

కిషన్‌రెడ్డి ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా తేలేదు..

కేంద్ర మంత్రి జి.కిషన్‌రెడ్డి రాష్ట్రానికి ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా తేలేదని సీఎం విమర్శించారు. రూ.1.63 లక్షల కోట్ల విలువైన వివిధ పథకాలకు సంబంధించి తాను స్వయంగా ప్రతిపాదనలు, డీపీఆర్‌లు సమర్పించానని, వినతిపత్రాలిచ్చామని తెలిపారు. కేంద్రం పథకాలు, అనుమతులివ్వకుండా వివక్ష ప్రదర్శిస్తున్నప్పటికీ తెలంగాణకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న కిషన్‌రెడ్డి పట్టించుకోవడం లేదని దుయ్యబట్టారు. కేంద్రమంత్రిగా రాష్ట్రానికి మీరేం తెచ్చారో చెప్పాలన్నారు. ఈ మేరకు శుక్రవారం కిషన్‌రెడ్డికి రేవంత్ 9 పేజీల లేఖ రాశారు. ప్రధాని మోదీ, కేంద్ర మంత్రులు హర్‌దీప్‌సింగ్‌పురి, నితిన్ గడ్కరీ, మనోహర్‌లాల్ కట్టర్‌లను కలిసిన తేదీలు, వారికిచ్చిన వినతిపత్రాలను, అలాగే కిషన్‌రెడ్డిని కలిసి ఇచ్చిన వినతిపత్రాల వివరాలు అందులో పొందుపరిచారు. ''రేవంత్‌రెడ్డి అవగాహనా రాహిత్యంతో మాట్లాడుతున్నారంటూ కేంద్రమంత్రి హోదాలో మీరు పూర్తిగా బాధ్యతారహిత వ్యాఖ్యలు చేశారు. 2023 డిసెంబర్‌లో ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పటి నుంచి మేం పూర్తిగా తెలంగాణ రాష్ట్ర, ప్రజల ప్రయోజనాలే లక్ష్యంగా ముందుకు వెళ్తున్నాం. పలు ప్రాజెక్టులకు అవసరమైన అనుమతుల కోసం ప్రధానిని, పలువురు కేంద్ర మంత్రులను కలిశాం. అయినప్పటికీ మెట్రో రెండోదశ, ఆర్‌ఆర్‌ఆర్ ఉత్తర భాగానికి కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదం, దక్షిణ భాగానికి అనుమతులు, రీజనల్ రింగ్ రైలు, డ్రైపోర్టు నుంచి సీ పోర్టుకు గ్రీన్‌ఫీల్డ్ రోడ్డు మంజూరుపై కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తోంది' అని పేర్కొన్నారు.

నిరాడంబరంగా... నిక్కచ్చిగా

తొలి పర్యటనలోనే సింప్లిసిటీ మార్కు చూపిన మీనాక్షి

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ వ్యవహారాల ఇన్‌చార్జి మీనాక్షి నటరాజన్ తన తొలి పర్యటనలోనే సింప్లిసిటీ మార్కు చూపెట్టారు. ఇండోర్ నుంచి రైలులో కాచిగూడ రైల్వేస్టేషన్‌కు శుక్రవారం చేరుకున్న మీనాక్షి నటరాజన్‌కు ఎలాంటి ఆడంబరాలు లేకుండానే పూలబొకేలు, దండలు వేయకుండానే టీపీసీసీ చీఫ్ మహేశ్‌కుమార్‌గౌడ్, ప్రొటోకాల్ విభాగం చైర్మన్ హర్కర వేణుగోపాల్, పార్టీ నేతలు ఫహీం, రాచమళ్ల సిద్దేశ్వర్, రోహిణ్‌రెడ్డి తదితరులు స్వాగతం పలికారు. వారితో కలిసి మీనాక్షి దిల్‌కుషా గెస్ట్‌హౌస్‌కు వెళ్లారు. సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి, డిప్యూటీ సీఎం భట్టి, మంత్రులు కొండా సురేఖ, పొన్నం ప్రభాకర్ వెళ్లి ఆమెతో భేటీ అయ్యారు. అనంతరం గాంధీభవన్‌కు వెళ్లేందుకు ఆటో కావాలని అడుగుతుండడాన్ని గమనించిన కార్యకర్తలు ఆమెను వారించారు. ఈ సమయంలోనే ఓ కార్యకర్త తన వాహనాన్ని తీసుకురావడంతో రోడ్డు దాటి వెళ్లి ఆ వాహనంలో గాంధీభవన్‌కు చేరుకున్నారు. అక్కడ ఫ్లెక్సీలు, బ్యానర్ల హడావుడి కనిపించలేదు. బ్యాండ్లు, డప్పు చప్పుళ్లు, టపాసుల పేలుళ్లు వినిపించలేదు. గాంధీభవన్‌లో దిగగానే నేరుగా సమావేశ స్థలానికి వెళ్లి కూర్చున్నారు. మహేశ్‌గౌడ్ మాట్లాడుతూ కొత్త ఇన్‌చార్జి చాలా సింపుల్‌గా ఉంటారని, పాత అలవాట్లు ఏమైనా ఉంటే మార్చుకొని ఆమె సింప్లిసిటీలోకి రావాల్సి ఉంటుందని చెప్పారు. అంతకంటే ముందు టీపీసీసీ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ జగ్గారెడ్డి మీడియాతో మాట్లాడుతూ రాష్ట్రంలో కార్యకర్తలకు అనుకూలంగా ఉండే ఇన్‌చార్జి వచ్చారని, పార్టీ వ్యవహారాల విషయంలో ఇప్పటివరకు ఒక లెక్క... ఇప్పటి నుంచి ఒక లెక్క అని వ్యాఖ్యానించడం గమనార్హం. సీఎం రేవంత్ గాంధీభవన్‌కు వచ్చినప్పుడు కనిపించే కఠిన ఆంక్షలు ఈసారి కనిపించలేదు. గాంధీభవన్‌లో జరిగే సమావేశాలకు సీఎం హాజరైన సందర్భంగా పోలీసులు మోహరించి భద్రత పేరుతో కార్యకర్తలను కనీసం గాంధీభవన్ ప్రాంగణంలో తిరిగే అవకాశం ఇచ్చేవారు కాదు. కానీ, ఇందుకు భిన్నంగా గాంధీభవన్ ఆవరణ అంతా ఈసారి కార్యకర్తలు కలియతిరిగారు.

ప్రతి పౌరుడికి డిజిటల్ హెల్త్ కార్డు

రాష్ట్రంలో హెల్త్ టూరిజం అభివృద్ధికి కసరత్తు చేస్తున్నాం

- శంషాబాద్ విమానాశ్రయం వద్ద వెయ్యి ఎకరాల్లో హెల్త్ క్యాంపస్
- డాక్టర్ నాగేశ్వర్‌రెడ్డి సన్మాన కార్యక్రమంలో సీఎం రేవంత్
- దేశంలో 40 శాతం మందిలో గ్యాస్ట్రిక్ సమస్యలు: నాగేశ్వర్‌రెడ్డి

డాక్టర్ నాగేశ్వర్‌రెడ్డికి జ్ఞాపిక అందజేస్తున్న సీఎం రేవంత్, మంత్రులు దామోదర, ఉత్తమ్ తదితరులు

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో ప్రతి పౌరుడికి సమగ్ర ఆరోగ్య వివరాలతో డిజిటల్ హెల్త్ కార్డు అందించాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోందని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి తెలిపారు. తెలంగాణలో హెల్త్ టూరిజం అభివృద్ధికి కసరత్తు చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఇటీవల పద్మవిభూషణ్ అవార్డు పొందిన ఏఐజీ ఆసుపత్రి చైర్మన్ డాక్టర్ నాగేశ్వర్‌రెడ్డి సన్మాన కార్యక్రమం శుక్రవారం హైదరాబాద్‌లోని ఓ హోటల్‌లో జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న సీఎం మాట్లాడుతూ.. రాబోయే రోజుల్లో శంషాబాద్ విమానాశ్రయం సమీపంలో 1,000 ఎకరాల్లో హెల్త్ క్యాంపస్ ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రకటించారు. ప్రపంచంలో ఎవరికి ఏ రకమైన ఆరోగ్య సమస్య వచ్చినా హైదరాబాద్‌లో చికిత్స లభించేలా ఏర్పాట్లు చేస్తామన్నారు. 'ప్రపంచ దేశాలకు తెలంగాణ రాష్ట్రం, హైదరాబాద్ అన్ని రకాల వైద్య సేవలు అందించేందుకు ప్రత్యేక పాలసీ తీసుకురావాలని భావిస్తున్నాం. పౌరులు వైద్యుల దగ్గరకు వెళ్లిన ప్రతిసారి వైద్య పరీక్షలు రాస్తున్నారు. దీనికి సంబంధించిన డేటా ఎక్కడా ఉండటంలేదు. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని డేటా ప్రైవసీతో కూడిన డిజిటల్ హెల్త్ కార్డును తయారు చేయాలనుకుంటున్నాం. ఫలితంగా వ్యక్తి ఆరోగ్య సమాచారం అందుబాటులో ఉంటుంది. భవిష్యత్తులో వైద్యులకు ఇదొక పెద్ద ఆస్తిలా ఉపయోగపడుతుంది. గతంలో ఆరోగ్య సమస్యలు వచ్చినపుడు వైద్య సేవల కోసం విదేశాలకు వెళ్లేవాళ్లం. ఇప్పుడు విదేశాల నుంచి హైదరాబాద్‌కు వస్తున్నారు. ఇలా వచ్చేవారి కోసం ఆయా దేశాల నుంచి విమాన సర్వీసులు నడపాలని కేంద్ర మంత్రిని కోరాం. దేశంలో మొదటిసారి ఆరోగ్యశ్రీ ద్వారా పేదలకు ఉచితంగా కార్పొరేట్ వైద్యాన్ని అందించేందుకు వైఎస్ రాజశేఖర్‌రెడ్డి శ్రీకారం చుట్టారు. ప్రస్తుతం కుటుంబ సభ్యుడిలా మనలో ధైర్యాన్ని నింపి చికిత్స అందించే ఫ్యామిలీ డాక్టర్ విధానం మళ్లీ రావాలని కోరుకుంటున్నా' అని రేవంత్‌రెడ్డి పేర్కొన్నా రు. అంతకుముందు మంత్రి ఉత్తమ్ మాట్లాడుతూ.. దేశంలో వైద్య రంగంలో భారతరత్న ఇస్తే.. అది నాగేశ్వర్‌రెడ్డికే ఇవ్వాలన్నారు. డాక్టర్ నాగేశ్వర్‌రెడ్డి మాట్లాడుతూ.. ఇతర విభాగాలకు ఉన్నంత గుర్తింపు గ్యాస్ట్రో ఎంటరాలజీకి లేదని అన్నారు. దేశంలో సుమారు 40% ప్రజలు గ్యాస్ట్రిక్ సమస్యలతో బాధపడుతున్నారని తెలిపారు. కార్యక్రమంలో మంత్రులు దామోదర, శ్రీధర్‌బాబు, ప్రభుత్వ సలహాదారు షబ్బీర్ అలీ, మెడిసిటీ ఆసుపత్రి వ్యవస్థాపకుడు పీఎస్ రెడ్డి, ఎమ్మెల్యేలు వివేక్, సుజనా చౌదరి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సర్! ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన ఒక్క హామీ అమలు చేయకపోయినా.. విజన్ 2047 అని చెప్పి ముందుకు వెళ్లిపోతున్నారంటే చరిత్రలో మీకు మీరే సాటి!!

సక్సెస్ స్టోరీ చెప్పుకోలేకపోతున్నాం

- సక్సెస్‌ను ఎంజాయ్ చేసేందుకు కాంగ్రెస్ నేతలు సిద్ధంగా లేరు
- టీపీసీసీ సమావేశంలో సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి నిర్వేదం
- చెడు చెవిలో చెప్పాలి... మంచి మైక్‌లో చెప్పాలన్న ముఖ్యమంత్రి
- 10–15 రోజుల్లో అన్ని పోస్టులు భర్తీ చేస్తామని వెల్లడి

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఏడాది కాలంలో ఎంత చెప్పుకున్నా తరగనంత సక్సెస్‌ను సాధించామని, అయితే ఆ సక్సెస్ స్టోరీని చెప్పుకోవడానికి, సక్సెస్‌ను ఎంజాయ్ చేసేందుకు కాంగ్రెస్ నేతలు సిద్ధంగా లేరని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి నిర్వేదం వ్యక్తం చేశారు. చెడు చెవిలో చెప్పి, మంచి మైకులో చెప్పాలన్న విషయాన్ని విస్మరించి కొందరు నేతలు వ్యవహరిస్తున్నారని ఇది పార్టీకి ఏమాత్రం మంచి చేయదని, నష్టమే చేస్తుందని వ్యాఖ్యానించారు. గాంధీభవన్‌లో జరిగిన టీపీసీసీ విస్తృత స్థాయి సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడారు.

పని చేయనివారికి పదవులు రెన్యువల్ చేయం

'పైరవీలు చేసిన వారికి పదవులు ఇవ్వలేదు. పార్టీ జెండా మోసిన వారికి, కష్టపడిన వారికి, కార్యకర్తలను కాపాడుకున్న వారికి మాత్రమే పదవులిచ్చాం. ఇంకా ఇవ్వాల్సిన వారు చాలామంది ఉన్నారు. 30-40 ఏళ్ల నుంచి పార్టీ జెండా మోస్తున్న వారి జాబితాలను అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలు, మండలాల వారీగా తయారు చేస్తాం. వారికి రాబోయే రోజుల్లో ప్రాధాన్యతనిస్తాం. గతంలో కార్పొరేషన్ చైర్మన్ పదవులు ఇచ్చిన వారిలో మళ్లీ కొందరికి మాత్రమే రెన్యువల్ చేస్తాం. వన్‌టైమ్ సెటిల్‌మెంట్ కింద పోస్టు తీసుకుని పనిచేయని వారికి రెన్యువల్ చేయం. మళ్లీ రెన్యువల్ కోసం వచ్చినప్పుడు వారి ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టులు వారి చేతిలో పెడతా. కార్పొరేషన్ల డైరెక్టర్లు, మార్కెట్, దేవాలయ కమిటీలు, జిల్లా స్థాయి నామినేటెడ్ పోస్టులను ఇంకా భర్తీ చేయాల్సి ఉంది. మార్చి 10లోపు ఈ పోస్టుల కోసం జిల్లాల వారీ లిస్టును ఇన్‌చార్జి మంత్రులు ఇవ్వాలి. ఆ తర్వాత 10–15 రోజుల్లో అన్ని పోస్టులను భర్తీ చేస్తాం. కొందరికి స్థానిక సంస్థల్లో ప్రాధాన్యత గల అవకాశాలిస్తాం. కొందరు చెడు మైక్‌లో, మంచి చెవిలో చెప్పుతున్నారు. ఇది పార్టీకి శ్రేయస్కరం కాదు. అందరం అవగాహనతో ముందుకెళ్లాలి..' అని రేవంత్ అన్నారు.

రాహుల్‌ను ప్రధానిని చేసేవరకు విశ్రమించొద్దు

'కులగణన, ఎస్సీల వర్గీకరణలను పారదర్శకంగా చేశాం, కానీ వాటిని ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లి విమర్శిస్తున్న వారిని చాలెంజ్ చేసే వ్యవహారం ముందుకెళ్లడం లేదు. గుజరాత్ మోడల్‌కు ప్రత్యామ్నాయం తెలంగాణ మోడలే. సొంత పన్నుల రాబడి, అత్యల్ప ద్రవ్యోల్బణం, విదేశీ సంస్థల పెట్టుబడులు, విదేశాల నుంచి పెట్టుబడులు, కాళేశ్వరం లేకుండా అత్యధిక స్థాయిలో వరి ఉత్పత్తి లాంటి కార్యక్రమాలను పార్టీనే గేర్ చేయాలి. ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లాలి. అధికారం శాశ్వతం అనుకుంటున్న మోదీని గద్దె దించి రాహుల్‌ను ప్రధానిని చేయడం తెలంగాణ నుంచే ప్రారంభం కావాలి..' అని రేవంత్ పిలుపునిచ్చారు. ఈ సమావేశంలో మంత్రులు ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి, శ్రీధర్‌బాబు, సీతక్క, పొన్నం ప్రభాకర్, కోమటిరెడ్డి వెంకట్‌రెడ్డి తదితరులు మాట్లాడారు. పాత ఇన్‌చార్జి దీపాదాస్ మున్షీ సేవలను కొనియాడుతూ, కొత్త ఇన్‌చార్జి మీనాక్షికి స్వాగతం పలుకుతూ తీర్మానాలను ఆమోదించారు.

వర్సిటీలపై కేంద్ర గుత్తాధిపత్యం సరికాదు

- యూజీసీకి విద్యా కమిషన్ లేఖ

సాక్షి, హైదరాబాద్: విశ్వవిద్యాలయాలపై కేంద్రానికి గుత్తాధిపత్యం కట్టబెట్టడాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నట్టు రాష్ట్ర విద్యా కమిషన్ స్పష్టం చేసింది. ఇటీవల యూజీసీ విడుదల చేసిన ముసాయిదా మార్గదర్శకాలు హేతుబద్ధంగా లేవని పేర్కొంది. ఈ మేరకు చేసిన తీర్మానాన్ని యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపినట్టు కమిషన్ చైర్మన్ ఆకునూరు మురళి శుక్రవారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. యూజీసీ మార్గదర్శకాలు యూనివర్సిటీల స్వయంప్రతిపత్తిని దెబ్బ తీస్తాయని, రాజకీయ జోక్యాన్ని పెంచుతాయని తీర్మానంలో పేర్కొన్నారు. ప్రొఫెసర్‌గా పదేళ్ల అనుభవం ఉన్న వారినే వీసీలుగా నియమించాలనే నిబంధన ఇప్పటి వరకూ ఉందని, యూజీసీ ప్రతిపాదనలు ఆమోదిస్తే అనర్హులు వీసీలుగా వచ్చే వీలుందని విద్యా కమిషన్ ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం తమ రాజకీయ, మతపరమైన సైద్ధాంతిక వాదాన్ని యూనివర్సిటీల్లో చొప్పించే ప్రయత్నంలో భాగమే యూజీసీ మార్గదర్శకాలని అభిప్రాయపడింది.

మార్చిలో పీక్ డిమాండ్ 17,500 మెగావాట్లకు..

- ఇంధన శాఖ కార్యదర్శి సందీప్‌కుమార్ సుల్తానియా

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో విద్యుత్ డిమాండ్ విపరీతంగా పెరుగుతోందని, మార్చిలో పీక్ డిమాండ్ 17,500 మెగావాట్లకు చేరుకునే వీలుందని ఇంధన శాఖ కార్యదర్శి సందీప్‌కుమార్ సుల్తానియా అన్నారు. ఈ పీక్ డిమాండ్‌ను తట్టుకునేలా విద్యుత్ సంస్థలు పూర్తి సన్నద్ధతతో ఉండాలని ఆదేశించారు. రబీ సీజన్‌లో విద్యుత్ డిమాండ్‌పై ఆయన ట్రాన్స్‌కో, నార్తర్న్ డిస్కంల సీఎండీ, డైరెక్టర్లు, సీఈలతో శుక్రవారం సచివాలయం నుంచి టెలీకాన్ఫరెన్స్ నిర్వహించారు. ప్రస్తుత విద్యుత్ సరఫరాపై సంతృప్తి వ్యక్తంచేశారు. ఫిబ్రవరి 26న అత్యధికంగా 16,601 మెగావాట్ల పీక్ డిమాండ్ నమోదైందని తెలిపారు. టీజీఎస్పీడీసీఎల్ పరిధిలో ఓవర్‌లోడ్‌ను తగ్గించడానికి 33 సబ్‌స్టేషన్లు నిర్మిస్తున్నట్లు ఎస్పీడీసీఎల్ సీఎండీ వరుణ్‌రెడ్డి చెప్పారు. పీక్‌లో ఎలాంటి సాంకేతిక సమస్యలు వచ్చినా పరిష్కరించడానికి క్షేత్రస్థాయిలో సిద్ధంగా ఉన్నట్లు తెలిపారు. 16 పవర్ ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ల విస్తరణ పనులు పూర్తి చేసినట్లు ట్రాన్స్‌కో సీఎండీ కృష్ణభాస్కర్ వెల్లడించారు. వినియోగదారులకు ఎలాంటి ఇబ్బందులు వచ్చినా 1912కు ఫోన్ చేయాలని సూచించారు. ప్రభుత్వ ఆస్పత్రులు వంటి అత్యవసర సర్వీసులకు ప్రత్యామ్నాయ సరఫరా ఏర్పాట్లు చేశామన్నారు.

ప్రతి నియోజకవర్గంలో మినీ ఇండస్ట్రియల్ పార్క్

- ఎస్సీ, ఎస్టీ పారిశ్రామికవేత్తలకు 10% రిజర్వ్
- ఎంఎస్ఎంఈ–2024 సమావేశంలో మంత్రి శ్రీధర్‌బాబు

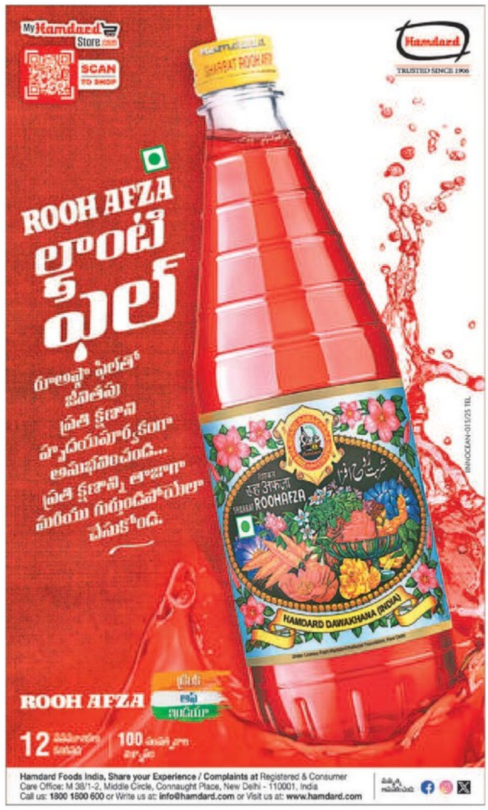
నాంపల్లి: రాష్ట్రంలోని ప్రతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో మినీ ఇండస్ట్రియల్ పార్కును మహిళల కోసం అభివృద్ధి చేస్తామని ఐటీ, పరిశ్రమల శాఖల మంత్రి దుద్దిళ్ల శ్రీధర్‌బాబు తెలిపారు. ఈ పార్కుల్లో ఎస్సీ, ఎస్టీ మహిళా పారిశ్రామికవేత్తలకు 10 శాతం భూములు కేటాయిస్తామని చెప్పారు. రెడ్‌హిల్స్‌లోని ఫెడరేషన్ ఆఫ్ తెలంగాణ చాంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీ(ఎఫ్‌టీసీసీఐ) భవన్‌లో శుక్రవారం తెలంగాణ ఎస్సీ, ఎస్టీ ఎంటర్‌ప్రైజెస్ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఎంఎస్ఎంఈ–2024 అనే అంశంపై రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన మంత్రి శ్రీధర్‌బాబు మాట్లాడుతూ.. చేవెళ్ల డిక్లరేషన్‌లో దళితులకు ఇచ్చిన ప్రతి హామీని తమ ప్రభుత్వం నెరవేరుస్తుందని తెలిపారు. సబ్సిడీల కింద పారిశ్రామికవేత్తలకు అందాల్సిన రూ.4,500 కోట్ల బకాయిల్లో మార్చి చివరి నాటికి రూ.300 కోట్లు చెల్లిస్తామని ప్రకటించారు. ఎంఎస్ఎంఈ పాలసీని మరింత ప్రయోజనకరంగా మారుస్తామని తెలిపారు. ఏప్రిల్ మొదటి వారంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ ఎమ్మెల్యేలు, పారిశ్రామికవేత్తలు, అధికారులతో కూడిన ప్రత్యేక బృందం తమిళనాడు, కర్ణాటకలో క్షేత్రస్థాయిలో పర్యటించి దళిత పారిశ్రామికవేత్తలకు అక్కడ అందిస్తున్న ప్రోత్సాహకాలపై అధ్యయనం చేస్తుందని చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమంలో ప్రభుత్వ విప్ అడ్లూరి లక్ష్మణరావు, ఎమ్మెల్యేలు వివేక్ వెంకటస్వామి, గడ్డం వినోద్, కడియం శ్రీహరి, రాంచందర్ నాయక్, మందుల సామేల్, వెడ్మ బొజ్జు, నాగరాజు, ఆదినారాయణ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

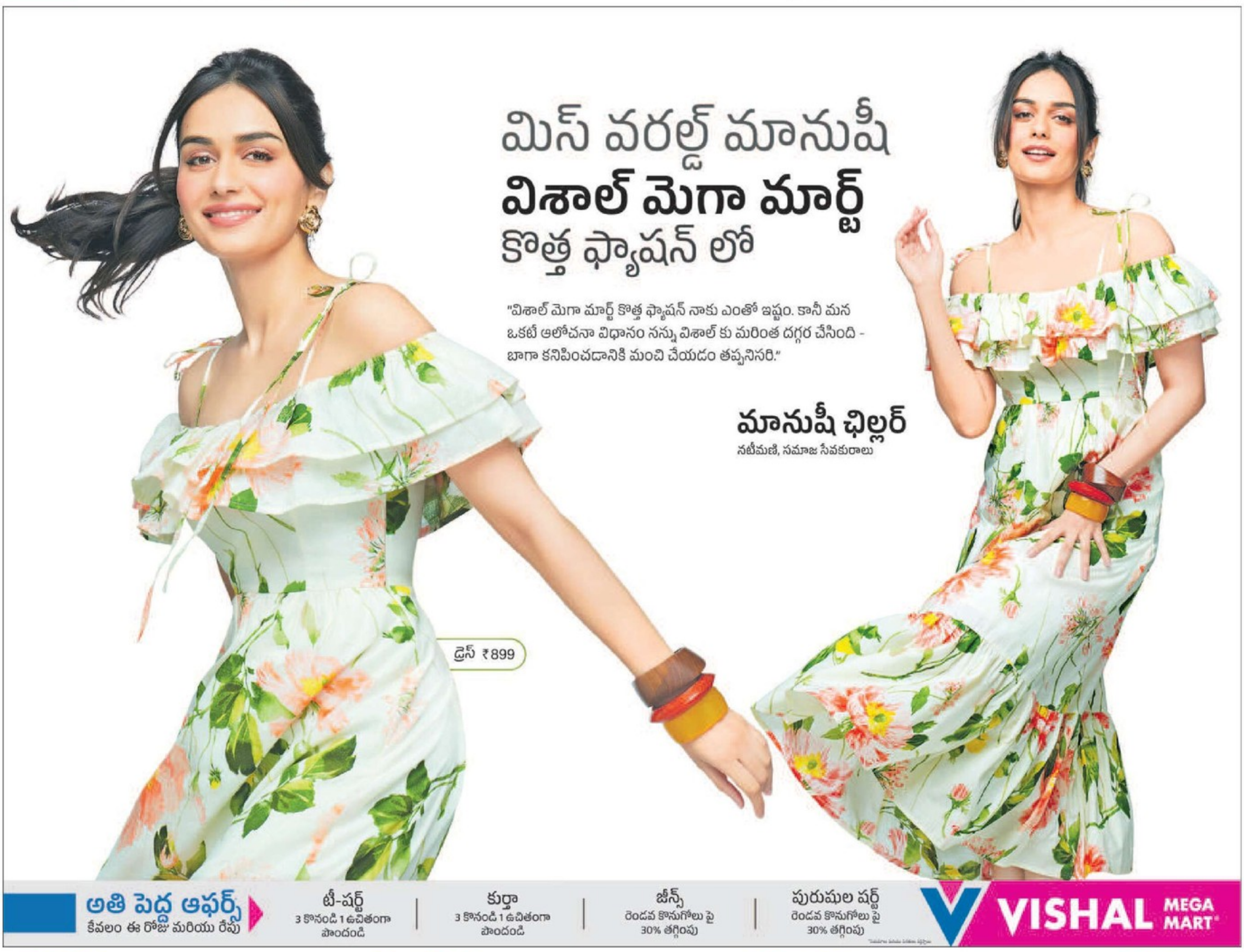

నిద్రలోనే నూరేళ్లు..

- నిద్రపోతున్న కార్మికులపైకి ఇసుక ట్రాక్టర్.. ఇద్దరిని బలి తీసుకున్న ఇసుక అక్రమ రవాణా

చర్ల: పొట్టకూటికి పొరుగు రాష్ట్రం నుంచి వచ్చి నిద్రపోతున్న ఇద్దరు కూలీలపై ఇసుక ట్రాక్టర్ దూసుకెళ్లడంతో మరణించారు. ఛత్తీస్‌గఢ్ రాష్ట్రం సుక్మా, బీజాపూర్, దంతెవాడ తదితర జిల్లాల నుంచి కూలి పనుల కోసం వందలాది మంది తెలంగాణకు వచ్చారు. సుక్మా జిల్లా వాసులు పలువురు చర్ల మండలానికి చేరుకున్నారు. ఇందులో కుంజం సన్ను (28), శ్యామల చెన్ను (29) తదితరులు గురువారం రాత్రి గుంపెన్నగూడెం శివారులో ఆరుబయట నిద్రపోయారు. తాలిపేరు వాగు నుంచి అక్రమంగా ఇసుక తరలిస్తున్న ట్రాక్టర్ డ్రైవర్ వాహనాన్ని వెనక్కి తీసే క్రమంలో.. వీరిని గమనించకపోవడంతో ఇద్దరిపైకి ట్రక్కు ఎక్కింది. కుంజం సన్ను అక్కడికక్కడే మృతి చెందగా, తీవ్రంగా గాయపడిన చెన్నును భద్రాచలం ఏరియా ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతూ మృతి చెందాడు. పోలీసులు ట్రాక్టర్‌ను స్వాధీనం చేసుకోగా, డ్రైవర్ పరారీలో ఉన్నాడు.

> కోర్కెల చేత ఆకర్షింపబడిన మనస్సు గలవారు అటువంటి సుఖములనే ఆశ్రయించుదురు. వారి మనస్సుకు ఆత్మజ్ఞాన విషయములు పట్టుబడవు.
> – హిందూ ధర్మం

సాక్షి
శనివారం, 1 మార్చి 2025

చట్టసభలకూ పరిమితులు!

నిబద్ధత, సచ్ఛీలత, నిబంధనలపట్ల సంపూర్ణ అవగాహన కలిగినవారి సారథ్యంలో చట్టసభలుంటే అలాంటిచోట ఆరోగ్యవంతమైన చర్చలు జరుగుతాయి. ప్రజాస్వామ్యానికి ఆ సభ తలమానికమవుతుంది. కానీ అధికార పక్షానికి వంతపాడేవారు, వారి ఇష్టారాజ్యానికి పక్కతాళం వేసేవారు అధ్యక్ష స్థానాల్లో కూర్చుంటున్నారు. తాము ఎవరికీ జవాబుదారీ కాదన్నట్టు ప్రవర్తిస్తున్నారు. అలాంటి బాపతు నేతలకు ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు చెంపపెట్టు. తనను బిహార్ శాసనమండలి నుంచి బహిష్కరించటాన్ని సవాలుచేస్తూ ఆర్జేడీ సభ్యుడు సునీల్ కుమార్ సింగ్ దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌ను అంగీకరిస్తూ ఆయన్ను తక్షణం సభలోకి అనుమతించాలని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఆదేశించింది. సభ్యుల అనుచిత ప్రవర్తనకు తగిన శిక్ష ఉండాలితప్ప మితిమీరకూడదని తేల్చి చెప్పింది. నిరుడు మార్చిలో గవర్నర్ ప్రసంగిస్తున్న సమయంలోనూ, ఆ తర్వాత ఆ ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానంపై చర్చ సందర్భంలోనూ ముఖ్యమంత్రి నితీశ్ కుమార్‌పై సునీల్ కుమార్ సింగ్ అవమానకరమైన వ్యాఖ్యలు చేశారన్నది అభియోగం. పాము కుబుసం విడిచినట్టు తరచు రాజకీయ అభిప్రాయాలు మార్చుకోవటం నితీశ్‌కు అలవాటని, ఇప్పటికి తొమ్మిదిసార్లు ముఖ్యమంత్రి అయినా ఎమ్మెల్యేగా ప్రజలనుంచి ఎన్నిక కాలేదని సునీల్‌కుమార్ సింగ్ విమర్శించారు. అధికారమే పరమావధిగా ఒకసారి యూపీఏ, మరోసారి ఎన్డీయే కూటములతో చెలిమి చేయటాన్ని ఎద్దేవా చేస్తూ ఆయన్ను 'పాల్టూరామ్' అని హేళన చేశారు. దీంతో ఈ వ్యాఖ్యలను ఎథిక్స్ కమిటీకి నివేదించారు. సునీల్ తప్పు చేశారని ఎథిక్స్ కమిటీ నిర్ధారించి సభా బహిష్కారానికి సిఫార్సుచేసింది. శాసనమండలి దీన్ని ఆమోదించి ఆయన్ను బహిష్కరిస్తూ తీర్మానించింది.

మన రాజ్యాంగం కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ, శాసన వ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థల మధ్య అధికారాల విభజన చేసింది. చట్టసభలకు ప్రత్యేక హక్కులుంటాయని, వాటి కార్యకలాపాల్లో లేదా నిర్ణయాల్లో న్యాయవ్యవస్థ జోక్యం చేసుకోరాదని సభాధ్యక్షులు భావిస్తుంటారు. ముఖ్యంగా ఫిరాయింపులపై వచ్చే ఫిర్యాదుల్ని ఎటూ తేల్చకుండా వదిలేస్తూ తమను ప్రశ్నించరాదంటున్నారు. చిన్న చిన్న కారణాలకు కూడా విపక్ష ఎమ్మెల్యేలను సస్పెండ్ చేయటం, బహిష్కరణ వేటు వేయటం వంటివి రివాజయ్యాయి. కేవలం పాలకపక్ష ప్రయోజనాలను నెరవేర్చటం కోసమే స్పీకర్లు ఇలా ఇష్టానుసారం ప్రవర్తిస్తున్నారు. నిజమే... రాజ్యాంగంలోని 212(1) అధికరణ ప్రకారం చట్టసభల కార్యకలాపాల్లో అక్రమాలు చోటుచేసుకున్నాయన్న ఆరోపణతో ఆ కార్యకలాపాల చెల్లుబాటును న్యాయస్థానాల్లో సవాలు చేయటానికి వీల్లేదు. నిర్వహణ సంబంధమైన అంశాల్లో న్యాయస్థానాల జోక్యం నుంచి చట్టసభలకు ఇది రక్షణనిస్తుంది. అయితే ఆ కార్యకలాపాల్లో భాగంగా తీసుకునే నిర్ణయాల్లో రాజ్యాంగ విరుద్ధత కనబడినప్పుడు వాటిని సమీక్షించే అధికారం న్యాయస్థానాలకు ఉంటుందన్నది నిపుణుల వాదన. తాజా కేసులో జరిగింది ఇదే. సునీల్ కుమార్ సింగ్ పిటిషన్‌కు అసలు విచారణార్హత లేదని, 212(1) అధికరణ న్యాయవ్యవస్థ జోక్యాన్నుంచి తమకు రక్షణనిస్తున్నదని శాసనమండలి తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. సర్వోన్నత న్యాయస్థానం దీన్ని అంగీకరించలేదు. చట్టసభల కార్యకలాపాలు వేరు, అందులో తీసుకునే నిర్ణయాలు వేరు అని స్పష్టం చేసింది. చట్టసభల నిర్ణయాలు వ్యక్తుల ప్రాథమిక హక్కుల్ని ప్రభావితం చేసినప్పుడు వాటిని సమీక్షించే అధికారం న్యాయస్థానాలకు ఉంటుందని తెలిపింది. అంతేకాదు... సునీల్‌కుమార్ సింగ్‌ను బహిష్కరిస్తూ తీసుకున్న ఎథిక్స్ కమిటీ నిర్ణయం పాలనాపరమైన చర్యే తప్ప శాసనవ్యవస్థ కార్యకలాపంగా పరిగణించలేమని తేల్చింది. ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధులతో కూడిన చట్టసభ నియంత పోకడలు పోకూడదు. మెజారిటీ ఉందన్న సాకుతో విపక్ష సభ్యుల గొంతు నొక్కడానికీ, వారిపై కఠిన చర్యలకు ఉపక్రమించటానికీ ప్రయత్నించకూడదు. ఆ పరిస్థితులు తలెత్తితే న్యాయస్థానాలు మౌనంగా ఊరుకోబోవని తాజా తీర్పు తేటతెల్లం చేసింది.

చట్టసభ కార్యకలాపాలు సాఫీగా సాగటానికి అనువైన నిబంధనలు రూపొందించుకొనేందుకు రాజ్యాంగంలోని 208వ అధికరణ అధికారమిస్తోంది. సభ క్రమశిక్షణగా నడవటానికి ఎలాంటి నిబంధనలుండాలో, వాటిని ఉల్లంఘించినప్పుడు ఏయే చర్యలు తీసుకోవాలో ఈ నిబంధనలు నిర్దేశిస్తాయి. అయితే నిబంధనల అమలు పర్యవేక్షణకు ఏర్పడిన కమిటీలు తీసుకునే నిర్ణయాలు పాలనాసంబంధ పరిధిలోకి వస్తాయని గుర్తించటం తప్పనిసరని తాజా తీర్పు చెబుతోంది. ఆ నిర్ణయాలకు మెజారిటీ ఆమోదం ఉందా లేదా అనే అంశంతో దీనికి సంబంధం లేదు. ఒక చర్యకు ప్రతిగా తీసుకునే ఏ నిర్ణయమైనా హేతుబద్ధతకూ, తార్కికతకూ లోబడివుండటం అవసరం. పిచ్చుకపై బ్రహ్మాస్త్రం తరహాలో అధికారం ఉంది కదా అని ఏమైనా చేస్తామంటే ప్రజాస్వామ్యంలో చెల్లదు.

చట్టసభలు ఇష్టానుసారం వ్యవహరించే రోజులు పోయాయి. సభానిర్వహణ సవ్యంగా జరగటం, క్రమశిక్షణ కట్టుతప్పకుండా చూడటం అవసరమే. కానీ అందుకోసం అమలుచేసే చర్యలు అతిగా ఉండకూడదు. సభ్యులు పరిధి మీరారని భావించినప్పుడు అభిశంసించడం, మందలించడం, నిర్దిష్ట కాలానికి సభనుంచి సస్పెండ్ చేయడంవంటి అవకాశాలున్నాయి. కానీ విచక్షణ మరిచి నేరుగా బహిష్కరణ వేటు వేయటం అతిగా వ్యవహరించటమే అవుతుంది. ఎథిక్స్ కమిటీల నిర్ణయాలు పాలనానిర్వహణ కిందికే వస్తాయని, వాటిపై న్యాయసమీక్ష తప్పదని సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయించటం హర్షించదగ్గది. నియంతృత్వ పోకడలు పోయే పాలకపక్షాలకు ఈ తీర్పు చెంపపెట్టు.

అస్తిత్వాల పోరులో రాజ్యాంగ స్ఫూర్తి

అభిప్రాయం

డా॥ కత్తి పద్మారావు

భారతదేశంలో త్రిభాషా సూత్రంపై మరొకసారి విస్తృతమైన చర్చ జరుగుతోంది. దక్షిణ భారత రాష్ట్రాలు భాషా అస్తిత్వాల పరంగా తమ ఉనికిని చాటుకోవటానికి ఎప్పటి నుండో పోరాటం చేస్తున్నాయి. ప్రపంచంలోనే దక్షిణ భారత భాషలకు ఒక ప్రత్యేక అస్తిత్వం ఉంది. తెలుగు, తమిళ, కన్నడం, మలయాళ భాషలకు మూలం ద్రావిడ భాషే. అయితే అవి 21 భాషలుగా అభివృద్ధి చెందాయి: బ్రాహుయీ, మాల్తో, కూడుఖ్, గోండి, కొండ, కూయి, మండ, పర్జి, గదబ, కోలామీ, పెంగో, నాయకీ, కువి, తెలుగు, తుళు, కన్నడం, కొడగు, టోడా, కోత, మలయాళం, తమిళం. మధ్య ద్రావిడ భాషల్లో తెలుగు ఉంది. దక్షిణ ద్రావిడ భాషల్లో తమిళం ఉంది. వాఙ్మయ దృష్టితో కాకుండా భాషా చారిత్రక దృష్టితో చూస్తే మధ్య ద్రావిడ భాషల్లో గోండి, కొండ, కూయి; దక్షిణ ద్రావిడ భాషల్లో తుళు, టోడా ప్రాచీనమైనవి. క్రీస్తు పూర్వం మూడు వేల సంవత్సరాల నాడు మూల ద్రావిడ భాష నుంచి ఈ భాషలు ఒకటొకటి స్వతంత్రతను సంతరించుకున్నాయని భాషా చరిత్రకారులు చెబుతుంటారు. ఒకటొకటి స్వతంత్ర భాషగా రూపొందడానికి వెయ్యేండ్లు పట్టింది. ఈ భాషల మూలాలు దక్షిణాది జీవన వ్యవస్థల నుండి ఆవిర్భవించాయి. అంబేడ్కర్ తన 'రాష్ట్రాలు – అల్పసంఖ్యాక వర్గాలు' పుస్తకంలో వీటి అస్తిత్వాన్ని ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు.

ఏ మూడు భాషలు?

దేశ పాఠశాలల్లో బాలలకు మూడు భాషలు బోధించాలన్న విధానం అధికారికంగా త్రిభాషా సూత్రంగా ప్రసిద్ధమయింది. 1968లో ఈ సూత్రానికి సర్వజనామోదం లభించింది. ఈ ప్రకారం పాఠశాల బాలలకు, హిందీ భాషా రాష్ట్రాలలో హిందీ, ఇంగ్లిష్, ఆధునిక భారతీయ భాష (ఏదైనా ఒక దక్షిణాది భాష)ను బోధించాలి. హిందీయేతర రాష్ట్రాలలో హిందీ, ఇంగ్లిష్, ప్రాంతీయ భాషను బోధించాలి. దక్షిణ భారతావనిలో హిందీ వ్యతిరేక నిరసనలు వెల్లువెత్తిన నేపథ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్వహించిన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశంలో ఈ త్రిభాషా సూత్రం ఆమోదం పొందింది. తొలుత రాధాకృష్ణన్ కమిషన్ (1948) ప్రతిపాదించిన ఈ త్రిభాషా సూత్రాన్ని విద్యావేత్త కొఠారి నేతృత్వంలోని తొలి విద్యా కమిషన్ అంగీకరించింది. దరిమిలా 1960లో, 1980ల్లో కేంద్రం రూపొందించిన ప్రథమ, ద్వితీయ జాతీయ విద్యా విధానాలలో ఈ సూత్రం భాగమైంది. అయితే నేర్పవలసిన త్రిభాషలు ఏవి అనేది ఆయా భాషా రాష్ట్రాల పాలకులు నిర్ణయించుకోవాల్సి వుంది.

అందుకే హిందీని రెండవ భాషగానో, మూడవ భాషగానో అంగీకరించకపోతే 'సర్వ శిక్షా అభియాన్' కింద పంపే నిధులు పంపమని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి చెప్పడం సమాఖ్య స్ఫూర్తికి విరుద్ధం. కేంద్ర పాలకులు భాషా అస్తిత్వాలను దెబ్బతీయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. రాజ్యాంగంలో రాష్ట్రాల అస్తిత్వం గురించి ఇలా చెప్పారు: భారత రాష్ట్రాలు కలిసి శాసన, కార్యనిర్వాహక, పరిపాలనా అవసరాల కోసం భారత సంయుక్త రాష్ట్రాలు అనే పేరు మీద ఒక రాజకీయ రూపాన్ని తీసుకోవటానికి ఆదేశించుకుంటున్నాయి.

ఈ స్ఫూర్తితో తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి ఎంకే స్టాలిన్ తమిళనాడుపై హిందీని బలవంతంగా రుద్దకపోతే డీఎంకే దానిని వ్యతిరేకించదన్నారు. 'డీఎంకే ఇప్పటికీ హిందీని ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తుందని అడిగే వారికి, మీలో ఒకరిగా నా వినయపూర్వక సమాధానం ఏమిటంటే... మీరు రుద్దకపోతే మేము వ్యతిరేకించం. తమిళనాడులో హిందీ పదాలను నలుపు రంగులోకి మార్చం. ఆత్మగౌరవం అనేది తమిళుల ప్రత్యేక లక్షణం. ఎవరైనా దానితో ఆడుకోవడానికి మేము అనుమతించం' అన్నారు. రాష్ట్రంలో భాషా వివాదం చెలరేగుతున్న నేపథ్యంలో ఈ మేరకు ఆయన డీఎంకే శ్రేణులకు లేఖ రాశారు.

భాషల కోసం పోరాటం

స్టాలిన్ వాదనలో ఒక సత్యం ఉంది. మాతృభాష ప్రతి రాష్ట్రంలోని విద్యార్థికి అత్యవసరం. దక్షిణాదిలో ఉన్న భాషా మూలాలను బట్టి వారికి రెండవ భాషగా దక్షిణాది భాష త్వరగా వస్తుంది. ప్రపంచీకరణలో భాగంగా ఇంగ్లిష్ అన్ని రాష్ట్రాల విద్యార్థులు నేర్చుకోవడం వల్ల ఏ దేశంలోనైనా ఉపాధిని సంపాదించుకోవచ్చు. తమిళనాడులో పెరియార్ రామస్వామి నాయకర్ కాలంలోనే తమిళ భాషా అస్తిత్వం కోసం పోరాడిన చరిత్ర ఉంది. అలాగే తెలుగువారు కూడా తమ భాషా అస్తిత్వాల కోసం ఎన్నో పోరాటాలు చేశారు. నిజానికి ఆంధ్రులు అనేక భాషల వారితో బాధింపబడినా తమ అస్తిత్వ పోరాటాల్ని బలంగా చేశారు. శాతవాహనుల కాలం నుండి సంస్కృత భాషలో, ప్రాకృత భాషలో పాలకులు ఉన్నప్పుడు, తెలంగాణలో ఉర్దూ భాష పాలకులు ఉన్నప్పుడు కూడా తెలుగువారు తమ లిఖిత భాషా సంప్రదాయాన్ని కొనసాగించారు. తమిళనాడును ఎంతో కాలం పాలించిన కరుణానిధి ప్రెస్‌మీట్‌లో కూడా తమిళంలోనే మాట్లాడి దాన్ని అర్థం చేసుకోవాల్సిన బాధ్యత విలేఖరులకు ఉందని చెప్పడం ఒక ఆత్మాభిమాన ప్రకటన!

క్రీ.శ.1901లో శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్ర భాషా నిలయం కొమర్రాజు లక్ష్మణరావు పంతులు ప్రోత్సాహంతో స్థాపించబడిన తరువాత తెలుగులో భాషోద్యమంతో పాటు, గ్రంథాలయాల ప్రాధాన్యత పెరిగింది. 1906వ సంవత్సరంలో విజ్ఞాన చంద్రికా మండలి ప్రారంభంతో సాహిత్య ప్రచురణకు కూడా ఉత్సాహం వచ్చింది. తెలుగు భాషాభివృద్ధికి అన్ని ప్రాంతాల మేధావులు కృషి చేశారు. ఏ భాషోద్యమమైనా ఆ భాషా ప్రజల చరిత్రకు, పరిణామాలకు మూలశక్తి అవుతుంది. భాషను విస్మరించిన రాష్ట్రాలు తమ ఉనికిని కోల్పోతాయి. తెలుగు భాష గ్రంథస్థం కాకపోవడానికి వీరికి రాజ భాషగా సంస్కృత, ప్రాకృతాలు 900 యేండ్లు వ్యవహరించడం. అయినా తట్టుకొని నిలబడటమే గొప్ప అంటారు బి.ఎస్.శాస్త్రి. ''ఆంధ్ర దేశమున రాజభాషగా ప్రాకృతము క్రీ.పూ. 300 నుండి క్రీ.శ. 300 వరకు వర్ధిల్లినది. అటు పిమ్మట క్రీ.శ. 300–600 వరకు సంస్కృతము రాజ భాషయైనది.... గాథాసప్తశతి, బృహత్కథ, లీలావతి వంటి ప్రాకృత గ్రంథములందు అనేక తెలుగు పదములున్నవి. ప్రాకృత, సంస్కృత భాషల కన్న భిన్నమైన దేశభాష అనగా తెలుగు వాడుకలోనున్నట్లు శర్వవర్మ–గుణాఢ్యుల సంవాద గాథ తెలుపుచున్నది.''

ఉత్తరాదివారూ నేర్చుకోవాలి!

వాస్తవానికి మోదీ సర్కార్ జాతీయ విద్యా విధానంలో హిందీని ప్రస్తావించకపోవడం ద్వారా త్రిభాషా సూత్రాన్ని అస్పష్టపరిచింది. ఈ ప్రకారం ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తాను ఎంపిక చేసిన ఏ మూడు భాషలనైనా బోధించవచ్చు. అయితే ఆ మూడు భాషలలో రెండు తప్పనిసరిగా దేశీయ భాషలు అయివుండాలి. ఈ దృష్ట్యా తమిళనాడు ప్రభుత్వం కోరుకుంటే, తమిళంతో పాటు మలయాళం, తెలుగు, కన్నడ భాషలలో ఒకదాన్ని, ఆంగ్ల భాషను బోధించవచ్చు.

నిజానికి ఉత్తరాదికి దక్షిణాదివారు, దక్షిణాదికి ఉత్తరాదివారు ప్రయాణం చేస్తున్న కాలం ఇది. దక్షిణాది భాషలు ఉత్తరాదిలో ఎగతాళికి గురవుతున్న సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఇంగ్లిష్‌ను ఎటూ ప్రపంచ భాషగా చదువుతున్నారు. ఉత్తరాది వారికి దక్షిణాది చరిత్ర, దక్షిణాది వారికి ఉత్తరాది చరిత్ర తెలియాలి. ఒకరి భాషా ఒకరికి, ఒకరి వస్తువుల పేర్లు మరొకరికి, ఒకరి తినుబండారాల పేర్లు మరొకరికి అర్థం కావాలంటే ఉత్తరాది వారు కూడా దక్షిణాది భాషల్లో ఒక భాషను నేర్చుకోవాలి. దీన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం విస్మరిస్తోంది. సీపీఐ ప్రధాన కార్యదర్శి డి.రాజా అన్నీ భారతీయ భాషలే, అన్నింటికీ సమ ప్రాధాన్యత ఉండాలని నొక్కి చెప్పారు. ఫెడరల్ సూత్రాలను ఎలా విస్మరిస్తారని ప్రశ్నించారు. ఉత్తరాది సంప్రదాయశీలమైంది, దక్షిణాది పురోగమన శీలమైంది. ప్రతి రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన హక్కుల్ని కాపాడటం కేంద్ర ప్రభుత్వ విధి.

వ్యాసకర్త దళితోద్యమ నాయకులు । 98497 41695

> ◆ పాఠశాలల్లో బాలలకు మూడు భాషలు బోధించాలన్న విధానం అధికారికంగా త్రిభాషా సూత్రంగా ప్రసిద్ధం. 1968లో దీనికి ఆమోదం లభించింది.
>
> ◆ హిందీని బలవంతంగా రుద్దకపోతే దానిని వ్యతిరేకించం అని తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి స్టాలిన్ అన్నారు.
>
> ◆ త్రిభాషా సూత్రం ప్రకారం, హిందీ భాషా రాష్ట్రాలలో హిందీ, ఇంగ్లిష్‌తో పాటు ఒక ఆధునిక భారతీయ భాష (ఏదైనా దక్షిణాది భాష)ను బోధించాలి. కానీ ఇది విస్మరణకు గురైంది.

సోషల్ మీడియా

న్యాయం ఎక్కడ?

గోధ్రా రైలు దహనం, అనంతర దారుణ గుజరాత్ అల్లర్లు జరిగి 23 ఏళ్లు (ఫిబ్రవరి 27, 2002). ఎవరూ, ఎవరూ కూడా తమ మత గుర్తింపు కారణంగా దాడులకు గురి కాకూడదు. 1984 ఢిల్లీ, 1992–93 ముంబయి, 2002 గుజరాతుల్లో విషాదకరంగా వందలాదిమంది చనిపోయినప్పటికీ న్యాయం, జవాబుదారీతనం లేవు.

– రాజ్‌దీప్ సర్దేశాయి, జర్నలిస్ట్

భిన్న స్థితులు

జనాభా ప్రాతిపదికన నియోజకవర్గాల పునర్విభజన జరిగితే 'బిమారు' రాష్ట్రాలకు ఎంపీలు పెరుగుతారు. దీనికి కారణం వారి వెనుకబాటుతనం, అసమర్థ నాయకత్వం. అదే మెరుగైన పాలన కారణంగా దక్షిణ భారతానికి ఎంపీలు తగ్గి రాజకీయంగా బలహీనమవుతుంది. కానీ ఇండియాను ఒక దేశంగా చూసినప్పుడు ఇది పరిహాసం, అదే సమయంలో న్యాయం.

– చేతన్ కుమార్ అహింస, నటుడు

కాషాయ బలం

కేరళ, ఇంకా దక్షిణ భారతంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లో నిశ్శబ్దంగా కాషాయం వేళ్లూనుకుంటోంది. అది ఎన్నికల ఫలితాలను ఇవ్వకపోవచ్చు, కానీ బీజేపీ ఓటు శాతం పెరిగింది. కొన్ని ప్రాంతాల్లో అగ్రవర్ణ హిందువులు బీజేపీ వెనుక గట్టిగా నిలబడ్డారు.

– జియా ఉస్ సలామ్, జర్నలిస్ట్

అర్థమవుతోందా?

సెన్సెక్స్ 1,300 పాయింట్లు, నిఫ్టీ 400 పాయింట్లు పడిపోయాయి. మన మార్కెట్లు వాస్తవంలోకి మేలుకుంటున్నాయా?

– సుమంత్ రామన్, టీవీ హోస్ట్

ఎవరినీ వదలట్లేదు!

నటుడు విజయ్ బీజేపీ బీ టీమ్ అని డీఎంకే మద్దతుదారులు అంటారు. బీజేపీ మద్దతుదారులేమో ఆయన్ని డీఎంకే బీ టీమ్ అంటారు. కానీ ఆయనేమో 'అది చాలా తప్పు బ్రో' అంటున్నారు.

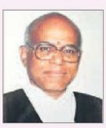
– కార్తీక్ బాలచంద్రన్, వైద్యుడు

ఇన్ బాక్స్

ఆదర్శమూర్తి ఈ న్యాయమూర్తి

న్యాయ ద్రోణాచార్యుడు, న్యాయ వ్యవస్థలో నిలువెత్తు దీపస్తంభం జస్టిస్ కొండా మాధవ రెడ్డి. భారత న్యాయ వ్యవస్థలో ఆయన చూపిన మార్గం యువతకు ఆదర్శం. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్ట్, బొంబాయి హైకోర్ట్‌ల ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా ఆయన సేవలు అపూర్వమైనవి. కేవలం న్యాయమూర్తిగానే కాక, విద్య, సంస్కృతి, సమాజ సేవల్లోనూ ఎనలేని కృషి చేశారు.

1923 అక్టోబర్ 21న నల్లగొండ జిల్లా సర్వాజ్ పేటలో జన్మించిన మాధవ రెడ్డి తొలి నుంచి ప్రజా సేవ పట్ల అంకిత భావం కలిగిన వారు. స్వాతంత్ర్య సమర యోధుల కుటుంబంలో పుట్టినందువల్లనేమో దేశభక్తి, న్యాయం పట్ల అంకిత భావం ఆయనకు వారసత్వంగా వచ్చాయి. ఆయన తండ్రి కొండా వెంకట రంగారెడ్డి 1957 నుండి 1962 వరకు రెవెన్యూ మంత్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉప ముఖ్యమంత్రిగా పని చేశారు.

జస్టిస్ కొండా మాధవ రెడ్డి

1944లో ఏపీ హైకోర్టులో న్యాయవాదిగా తన ప్రస్థానం ప్రారంభించి, 1983 నాటికి ఏపీ హైకోర్ట్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి అయ్యారు. తరువాత బొంబాయి హైకోర్ట్ ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా, మహారాష్ట్ర గవర్నర్‌గా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ఆపై కేంద్ర పరిపాలనా ట్రిబ్యునల్ ఛైర్మన్‌గా, సుప్రీం కోర్టు సీనియర్ అడ్వకేట్‌గానూ పని చేశారు.

విద్య, క్రీడలు, సాంస్కృతిక రంగాల్లోనూ ఆయన సేవలు అభినందనీయమైనవి. కాకతీయ, ఉస్మానియా, నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయాల సిండికేట్ సభ్యునిగా, 'ఆంధ్ర విద్యాలయ సమాజం', 'కూచిపూడి ఆర్ట్ అకాడమీ' వంటి అనేక సంస్థలకు అధిపతిగా పనిచేశారు. 1997 సెప్టెంబర్ 25న ఆయన తుదిశ్వాస విడిచిన తర్వాత 'జస్టిస్ కొండ మాధవరెడ్డి ఫౌండేషన్' ఏర్పాటు చేసి వివిధ అంశాలపై జాతీయ స్థాయిలో ప్రముఖులతో స్మారక ఉపన్యాసాలు ఇప్పిస్తున్నారు వారి కుటుంబ సభ్యులు. హెచ్.ఆర్. ఖన్నా, బీపీ జీవన్ రెడ్డి, మాజీ ప్రధాని పీవీ నరసింహారావు, డా॥ సి. రంగరాజన్ వంటి ప్రముఖులు ఈ ఉపన్యాసాలు చేసిన వారిలో ఉన్నారు. జస్టిస్ మాధవ రెడ్డి తన చేతల ద్వారా యువ న్యాయవాదులకూ, విద్యావేత్తలు, సాంస్కృతిక కార్యకర్తలకు ఆదర్శప్రాయంగా నిలిచారు. చేవెళ్ల ఎంపీ విశ్వేశ్వర రెడ్డి ఈయన కుమారుడే.

– కాగితాల రాజశేఖర్ (నేడు హైదరాబాద్ ఎ.వి. కాలేజీలో డా॥ నరేంద్ర జాదవ్ 'కొండా మాధవరెడ్డి స్మారక ఉపన్యాసం' చేస్తున్నారు.)

ప్రజల దశాబ్దాల ఆకాంక్ష ఎస్ఎల్‌బీసీ

అభిప్రాయం

జూలకంటి రంగారెడ్డి

ఉమ్మడి నల్లగొండ జిల్లాకు తాగు – సాగునీరు అందించే లక్ష్యంతో నిర్మిస్తున్న 'శ్రీశైలం లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్' (ఎస్ఎల్‌బీసీ) టన్నెల్ పనుల్లో జరిగిన ప్రమాదం అందరికీ బాధ కలిగిస్తోంది. సొరంగంలో చిక్కుకున్న ఎనిమిది మంది కార్మికుల ప్రాణాలపై ఆశలు సన్నగిల్లాయి. నల్లగొండ జిల్లా కరువు పీడిత ప్రాంతాలలో నాలుగు లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు, 516 ఫ్లోరైడ్ ప్రభావిత గ్రామాలకు తాగునీరు అందించాల్సి ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు కోసం రోజుకు అరటీఎంసీ చొప్పున 60 రోజుల పాటు 30 టీఎంసీలు శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ నుంచి 43.93 కిలోమీటర్ల సొరంగం తవ్వి గ్రావిటీ ద్వారా అందించాల్సి ఉంది. ఎస్ఎల్‌బీసీ సొరంగ మార్గం పూర్తి చేసే లోపు, నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయర్ నుంచి పుట్టంగండి, అక్కంపెల్లి బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్‌లతో నీళ్లు అందించేందుకు 'ఎలిమినేటి మాధవరెడ్డి ప్రాజెక్ట్' ప్రారంభించారు. కరెంట్ మోటార్లతో నీళ్లు ఎత్తిపోయడం వల్ల ఇది జిల్లా ప్రజల అవసరాలను పూర్తిగా తీర్చలేదు. విద్యుత్ వినియోగం వల్ల అధిక వ్యయం అవుతుంది.

అందువల్ల జిల్లా ప్రజల తాగు–సాగునీటి అవసరాలు తీర్చేందుకు ఎస్ఎల్‌బీసీ పూర్తి చేయడమే సరైన పరిష్కారం. ఈ ప్రాజెక్టును శ్రీశైలం టైగర్ రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ మీదుగా అర కిలోమీటర్ లోతున సొరంగ తవ్వకం జరుగుతోంది. ఇది పూర్తి అయితేనే ఉమ్మడి నల్లగొండ జిల్లాలో ఫ్లోరైడ్ ప్రభావిత ప్రాంతాల్లో తాగునీరు; సూర్యాపేట భువనగిరి ప్రాంతాలకు సాగునీరు అందించేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. దీని కోసం గత రెండున్నర దశాబ్దాల నుంచి వామపక్ష పార్టీలు, ఇతర ప్రజా సంఘాలు ఉద్యమాలు చేశాయి. వామపక్ష పార్టీలు శాసనసభ లోపల, వెలుపల ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం గురించి ఆందోళనలు చేశాయి. ఈ నేపథ్యంలోనే ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎస్ఎల్‌బీసీ ప్రాజెక్టుకు అంకురార్పణ జరిగింది.

ఈ క్రమంలో నాటి వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి ప్రభుత్వ హయాంలో 2005 ఆగస్టు 11న పరిపాలనా అనుమతులు పొంది, అదే నెల 28న 'జేపీ అసోసియేట్స్' సంస్థతో ఎస్ఎల్‌బీసీ ఒప్పందం చేసుకుంది. మొదటి అంచనా మేరకు రూ. 2,813 కోట్ల ఖర్చు. అయితే 2017 నాటికి 3,152 కోట్ల రూపాయలకు పెంచారు. ఇప్పుడు అది 4,636.75 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టు శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ బ్యాక్ వాటర్స్ నుంచి 'దోమల పెంట' వద్ద ఇన్‌లెట్‌తో మొదలై... నాగర్ కర్నూలు జిల్లా 'మన్నెవారి పల్లె' వద్ద అవుట్‌లెట్‌తో... మొత్తం 49.93 కిలోమీటర్ల ప్రధాన సొరంగం ముగుస్తుంది. ఇప్పటి వరకు 34.71 కిలోమీటర్ల సొరంగం తవ్వకం పూర్తయింది. 7.13 కిలోమీటర్ల పొడవైన రెండవ సొరంగం తవ్వకం బ్లాస్టింగ్ పద్ధతిలో మొత్తం పూర్తి చేశారు. అయితే ముందుగా చేసుకున్న ఒప్పందం ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టు పనులు 2010 నాటికి పూర్తి కావాల్సి ఉంది. కానీ గత పాలకులు ముఖ్యంగా పదేళ్లు అధికారంలో ఉన్న బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఎస్ఎల్‌బీసీ టన్నెల్ పూర్తి చేయడంలో నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించింది. ఈ ప్రాజెక్టుకు ఇప్పటివరకు జరిగిన పనుల విలువ రూ. 2,689.47 కోట్లు. రెండు దశాబ్దాల్లో 34.37 కిలోమీటర్ల సొరంగం తవ్వారు. 9.56 కిలోమీటర్ల సొరంగం తవ్వకం పనులు ఆగిపోయాయి.

ఎస్ఎల్‌బీసీ సొరంగంలో సహాయక చర్యలు

నాలుగైదు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయాల్సిన ప్రాజెక్టు 20 ఏళ్లుగా కొనసాగడం వల్ల వ్యయ భారానికీ, తాజా పరిణామాలకూ పాలకుల అలసత్వమే కారణం. ఇప్పుడు రేవంత్ రెడ్డి ప్రభుత్వం వచ్చాక దాన్ని పూర్తి చేయడానికి కొంత బడ్జెట్ కేటాయించి తిరిగి పనులకు శ్రీకారం చుట్టారు. సొరంగం లోపల పైకప్పు నుంచి నీరు, మట్టి పడుతున్నదనీ, పనులు చేయడంలో ఇబ్బంది కలుగుతున్నదనీ కార్మికులు సంబంధిత కాంట్రాక్ట్ కంపెనీకి చెప్పినా, ఏమీ కాదని పని చేయాలని ఒత్తిడి చేయడంతో ఈ ప్రమాదం సంభవించింది. భద్రతా ప్రమాణాలు, ప్రభుత్వ అజమాయిషీ సరిగా లేక సాగునీటి ప్రాజెక్టుల్లో, పరిశ్రమల్లో తరచుగా ఇలాంటి ప్రమాదాలతో నష్టం జరుగుతోంది. ఆయా సంఘటనలకు ప్రభుత్వాలే బాధ్యత వహించాల్సి ఉంది.

టన్నెల్‌లో చిక్కుకుపోయిన 8 మంది కార్మికులను రక్షించడానికి, టన్నెల్‌లో బురద నీరు, వ్యర్థాలను తొలగించడానికి వివిధ విభాగాల ప్రభుత్వ సిబ్బంది రెస్క్యూ ఆపరేషన్‌లో పాల్గొంటున్నప్పటికీ ఎలాంటి పురోగతీ కనిపించలేదు. ఈ ప్రమాదంపై 'నేషనల్ డ్యామ్ సేఫ్టీ అథార్టీ (ఎన్డీఎస్ఏ) వారి నుంచి స్పందన రాలేదు. ఈ ప్రమాదం జరిగిన దోమల పెంట ప్రాంతాన్ని సీపీఎం బృందం ఫిబ్రవరి 23న సందర్శించింది. అక్కడ సహాయక చర్యలు పర్యవేక్షిస్తున్న రాష్ట్ర మంత్రులు నలమాద ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి, జూపల్లి కృష్ణారావులతో సహాయక చర్యల విషయం చర్చించింది. భద్రతాపరంగా తగిన సాంకేతిక చర్యలు తీసుకొని ఇప్పటికైనా పనుల్లో అలసత్వం లేకుండా త్వరిత గతిని పూర్తి చేయాలి. ఉమ్మడి నల్లగొండ జిల్లా ప్రజల చిరకాల ఆకాంక్షను నెరవేర్చాలి.

వ్యాసకర్త రాష్ట్ర కార్యదర్శివర్గ సభ్యులు, సీపీఎం తెలంగాణ రాష్ట్ర కమిటీ

దైవ తపన

దేశంలో సర్వమత సమన్వయానికి పాటుపడిన గొప్ప యోగి శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస. బెంగాల్‌లో కామార్పుకూర్ గ్రామంలో సంప్రదాయ కుటుంబంలో జన్మించిన ఆయన అసలు పేరు గదాధర ఛటర్జీ. చిన్నప్పటినుండి కాళికాదేవి భక్తుడైన ఆయన కలకత్తాలోని ఆమె ఆలయంలోనే పూజారిగా చేరారు. నిజమైన దైవ భక్తునికి ఎటువంటి కుల భేదాలూ లేవని తన ఆచరణ ద్వారా ఆయన నిరూపించారు. భగవంతుడి భక్తులకు కుల భేదాలు ఉండవు. భగవంతుని ప్రేమ పొందినప్పుడు ఎక్కువ కులం, తక్కువ కులం అన్న భేద భావం తొలగిపోయి, అందరినీ సమానమైన గౌరవంతో చూడగలుగుతాం అని బోధించేవారు.

జ్యోతిర్మయం

'దైవం పరమ సత్యం. దేశకాలాలకు అతీతమైనది. సమస్త ప్రపంచంలో చరాచర జీవ రాసులు అన్నింటిలోనూ దైవం నెలకొని ఉంది. నీటిలో మునిగిపోయే మనిషి శ్వాస తీసుకోవడం కోసం ఎలా గిలగిలా కొటుకుంటాడో... భగవంతుని కోసం హృదయంలో అటువంటి పరితాపాన్ని పొందినప్పుడే భగవంతుడు మనకు దర్శనమిస్తాడు' అన్నారు పరమహంస. ఈ పరితాపంతోనే ఆయన దేవీ ఆరాధన చేశారు. ఆయన పలవరింతలను చూసి పిచ్చెక్కిందని కొందరు భావించారు. కుటుంబసభ్యులు సైతం ఆ పిచ్చిని కుదర్చడానికని శారదాదేవితో వివాహం చేశారు. ఆమెలోనూ రామకృష్ణుడు కాళీమాతనే చూశారు. 'స్త్రీలందూ ఆ దివ్య జగన్మాత అంశలే. కాబట్టి వారినందరినీ మాతృమూర్తులుగా చూడాలి' అని ప్రపంచాన్ని కోరారు. ఆయన బోధనలు విని ఎందరో జీవితాలను మార్చుకున్నారు. నరేంద్రనాథ్ 'వివేకానందు'నిగా, రాఖాల్... బ్రహ్మానందస్వామిగా మారి భారతీయ సంస్కృతికీ, మానవతకూ ఎనలేని సేవలు ఒనర్చారు. ఉపనిషత్తులలో పేర్కొనబడిన 'ఏకం సత్ విప్రా బహుదా వదంతి' (ఒకే సత్యాన్ని మహర్షులు అనేక విధాలుగా అభివర్ణించారు) అనే పరమ సత్యాన్ని గ్రహించి పాటించారు. 'మతాలెన్నో మార్గాలన్ని' అనే దివ్యసూత్రాన్ని ప్రచారం చేసి సర్వమత సమన్వయానికి పాటుపడి ప్రాతఃస్మరణీయులయ్యారు.

– వేదుల జనార్దనరావు (నేడు రామకృష్ణ పరమహంస జయంతి)

గ్రహం అనుగ్రహం

శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం, ఉత్తరాయణం, శిశిర ఋతువు, ఫాల్గుణ మాసం, తిథి: శు.విదియ రా.3.16 వరకు, తదుపరి తదియ, నక్షత్రం: పూర్వాభాద్ర ప.1.49 వరకు, తదుపరి ఉత్తరాభాద్ర, వర్జ్యం: రా.10.50 నుండి 12.18 వరకు, దుర్ముహూర్తం: ఉ.6.28 నుండి 7.57 వరకు, అమృతఘడియలు: ఉ.6.24 నుండి 7.56 వరకు; రాహుకాలం: ఉ.9.00 నుండి 10.30 వరకు, యమగండం: ప.1.30 నుండి 3.00 వరకు, సూర్యోదయం: 6.24, సూర్యాస్తమయం: 6.01.

మూడెకరాల వరకు 'రైతు భరోసా': భట్టి

సాక్షి, హైదరాబాద్: రైతు భరోసా పథకంలో భాగంగా మూడు ఎకరాల వరకు లబ్ధిదారులకు వెంటనే నిధులు మంజూరు చేయాలని డిప్యూటీ సీఎం భట్టి విక్రమార్క అధికారులను ఆదేశించారు. ప్రజాభవన్‌లో శుక్రవారం ఉదయం ఆర్థిక శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి కె.రామ కృష్ణారావు, వ్యవసాయ శాఖ కార్యదర్శి రఘునందన్ రావు, సంచాలకుడు గోపితో ఆయన సమీక్ష సమావేశం నిర్వహించారు. రైతు భరోసా పథకం కింద లబ్ధి పొందిన రైతుల వివరాలను గ్రామాల్లో ఫ్లెక్సీలతో ప్రచారం చేయాలని ఆదేశించారు. లబ్ధిదారుల పేర్లు అందరికీ కనిపించేలా, గ్రామాల ప్రధాన కూడళ్లలో ఏర్పాటు చేయాలని సూచించారు.

ఎస్‌ఎల్‌బీసీపై బీఆర్‌ఎస్‌వి అసత్య ఆరోపణలు

మంత్రి జూపల్లి కృష్ణారావు

సాక్షి, హైదరాబాద్: ప్రకృతి విపత్తుతో ఎస్‌ఎల్‌బీసీలో జరిగిన ఘటనపై బీఆర్‌ఎస్ నేతలు అసత్య ఆరోపణలు చేస్తూ బాధ్యతారాహితంగా వ్యవహరిస్తున్నారని మంత్రి జూపల్లి కృష్ణారావు ధ్వజమెత్తారు. తమ ఉనికి కోసమే మాజీ మంత్రి హరీశ్‌రావుతో సహా బీఆర్‌ఎస్ నేతలు మాట్లాడుతున్నారని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. శుక్రవారం గాంధీ భవన్‌లో జూపల్లి మీడియాతో మాట్లాడారు. ఎస్‌ఎల్‌బీసీ ప్రమాద ఘటనపై ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించిందని, సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షిస్తూనే ఉన్నారని, మంత్రులందరూ క్షేత్రస్థాయిలో పర్యవేక్షణ చేస్తున్నామని వెల్లడించారు. సొరంగంలో చిక్కుకున్న 8 మందిని కాపాడేందుకు రెస్క్యూ టీంలు ప్రయత్నిస్తున్నాయనిస్పష్టం చేశారు. గతంలో కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు టన్నెల్‌లో ఏడుగురు చనిపోతే కేసీఆర్, కేటీఆర్, హరీశ్‌రావు ఘటనా స్థలానికి వెళ్లారా? అని ప్రశ్నించారు.

ఎస్‌ఎల్‌బీసీ ఘటనతో ప్రభుత్వానికి మచ్చ

మాజీ మంత్రి శ్రీనివాస్‌గౌడ్

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఎస్‌ఎల్‌బీసీ ఘటన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి మచ్చగా మిగులుతుందని మాజీ మంత్రి శ్రీనివాస్‌గౌడ్ హెచ్చరించారు. ఆయన శుక్రవారం తెలంగాణ భవన్‌లో మాజీ ఎంపీ లింగ య్యా యాదవ్, మాజీ ఎమ్మెల్యేలు అంజ య్య యాదవ్, డాక్టర్ మెతుకు ఆనంద్, పెద్ది సుదర్శన్ రెడ్డి, బీఆర్‌ఎస్ నేత కురువ విజయ్ కుమార్‌లతో కలిసి విలేకరులతో మాట్లాడారు. సొంత జిల్లాలో సంఘటన జరిగితే సీఎం ఎందుకు రాలేదని ప్రశ్నించారు. సొరంగంలో ఊట నీళ్లు వస్తున్నాయని చెప్పినా.. పని చేసేందుకు వెళ్లాలని కార్మికులపై ఒత్తిడి చేశారని, ఆరు రోజులైనా తట్టెడు మట్టి తీయలేదని ఆరోపించారు.

6, 7 తేదీల్లో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం

పోస్టర్ ఆవిష్కరించిన సీఎస్ శాంతికుమారి

సాక్షి, హైదరాబాద్: మార్చి 6, 7 తేదీల్లో ఘనంగా అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం నిర్వహించనున్నామని తెలంగాణ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ సెంట్రల్ అసోసియేషన్ చైర్‌పర్సన్ డాక్టర్ జి.దీపారెడ్డి, కన్వీనర్ జె.సుజాత తెలిపారు. ఈ సందర్భంగా దోమలగూడలోని కాలేజ్ ఆఫ్ ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ మైదానంలో క్రీడలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను నిర్వహించనున్నట్లు పేర్కొన్నారు. ఈ మేరకు అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాల వాల్ పోస్టర్‌ను ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి శాంతి కుమారి శుక్రవారం సచివాలయంలో ఆవిష్కరించారు. పోస్టర్ ఆవిష్కరణ కార్యక్రమంలో రాష్ట్ర గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు ఏలూరి శ్రీనివాస్ రావు, ప్రధాన కార్యదర్శి సత్యనారాయణ, సహ అధ్యక్షుడు శ్యామ్, సచివాలయ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ అధ్యక్షుడు ఇరగోటి నాగరాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఇంటర్ పరీక్షల్లో లోటుపాట్లు ఉండొద్దు

ఈ నెల 5 నుంచి ప్రారంభమవుతున్న ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలకు ఎలాంటి లోటుపాట్లు లేకుండా ఏర్పాట్లు చేయాలని అధికారులను ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి (సీఎస్) శాంతి కుమారి ఆదేశించారు. ఇంటర్ పరీక్షలపై శుక్రవారం జిల్లా కలెక్టర్లు, ఎస్పీలు, పోలీస్ కమిషనర్లతో ఆమె వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా సమీక్ష నిర్వహించారు. ఇంటర్ బోర్డ్ కార్యదర్శి కృష్ణ ఆదిత్య మాట్లాడుతూ.. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 9,96,971 మంది పరీక్షకు హాజరవుతున్నారని, వీరికోసం 1,532 పరీక్షా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసినట్లు వివరించారు.

జనరల్ అసిస్టెంట్లుగా జనరల్ మజ్దూర్లు

గోదావరిఖని: సింగరేణిలో జనరల్ మజ్దూర్ పోస్టుకు మంగళం పాడారు. జనరల్ మజ్దూర్ల స్థానంలో జనరల్ అసిస్టెంట్లుగా డిజిగ్నేషన్ మార్చుతూ కోలిండియా యాజమాన్యం శుక్రవారం ఆదేశాలు జారీచేసింది. కొన్ని దశాబ్దాలుగా కొనసాగుతున్న జనరల్ మజ్దూర్ హోదా కోలిండియాలోని అన్ని బొగ్గు గనుల సంస్థల్లో కనుమరుగు కానుంది. దీనిస్థానంలో జనరల్ అసిస్టెంట్‌గా హోదా మార్చుతూ కోలిండియా ఆదేశాలు జారీ కావడంతో సింగరేణిలో సుమారు 23 వేల మందికి లబ్ధి చేకూరనుంది.

త్వరపడితేనే కోరుకున్న సెంటర్

నేటి నుంచి ఏప్రిల్ 4 వరకు ఈఏపీసెట్ దరఖాస్తులు

రాష్ట్రంలో ఇంజనీరింగ్, అగ్రికల్చర్, ఫార్మసీ కాలేజీల్లో ప్రవేశానికి నిర్వహించే ఉమ్మడి ప్రవేశ పరీక్ష (టీజీఈఏపీసెట్)కు శనివారం నుంచి ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తులు స్వీకరించనున్నారు. ఏప్రిల్ 4 వరకు విద్యార్థులు దరఖాస్తు చేసుకునేందుకు అవకాశం ఉంది. ఆన్‌లైన్ పరీక్ష కేంద్రాల గుర్తింపు, అప్లికేషన్లు త్వరగా ప్రాసెస్ చేసేందుకు ఆధునిక సాఫ్ట్‌వేర్‌ను అందుబాటులోకి తెచ్చినట్టు అధికారులు తెలిపారు. అగ్రి, ఫార్మసీ సెట్ ఏప్రిల్ 29, 30 తేదీల్లో నిర్వహిస్తారు. ఇంజనీరింగ్ సెట్ మే 2 నుంచి 5 వరకు జరుగుతుంది. హైదరాబాద్ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయం (జేఎన్‌టీయూహెచ్) ఈఏపీసెట్‌ను నిర్వహిస్తోంది. ఈ సెట్‌కు తెలంగాణ, ఏపీ నుంచి ఏటా దాదాపు 3 లక్షల మంది దరఖాస్తు చేస్తున్నారు. ఈసారి నాన్–లోకల్ కోటాను సవరించడంతో ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యార్థులకు 15 శాతం నాన్–లోకల్ కోటా వర్తించదు.
– సాక్షి, హైదరాబాద్

- సరికొత్త సాఫ్ట్‌వేర్‌తో సిద్ధమైన జేఎన్‌టీయూహెచ్
- త్వరగా అప్లై చేస్తే కోరుకున్న చోట సెంటర్ దొరికే అవకాశం
- అప్లికేషన్ నింపేటప్పుడు అప్రమత్తత అవసరం
- ముందే పేపర్ వర్క్ చేయాలంటున్న అధ్యాపకులు
- పేమెంట్ సమస్యలుంటే టోల్ ఫ్రీ నంబర్‌కు ఫిర్యాదు

ముందే మేల్కొంటే మంచిది

చివరి తేదీ వరకు వేచి ఉండకుండా ఈఏపీసెట్‌కు ముందుగానే దరఖాస్తు చేసుకోవడం మంచిదని అధికారులు సూచిస్తున్నారు. చివరలో దరఖాస్తు చేస్తే.. అందులో ఏమైనా ఇబ్బందులొస్తే సరిచేసుకోవడం కష్టమని పేర్కొంటున్నారు. గత ఐదేళ్లుగా రాష్ట్రంలో తొలి పది రోజుల్లో 20 శాతం దరఖాస్తులు మాత్రమే వస్తున్నాయి. ఆఖరి పది రోజుల్లో 68 శాతం మంది దరఖాస్తు చేస్తున్నారు. ముందుగా దరఖాస్తు చేసుకున్న విద్యార్థులకు, వారి నివాస ప్రాంతాలకు సమీపంలో ఉండే పరీక్ష కేంద్రం కేటాయించే అవకాశం ఉంది. హైదరాబాద్ పరిసర ప్రాంతాల్లోనే ఎక్కువ పరీక్ష కేంద్రాలుంటాయి. జిల్లాల్లో ఉమ్మడి జిల్లాకో పరీక్ష కేంద్రం ఉంది. కాబట్టి ముందే దరఖాస్తు చేసిన వారికి సాఫ్ట్‌వేర్ ద్వారా దగ్గర్లోని పరీక్ష కేంద్రం కేటాయిస్తారు. దీనిని విద్యార్థులు దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని అధికారులు సూచిస్తున్నారు.

పుట్టిన తేదీ కీలకం

అభ్యర్థులు పుట్టిన తేదీ విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండాలని సెట్ కమిటీ సూచించింది. ఇంటర్మీడియట్ ధ్రువపత్రాల్లో ఉన్న పుట్టిన తేదీని మాత్రమే కంప్యూటర్ తీసుకుంటుంది. అందువల్ల టెన్త్, ఇతర తరగతులు, ఇతర ధ్రువపత్రాల్లో పుట్టిన తేదీలు ఒకే రకంగా ఉండేలా అభ్యర్థులు ముందే జాగ్రత్తపడాల్సి ఉంటుంది. ఆదాయ ధ్రువీకరణ పత్రం, కుల ధ్రువీకరణ పత్రాలను ముందే తీసుకుని సిద్ధంగా ఉంచుకోవాలని అధికారులు సూచిస్తున్నారు. స్పోర్ట్స్ కోటా కింద దరఖాస్తు చేసే అభ్యర్థులు సంబంధిత అధికారుల చేత ధ్రువీకరణ తప్పనిసరిగా తీసుకోవాలి. అప్లికేషన్‌లో తండ్రిపేరు పూర్వ ధ్రువపత్రాల్లో ఉండేలా చూసుకోవాలి. ఇంటర్మీడియట్ పత్రాలపై ఉండే ఫొటో, సంతకం ఒకేలా ఉండాలి. వీటిల్లో తేడా వుంటే తక్షణమే సెట్ హెల్ప్‌డెస్క్‌కు ఫోన్ చేసి సరిచేసుకోవాలని అధికారులు సూచించారు.

చెల్లింపు దగ్గర జాగ్రత్త

అప్లికేషన్‌తో పాటు అభ్యర్థులు ఆన్‌లైన్‌లోనే సెట్ దరఖాస్తు ఫీజు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. కొన్ని సందర్భాల్లో ఫీజు చెల్లింపులో సమస్యలు వస్తాయి. అభ్యర్థి ఖాతా నుంచి డబ్బులు కట్ అయినా, సెట్ నిర్వాహకులకు క్రెడిట్ అవ్వదు. దీంతో ఐడీ రిజిస్ట్రేషన్ అవ్వదు. ఇలాంటి సమస్యలు వచ్చినప్పుడు స్క్రీన్‌పై కన్పించే మెసేజ్‌తో సహా ఈఏపీసెట్ హెల్ప్ డెస్క్‌ను సంప్రదించాలి. పరిష్కార మార్గాలను కమిటీ సూచిస్తుంది.

ఇలా చేయండి

ఈఏపీ సెట్‌కు దరఖాస్తు చేసే ప్రతీ విద్యార్థి ముందుగా పేపర్ వర్క్ చేయాలి. యూజర్ మాన్యువల్‌ను దగ్గర పెట్టుకుని, పేపర్‌పై ముందుగా అవసరమైన కాలమ్స్‌ను రాసుకోవాలి. పుట్టిన తేదీ, కులం, రిజర్వేషన్ కేటగిరీ, తండ్రిపేరు, సిగ్నేచర్, ఫొటో వివరాలు ముందుగా రాసుకుని, ఆ తర్వాత ఆన్‌లైన్ అప్లికేషన్ భర్తీ చేయాలి. దీనివల్ల రీ కరెక్షన్ కోసం వెళ్లాల్సిన అవసరం ఉండదు. దీంతో పాటు వీలైనంత త్వరగా దరఖాస్తు చేసుకోవడం ఉత్తమం. ఏ సమస్య వచ్చినా టోల్ ఫ్రీ నంబర్‌కు కాల్ చేయాలి. తక్షణమే సెట్ కమిటీ యంత్రాంగం స్పందిస్తుంది.
– డాక్టర్ కె.విజయకుమార్ రెడ్డి (రెక్టార్, జేఎన్‌టీయూహెచ్, ఈఏపీసెట్ కో–కన్వీనర్)

ఏ క్షణంలోనైనా బయటికి!

ఎస్‌ఎల్‌బీసీ సొరంగంలో జీపీఆర్ ద్వారా ఐదు చోట్ల అనుమానిత అవశేషాలు గుర్తింపు

- ఆ ప్రాంతాల్లో తవ్వితే కార్మికుల జాడ తెలిసే అవకాశం ఉందంటున్న నిపుణులు
- శిథిలాల తొలగింపు, డీవాటరింగ్, వెల్డింగ్ పనులు వేగవంతం
- మృతదేహాలేవీ లభించలేదు.. ఆ వార్తలను నమ్మొద్దు: నాగర్ కర్నూల్ కలెక్టర్ సంతోష్

సొంతూళ్లకు తరలి వెళుతున్న ఇతర రాష్ట్రాల కార్మికులు

తప్పుడు ప్రచారం నమ్మవద్దు..

ఎస్‌ఎల్‌బీసీ సొరంగంలో కార్మికుల మృతదేహాలు లభించాయంటూ వస్తున్న వార్తలు, ప్రచారాన్ని నమ్మవద్దు. ఎన్‌జీఆర్‌ఐ ఆధ్వర్యంలో జీపీఆర్ విధానంలో గుర్తించిన స్పాట్లు పూర్తిగా నిర్ధారణ కాలేదు. వాటిని ఇంకా నిపుణులతో పరిశీలించాల్సి ఉంది. వీలైనంత త్వరగా కార్మికులను బయటికి తెచ్చేందుకు కృషి చేస్తున్నాం.
– నాగర్ కర్నూల్ జిల్లా కలెక్టర్ సంతోష్

సాక్షి, నాగర్ కర్నూల్: ఎస్‌ఎల్‌బీసీ సొరంగంలో చిక్కుకున్న ఎనిమిది మంది కార్మికులను బయటికి తీసేందుకు చేపడుతున్న సహాయక చర్యల్లో పురోగతి కనిపిస్తోంది. టన్నెల్‌లో ప్రమాదం జరిగి, సుమారు 18 అడుగుల మేర మట్టి, శిథిలాలతో నిండిపోయిన ప్రాంతంలో గ్రౌండ్ పెనెట్రేటింగ్ రాడార్ (జీపీఆర్) ద్వారా స్కానింగ్ చేశారు. ఈ క్రమంలో ఐదు చోట్ల అనుమానిత అవశేషాలు ఉన్నట్టుగా గుర్తించారు. ప్రమాద స్థలంలో మట్టి, రాళ్లు, బురద, టన్నెల్ బోరింగ్ మెషీన్ (టీబీఎం), ఇతర పరికరాల శిథిలాలతో నిండిపోగా.. అందులో కొన్నిచోట్ల మానవ దేహాలుగా భావిస్తున్న కొన్ని సున్నితమైన వస్తువులు ఉన్నట్టుగా రాడార్ సిగ్నల్స్ ద్వారా నిర్ధారించారు. ఆ చోట్ల తవ్వకాలు చేపడుతున్నారు. దీనితో ఏ క్షణంలోనైనా కార్మికులను బయటికి తీసే అవకాశం ఉందని రెస్క్యూ సిబ్బంది తెలిపారు. ఇప్పటికే అధునాతన క్రిటికల్ కేర్ అంబులెన్స్‌లు, వైద్యులు, ఆక్సిజన్‌ను అందుబాటులో ఉంచారు. ఆర్మీ కల్నల్ పరీక్షిత్ మెహ్రా, కల్నల్ అమిత్‌కుమార్ గుప్తా, రాష్ట్ర నీటి పారుదల శాఖ ప్రత్యేక కార్యదర్శి ప్రశాంత్ జీవన్ పాటిల్, విపత్తుల నిర్వహణ ప్రత్యేక కార్యదర్శి అరవింద్‌కుమార్, సింగరేణి సీఎండీ బలరాం తదితరులు సహాయక చర్యలను ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షిస్తున్నారు.

13.2 కిలోమీటర్ల వరకే లోకో ట్రైన్..

టన్నెల్‌లో కన్వేయర్ బెల్టు ఇంకా సిద్ధం కాకపోవడంతో.. సహాయక బృందాల రాకపోకలు, శిథిలాలు, మట్టి, బురద తొలగింపునకు లోకో ట్రైన్ ఒక్కటే ఆధారంగా మారింది. దానిపై రెస్క్యూ టీం సభ్యులను, బురద, మట్టి, శిథిలాలను మూడు కోచ్‌ల్లో తరలిస్తున్నారు. ఈ లోకోట్రాక్ 13.50 కిలోమీటర్ల వరకు అందుబాటులో ఉన్నా... చివరి 300 మీటర్ల ప్రాంతంలో 2 అడుగుల మేర మట్టి, బురద పేరుకుని ఉంది. దీనితో 13.2 కిలోమీటర్ల వరకే లోకో ట్రైన్ వెళ్లగలుగుతోంది. ఇప్పుడు మిగతా ట్రాక్‌పై ఉన్న బురదను మినీ డోజర్‌తో తొలగిస్తూ మార్గాన్ని సిద్ధం చేస్తున్నారు.

నాలుగు షిఫ్టులుగా పనులు

టన్నెల్‌లో మొత్తం 250 మంది రెస్క్యూ సిబ్బంది నాలుగు షిఫ్టులుగా పనిచేస్తున్నారు. శిథిలాల కింద టీబీఎం ముక్కలైపోయి 40 మీటర్ల దూరం వరకు చెదిరిపడ్డాయి. ఘటనా స్థలానికి చేరుకునేందుకు అడ్డుగా ఉన్న ఈ టీబీఎం మెషీన్ భాగాలు, శిథిలాలు, పైపులు, గడ్డర్లను సింగరేణి, దక్షిణ మధ్య రైల్వే ఆధ్వర్యంలో గ్యాస్ కట్టర్స్, వెల్డర్స్ కలసి కట్ చేసి తొలగిస్తున్నారు. ఇందుకోసం అదనంగా 200 మంది సింగరేణి కార్మికులు ఎస్‌ఎల్‌బీసీ వద్దకు చేరుకున్నారు. ఇక సొరంగంలో కిందకి వంగిపోయిన ఎయిర్ బ్లోయర్‌ను కట్ చేసి సరిచేశారు. మొత్తం పది మోటార్లతో డీవాటరింగ్ ప్రక్రియ చేపడుతున్నారు. టన్నెల్‌లో చిక్కుకున్న వారిలో జార్ఖండ్‌కు చెందిన కార్మికుల కుటుంబ సభ్యులు మూడు రోజుల కింద దోమలపెంటకు చేరుకోగా.. పంజాబ్‌కు చెందిన గురుప్రీత్‌సింగ్ కుటుంబసభ్యులు శుక్రవారం చేరుకున్నారు.

జీపీఆర్ గుర్తించింది.. కచ్చితమని చెప్పలేం: సింగరేణి సీఎండీ బలరాం

సొరంగంలోని ప్రమాద స్థలంలో జీపీఆర్ స్కానింగ్‌లో అనుమానిత స్పాట్లను నిపుణులు గుర్తించారని.. అయితే దీనిపై కచ్చితమైన నిర్ధారణకు రాలేదని సింగరేణి సీఎండీ బలరాం తెలిపారు. ఎస్‌ఎల్‌బీసీ వద్ద ఆయన శుక్రవారం మీడియాతో మాట్లాడారు. "ఎన్జీఆర్‌ఐ ఆధ్వర్యంలో కొన్ని స్పాట్లు అంచనా వేశారు. వాటిపై ఇంకా స్టడీ చేయాల్సి ఉంది. వారిని బయటికి తీసేందుకు సమయం పడుతుంది. సొరంగంలో గ్యాస్ కట్టింగ్, వెల్డింగ్ పనులు వేగంగా కొనసాగుతున్నాయి'' అని బలరాం తెలిపారు.

18, 19 తేదీల్లో ఢిల్లీలో జాతీయ బీసీ మహిళా సదస్సు

పోస్టర్‌ను ఆవిష్కరిస్తున్న మంత్రి కొండా సురేఖ

కాచిగూడ (హైదరాబాద్): వచ్చే పార్లమెంట్ సమావేశాల్లో మహిళా బిల్లులో బీసీ మహిళలకు సబ్ కోటా కల్పించాలని డిమాండ్ చేస్తూ జాతీయ ఓబీసీ మహిళా సంక్షేమ సంఘం జాతీయ ఉపాధ్యక్షురాలు మట్ట జయంతి ఆధ్వర్యంలో ఈనెల 18, 19 తేదీల్లో చలో ఢిల్లీ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించనున్నారు. ఈ సందర్భంగా ఢిల్లీలో జాతీయ బీసీ మహిళా సదస్సు ఏర్పాటు చేశారు. శుక్రవారం సదస్సు పోస్టర్‌ను దేవాదాయ శాఖమంత్రి కొండా సురేఖ ఆవిష్కరించారు. అనంతరం మీడియా సమావేశంలో మట్ట జయంతి, బీసీ సంక్షేమ సంఘం జాతీయ కన్వీనర్ గుజ్జ కృష్ణ తదితరులు మాట్లాడుతూ చట్ట సభల్లో మహిళలకు కేటాయించిన 33 శాతంలో బీసీ మహిళలకు 50 శాతం సబ్‌కోటా కేటాయించాలని డిమాండ్ చేశారు.

విత్తనాల రకాలపై రైతులకు హక్కులు

పీపీవీఎఫ్‌ఆర్‌ఏ చైర్‌పర్సన్ త్రిలోచన్ మహాపాత్ర

సదస్సులో మాట్లాడుతున్న డాక్టర్ త్రిలోచన్ మహాపాత్ర

జహీరాబాద్: అంతరించిపోతున్న చిరుధాన్యాల రకాలను సంరక్షిస్తూనే, రైతులు సృష్టించిన వివిధ పంటల రకాలపై హక్కులు ఇస్తామని ఢిల్లీకి చెందిన ప్రొటెక్షన్ ఆఫ్ ప్లాంట్ వెరైటీస్ అండ్ ఫార్మర్స్ రైట్స్ (పీపీవీఎఫ్ఆర్) చైర్‌పర్సన్ డాక్టర్ త్రిలోచన్ మహాపాత్ర అన్నారు. శుక్రవారం సంగారెడ్డి జిల్లా జహీరాబాద్‌లోని డీడీఎస్–కేవీకేలో పంట రకాలు మరియు రైతుల హక్కుల పరిరక్షణపై శిక్షణ, అవగాహన సదస్సు నిర్వహించారు. ఈ సదస్సుకు రాష్ట్రంలోని 16 కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలకు చెందిన శాస్త్రవేత్తలు, అరుదైన రకాలను పరిరక్షిస్తున్న రైతులు హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా త్రిలోచన్ మహాపాత్ర మాట్లాడుతూ పాతకాలం నుంచి సాగులో ఉన్న చిరుధాన్యాల్లో ఇప్పటికే పలు రాకలు అంతరించిపోయాయన్నారు. మరికొన్నింటిని రైతులు పరిరక్షించుకుంటూ వాటిని విస్తరిస్తున్నారన్నారు. ఇలాంటి విత్తనాలను సంరక్షిస్తున్న రైతుకు హక్కులు కల్పించేందుకుగాను 2001 సంవత్సరంలో చట్టం వచ్చిందని చెప్పారు. వీటిపై రైతులకు హక్కులు కల్పించేందుకు పీపీవీఎఫ్ఆర్ సంస్థ ఏర్పడిందన్నారు. ఈ సమావేశంలో ఐసీఏఆర్ అటారి డైరెక్టర్ షేక్ ఎన్ మీరా, పీపీవీఎఫ్ఆర్ రిజిస్ట్రార్ డీకే అగర్వాల్, డీడీఎస్–కేవీకే ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

వందమంది రైతుల దరఖాస్తులు: రైతులు తాము సృష్టించిన రకాలు, అంతరించి పోతున్న చిరు ధాన్యాలను పరిరక్షించి వాటిని విస్తరింప జేస్తున్నందుకుగాను హక్కుల కోసం జహీరాబాద్‌లోని కేవీకేలో దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. రాష్ట్రంలోని పలు ప్రాంతాలకు చెందిన రైతుల వద్ద నుంచి 100 దరఖాస్తులు అందినట్టు అధికారులు పేర్కొన్నారు.

రోడ్డురోలర్ కొట్టేసి.. తుక్కుకింద అమ్మేసి..

మహారాష్ట్రలో చోరీ.. మహబూబాబాద్‌లో అమ్మకం..

ఇనుప సామాను దుకాణం ముందు రోడ్డురోలర్

మహబూబాబాద్ రూరల్: బంగారం, వెండి, డబ్బులు, ఇతర వస్తువులు చోరీ జరగడం సాధారణమే. కానీ టన్నులకొద్దీ బరువుండే రోడ్డు రోలర్‌ను కొందరు దొంగలు అపహరించి.. పాత ఇనుప సామాను దుకాణంలో అమ్మేసి డబ్బుతో ఉడాయించారు. మహబూబాబాద్ జిల్లా కేంద్రంలో జరిగిన ఈ సంఘటన వివరాలివి. మహబూబాబాద్ జిల్లా కేంద్రానికి చెందిన తండ్రీకొడుకులు ఎస్.కే.బడే మియా, ఖాదర్, కరీమ్ ఉమ్మడిగా పాత ఇనుప సామాను (స్క్రాప్) దుకాణం నడుపుతూ జీవనం సాగిస్తున్నారు. కాగా కొద్దిరోజుల క్రితం మహారాష్ట్రలోని నాగ్‌పూర్ పట్టణానికి చెందిన ఎంఎస్ కన్‌స్ట్రక్షన్ సివిల్ రైల్వే కాంట్రాక్టర్ మోహన్‌మిశ్రా పేరిట ఉన్న రోడ్డురోలర్‌ను.. కొందరు వ్యక్తులు జేసీబీతో పాత ఇనుప సామాను దుకాణానికి తీసుకొచ్చారు. రూ.2.19 లక్షలకు దాన్ని విక్రయించి, వచ్చిన నగదుతో వెళ్లిపోయారు. కాగా, చోరీ చేసి తీసుకువచ్చి విక్రయించారని గ్రహించని స్క్రాప్ దుకాణం నిర్వాహకులు రోడ్డురోలర్‌ను గ్యాస్ కట్టర్‌తో ముక్కలు చేసే పనిలో నిమగ్నం కాగా.. వారికి ఒక ఫోన్ వచ్చింది. రోడ్డురోలర్ యజమానిని మాట్లాడుతున్నానని.. ఇటీవల చోరీ అయిన తన రోడ్డురోలర్‌ను ఎలా కొనుగోలు చేశారని అవతలి వ్యక్తి ప్రశ్నించాడు. దీనిపై పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేస్తానని హెచ్చరించాడు. దీంతో తమను మోసగించి విక్రయించారని దుకాణ యజమానులు లబోదిబోమన్నారు. రోడ్డురోలర్ చోరీ, విక్రయంపై యజమాని పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశాడు.

పెట్టుబడులకు తెలంగాణ స్వర్గధామం

మా రాష్ట్రాన్ని సందర్శించండి... యూరోపియన్ యూనియన్ అధ్యక్షుడికి డిప్యూటీ సీఎం భట్టి ఆహ్వానం

యూరోపియన్ యూనియన్ ప్రతినిధులతో విందు సమావేశంలో మాట్లాడుతున్న భట్టి

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: తెలంగాణ పెట్టుబడులకు స్వర్గధామం లాంటిదని, తమ రాష్ట్రాన్ని సందర్శించాలని యూరోపియన్ యూనియన్ అధ్యక్షుడు ఉర్సుల ఓన్ బృందానికి డిప్యూటీ సీఎం భట్టి విక్రమార్క విజ్ఞప్తి చేశారు. ఉర్సుల భారత పర్యటన నేపథ్యంలో శుక్రవారం సాయంత్రం ఢిల్లీలో కాన్ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ ఇండస్ట్రీ (సీఐఐ) ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటు చేసిన విందు సమావేశంలో తెలంగాణ ప్రతినిధిగా భట్టి పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా భారతదేశ వాణిజ్య అభివృద్ధిలో తెలంగాణ పాత్రను, రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులకు ఉన్న అవకాశాలను యూరోపియన్ యూనియన్ ప్రతినిధులకు వివరించారు. వ్యాపార అనుకూల విధానాలు రూపొందించడం, క్షేత్రస్థాయిలో అమలు చేయడంల తెలంగాణ ముందంజలో ఉందని చెప్పారు. యూరోపియన్ యూనియన్ సభ్య దేశాలు తమ వాణిజ్య ప్రయోజనాలను అభివృద్ధి చేసుకునే క్రమంలో రాష్ట్రాలతో కలిసి నేరుగా పని చేసుకునే సౌలభ్యం ఉందని వివరించారు.

మంచి విధానాలు కొనసాగిస్తున్నాం..: రాష్ట్రంలో 2023లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటికీ గత సర్కారు అమలు చేసిన మంచి విధానాలను కూడా కొనసాగిస్తున్నామని డిప్యూటీ సీఎం తెలిపారు. కొన్ని కీలకమైన విధనాల్లో లోపాలు గుర్తించి, అభివృద్ధికి అనుకూలమైన కొత్త విధానాలను అమలు చేస్తున్నామని చెప్పారు. సమావేశంలో సీఐఐ ప్రెసిడెంట్ సంజీవ్ పురి, డిప్యూటీ సీఎం స్పెషల్ సెక్రటరీ కృష్ణ భాస్కర్ పాల్గొన్నారు.

సరికొత్తగా బోధన

కొత్త సర్కారు టీచర్లకు 3 రోజుల శిక్షణ

- అన్ని జిల్లా కేంద్రాల్లో శుక్రవారం ప్రారంభం
- విద్యార్థులను ప్రభుత్వ స్కూళ్లవైపు మళ్లించాలి
- టీచర్లు కూడా నిరంతర అధ్యయనం చేయాలి
- కొత్త టీచర్లకు ప్రభుత్వం సూచనలు

సాక్షి, హైదరాబాద్: మారుతున్న విద్యా విధానంతో కొత్తతరం టీచర్లు పోటీ పడాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. పూర్తి సాంకేతిక కోణంలో బోధన ఉండాలని సూచిస్తోంది. డీఎస్సీ–2024లో ఎంపికైన 10 వేల మంది టీచర్లకు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మూడు రోజుల శిక్షణ శుక్రవారం నుంచి మొదలైంది. ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలోనూ ఇది కొనసాగుతోంది. మార్చి 3వ తేదీ వరకు సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్లకు.. 4, 5, 6 తేదీల్లో స్కూల్ అసిస్టెంట్లు, భాషా పండితులకు శిక్షణ ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. దీని తర్వాత మార్చి 10, 11, 12 తేదీల్లో స్పెషల్ ఎడ్యుకేషన్, పీఈటీలకు శిక్షణ ఇస్తారు. సీనియర్ అధ్యాపకులను రిసోర్స్ పర్సన్స్‌గా ఎంపిక చేసి రాష్ట్రస్థాయిలో శిక్షణ ఇచ్చారు. వీళ్లంతా కొత్త టీచర్లకు శిక్షణ ఇస్తున్నారు. ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలకు ఎంపికైన టీచర్లను కూడా శిక్షణకు రప్పించారు. వీరి స్థానంలో తాత్కాలికంగా ఇతర ఉపాధ్యాయులను నియమించారు. శిక్షణ విధానంపై రాష్ట్ర పాఠశాల విద్య డైరెక్టరేట్ కార్యాలయం అన్ని జిల్లాల విద్యాశాఖాధికారులకు కొన్ని సూచనలు చేసింది. ప్రధానంగా ప్రభుత్వ స్కూళ్లవైపు విద్యార్థులను మళ్లించేలా టీచర్లు తీసుకోవాల్సిన చొరవను సూచించింది.

ఇవీ కీలకాంశాలు..

- ప్రైవేటు స్కూళ్లకు దీటుగా ప్రభుత్వ పాఠశాలలను ముందుకు తీసుకెళ్లేందుకు టీచర్లు నూతన బోధన విధానాలను ఆకళింపు చేసుకోవడంపై దృష్టి పెట్టాలని సర్కారు నిర్దేశించింది.
- ప్రభుత్వ స్కూళ్లపై ప్రజల్లో నమ్మకం కల్పించడం, స్కూళ్లలోని వసతులు, పాఠ్యపుస్తకాలు, దుస్తుల పంపిణీ సౌకర్యాల వివరాలను టీచర్లు జనంలోకి తీసుకెళ్లాలి.
- పాఠ్య ప్రణాళికలు నూతన పద్ధతుల్లో రూపొందించడం, మూల్యాంకన విధానంలో మార్పులు, డిజిటల్ విధానంలో బోధన, తొలిమెట్టు, ఉన్నతి కార్యక్రమాల నిర్వహణ, యూడైస్‌లో డేటా ఎంట్రీ పద్ధతులను కొత్త టీచర్లకు వివరిస్తున్నారు.
- ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (ఏఐ) టెక్నాలజీ బోధనలో కీలక పాత్ర పోషించబోతోంది. కొత్త తరం టీచర్లు నిరంతర అధ్యయనం, టెక్నాలజీతో పోటీపడి నేర్చుకునే పద్ధతులు అనుసరించాల్సి ఉంది. ఈ కోణంలో శిక్షణ ఇస్తున్నట్టు విద్యాశాఖ ఉన్నతాధికారులు తెలిపారు.
- ఇప్పటికే అనేక పాఠశాలల్లో ఏఐ టెక్నాలజీ బోధనకు ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తున్నారు. దీనికన్నా ముందు ఉపాధ్యాయులు ఆన్‌లైన్ ద్వారా మరిన్ని మెళకువలు నేర్చుకోవాలని అధికారులు చెబుతున్నారు.
- ప్రాథమిక శిక్షణ పూర్తయిన తర్వాత టీచర్లు ఏఐపై సమగ్ర అవగాహన సంపాదిస్తారని చెబుతున్నారు.

శరణమా.. రణమేనా?

జెలెన్‌స్కీకి ట్రంప్ అల్టిమేటం

- మాతో ఒప్పందానికి రావాల్సిందే
- లేదంటే పూర్తిగా తప్పుకుంటాం
- మీకు మరో అవకాశమే లేదు
- ప్రపంచయుద్ధం వైపు నెడుతున్నారు
- రష్యాతో రాజీకి రావాల్సిందే
- జెలెన్‌స్కీకి అధ్యక్షుని స్పష్టీకరణ
- ఉద్రిక్తంగా సాగిన అధ్యక్షుల భేటీ
- మీడియా ముందే అరుపులు
- అధ్యక్ష స్థాయి భేటీలో ఎన్నడూ కనీవినీ ఎరగని దృశ్యాలు
- సంయుక్త మీడియా భేటీ రద్దు
- వైట్‌హౌస్ వీడి వెళ్లిపోవచ్చు
- జెలెన్‌స్కీని ఉద్దేశించి ట్రంప్

వాషింగ్టన్: ఇటు ఉక్రెయిన్ అధ్యక్షుడు వొలొదిమిర్ జెలెన్‌స్కీ. అటు అమెరికా ప్రెసిడెంట్ డొనాల్డ్ ట్రంప్. దేశాధినేతలం అన్న విషయం కూడా మర్చిపోయి మీడియా సాక్షిగా వాగ్వాదానికి దిగారు. నువ్వెంత అంటే నువ్వెంత అనుకున్నారు. ఒకరినొకరు దుయ్యబట్టుకున్నారు. అచ్చం వీధి బాగోతాన్ని తలపించేలా పాత విషయాలన్నీ తిరగదోడుతూ, పరస్పరం దెప్పిపొడుచుకుంటూ రెచ్చిపోయారు. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఎన్నడూ కనీవినీ ఎరగని ఈ దృశ్యాలకు వైట్‌హౌస్‌లోని ఓవల్ ఆఫీసు వేదికైంది. ఉక్రెయిన్‌లోని అపార ఖనిజ నిక్షేపాల్లో అమెరికాకు 50 శాతం వాటా ఇవ్వాలని అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ డిమాండ్ చేయడం, బదులుగా రష్యా నుంచి తమ దేశానికి కచ్చితమైన రక్షణ హామీలు కావాలని జెలెన్‌స్కీ కోరడం తెలిసిందే. వాటిపై స్పష్టమైన ఒప్పందాల నిమిత్తం అగ్రరాజ్యం చేరిన ఆయన శుక్రవారం వైట్‌హౌస్‌లో ట్రంప్‌తో 45 నిమిషాల పాటు భేటీ అయ్యారు. ఉపాధ్యక్షుడు జేడీ వాన్స్, విదేశాంగ మంత్రి మార్కో రూబియో తదితరులు పాల్గొన్న ఈ భేటీకి మీడియాను అనుమతించడమే గాక ప్రత్యక్ష ప్రసారం కూడా చేయడం విశేషం. భేటీ చాలాసేపటిదాకా ప్రశాంతంగానే సాగినా చివర్లో పూర్తిగా అదుపు తప్పింది. నేతలిద్దరి మాటల యుద్ధంతో రచ్చ రచ్చగా మారింది. చివరికి ఎటూ తేలకుండానే ముగిసింది. భేటీ అనంతరం జరగాల్సిన ట్రంప్, జెలెన్‌స్కీ సంయుక్త మీడియా భేటీ కూడా రద్దయింది! అంతేగాక, 'జెలెన్‌స్కీ వైట్‌హౌస్ వీడి వెళ్లిపోవచ్చు' అంటూ మీడియా సమక్షంలో ట్రంప్ వ్యాఖ్యలు చేశారు. శాంతి ఒప్పందానికి సిద్ధపడితేనే తిరిగి తమతో చర్చలకు రావాలని సూచించారు. దాంతో ఎన్నో ఆశల నడుమ జెలెన్‌స్కీ చేపట్టిన అమెరికా యాత్ర ఆశించిన ఫలితం రాబట్టకపోగా వికటించినట్టు కనిపిస్తోంది.

శుక్రవారం ఓవల్ ఆఫీసు భేటీలో జెలెన్‌స్కీకి వేలు చూపిస్తూ ఆగ్రహంతో మాట్లాడుతున్న ట్రంప్

అలా మొదలైంది...

రష్యా–ఉక్రెయిన్ వివాదం విషయమై దశాబ్ద కాలంగా అమెరికా వ్యవహరిస్తున్న తీరును ఆక్షేపిస్తున్నట్టుగా జెలెన్‌స్కీ మాట్లాడటంతో పరిస్థితి వేడెక్కింది. అమెరికా మీడియా అంతా చూస్తుండగా అంత అమర్యాదకరంగా మాట్లాడటం సరికాదంటూ వాన్స్ జోక్యం చేసుకున్నా ఆయన వెనక్కు తగ్గలేదు. తమతో కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాలన్నింటినీ రష్యా 2014 నుంచీ తుంగలో తొక్కుతూ వస్తున్నా అమెరికా సరైన రీతిలో జోక్యం చేసుకోలేదంటూ ఆక్షేపించారు. అధ్యక్షులు బరాక్ ఒబామా, ట్రంప్, బైడెన్ ఎవరూ తమకు చేయాల్సినంతగా సాయం చేయలేదని ఆరోపించారు. ఇప్పటికైనా ఖనిజ ఒప్పందానికి ప్రతిగా ఉక్రెయిన్ రక్షణకు అమెరికా స్పష్టమైన హామీ ఇవ్వాల్సిందేనని స్పష్టం చేశారు. ఆ క్రమంలో, ''యుద్ధంలో అంతులేని నష్టాన్ని చవిచూడాల్సి వస్తే ఎలా ఉంటుందో అమెరికాకు తెలియదు. బహుశా మున్ముందు తెలిసొస్తుందేమో!'' అన్న జెలెన్‌స్కీ వ్యాఖ్యలతో పరిస్థితి మరింత అదుపు తప్పింది. ట్రంప్ ఒక్కసారిగా తీవ్ర అసహనానికి లోనయ్యారు. జెలెన్‌స్కీపై తీవ్రస్థాయిలో మండిపడ్డారు. ''అలాంటి పరిస్థితి మాకెప్పుడూ రాదు. ఎప్పటికీ తిరుగులేని శక్తిగానే ఉంటాం'' అంటూ ఆగ్రహంగా బదులిచ్చారు. ''ఉక్రెయిన్‌కు ఇన్నేళ్లుగా అన్నివిధాలా ఆదుకుంటూ వస్తున్నాం. ఈ యుద్ధంలో ఇప్పటికే 350 బిలియన్ డాలర్ల మేర సాయుధ, ఆర్థిక సాయం అందించాం. లేదంటే రష్యాతో యుద్ధం కొనసాగించడం మీ తరమయ్యేదే కాదు. పోరు రెండే వారాల్లో ముగిసిపోయేది'' అంటూ దుయ్యబట్టారు. అయినా జెలెన్‌స్కీకి మాత్రం కనీస కృతజ్ఞత కూడా లేదంటూ విరుచుకుపడ్డారు. మీడియా ముందే తనతో గొడవకు దిగుతూ అమర్యాదకరంగా ప్రవర్తిస్తున్నారంటూ విమర్శించారు. ''అమెరికా దన్ను లేనిదే మీరెందుకూ కొరగారు! మాకు షరతులు విధించే, మమ్మల్ని డిమాండ్ చేసే పరిస్థితిలో అసలే లేరు. అది గుర్తుంచుకోండి'' అంటూ వేలు చూపిస్తూ మరీ జెలెన్‌స్కీని కటువుగా హెచ్చరించారు. ''మీరు లక్షలాది ప్రాణాలను పణంగా పెడుతున్నారు. మూడో ప్రపంచ యుద్ధాన్ని తెచ్చిపెట్టేలా ప్రమాదకర జూదం ఆడుతున్నారు'' అంటూ జెలెన్‌స్కీని ఆక్షేపించారు. మధ్యలో పదేపదే ఆయన భుజంపై కొట్టి మరీ ఆగ్రహం వెళ్లగక్కారు. రష్యాతో ఏ విషయంలోనూ రాజీ పడేదే లేదన్న జెలెన్‌స్కీ వ్యాఖ్యలను కూడా ట్రంప్ తీవ్రంగా ఖండించారు. ''పుతిన్ ఒక ఉగ్రవాది. యుద్ధాల్లోనూ నిబంధనలుంటాయి. వాటన్నింటినీ కాలరాసిన పుతిన్ వంటి హంతకునితో ఎలాంటి రాజీ ఉండబోదు'' అని జెలెన్‌స్కీ అన్నారు. అలా కుదరదని, యుద్ధానికి తెర దించాలంటే రష్యాతో చాలా విషయాల్లో రాజీ పడాల్సిందేనని ట్రంప్ కుండబద్దలు కొట్టారు. ''ఇలాగైతే మాతో వ్యాపారం కష్టమే. అమెరికాతో ఖనిజ వనరుల ఒప్పందానికి అంగీకరిస్తారా, సరేసరి. లేదంటే మీకూ మాకూ రాంరాం'' అంటూ తేల్చిపడేశారు. వాగ్వాదం పొడవునా నేతలిరువురూ పదేపదే వాగ్బాణాలు విసురుకున్నారు. కనీసం ఇప్పటికైనా అమెరికా చేస్తున్న దానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పండంటూ వాన్స్ కల్పించుకోగా ట్రంప్ వారించారు. ''పర్లేదు. ఈ డ్రామా నాకూ సరదాగానే ఉంది. జరుగుతున్నదేమిటో అమెరికా ప్రజలందరూ చూడాలి'' అన్నారు.

సాయానికి హామీ ఇవ్వలేం: ట్రంప్

జెలెన్‌స్కీతో భేటీకి ముందు ట్రంప్ మీడియాతో మాట్లాడారు. ఉక్రెయిన్‌తో సహజ వనరుల ఒప్పందంపై ఆయన, తాను కాసేపట్లో సంతకాలు చేస్తామని ప్రకటించారు. యుద్ధం వీలైనంత త్వరగా ముగియాలన్నదే తన ఉద్దేశమన్నారు. అయితే, ''ఉక్రెయిన్‌కు అమెరికా సైనిక సాయం కొనసాగుతుంది. కాకపోతే ఈ విషయంలో మానుంచి మరీ ఎక్కువగా ఆశించకూడదు'' అని స్పష్టం చేశారు. యుద్ధాన్ని ముగించేందుకు రష్యా అధ్యక్షుడు వ్లాదిమిర్ పుతిన్ కృతనిశ్చయంతో ఉన్నారంటూ మరోసారి ప్రశంసించారు.

గాయపడిన వారిని తరలిస్తున్న ఎన్‌డీఆర్‌ఎఫ్ సిబ్బంది

ఉత్తరాఖండ్‌లో భారీ హిమపాతం
బీఆర్‌ఓ క్యాంపుపై విరిగిపడిన మంచు చరియలు

32 మందిని రక్షించిన అధికారులు | మరో 25 మంది ఆచూకీ కోసం గాలింపు చర్యలు

డెహ్రాడూన్: ఉత్తరాఖండ్‌లో భారీ హిమపాతం బెంబేలెత్తిస్తోంది. మంచు చరియలు విరిగిపడుతున్నాయి. చమోలీ జిల్లాలో మనా–బద్రీనాథ్ మార్గంలోని బోర్డర్ రోడ్స్ ఆర్గనైజేషన్(బీఆర్‌ఓ) క్యాంపుపై శుక్రవారం ఉదయం హఠాత్తుగా మంచు చరియలు విరిగిపడ్డాయి. రాష్ట్ర రాజధాని డెహ్రాడూన్ నుంచి 300 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఈ దుర్ఘటన చోటుచేసుకుంది. క్యాంపులోని 57 మంది కార్మికులు మంచు చరియల కింద చిక్కుకుపోగా, 32 మందిని రక్షించామని మరో 25 మంది ఆచూకీ తెలియాల్సి ఉందని జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ సందీప్ తివారీ చెప్పారు. వీరంతా రోడ్లపై మంచును తొలగించేందుకు వచ్చారని పేర్కొన్నారు. ప్రమాదం గురించి తెలిసిన వెంటనే ఎన్‌డీఆర్‌ఎఫ్, ఎస్‌డీఆర్‌ఎఫ్ సిబ్బంది రంగంలోకి దిగారు. తీవ్రంగా గాయపడినవారిని మనా గ్రామంలోని ఐటీబీపీ క్యాంప్‌నకు తరలించి చికిత్స అందించారు. నలుగురు బాధితుల పరిస్థితి విషమంగా ఉంది. కార్మికుల్లో ఎక్కువ మంది జార్ఖండ్‌కు చెందినవారేనని సమాచారం. హిమపాతంతోపాటు భారీగా వర్షం కురుస్తుండడంతో సహాయక చర్యలకు ఆటంకం కలుగుతోందని అధికారులు తెలిపారు. మంచు చరియలు మరోసారి విరిగిపడే అవకాశం ఉండడంతో సహాయక చర్యలను తాత్కాలికంగా నిలిపివేసినట్లు చెప్పారు. పరిస్థితి సానుకూలంగా మారిన తర్వాత మిగతా వారి కోసం గాలింపు ప్రారంభిస్తామని తెలిపారు. మనా గ్రామం బద్రీనాథ్ నుంచి 3 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఇండియా–టిబెట్ సరిహద్దుకు అత్యంత సమీపంలో సముద్ర మట్టానికి 3,200 మీటర్ల ఎగువన ఉంది. సరిహద్దులో ఇదే చిట్టచివరి గ్రామం. సాధారణంగా ఇక్కడి బీఆర్‌ఓ క్యాంపును ప్రతిఏటా చలికాలంలో బద్రీనాథ్‌కు తరలిస్తుంటారు. ఈసారి భారీ హిమపాతం వల్ల అది సాధ్యం కాలేదు. నర్, నారాయణ్ అనే రెండు పర్వతాల పాదాల చెంత బద్రీనాథ్ ధామ్ కొలువై ఉంది. ఈ రెండు పర్వతాల మధ్యనుంచి అలకనంద నది ప్రవహిస్తోంది. నర్ పర్వతం వద్ద తాజా ప్రమాదం జరిగింది.

ఉత్తరాఖండ్ ప్రమాదంపై రక్షణ శాఖ మంత్రి రాజ్‌నాథ్ సింగ్ స్పందించారు. మంచు ఫలకాల కింద చిక్కుకున్న కార్మికులను రక్షించడానికి అందుబాటులో ఉన్న వనరులతో ప్రయత్నాలు సాగిస్తున్నట్లు తెలిపారు. రాజ్‌నాథ్ సింగ్ ఉత్తరాఖండ్ ముఖ్యమంత్రి పుష్కర్‌సింగ్ ధామీతోపాటు ఫోన్‌లో మాట్లాడారు. పరిస్థితిని అడిగి తెలుసుకున్నారు. ప్రమాదం గురించి కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా ఆరా తీశారు. కార్మికులందరినీ రక్షించాలని, అవసరమైన సాయం అందిస్తామని చెప్పారు. సహాయక చర్యలను సీఎం పుష్కర్‌సింగ్ ధామీ స్వయంగా పర్యవేక్షిస్తున్నారు. కార్మికులంతా ప్రాణాలతో బయటపడాలని బద్రీవిశాల్‌ను ప్రార్థిస్తున్నట్లు ఆయన తెలిపారు. చమోలీ, ఉత్తరకాశీ, రుద్రప్రయాగ, పితోర్‌గఢ్ జిల్లాల్లో సముద్ర మట్టానికి 2,400 మీటర్ల ఎగువన ఉన్న ప్రాంతాల్లో భారీగా హిమపాతం కురవడంతోపాటు మంచు చరియలు విరిగిపడే ప్రమాదం ఉందని డిఫెన్స్ జియోఇన్ఫర్మాటిక్స్ రీసెర్చ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్(డీజీఆర్‌ఈ) గురువారం సాయంత్రం హెచ్చరికలు జారీ చేసింది.

కార్మికులను బయటికి తీసుకొచ్చే ప్రయత్నంలో సైనికులు

ఒక కార్మికున్ని సురక్షితంగా బయటికి తీసుకొస్తున్న సిబ్బంది

పాకిస్తాన్‌లో మత సదస్సులో ఆత్మాహుతి దాడి

మత పెద్ద సహా ఐదుగురి మృతి.. 20 మందికి గాయాలు

పెషావర్: వాయవ్య పాకిస్తాన్‌లోని ఖైబర్ పఖ్తూంక్వా ప్రావిన్స్‌లో పవిత్ర రంజాన్ మాసం ప్రారంభానికి ముందు ఘోరం జరిగింది. నౌషెరా జిల్లా అకోరా ఖట్టక్ పట్టణంలో మతపరమైన సదస్సులో ఆత్మాహుతి దాడి చోటుచేసుకోవడంతో ఐదుగురు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. మరో 20 మంది గాయపడ్డారు. శుక్రవారం సదస్సులో జుమ్మా ప్రార్థనలు జరుగుతుండగా ఓ దుండగుడు తనను తాను పేల్చేసుకున్నాడు. ఈ ఘటనలో జమీయత్ ఉలేమా ఇస్లామ్ (జేయూఐ) అధినేత, మదర్సా–ఇ–హకానియా మసీదు నిర్వాహకుడు హమీదుల్ హక్ హక్కానీతోపాటు మరో నలుగురు అక్కడికక్కడే మృతిచెందారు. హక్కానీ లక్ష్యంగానే ఈ దాడి జరిగినట్లు భావిస్తున్నామని స్థానిక ఐజీ జుల్ఫికర్ హమీద్ చెప్పారు. 1968లో జన్మించిన హక్కానీ తన తండ్రి మౌలానా సమీ ఉల్ హక్ మరణం తర్వాత జేయూఐ అధినేతగా బాధ్యతలు చేపట్టారు. మతపెద్దగా ఆయనకు ప్రత్యేక గుర్తింపు ఉంది. ప్రాణాపాయం ఉండడంతో పోలీసులు ఆయనకు ఆరుగురు సెక్యూరిటీ గార్డులతో రక్షణ కల్పిస్తున్నారు. అయినప్పటికీ ఆత్మాహుతి దాడిలో హక్కానీ మరణించడం స్థానికంగా సంచలనం సృష్టించింది. ఆత్మాహుతి దాడికి ఎవరు కారకులన్నది ఇంకా తెలియరాలేదు. పోలీసులు దర్యాప్తు ముమ్మరం చేశారు.

బీజేపీ దళిత వ్యతిరేకి

షెడ్యూల్డ్ కులాల జాతీయ కమిషన్‌లో ఖాళీలను భర్తీ చేయాలి: రాహుల్ గాంధీ డిమాండ్

న్యూఢిల్లీ: షెడ్యూల్డ్ కులాల జాతీయ కమిషన్‌లో కీలకమైన పోస్టులు ఖాళీగా ఉండడం పట్ల కాంగ్రెస్ పార్టీ అగ్రనేత, ఎంపీ రాహుల్ గాంధీ అసంతృప్తి వ్యక్తంచేశారు. దళితుల హక్కులు, ప్రయోజనాలను కాపాడే బాధ్యత కలిగిన కమిషన్‌లో ఖాళీలను భర్తీ చేయకపోవడం ఏమిటని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని నిలదీశారు. రెండు కీలక పోస్టులు ఏడాది కాలంగా ఖాళీగా ఉంటున్నప్పటికీ పట్టించుకోవడం లేదంటే అధికార బీజేపీ దళిత వ్యతిరేక వైఖరిని అర్థం చేసుకోవచ్చని అన్నారు. దళితుల సంక్షేమం పట్ల నిర్లక్ష్యం ఎందుకని ప్రశ్నించారు. ఈ మేరకు రాహుల్ శుక్రవారం 'ఎక్స్'లో పోస్టుచేశారు. షెడ్యూల్డ్ కులాల జాతీయ కమిషన్ రాజ్యాంగబద్ధమైన సంస్థ అని గుర్తుచేశారు. కమిషన్‌ను ఉద్దేశపూర్వకంగా బలహీనపర్చడం రాజ్యాంగంపై, దళితుల సామాజిక హక్కులపై ప్రత్యక్షంగా దాడి చేయడమే అవుతుందని తేల్చిచెప్పారు. నరేంద్ర మోదీ ప్రభుత్వం ఇకనైనా మేల్కొనాలని, కమిషన్‌లో ఖాళీలను సాధ్యమైనంత త్వరగా భర్తీ చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. కమిషన్ అచేతనంగా మిగిలిపోతే దళితులు తమ సమస్యలను ఎవరికి చెప్పుకోవాలని రాహుల్ ఆవేదన వ్యక్తంచేశారు. వారి ఫిర్యాదులపై ఎవరు స్పందించారని ప్రశ్నించారు. షెడ్యూల్డ్ కులాల జాతీయ కమిషన్‌లో ప్రస్తుతం చైర్మన్, ఒక మెంబర్ పోస్టు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

పట్టాలెక్కనున్న ఎఫ్‌టీయే

ఈ ఏడాది ఆఖరు నాటికి ఒప్పందం కుదుర్చుకోవాల్సిందే

ప్రధాని మోదీ, ఈయూ అధ్యక్షురాలు ఉర్సులా వాన్‌డెర్ లెయెన్ నిర్ణయం

వాండర్ లెయన్‌తో ప్రధాని మోదీ చర్చలు

న్యూఢిల్లీ: భారత్–యూరోపియన్ యూనియన్(ఈయూ) మధ్య చాలాఏళ్లుగా పెండింగ్‌లో ఉన్న స్వేచ్ఛా వాణిజ్యం ఒప్పందం(ఎఫ్‌టీయే) త్వరలో పట్టాలకెక్కే దిశగా అడుగు ముందుకు పడింది. చరిత్రాత్మకంగా భావిస్తున్న ఈ ఒప్పందాన్ని ఈ ఏడాది ఆఖరు నాటికి కుదుర్చుకోవాలని ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ, యూరోపియన్ కమిషన్ అధ్యక్షురాలు ఉర్సులా వాన్‌డెర్ లెయెన్ నిర్ణయించారు. ఈ మేరకు ఒక డెడ్‌లైన్ విధించుకున్నారు. అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ విదేశీ ఉత్పత్తులపై సుంకాలు విధిస్తుండడంతో వివిధ దేశాల ఆర్థిక వ్యవస్థలకు నష్టం వాటిల్లుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో భారత్, ఈయూ దేశాలకు ఎంతగానో ప్రయోజనం చేకూర్చే స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పందాన్ని వీలైనంత త్వరగా కుదుర్చుకోవాలని మోదీ, ఉర్సులా ఒక అంగీకారానికి వచ్చారు. వారిద్దరూ శుక్రవారం ఢిల్లీలో సమావేశమయ్యారు. నిజానికి ఇండియా, ఈయూ మధ్య ఈ ఒప్పందం కోసం గత 17 ఏళ్లుగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఇరుపక్షాల మధ్య జరుగుతున్న సంప్రదింపులు ఒక కొలిక్కి రావడం లేదు. 2013లో సంప్రదింపులు నిలిచిపోయాయి. 2022 జూన్‌లో పునఃప్రారంభమయ్యాయి. కానీ, ఆశించిన విధంగా ముందుకు సాగడం లేదు. కొన్ని అంశాలపై ఈయూ గట్టిగా పట్టుబడుతుండగా, ఇండియా సమ్మతించడం లేదు. కార్లు, వైన్, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులపై సుంకాలు రద్దు చేయాలని ఈయూ కోరుతుండగా, భారత ప్రభుత్వం తిరస్కరిస్తోంది. మోదీ, ఉర్సులా భేటీ కావడంతో ఇక ప్రతిష్టంభన తొలగిపోయే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి.

కలసికట్టుగా పనిచేద్దాం

భారత్, ఈయూ మధ్య సంబంధాలపై మోదీ, ఉర్సులా విస్తృతంగా చర్చించారు. ఇరుపక్షాల మధ్య రక్షణ సహకారాన్ని మరింత పెంపొందించుకోవాలని నిర్ణయించారు. ప్రధానంగా ఇండో–పసిఫిక్ ప్రాంతంలో ఉమ్మడి ప్రయోజనాలు కాపాడుకొనేలా కలసికట్టుగా పనిచేయాలని తీర్మానించారు. ఇండియాతో రక్షణ భాగస్వామ్యాన్ని మరింత బలోపేతం చేసుకోవాలన్నదే తమ ఉద్దేశమని ఉర్సులా పేర్కొన్నారు. ఇండియా–ఈయూ భాగస్వామ్యాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి ఒక కచ్చితమైన రోడ్‌మ్యాప్ రూపొందించుకోవాలని నిర్ణయించినట్లు మోదీ వెల్లడించారు. తదుపరి ఇండియా–ఈయూ శిఖరాగ్ర సదస్సు నాటికి రోడ్‌మ్యాప్ సిద్ధమవుతుందని అన్నారు. ఈ సదస్సు వచ్చే ఏడాది భారత్‌లో జరుగనుంది. మరోవైపు భేటీ తర్వాత మోదీ, ఉర్సులా ఒక ఉమ్మడి ప్రకటన విడుదల చేశారు. భారత్, ఈయూ మధ్య వ్యాపారం వాణిజ్యం, టెక్నాలజీ, పెట్టుబడులు, నవీన ఆవిష్కరణలు, గ్రీన్ ఎనర్జీ, భద్రత, నైపుణ్యాభివృద్ధి, రవాణా వంటి కీలక రంగాల్లో పరస్పర సహకారాన్ని, ఇరుపక్షాల మధ్య ద్వైపాక్షిక భాగస్వామ్యాన్ని ఉన్నత శిఖరాలకు చేర్చడమే లక్ష్యంగా ఒక ప్రణాళిక సిద్ధం చేయబోతున్నట్లు పేర్కొన్నారు.

డ్రగ్ లార్డ్ క్వింటెరో అమెరికాకు తరలింపు

- మరో 28 మంది నేరగాళ్లు సైతం
- ట్రంప్ టారిఫ్ ఒత్తిళ్లకు దిగొచ్చిన మెక్సికో

మెక్సికో సిటీ: డ్రగ్స్ ముఠాలపై ఉక్కుపాదం మోపాలన్న ట్రంప్ యంత్రాంగం ఒత్తిళ్లు మెక్సికో ప్రభుత్వంపై పనిచేశాయి. యూఎస్ డ్రగ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ ఏజెన్సీ(డీఈఏ) అధికారి హత్య కేసులో ఆరోపణలున్న కరడుగట్టిన డ్రగ్స్ ముఠా నాయకుడు రఫేల్ కారో క్వింటెరో సహా 29 మంది మాఫియా ముఖ్యులను మెక్సికో ప్రభుత్వం అమెరికాకు అప్పగించింది. మాదక ద్రవ్యాల మాఫియా ముఖ్యులను తమకు అప్పగించకుంటే మంగళవారం నుంచి అన్ని రకాల మెక్సికో దిగుమతులపై 25 శాతం సుంకాలను విధించక తప్పదన్న ట్రంప్ ప్రభుత్వం హెచ్చరికలతో మెక్సికో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మునుపెన్నడూ లేని విధంగా సహకరించేందుకు ముందుకు రావడం గమనార్హం. మెక్సికోలోని వేర్వేరు జైళ్లలో ఉన్న డ్రగ్ మాఫియా పెద్దతలలను గురువారం రాజధాని మెక్సికో సిటీలో విమానాలకు ఎక్కించారు. మొత్తం 29 మందిని అమెరికా వ్యాప్తంగా ఉన్న ఎనిమిది నగరాల్లోని జైళ్లకు తరలించారు. వీరిలో అమెరికా ప్రభుత్వం ఇటీవల విదేశీ ఉగ్రవాద సంస్థలుగా ప్రకటించిన ఆరు గ్రూపులకుగాను ఐదు గ్రూపులకు చెందిన వారున్నారు. కారో క్వింటెరోతోపాటు సినలోలా కార్టెల్‌లోని రెండు గ్రూపులకు చెందిన ముఖ్యులు, 2022లో నార్త్ కరోలినాలో పోలీసు అధికారి హత్య కేసులో నిందితుడొకరు ఇందులో ఉన్నారని మెక్సికో అధికారులు వెల్లడించారు. డ్రగ్స్ అక్రమ రవాణా, హత్య తదితర నేరారోపణల కింద వీరిపై విచారణ జరపనున్నామని అమెరికా అటార్నీ జనరల్ పమేలా బోండి చెప్పారు. మెక్సికో విదేశీ వ్యవహారాల కార్యదర్శి జువాన్, ఇతర ఉన్నతాధికారులు అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి మార్కో రుబియో తదితరులతో సమావేశమైన సమయంలోనే ఈ అప్పగింతలు చోటుచేసుకోవడం విశేషం. డ్రగ్స్ ముఠాలపై ఉక్కుపాదం మోపడం, అక్రమ వలసదారులను నిలువరించడం, ప్రమాదకరమైన డ్రగ్ ఫెంటానిల్ ఉత్పత్తిని నిలిపివేయడం వంటివి మానుకో కుంటే టారిఫ్‌లు తప్పవని, సానుకూలంగా స్పందించిన పక్షంలో టారిఫ్‌ల అమలును వాయిదా వేస్తామని గతంలో ట్రంప్ హెచ్చరికలు చేశారు. దీంతో, ఇటీవలి కాలంలో వలసలు, ఫెంటానిల్ ఉత్పత్తిలో తగ్గుదల నమోదైంది. కాగా, మెక్సికో డ్రగ్స్ హంతక ముఠాలను అప్పగించే విషయంలో ఇంత సానుకూలంగా స్పందించడాన్ని చారిత్రక ఘటనగా డీఈఏ మాజీ చీఫ్ మైక్ విజిల్ అభివర్ణించడం గమనార్హం.

రఫేల్ కారో క్వింటెరో

విద్యార్థుల మరణాలు దురదృష్టకరం: సుప్రీం

న్యూఢిల్లీ: ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్స్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ(ఐఐటీలు), ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్స్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్(ఐఐఎంల)లో విద్యార్థులు బలవన్మరణాలకు పాల్పడటం అత్యంత దురదృష్టకరమని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. ఇటువంటి ఘటనల నివారణకు బలమైన యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాల్సిన అవసరముందని నొక్కిచెప్పింది. ఐఐటీలు, ఐఐఎంల్లో గడిచిన 14 నెలల్లో 18 మంది విద్యార్థులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడినట్లు సీనియర్ లాయర్ ఇందిరా జైసింగ్ తెలపడంతో జస్టిస్ సూర్యకాంత్, జస్టిస్ కోటీశ్వర్ సింగ్‌ల ధర్మాసనం పైవిధంగా వ్యాఖ్యానించింది. ఈ అంశానికి న్యాయపరమైన ముగింపు ఇస్తామని పేర్కొంది. హైదరాబాద్‌లోని సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ పీహెచ్‌డీ స్కాలర్ రోహిత్ వేముల 2017లో, మహారాష్ట్రలోని టీఎన్ టోపీవాలా మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థిని పాయల్ తాడ్వి 2019లో బలవన్మరణం చెందారు. తమ విద్యాసంస్థల్లో కులపరమైన వివక్షను భరించలేకే ప్రాణాలు తీసుకున్నారంటూ వీరి తల్లులు సుప్రీంకోర్టులో పిటిషన్ వేశారు. ఇటువంటి ఘటనల నివారణకు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. అయితే, కోర్టు ఆదేశాలున్నా విద్యార్థుల ఆత్మహత్యల ఘటనల వివరాలను ఇచ్చేందుకు విద్యాసంస్థలు ససేమిరా అంటున్నాయని లాయర్ జైసింగ్ శుక్రవారం ధర్మాసనం దృష్టికి తీసుకువచ్చారు.

ముంబై తీరంలో మత్స్యకారుల పడవకు మంటలు

18 మంది జాలర్లను కాపాడిన పోలీసులు

ముంబై: మత్స్యకారుల పడవకు మంటలు అంటుకోవడంతో వెంటనే రంగంలోకి దిగిన తీర రక్షక దళం(ఐసీ జీ), పోలీసులు కలిసి 18 మందిని కాపాడారు. శుక్రవారం వేకువజామున మహారాష్ట్రలోని రాయిగఢ్ జిల్లా అలీబాగ్‌కు సమీపంలో ఈ ఘటన చోటుచేసుకుంది. అలీ బాగ్‌లోని అక్షి తీరానికి ఏడు నాటికల్ మైళ్ల దూరంలో ఉండగా రాకేశ్ గన్ అనే వ్యక్తికి చెందిన ట్రాలర్ బోట్‌కు ఉదయం 4 గంటల సమయంలో మంటలు అంటుకున్నాయి. జాలర్లు పోలీసులకు సమాచారమిచ్చారు. వెంటనే పోలీసులు నేవీ, ఐసీజీతో కలిసి ఘటనాస్థలికి చేరుకుని సహాయ చర్యలు చేపట్టారు. ట్రాలర్‌లోని 18 మంది జాలర్లను రక్షించి, తీరానికి సురక్షితంగా చేర్చారు. ఇంజిన్ నుంచి లీకైన ఆయిల్ సైలెన్సర్‌లోకి చేరడంతో మంటలు చెలరేగినట్లు పోలీసులు అనుమానిస్తున్నారు. సాఖర్ గ్రామానికి చెందిన రాకేశ్ గన్, అతడి ఇద్దరు సోదరులు గత 14 రోజులుగా చేపల వేట కోసం సముద్రంలోనే ఉన్నట్లు తెలిపారు. గ్రామానికి తిరిగొస్తుండగా ప్రమాదం జరిగిందన్నారు. మంటల్లో కాలిన గాయాలైన 14 మందిని ఆస్పత్రిలో చేర్చామన్నారు.

మంటలను ఆర్పుతున్న ఐసీజీ సిబ్బంది

124 ఏళ్లలో కెల్లా అత్యంత వేడి ఫిబ్రవరి

ఈసారి ఎండలు అప్పుడే దంచికొడుతున్నాయి. ఎండాకాలం ఇంకా మొదలైనా కాకుండానే ఠారెత్తిస్తున్నాయి. ఆ క్రమంలో గత 124 ఏళ్లలో అత్యంత వేడిమి ఫిబ్రవరిగా గత మాసం కొత్త రికార్డు సృష్టించింది. గత నెలలో సగటున 22 డిగ్రీ సెల్సియస్ ఉష్ణోగ్రత నమోదైంది. 1901 తర్వాత ఫిబ్రవరిలో ఈ స్థాయి సగటు నమోదవడం ఇదే తొలిసారి. అంతేకాదు, చరిత్రలోనే తొలిసారిగా ఈ ఫిబ్రవరిలో దేశవ్యాప్తంగా సగటు ఉష్ణోగ్రతలు ఏకంగా 15 డిగ్రీల పై చిలుకు నమోదై సరికొత్త రికార్డు నెలకొల్పాయి. అంతేగాక సగటు గరిష్ట ఉష్ణోగ్రత విషయంలో 2023 ఫిబ్రవరి నెలకొల్పిన రికార్డును కూడా గత నెల దాదాపుగా అధిగమించినంత పని చేసింది! దీనిపై పర్యావరణవేత్తలు తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. పర్యావరణ మార్పుల తాలూకు విపరిణామాలకు ఈ ఉష్ణ ధోరణులు తాజా నిదర్శనమని వారు చెబుతున్నారు. ''సాధారణంగా ఎల్ నినో, లేదంటే లా నినా వంటి పరిస్థితులున్నప్పుడు ఉష్ణోగ్రతల్లో తీవ్రస్థాయిలో హెచ్చుతగ్గులు పరిపాటే. కానీ కొద్ది నెలలుగా అతి బలహీన లా నినా పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. అది ఉష్ణోగ్రతలను ప్రభావితం చేయగల స్థాయిలో లేదు. అయినా ఫిబ్రవరిలో ఎండలు మంటెత్తిపోవడం మంచి పరిణామమైతే కాదు'' అని సైంటిస్టులు చెబుతున్నారు. గత 20 ఏళ్లు వరుసగా చరిత్రలోనే అత్యంత వేడిమి దశాబ్దాలుగా రికార్డులు సృష్టించిన వైనాన్ని వారు గుర్తు చేస్తున్నారు. అకస్మాత్తుగా వరుణుడు కరుణిస్తే తప్ప వచ్చే మూడు నెలలు ప్రచండమైన ఎండలు తప్పవని జోస్యం చెబుతున్నారు.

- సాక్షి, నేషనల్ డెస్క్

అధికార భాష ఆంగ్లం

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్‌పై సంతకం చేయనున్న ట్రంప్

వాషింగ్టన్: అగ్రరాజ్యంలో మెజార్టీ ప్రజలు మాట్లాడే భాష ఆంగ్లం. ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర వ్యవహారాల్లో ఉపయోగించే భాష ఆంగ్లమే. దేశంలో ఇతర భాషలు సైతం మాట్లాడేవాళ్లు కూడా ఉన్నారు. అమెరికా చరిత్రలో ఇప్పటివరకు దేశవ్యాప్తంగా ఏ భాషకూ అధికార భాష హోదా లేదు. ఇంగ్లిష్‌కు ఇప్పుడు ఆ హోదా కల్పించాలని అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ సంకల్పించారు. ఇంగ్లిష్‌ను దేశమంతటా అధికార భాషగా గుర్తిస్తూ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్‌పై ట్రంప్ సంతకం చేయబోతున్నట్లు వైట్‌హౌస్ వర్గాలు తెలియజేశాయి. అయితే, ఎప్పుడు సంతకం చేస్తారన్నది బయటపెట్టలేదు. అమెరికాలో కొన్ని రాష్ట్రాలు ఇప్పటికే ఆంగ్లాన్ని అధికార భాషగా గుర్తించాయి.

సాక్షి హైదరాబాద్

శనివారం। 1। మార్చి। 2025

'ఆ ఐదు చెరువులు'..

హైడ్రా తొలి దశలో రాజధానిలోని ఆరు చెరువులను పునరుద్ధరించి, సుందరీకరిస్తోంది. వీటిలో శుక్రవారం ఐదు చెరువులను కమిషనర్ ఏవీ రంగనాథ్ పరిశీలించారు. -8లో

చారిత్రక వేదికపై..

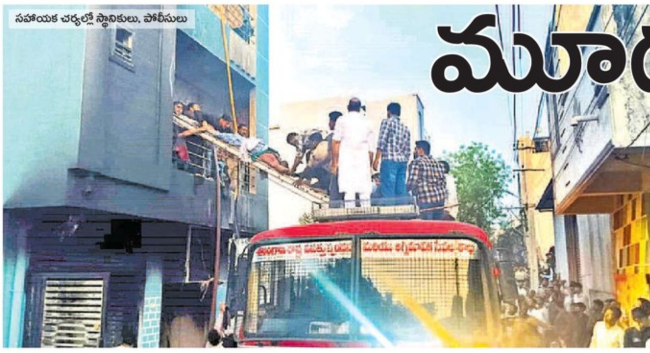
భారతీయ నాట్యం, సంగీత రీతుల పరిరక్షణ కోసం కళారూపాల ప్రదర్శన బాధ్యతను చేపట్టింది పరంపర ఫౌండేషన్. శనివారం గోల్కొండ కోటలో ప్రదర్శన జరగనుంది. - సిటీప్లస్‌లో

గరిష్టం/కనిష్టం
34.0/21.0

వాతావరణం

నగరంలో శనివారం ఉదయం ఆకాశం మేఘావృతమై ఉంటుంది. గరిష్టంగా 34, కనిష్టంగా 21 డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రతలు నమోదవుతాయని వాతావరణ కేంద్రం ఒక ప్రకటనలో పేర్కొంది.

మూడు ప్రాణాలు బలి

సహాయక చర్యల్లో స్థానికులు, పోలీసులు

విద్యుత్ షార్ట్ సర్క్యూట్‌తో అగ్ని ప్రమాదం

- సిలిండర్లు పేలి వ్యాపించిన మంటలు, పొగలు
- ఊపిరాడక ఇద్దరు మహిళలు, బాలిక మృత్యువాత
- పుప్పాలగూడ పాషా కాలనీలో తీవ్ర విషాదం

సిజ్రా ఖాతమ్ (ఫైల్)

కాలిపోయిన పార్కింగ్ కార్లు

శాహినా ఖాతమ్ మృతదేహం

మణికొండ: గ్రౌండ్ ఫ్లోర్‌లో ఉన్న కిరాణా షాపులో విద్యుత్ షార్ట్ సర్క్యూట్ కారణంగా మంటలు, దట్టమైన పొగలు చెలరేగాయి. భవనం మొదటి, రెండో అంతస్తులకు వ్యాపించడంతో ఊపిరి ఆడక ముగ్గురు దుర్మరణం చెందిన ఘటన మణికొండ మున్సిపాలిటీ పుప్పాలగూడ పాషా కాలనీలో శుక్రవారం సాయంత్రం విషాదాన్ని నింపింది. స్థానికుల కథనం ప్రకారం వివరాలు.. పాషా కాలనీ ప్లాట్ నెంబర్ 72లో ఉస్మాన్‌ఖాన్, అతని తమ్ముడు యూసుఫ్ ఖాన్ కుటుంబాలు నివసిస్తున్నాయి. శుక్రవారం సాయంత్రం 5 గంటల సమయంలో గ్రౌండ్ ఫ్లోర్‌లోని తన కిరాణా దుకాణంలో ఉస్మాన్ ఖాన్ ఉండగా.. ఆకస్మికంగా విద్యుత్ షార్ట్ సర్క్యూట్ జరిగింది. మంటలు ఎగిసిపడి పక్కనే ఉన్న పార్కింగ్‌లో నిలిపిన రెండు కార్లకు అంటుకున్నాయి. దీంతో ఉవ్వెత్తున మంటలు చెలరేగడంతో కారులోని గ్యాస్ సిలిండర్ పేలింది. మంటలు మరింత ఉద్ధృతమై భవనంలోని మొదటి అంతస్తుకు వ్యాపించడంతో కిచెన్ గదిలోని రెండు సిలిండర్లు పెద్ద శబ్దంతో పేలిపోయాయి. దీంతో ఓ గదిలో ఇరుక్కుపోయిన ఉస్మాన్‌ఖాన్ తల్లి జమిలాఖాతమ్ (78), అతని తమ్ముడి భార్య శాహినా ఖాతమ్ (38), తమ్ముడి కూతురు సిజ్రా ఖాతమ్ (4)లు ఊపిరి ఆడకపోవడంతో గదిలోనే అపస్మారక స్థితిలోకి వెళ్లిపోయారు. చికిత్స నిమిత్తం వీరిని ఆస్పత్రికి తరలించగా అప్పటికే మృతి చెందినట్లు వైద్యులు నిర్ధారించారు.

ప్రమాదం నుంచి తప్పించుకునేందుకు కిందికి దూకి..

మంటల నుంచి తప్పించుకునేందుకు చుట్టుపక్కల వారు బాధితుల ఇంటి ముందు పరుపులు వేయగా.. ఉస్మాన్‌ఖాన్ తమ్ముడు యూసుఫ్‌ఖాన్, కుమారుడు మొదటి అంతస్తు నుంచి కిందికి దూకారు.

దీంతో యూసుఫ్ ఖాన్ కాలు విరిగింది. గాయపడిన యూసుఫ్ ఖాన్‌ను చికిత్స నిమిత్తం ఉస్మానియా ఆస్పత్రికి తరలించారు. ప్రమాదాన్ని గమనించిన స్థానికులు అగ్నిమాపక శాఖ, పోలీసులకు సమాచారం ఇచ్చారు. ఫ్లాట్‌లోపలికి వెళ్లేందుకు ప్రయత్నించినా వీలు కాలేదు. అగ్నిమాపక శాఖ సిబ్బంది మంటలను అదుపులోకి తెచ్చిన తర్వాత పైఅంతస్తుకు వెళ్లి గోడలకు రంగులు వేసే జూల ద్వారా ఇద్దరిని సురక్షితంగా కిందికి తీసుకు వచ్చారు. ప్రమాదం జరిగిన సమయంలో ఇంట్లో 8 మంది ఉన్నారు. ఇందులో ముగ్గురు మొదటి అంతస్తు నుంచి దూకి, ఇద్దరు జూల ద్వార కిందికి వచ్చి ప్రాణాలను కాపాడుకోగా.. ఇద్దరు మహిళలు, బాలిక మృతి చెందారు. ఘటనా స్థలానికి రాజేంద్రనగర్ డీసీపీ శ్రీనివాస్, నార్సింగి ఏసీపీ రమణగౌడ్, మణికొండ మున్సిపల్ మాజీ చైర్మన్ నరేందర్ ముదిరాజ్ చేరుకుని సహాయక చర్యలను పర్యవేక్షించారు.

జమిలా ఖాతమ్ మృతదేహం

అమ్మను అనాథను చేశాడు!

తల్లిని రోడ్డుపై వదిలి వెళ్లిపోయిన కొడుకు

- అక్కున చేర్చుకున్న కాలనీవాసులు
- వృద్ధాశ్రమానికి తరలించిన పోలీసులు

వృద్ధురాలి నుంచి వివరాలు తెలుసుకుంటున్న చిత్రసీమ కాలనీ వాసులు

వృద్ధురాలు ధర్మీ

మన్సూరాబాద్: రోజు రోజుకూ మానవ సంబంధాలు దిగజారిపోతున్నాయి. కన్నతల్లిని కంటికి రెప్పలా చూసుకోవాల్సిన కుమారుడు ఆమెను రోడ్డుపై ఒంటరిగా వదిలేసి వెళ్లిపోయాడు. వృద్ధురాలి దీన స్థితిని గమనించిన కాలనీవాసులు అక్కున చేర్చుకుని అన్న పానీయాలు అందించి ఆశ్రయం కల్పించారు. ఈ ఘటన మన్సూరాబాద్‌లో చోటుచేసుకుంది. వృద్ధురాలు చెప్పిన వివరాల ప్రకారం.. భువనగిరి- యాదాద్రి జిల్లా సంస్థాన్ నారాయణపురం మండలం వావిళ్లపల్లి గ్రామానికి సమీపంలోని సీత్యా తండాకు చెందిన ధర్మీ (80)కి ముగ్గురు కుమారులు, ఓ కుమార్తె. వీరిలో ఇద్దరు పెద్ద కుమారులు గతంలోనే చనిపోయారు. చిన్న కుమారుడు లక్ష్మణ్ నాయక్ వద్ద ధర్మీ ఉంటోంది. లక్ష్మణ్‌నాయక్ బతుకుదెరువు కోసం నగరానికి వలస వచ్చాడు. ఎల్‌బీనగర్‌లో ఉంటూ ఆటో డ్రైవర్‌గా జీవనం సాగిస్తున్నాడు. గురువారం సాయంత్రం లక్ష్మణ్‌నాయక్ తన తల్లి ధర్మీని మన్సూరాబాద్‌లోని చిత్రసీమ కాలనీలోని లిటిల్ చాంప్ స్కూల్ వద్ద తన ఆటోలో తీసుకువచ్చి వదిలేసి వెళ్లిపోయాడు. దిక్కుతోచని స్థితిలో వృద్ధురాలు ధర్మీ కాలనీలోని రోడ్ నంబర్-4లో ఓ మూలన కూర్చుండిపోయింది. రాత్రి 10 గంటల ప్రాంతంలో కాలనీకి చెందిన రిటైర్డ్ అధికారి బొప్పిడి కరుణాకర్ రెడ్డి, సైదులు గమనించి వివరాలు తెలుసుకునేందుకు ప్రయత్నించారు. తన కుమారుడు ఆటోలో తీసుకువచ్చి ఇక్కడ వదిలేసి వెళ్లాడని చెప్పింది. దీంతో ఆమెకు ఆశ్రయం కల్పించి ఈ సమాచారాన్ని 108తో పోలీసులకు అందించారు. శుక్రవారం ఉదయం 11 గంటల వరకూ వృద్ధురాలి కోసం ఎవరూ రాకపోవడంతో కాలనీ వాసులు వనస్థలిపురం పోలీసులకు సమాచారం అందించారు. అబ్దుల్లాపూర్ మెట్ సమీపంలోని ఆలేటి వృద్ధాశ్రమానికి ధర్మీని తరలించారు. కన్నతల్లిని నడిరోడ్డుపై వదిలేసి వెళ్లిన కుమారుడికి తగిన బుద్ధి చెప్పాలని కాలనీ వాసులు కోరారు.

ఎల్‌ఆర్‘ఎస్’

దరఖాస్తుల పరిష్కారానికి జీహెచ్‌ఎంసీ చర్యలు

జోన్లలో హెల్ప్‌డెస్కులు, షార్ట్‌ఫాల్స్ ఇతర సమాచారం

శేరిలింగంపల్లిలో ఏర్పాటు చేసిన హెల్ప్‌డెస్క్

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: లేఔట్ క్రమబద్ధీకరణ పథకం (ఎల్‌ఆర్‌ఎస్) కింద తగిన ప్రణాళిక లేని, ఆమోదం పొందని, అనధికారిక లే ఔట్లను క్రమబద్ధీకరించేందుకు ఇటీవల సవరణ మార్గదర్శకాలు జారీ చేసిన ప్రభుత్వం.. దరఖాస్తుల పరిష్కారానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా సంబంధిత విభాగాలను ఆదేశించిన నేపథ్యంలో జీహెచ్‌ఎంసీ అందుకు సిద్ధమైంది. మార్చి నెలాఖరులోగా ఎల్‌ఆర్‌ఎస్ ఫీజులు చెల్లించే వారికి 25 శాతం రిబేటు ఉండటంతో, ఆ సమాచారంతో పాటు దరఖాస్తుదారులకు అవసరమైన సమాచారం అందజేసేందుకు జీహెచ్‌ఎంసీలోని ఆరు జోనల్ కార్యాలయాల్లోనూ శుక్రవారం ‘హెల్ప్‌డెస్క్’లు ఏర్పాటు చేశారు. ఎల్‌ఆర్‌ఎస్ పథకం కింద లే ఔట్ల రెగ్యులరైజేషన్‌కు 2020లో దరఖాస్తుచేసుకున్న వారికి ఈ సదుపాయం వర్తించనుండటంతో ఆ సమాచారం తదితర వివరాలను హెల్ప్‌డెస్క్‌లలోని సిబ్బంది తెలియజేస్తున్నారు. ఎల్‌ఆర్‌ఎస్ చార్జీల్లో 25 శాతం రిబేటు గురించి తెలియజేస్తూ జోనల్ కార్యాలయాలతో పాటు సర్కిల్ కార్యాలయాల్లోనూ బ్యానర్లు ఏర్పాటు చేశారు.

హెల్ప్ డెస్కుల ద్వారా..

- దరఖాస్తు స్టేటస్, ఆమోదానికి సంబంధించిన సమాచారం
- షార్ట్ ఫాల్స్ ఉంటే సమర్పించాల్సిన పత్రాలు, చెల్లింపుల సమాచారం
- ఎల్‌ఆర్‌ఎస్ పోర్టల్ యాక్సెస్‌కు సహకారం
- ప్రజలు కోరే ఇతరత్రా సమాచారానికి సహకారం.

ప్రొసీడింగ్స్ సైతం..

గతంలో అన్ని పత్రాలు సమర్పించినా, ఫీజులు చెల్లించినా ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేయకపోవడంపై విమర్శలు వెల్లువెత్తిన నేపథ్యంలో.. అన్నీ సవ్యంగా ఉండి, ఫీజులు చెల్లించే వారికి వెంటనే ప్రొసీడింగ్స్ ఇచ్చేందుకు సైతం చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు తెలిపారు. అన్నివిధాలా సవ్యంగా ఉన్న దరఖాస్తుదారులకు జోన్‌కు 25 చొప్పున దరఖాస్తులకు వెంటనే ప్రొసీడింగ్స్ ఇచ్చేందుకు చర్యలు చేపడుతున్నట్లు పేర్కొన్నారు. సంబంధిత వెబ్‌పోర్టల్‌లో ప్రజలు తమ దరఖాస్తు నెంబర్‌ను ఎంటర్ చేసి, స్టేటస్‌ను తెలుసుకోవచ్చునని తెలిపారు. ప్రజలకు ఉపకరించే చర్యల్లో భాగంగా ప్రజల సందేహాలను నివృత్తి చేసేందుకు జోన్‌కు ఒక ప్రత్యేక ఫోన్‌నెంబర్‌ను త్వరలోనే అందుబాటులోకి తేనున్నట్లు తెలిపారు.

ఎల్‌బీనగర్‌లో అత్యధికం..

జీహెచ్‌ఎంసీకి 2020లో అందిన ఎల్‌ఆర్‌ఎస్ దరఖాస్తులు మొత్తం 1,07,865 కాగా, వాటిల్లో ఎల్‌బీనగర్ జోన్‌లో అత్యధికంగా ఉన్నాయి. జోన్లవారీగా దరఖాస్తులు

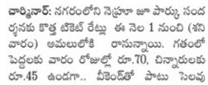
జోన్	దరఖాస్తులు
ఎల్‌బీనగర్	40383
చార్మినార్	15292
ఖైరతాబాద్	5773
శేరిలింగంపల్లి	18721
కూకట్‌పల్లి	22901
సికింద్రాబాద్	4795
మొత్తం	107865

సీసీఎస్‌ను ఆశ్రయించిన పుల్లయ్య బాధితులు

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: చిట్టీల పేరుతో అధిక వడ్డీ ఆశ చూపి దాదాపు రూ.100 కోట్ల మేర కాజేసిన పుల్లయ్యపై బాధితులు శుక్రవారం నగర నేర పరిశోధన విభాగంలో (సీసీఎస్) ఫిర్యాదు చేశారు. ఇతడి మోసంపై ఇప్పటికే ఓ బాధితుడు ఇచ్చిన ఫిర్యాదుతో ఎస్సార్‌నగర్ ఠాణాలో కేసు నమోదైన విషయం విదితమే. ఏపీలోని అనంతపురం జిల్లా గుత్తికి చెందిన పుల్లయ్య రెండు దశాబ్దాల క్రితం నగరానికి వచ్చి ఎస్సార్‌నగర్ పరిసర ప్రాంతాల్లో తాపీ మేస్త్రీగా పని చేశాడు. స్థానికులతో పాటు దాసారం బస్తీలో ఉండే రిక్షా కార్మికులతో పరిచయాలు పెంచుకున్నాడు. 15 ఏళ్ల క్రితం చిట్టీల వ్యాపారం ప్రారంభించిన ఇతగాడు బిల్డర్లకు ఫైనాన్స్ కూడా చేశాడు. పశ్చిమ మండలంలోని ఎస్సార్‌నగర్, బల్కంపేట, బీకేగూడ, సనత్‌నగర్ తదితర ప్రాంతాలకు చెందిన దాదాపు 500 మంది ఇతడికి ఖాతాదారులుగా మారారు. రూ.5 లక్షల నుంచి రూ.కోటి వరకు విలువైన చిట్టీలు వేశారు. ఎప్పటికప్పుడు చెల్లింపులు చేస్తూ నమ్మకం సంపాదించుకున్న పుల్లయ్య ఆపై ఆ మొత్తాలు తమ వద్దే ఉంచి, వడ్డీలు తీసుకునేలా చేశాడు. ఇలా దాదాపు రూ.100 కోట్ల వరకు కాజేసిన ఇతగాడు గత నెల 23న కుటుంబంతో సహా పారిపోయాడు. బాధితులు ఫిర్యాదుతో కేసు నమోదు చేసుకున్న సీసీఎస్ పోలీసులు దర్యాప్తు ప్రారంభించారు. పుల్లయ్య కోసం పోలీసులు గాలిస్తున్నారు.

‘జూ’ టికెట్ ధరలు పెరిగాయ్

నేటి నుంచి అమల్లోకి కొత్త రేట్లు

చార్మినార్: నగరంలోని నెహ్రూ జూ పార్కు సందర్శనకు కొత్త టికెట్ రేట్లు ఈ నెల 1 నుంచి (శనివారం) అమలులోకి రానున్నాయి. గతంలో పెద్దలకు వారం రోజుల్లో రూ.70, చిన్నారులకు రూ.45 ఉండగా.. వీకెండ్‌తో పాటు సెలవు రోజుల్లో రూ.80, రూ.55 ఉండగా.. ప్రస్తుతం రెండు కేటగిరీలుగా కాకుండా వారం రోజుల్లో పెద్దలకు రూ.100, చిన్నారులకు రూ.50గా నిర్ధారించారు. వీటితో పాటు జూ సందర్శనలో వివిధ కేటగిరీలకు కూడా రేట్లు పెరిగాయి.

కొత్త రేట్లు ఇలా..

గతంలో రూ.120 టికెట్ ఉన్న స్టిల్ కెమెరాకు ప్రస్తుతం రూ.150 వసూలు చేస్తారు. రూ.600 ఉన్న వీడియో కెమెరాకు రూ.1900 పెంచి రూ.2500గా నిర్ధారించారు. ఇక మూవీ కెమెరా షూటింగ్ (కమర్షియల్)కు రూ.10 వేలు, టాయ్ ట్రైన్‌కు పెద్దలకు రూ. 80, చిన్నారులకు రూ.40, బ్యాటరీ వెహికిల్ పెద్దలకు రూ.120, చిన్నారులకు రూ. 70, ఒక గంట పాటు తిరిగే 11 సీటర్ల వెహికిల్‌కు రూ.3000, 14 సీటర్ల వెహికిల్స్‌కు 4000, ఏసీ సఫారీ బస్సు ఒకొక్కరికి రూ. 150, నాన్ ఏసీ బస్సు రూ.100 చొప్పున కొత్త రేట్లు ఉండనున్నాయి.

నేవిగేషన్ యాప్‌తో..

అంతేకాకుండా ప్రస్తుతం జూ సందర్శన టికెట్లను ఆన్‌లైన్ ద్వారా ముందస్తుగానే బుక్ చేసుకునే వెసులుబాటు ఉంది. మొబైల్ నేవిగేషన్ యాప్‌తో గైడ్ లేకుండానే జూ పార్కును చుట్టి రావచ్చు. గూగుల్ ప్లే స్టోర్ నుంచి యాప్‌ను డౌన్‌లోడ్ చేసుకుని జూ సందర్శనకు వెళితే.. అన్ని ఎన్‌క్లోజర్స్‌తో పాటు ఇతర సమాచారం ఇట్టే మన కళ్ల ముందుంటుంది.

పదోన్నతులకు పైరవీలు!

కోర్టు కొట్టేసిన జాబితాతో ముఖ్యనేత వద్దకు

- 1995లో ఎంపికైన ఎస్సైల్లో రెండు బ్యాచ్‌లు
- వీరి మధ్య సీనియారిటీ విషయంలో వివాదం
- జీవో నెం.153 చెల్లదని చెప్పిన ఏపీ హైకోర్టు
- కొత్తది తయారు చేసే అంశం పట్టని అధికారులు
- ఆ జాబితా ఆధారంగా ప్రమోషన్ల కోసం యత్నం

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో 1995లో సబ్-ఇన్‌స్పెక్టర్లుగా (ఎస్సై) పోలీసు విభాగంలోకి ఎంపికైన వారిలో రెండు బ్యాచ్‌లు ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం డీఎస్పీ హోదాలో ఉన్న వీరి మధ్య సీనియారిటీకి సంబంధించి వివాదం నెలకొంది. గతంలో ఉన్నతాధికారులు రూపొందించిన సీనియారిటీ జాబితాపై జారీ అయిన జీఓ నెం.153ను ఇటీవల ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు కొట్టేసింది. దీంతో మరో జాబితా రూపొందించాల్సిన ఉన్నతాధికారులు ఆ విషయాన్ని పట్టించుకోవట్లేదు. మరోపక్క కొందరు డీఎస్పీలు పాత జాబితా ఆధారంగా పదోన్నతులు పొందడానికి పైరవీలు ముమ్మరం చేశారు. ప్రస్తుతం ముఖ్యనేత వద్ద ఉన్న ఈ ఫైల్‌ను క్లియర్ చేయించుకోవడానికి సర్వశక్తులు ఒడ్డుతున్నారు. దీన్ని అడ్డుకోవాలని మిగిలిన అధికారులు ఉన్నతాధికారులకు విజ్ఞప్తి చేశారు.

‘లోకల్’ వివాదంతో రెండు బ్యాచ్‌లుగా...

పోలీసు విభాగంలోని 1995లో ఎస్సైలుగా మొత్తం 435 మందిని ఎంపిక చేశారు. కాగా.. అప్పట్లో లోకల్-నాన్ లోకల్ స్టేటస్ ఖరారుకు సంబంధించి వివాదం నెలకొంది. ఈ కేసులో కోర్టులో ఉన్న కారణంగా తొలుత 306 మందిని, ఆ తర్వాత 129 మందిని శిక్షణ కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసు అకాడెమీలోకి (అప్పా) ఎంపిక చేసుకున్నారు. ఇలా 1995 ఆగస్టు 16న తొలి బ్యాచ్, 1996 జనవరిలో రెండో బ్యాచ్ శిక్షణ మొదలైంది. ఓ అభ్యర్థి ఏ రోజైతే శిక్షణ కోసం అప్పాలోకి వస్తాడో అదే అతడి అపాయింట్‌మెంట్ డేట్ అవుతుందని నిబంధనలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. 1996లో శిక్షణకు వచ్చిన 1995 బ్యాచ్ అధికారులు కాలక్రమంలో ఓ కొత్త వాదనను తెరపైకి తీసుకువచ్చారు. శిక్షణకు వేర్వేరుగా వచ్చినా... నోటిఫికేషన్ ఒకటే కావడంతో ఒకే బ్యాచ్‌గా చూడాలని వాదించారు. ఆపై అప్పాలో జరిగిన పరీక్షల మార్కుల ఆధారంగా 1995లో శిక్షణకు వచ్చిన వారి కంటే ముందు స్థానాల్లోకి ఎగబాకారు.

ఆ జాబితాతోనే జీఓ నెం.153 తయారీ..

ఈ ఎంపిక ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో జరగడంతో రాష్ట్ర విభజన తర్వాత సీనియారిటీ జాబితా తయారు చేసే బాధ్యత ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికారులకే వెళ్లింది. దీంతో ఆ అధికారులు 2018 అక్టోబర్ 5న రూపొందించిన సీనియారిటీ జాబితాలో 1995లో ఎంపికైన ఎస్సైలను ఒకే బ్యాచ్‌గా పరిగణిస్తూ, అప్పాలో వచ్చిన మార్కుల ఆధారంగా స్థానాలు ఖరారు చేశారు. దీన్ని సవాల్ చేస్తూ నాటి బ్యాచ్‌లో వాస్తవంగా సీనియర్లు అయిన అధికారులు ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. ఆయా కేసుల్ని విచారించిన న్యాయస్థానం అపాయింట్‌మెంట్ ఆర్డర్ ఇచ్చిన తేదీనే ప్రామాణికంగా తీసుకుని సీనియారిటీ జాబితా తయారు చేయాలని స్పష్టం చేసింది. ఈ తీర్పును పరిగణనలోకి తీసుకున్న ఏపీ హైకోర్టు ఈ ఏడాది జనవరి 30న జీఓ నెం.153ని కొట్టేస్తూ, మరో సీనియారిటీ జాబితా తయారు చేయాలని స్పష్టం చేసింది.

ప్రమోషన్ కోసం..

ఈ తీర్పు వెలువడే నాటికే జీఓ నెం.153 ఆధారంగా రూపొందించిన సీనియారిటీ జాబితాతో కొందరు డీఎస్పీలకు అదనపు ఎస్పీలుగా పదోన్నతి కల్పించాలంటూ ప్రతిపాదనలతో ఫైల్ రూపొందింది. ఇది ప్రస్తుతం ముఖ్యనేత వద్ద ఉండగా... ఆ జీఓను కోర్టు కొట్టేసింది. దీంతో మరో సీనియారిటీ జాబితా రూపొందించేలా ఏపీ అధికారులపై ఒత్తిడి తేవాల్సిన ఇక్కడి ఉన్నతాధికారులు మిన్నకుండిపోయారు. గతంలో ఆ జీఓకు వ్యతిరేకంగా గళమెత్తిన అధికారులూ ఇప్పుడు పట్టనట్లు వ్యవహరిస్తున్నారు. కొందరు డీఎస్పీలు మాత్రం ముఖ్యనేతను తప్పుదోవ పట్టిస్తూ ఆయన వద్ద ఉన్న ఫైల్ క్లియర్ చేసుకోవడానికి పెద్ద ఎత్తున పైరవీలు చేస్తున్నారు. అదే జరిగితే తమకు అన్యాయం జరుగుతుందని వాపోతున్న మిగిలిన డీఎస్పీలు.. కొత్త జాబితా తయారు చేయించి, ఆ సీనియారిటీ ఆధారంగానే పదోన్నతులు ఇవ్వాలని కోరుతున్నారు. ఈ మేరకు చీఫ్ సెక్రటరీ, డీజీపీ సహా మిగిలిన అధికారులకు విజ్ఞప్తులు చేస్తున్నారు.

మహిళలు ఆర్థిక స్వావలంబన సాధించాలి

గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ

గచ్చిబౌలి: మహిళలను విద్య, వాణిజ్యం, పారిశ్రామిక రంగాలలో ప్రోత్సహిస్తూ ఆర్థిక స్వావలంబన దిశగా తీర్చిదిద్దాల్సిన అవసరం ఉందని గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ సూచించారు. శుక్రవారం గచ్చిబౌలిలోని ఎస్కీలో ఎంఎస్‌ఎంఈ, సీఓడబ్ల్యూ ఆధ్వర్యంలో రెండు రోజుల పాటు జరగనున్న‘ఉమెన్ ఇంటర్నేషనల్ సమ్మిట్ ఆన్ ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్’, బీ2బీ ఎక్స్‌పో-2025ను ఆయన ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా గవర్నర్ మాట్లాడుతూ.. సాంకేతికత ద్వారా లింగ అసమానతలను అధిగమించి ఆయా రంగాల్లో మహిళలు రాణించాలన్నారు. ఎస్‌ఎంఎస్‌ఈలలో మహిళా వ్యాపారవేత్తలు 20 శాతం ప్రాతినిద్యం వహిస్తున్నారని పేర్కొన్నారు. వారు 23 శాతం మందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నారని, దేశ జీడీపీ 15 శాతం వరకు వాటా కలిగి ఉన్నారని చెప్పారు. వ్యాపార రంగంలో కొత్త అవకాశాలను మహిళలు అందిపుచ్చుకోవాలని సూచించారు. మంత్రి కొండా సురేఖ మాట్లాడుతూ.. ఔత్సాహిక మహిళా వ్యాపారవేత్తలు రాణిస్తూ రాష్ట్ర ఆర్థిక పురోగతిని నడిపించే దిశగా సాగాలన్నారు. కార్యక్రమంలో యూకే కాన్సులేట్ బ్రిటిష్ హై కమిషనర్ గారెత్ విన్ ఓవెన్, సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరహా పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖ సంయుక్త కార్యదర్శి మెర్సీ ఎపావో, మేరూ ఇంటర్నేషనల్ స్కూల్ వ్యవస్థాపకురాలు మేఘనారావు, అపోలో హాస్పిటల్స్ గ్రూపు జాయింట్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ సంగీతా రెడ్డి, మహిళా దక్షిత సమితి అధ్యక్షురాలు సరోజ్ బజాజ్, సీఓడబ్ల్యూఈ జాతీయ అధ్యక్షురాలు లలిత అలూరి, వ్యవస్థాపక డైరెక్టర్ ఉమా గుర్కా, జాతీయ మాజీ ఉపాధ్యక్షురాలు మధు త్యాగి, జాతీయ కార్యదర్శి జ్యోత్స్న తదితరులు పాల్గొన్నారు.

జ్యోతి ప్రజ్వలన చేస్తున్న గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ తదితరులు

టీ వర్క్స్‌లో లివింగ్ టెంపుల్ కళా మహోత్సవం

లివింగ్ టెంపుల్ కళా మహోత్సవంలో పాల్గొన్న అతిథులు

రాయదుర్గం: భారతీయ ఆలయాల సాంస్కృతిక, వారసత్వ సంపదపై నాలెడ్జి సిటీలోని టీ వర్క్స్‌లో శుక్రవారం 'లివింగ్ టెంపుల్ కళా మహోత్సవం' పేరిట ప్రత్యేక కార్యక్రమం నిర్వహించారు. టెంపుల్ ఆర్ట్ స్ఫూర్తితో 30 మంది కళాకారులు వారి కళారూపాలతో ఈ వేడుకను రూపొందించగా.. రాష్ట్ర పర్యాటక, సాంస్కృతిక, యువజన వ్యవహారాల శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి స్మితా సబర్వాల్ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొని ప్రారంభించారు. తెలంగాణ సాంస్కృతిక శాఖ డైరెక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ, పురావస్తు శాస్త్రవేత్త కె.కె మహమ్మద్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. మార్చి 2వ తేదీ వరకు ఈ ఉత్సవం ప్రతిరోజు ఉదయం 11 గంటల నుంచి రాత్రి 8 గంటలవరకు కొనసాగుతుంది.

బీర్ల కంపెనీని సందర్శించిన ఎక్సైజ్ ట్రైనీ కానిస్టేబుళ్లు

లక్డీకాపూల్: ఎక్సైజ్ పోలీస్ అకాడమీలో శిక్షణ పొందుతున్న పలువురు మహిళా కానిస్టేబుళ్లు శుక్రవారం అకాడమీ జాయింట్ డైరెక్టర్ శశిధర్‌రెడ్డి, అసిస్టెంట్ కమిషనర్ (బేవరేజెస్) చంద్రయ్యల ఆధ్వర్యంలో మల్లేపల్లిలోని యునైటెడ్ బేవరేజెస్ బీర్ల కంపెనీని సందర్శించారు. ఇక్కడ బీరు బాటిళ్లను శుభ్రపరచడం నుంచి బీరు తయారీ, ప్యాకింగ్ విభాగాలను ట్రైనీ కానిస్టేబుళ్లు పరిశీలించారు. కంపెనీ క్లస్టర్ హెడ్ జయతీ షెకావత్ కంపెనీ గురించి వివరిస్తూ పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్ ఇచ్చారు.

నగరంలో నేడు

- గచ్చిబౌలి నాలెడ్జి సిటీలోని టీ వర్క్స్‌లో లివింగ్ టెంపుల్ కళా మహోత్సవం ఉదయం 11 గంటల నుంచి రాత్రి 8 గంటల వరకు జరుగుతుంది.
- గచ్చిబౌలి స్టేడియంలో 'విజ్ఞాన్ వైభవ్' ప్రదర్శన ఉదయం 11 గంటల నుంచి సాయంత్రం 6 గంటల వరకు జరుగుతుంది.
- మాదాపూర్‌లోని చిత్రమయి స్టేట్ ఆర్ట్ గ్యాలరీలో 'యాక్సెసబుల్ యాస్తటిక్స్ ఆర్ట్ ఫర్ ఆల్' పేరిట ఏర్పాటు చేసిన చిత్ర ప్రదర్శన ఉదయం 10.30 గంటల నుంచి రాత్రి 7 గంటల వరకు అందుబాటులో ఉంటుంది.

గ్రేటర్ సిటీ నలుమూలలా ప్రతిరోజూ నిర్వహించే ఈవెంట్ల వివరాలను ఒక రోజు ముందే మాకు పంపండి. 'సాక్షి' ఎంగేజ్‌మెంట్ కాలం (నగరంలో నేడు)లో ప్రచురిస్తాం. మీ ఈవెంట్ల వివరాలను sakshiupdates123@gmail.com కు మెయిల్ చేయగలరు.

హెచ్‌సీయూ ఘటనపై సుమోటోగా కేసు

రాయదుర్గం: హెచ్‌సీయూ ఘటనపై గచ్చిబౌలి పోలీసులు సుమోటోగా కేసు నమోదు చేశారని హెచ్‌సీయూ అధికారులు తెలిపారు. సైట్ సూపర్‌వైజర్‌ను ప్రశ్నించడానికి అదుపులోకి తీసుకున్నారు. ఈ ఘటన పై పోలీసులకు ప్రత్యేకంగా ఫిర్యాదు చేసే అంశం విశ్వవిద్యాలయం పరిశీలనలో ఉందని వారు స్పష్టం చేశారు.

బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడాలో 'మర్చంట్ లాయల్టీ ప్రోగ్రాం'

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: ఆర్బీఐ ఆదేశాల మేరకు వ్యాపారుల కోసం ఏర్పాటు చేసిన నూతన కార్యాచరణ 'మర్చంట్ లాయల్టీ/క్యాష్‌బ్యాక్ ప్రోగ్రామ్'ను పైలట్ ప్రాజెక్టుగా ప్రారంభించినట్లు బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా అధికారులు ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. సెంట్రల్ బ్యాంక్ డిజిటల్ కరెన్సీ 'ప్రోగ్రామబిలిటీ'లో భాగంగా ఈ కార్యాచరణ ప్రారంభిస్తున్నారు. ఫిన్‌టెక్ కంపెనీ సహకారంతో ఈ రంగంలో తొలిసారిగా ప్రారంభించిన ఈ చొరవ.. చిన్న, మధ్య తరహా వ్యాపారులు తమ కస్టమర్ల కోసం లాయల్టీ/క్యాష్‌బ్యాక్ ప్రోగ్రామ్‌లను స్వతంత్రంగా రూపొందించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. ఇవి బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా 'బాబ్ మర్చంట్ యాప్'ని ఉపయోగిస్తాయని బ్యాంకు ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ సంజయ్.వి ముదలియార్ పేర్కొన్నారు.

భయం వీడి..ఇష్టంతో చదవండి

- టెన్త్ క్లాస్ మీ జీవితంలో టర్నింగ్ పాయింట్
- వచ్చే 21 రోజులు బాగా కష్టపడండి
- విద్యార్థులతో కలెక్టర్ అనుదీప్ దురిశెట్టి
- షేక్‌పేట్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్‌లో రాత్రి బస

షేక్‌పేట్ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలో విద్యార్థులతో కలిసి నిద్రిస్తున్న కలెక్టర్ అనుదీప్

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: 'విద్యార్థులు భయం వీడి..ఇష్టంతో చదవండి. వచ్చే 21 రోజులు ఎంతో కీలకం. టెన్త్ క్లాస్ అనేది మీ జీవితంలో టర్నింగ్ పాయింట్. కాబట్టి కష్టపడి చదువుకుని ఉత్తమ ఫలితాలు సాధించండి' అని కలెక్టర్ అనుదీప్ దురిశెట్టి విద్యార్థులకు హితబోధ చేశారు. షేక్‌పేట్ ప్రభుత్వ సాంఘిక సంక్షేమ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల, జూనియర్ కళాశాలలో శుక్రవారం కలెక్టర్ రాత్రి బస చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన పదవ తరగతి, ఇంటర్మీడియట్ విద్యార్థులతో మాట్లాడారు. పరీక్షలు అంటే భయం వీడి పట్టుదలతో చదివి మెరుగైన ఫలితాలు సాధించాలని, తల్లిదండ్రులు, సొంత ఊరికి, ఉపాధ్యాయులకు మంచిపేరు తేవాలని అన్నారు. గత సంవత్సరం మాదిరిగానే ఇక్కడ టెన్త్, ఇంటర్‌లో వంద శాతం ఉత్తీర్ణత సాధించాలన్నారు. అనంతరం కలెక్టర్ విద్యార్థుల స్టడీ అవర్స్ తీరును గమనించి ఉపాధ్యాయులను అభినందించారు. దీంతో పాటు నిద్రించే సమయంలో విద్యార్థులతో మాట్లాడుతూ భయం వీడాలని, పరీక్షల సమయంలో మానసిక ఆందోళన పడవద్దని, ప్రశాంత వాతావరణంలో రాయాలని, లక్ష్యంతో చదివి తల్లిదండ్రుల కలల్ని సాకారం చేయాలని ఆకాంక్షించారు. గురుకులాల్లో ప్రభుత్వం కల్పిస్తున్న సౌకర్యాలను విద్యార్థులు సద్వినియోగం చేసుకుని మంచి ఫలితాలు సాధించాలని సూచించారు. కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ ఎస్.బాలస్వామి, అధ్యాపకులు వి.పాండు, వెంకటనారాయణ, త్రిపాఠి, రమేష్, సిబ్బంది తదితరులు పాల్గొన్నారు

తెలంగాణ హస్త కళలకు ప్రపంచ వ్యాప్త గుర్తింపు

మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు

కళాకారులతో మాట్లాడుతున్న మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు

కవాడిగూడ: తెలంగాణలోని హస్త కళలకు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మంచి గుర్తింపు ఉందని రాష్ట్ర వ్యవసాయ, చేనేత, జౌళి శాఖల మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు అన్నారు. హస్త కళాకారులను ప్రోత్సహించేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందని చెప్పారు. తెలంగాణ హ్యాండీ క్రాఫ్ట్స్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్, నాబార్డు సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఎన్టీఆర్ స్టేడియంలో ఏర్పాటు చేసిన 'గోల్కొండ క్రాఫ్ట్స్ అండ్ టెక్స్‌టైల్స్ మేళా'ను ఆయన ప్రారంభించి మాట్లాడారు. తెలంగాణలోని హస్త కళాకారులు, వృత్తిదారులు అత్యున్నత సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో తయారు చేస్తున్న వస్తువులకు ధీటుగా హస్తకళాకృతులను రూపొందిస్తున్నారని అభినందించారు.

ప్రభుత్వ ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీ శైలజా రామయ్యర్, నాబార్డ్ చీఫ్ జనరల్ మేనేజర్ బి.ఉదయ్ భాస్కర్, ఓఎస్‌డీ బాషా, లేపాక్షి సంస్థ అధికారులు మక్సూద్, లక్ష్మణ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. కాగా 2022 సంవత్సరానికి గాను తెలంగాణ హస్త కళల్లో నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించిన 11 మంది కళాకారులకు నగదుతో పాటు జ్ఞాపికలు అందజేసి సత్కరించారు. ఈ ప్రదర్శనలో దేశవ్యాప్తంగా దాదాపు 150 మంది హస్త కళాకారులు పాల్గొని డోక్రా కళారూపాలు, నిర్మల్ పెయింటింగ్స్, ఇత్తడి, వెదురు కళారూపాలు, జ్యూట్ వస్తువులు, చేనేత చీరలు అమ్మకానికి ఉంచారు. ఈ ప్రదర్శన మార్చి 9వ తేదీ వరకు కొనసాగుతుందని నిర్వాహకులు తెలిపారు.మూసీ పునరుజ్జీవానికి పాటుపడాలి

మూసీ పునరుజ్జీవానికి పాటుపడాలి

సైన్స్ దినోత్సవంలో అంబేడ్కర్ వర్సిటీ వీసీ ఘంటా చక్రపాణి తదితరులు

బంజారాహిల్స్: అంబేడ్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం సైన్స్ విభాగం ఆధ్వర్యంలో జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవాన్ని శుక్రవారం ఘనంగా నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా 'మూసీ నది–హైదరాబాద్ సుస్థిర అభివృద్ధి' అనే అంశంపై సదస్సు నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమానికి విశ్వ విద్యాలయ ఉపకులపతి ఆచార్య ఘంటా చక్రపాణి ముఖ్యఅతిథిగా హాజరై ప్రసంగించారు. సైన్స్ సమాజానికి ఉపయోగపడేలా ఉండాలని, పరిశోధనలు సమాజాన్ని ఇబ్బంది పెట్టేలా ఉండరాదని ఆయన పేర్కొన్నారు. మూసీ జీవ నది అని, మూసీ పునరుజ్జీవం కోసం ప్రజలు, ప్రభుత్వాలు పాటుపడాలని సూచించారు. అదే సమయంలో ప్రజల ఇబ్బందులను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలన్నారు. ప్రధాన వక్తగా హాజరైన పర్యావరణ నిపుణులు ప్రొఫెసర్ దొంతి నరసింహారెడ్డి మాట్లాడుతూ హైదరాబాద్ నగరంలో పెరుగుతున్న పట్టణీకరణ, పారిశ్రామికీకరణ, జనాభా పెరుగుదల కారణంగా మూసీ నది కాలుష్యం కారకంగా మారిందని ఆవేదన వ్యక్తపరిచారు. చాలా సంవత్సరాలుగా మూసీ నది పునరుజ్జీవం కోసం ప్రభుత్వాలు వివిధ కార్యక్రమాలు చేపట్టాయని, అలాగే పరిశోధకులు, పర్యావరణవేత్తలు సూచించిన పరిష్కార మార్గాలను, పర్యావరణ ప్రేమికులు చేస్తున్న ప్రయత్నాలు మూసీ ప్రక్షాళన దిశగా ప్రభుత్వాలను కూడా ఆలోచించేలా చేస్తున్నాయన్నారు. మూసీ ప్రక్షాళనకు ప్రభుత్వం కూడా ముందుకురావడం శుభసూచకమన్నారు.

ట్రిబ్యునల్ ఉత్తర్వులపై స్టే

- 'భాగ్యలక్ష్మి' ఆలయానికి ఈఓను నియమించాలన్న ఆదేశాల నిలిపివేత
- విచారణ 21కి వాయిదా వేసిన హైకోర్టు

సాక్షి, హైదరాబాద్: చార్మినార్ వద్ద ఉన్న భాగ్యలక్ష్మి ఆలయ నిర్వహణ బాధ్యతలను అసిస్టెంట్ కమిషనర్‌ను నియమించి అప్పగించాలని దేవాదాయ శాఖకు ట్రిబ్యునల్ ఇచ్చిన ఆదేశాలను హైకోర్టు నిలిపివేసింది. తదుపరి విచారణను మార్చి 21కి వాయిదా వేసింది. ఆలోగా పూర్తి వివరాలు అందజేయాలని ప్రభుత్వ న్యాయవాదిని ఆదేశించింది. 1960 దశకం నుంచి భాగ్యలక్ష్మి ఆలయ నిర్వహణ బాధ్యతను మహంత్ మనోహర్ దాసు, మహంత్ రామ్‌చంద్రదాస్ చూస్తున్నారు. వీరి ఆజమాయిషీని సవాల్ చేస్తూ రాంచంద్ర దాసు కుమార్తె బబిత శర్మ ట్రిబ్యునల్‌ను ఆశ్రయించారు. విచారణ చేపట్టిన ట్రిబ్యునల్.. ఆలయానికి తక్షణమే అసిస్టెంట్ కమిషనర్‌ను నియమించాలని, ఎటువంటి అవకతవకలు లేకుండా చర్యలు చేపట్టాలని దేవాదాయ శాఖ కమిషనర్‌ను ఆదేశించింది. ఈ ఆదేశాలపై రాజ్‌మోహన్ దాస్ వారసులు శశికళ సహా పలువురు హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ఈ పిటిషన్‌పై న్యాయమూర్తి జస్టిస్ లక్ష్మీనారాయణ అలిశెట్టి శుక్రవారం విచారణ చేపట్టారు. పిటిషన్ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది అశోక్ కుమార్ వాదనలు వినిపిస్తూ.. ఈ నెల 21న తెలంగాణ ఎండోమెంట్ ట్రిబ్యునల్ జారీ చేసిన ఆదేశాలను నిలుపుదల చేయాలని కోరారు. కాగా దీనిపై వివరాలు అందజేసేందుకు సమయం కావాలని ఎండోమెంట్ జీపీ కోరారు. వాదనలు విన్న న్యాయమూర్తి..ట్రిబ్యునల్ ఉత్తర్వులపై స్టే విధిస్తూ, విచారణ వాయిదా వేశారు.

సర్వే ఆఫ్ ఇండియాలో సైన్స్ డే

ఉప్పల్: ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో ముందుకు సాగితేనే ఏ సంస్థ అయినా మనుగడ సాగిస్తుందని ప్రభుత్వ అడిషనల్ సర్వేయర్ జనరల్ వరుణకుమార్ అన్నారు. సర్వే ఆఫ్ ఇండియా–జాతీయ మ్యాపింగ్ ఏజెన్సీ, డిపార్టు మెంట్ ఆఫ్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ అనుబంధ సంస్థ, నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఫర్ ఇన్ఫర్మేటిక్స్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ, సర్వే ఆఫ్ ఇండియా సంయుక్తాధ్వర్యంలో శుక్రవారం నిర్వహించిన సైన్స్ డే కార్యక్రమాన్ని ఆయన ప్రారంభించారు.

ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ.. సర్వే ఆఫ్ ఇండియా చేపడుతున్న వివిధ ప్రాముఖ ప్రాజెక్టులు, అవలంబిస్తున్న ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, సర్వేయింగ్ కోసం వాడుతున్న డ్రోన్‌లు పనిచేసే విధానాన్ని వివరించారు. జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకుని థీమ్' వికసిత్ భారత్ కోసం సైన్స్ అండ్ ఇన్నోవేషన్‌లో గ్లోబల్ లీడర్ షిప్ కోసం భారతీయ యువతకు సాధికారిత కల్పించడం'తో సరికొత్త కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నట్లు తెలిపారు.

ఎమ్మెల్యే రాజాసింగ్‌కు ఊరట

– ఐదు కేసులు కొట్టివేత

సిటీ కోర్టులు: గోషామహల్ ఎమ్మెల్యే రాజాసింగ్‌పై నమోదైన 5 కేసులను కొట్టి వేస్తూ నాంపల్లిలోని ప్రజాప్రతినిధుల కోర్టు శుక్రవారం ఉత్తర్వులు ఇచ్చింది. శ్రీరామనవమి ర్యాలీ, గత ఎన్నికల్లో చేపట్టిన ప్రచార ర్యాలీల సందర్భంగా సిటీలో ట్రాఫిక్‌కు అంతరాయం ఏర్పడిందని, సోషల్ మీడియాలో తప్పుడు స్పీచ్‌లు ఇచ్చారని ఆయనపై పలువురు సిటీలోని ఆయా పోలీస్ స్టేషన్లలో ఫిర్యాదు చేయడంతో ఐపీసీ 153ఏ, 295–ఏ, 504,505(2) 188, 298తో పాటు పలు సెక్షన్ల కింద కేసులు నమోదు అయ్యాయి. ఈ కేసుల విచారణలో భాగంగా రాజాసింగ్ తరపు న్యాయవాది కరుణసాగర్ గత వారం నాంపల్లిలోని స్పెషల్ జ్యుడీషియల్ ఫస్ట్ క్లాస్ మెజిస్ట్రేట్ వాదనలు వినిపించారు. పోలీసుల తరపున అదనపు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ ఆర్.శ్రీనివాస్ వాదనలు వినిపించారు. ఇరువురి వాదనలు విన్న కోర్టు తీర్పును రిజర్వు చేసింది. దీంతో శుక్రవారం చేపట్టిన విచారణలో రాజాసింగ్ న్యాయవాది వాదనలతో ఏకీభవించిన కోర్టు..కేసులను కొట్టి వేస్తున్నట్లు ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

ఫోన్ ట్యాపింగ్ కేసులో వాడివేడిగా వాదనలు

సిటీ కోర్టులు: కాంగ్రెస్ నాయకుడు చక్రధర్ గౌడ్ ఫిర్యాదు చేసిన ఫోన్ ట్యాపింగ్ కేసులో శుక్రవారం నాంపల్లి కోర్టులో వాడివేడిగా వాదనలు జరిగాయి. గత ప్రభుత్వ హయాంలో తన ఫోన్ ట్యాపింగ్‌కు పాల్పడ్డారని పేర్కొంటూ కాంగ్రెస్ నాయకుడు చక్రధర్‌గౌడ్ పంజగుట్ట పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసిన విషయం తెలిసిందే. ఈ కేసులో మాజీ మంత్రి హరీశ్‌రావును ఏ–1గా, రాధాకిషన్ రావును ఏ–2గా, వంశీకృష్ణను ఏ–3గా, సంతోశ్‌కుమార్‌ను ఏ–4గా, పరుశరాములును ఏ–5గా చేరుస్తూ పోలీసులు ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేశారు. ఈ కేసులో ఏ–1, ఏ–2గా ఉన్న హరీశ్‌రావు, రాధాకిషన్ రావులు హైకోర్టును ఆశ్రయించగా.. అరెస్టు చేయవద్దని ఆదేశించింది. అయితే ఏ–3,4,5 లను ఈనెల 15న పోలీసులు అరెస్ట్ చేసి రిమాండ్ చేయగా ఇటీవల బెయిల్ పై బయటికి వచ్చారు. ఈ కేసు విచారణ శుక్రవారం నాంపల్లిలోని 14వ అదనపు చీఫ్ మెట్రోపాలిటన్ మెజిస్ట్రేట్ కోర్టులో జరిగింది. అయితే ఏ–3 వంశీకృష్ణ స్టేట్మెంట్ రికార్డు గురించి గంట పాటు వాదనలు జరిగాయి. నిందితుడి తరఫున జక్కుల లక్ష్మణ్, పోలీసుల తరుపున పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ రాంరెడ్డి వాదనలు వినిపించారు. ఇరువురి వాదనలు విన్న కోర్టు..తదుపరి వాదనల కోసం కేసును సోమవారానికి వాయిదా వేసింది.

కట్టుతప్పితే వేటే!

- అధికారులు, సిబ్బందిపై డేగకన్ను
- ఆరోపణలు రుజువైన వారిపై చర్యలు
- ఏసీపీ సహా ఎనిమిది మందిపై యాక్షన్

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: నగర పోలీసు విభాగంలోని వివిధ విభాగాల్లో పని చేస్తున్న అధికారులు, సిబ్బంది వ్యవహారాలపై కొత్వాల్ సీపీ ఆనంద్ డేగకన్ను వేయించారు. కొందరిపై వస్తున్న ఆరోపణల నేపథ్యంలో స్పెషల్ బ్రాంచ్ (ఎస్బీ) అధికారులతో లోతుగా ఆరా తీయిస్తున్నారు. ఆరోపణలు నిరూపితమైన వారిపై వేటు వేస్తున్నారు. ఇలా ఇప్పటికే ఒక ఏసీపీతో పాటు ఐదుగురు ఇన్‌స్పెక్టర్లు, హెడ్–కానిస్టేబుల్, కానిస్టేబుల్‌పై చర్యలు తీసుకున్నారు. మరికొందరి అంశాన్నీ కొత్వాల్ సీరియస్‌గా పరిశీలిస్తున్నారు. మరోపక్క నగర కమిషనరేట్‌లో పని చేస్తున్న నలుగురు ఇన్‌స్పెక్టర్లను బదిలీ చేస్తూ కొత్వాల్ ఆనంద్ శుక్రవారం ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. చార్మినార్ ట్రాఫిక్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గా పని చేస్తున్న ఎం.సురేందర్‌ను బోరబండ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గా..ఇక్కడ ఉన్న ఎస్.వీరశంకర్‌ను చార్మినార్ ట్రాఫిక్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గా నియమించారు. చాదర్‌ఘాట్ డీఐ జి.సైదులును బహదూర్‌పురకు అక్కడ ఉన్న బి.భూపాల్‌గౌడ్‌ను చాదర్‌ఘాట్‌కు బదిలీ చేశారు.

'ఆ ఐదు చెరువులు' సందర్శించిన రంగనాథ్

పునరుద్ధరణ, సుందరీకరణ పనులపై సమీక్ష

కూకట్‌పల్లి నల్లచెరువును పరిశీలిస్తున్న రంగనాథ్ తదితరులు

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: హైదరాబాద్ డిజాస్టర్ రెస్పాన్స్ అండ్ అసెట్ ప్రొటెక్షన్ కమిటీ (హైడ్రా) తొలి దశలో రాజధానిలోని ఆరు చెరువులను పునరుద్ధరించి, సుందరీకరిస్తోంది. కమిషనర్ ఏవీ రంగనాథ్ స్వయంగా ఈ పనుల్ని పర్యవేక్షిస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగా ఆయన శుక్రవారం ఐదు చెరువులను సందర్శించారు. అక్కడ జరుగుతున్న పనులను క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించారు. ఈ పర్యటనలో భాగంగా సున్నం చెరువు, తమ్మిడికుంట, కూకట్‌పల్లి నల్లచెరువు, ఉప్పల్ నల్లచెరువు, భుమ్రుఖ్ ఉద్దీన్ దౌలా చెరువుల వద్దకు వెళ్లిన రంగనాథ్... స్థానికులతో మాట్లాడి చెరువు పనులకు సహకరించాల్సిందిగా విజ్ఞప్తి చేశారు. చెరువుల పునరుద్ధరణ బాధ్యతల్నీ ప్రభుత్వం హైడ్రాకే అప్పగించిందని, ఇతర విభాగాలతో కలిసి ఆ పని చేస్తున్నామని ఆయన వివరించారు. చెరువులకు సంబంధించిన ఎఫ్‌టీఎల్, బఫర్ జోన్లలో ఇంటి స్థలాలు కోల్పోయిన వారికి ప్రభుత్వం ట్రాన్స్‌ఫరబుల్ డెవలప్‌మెంట్ రైట్స్ (టీడీఆర్) రూపంలో పరిహారం అందించనుందని రంగనాథ్ పేర్కొన్నారు. ఇప్పటికే నివాసితులు ఉంటున్న ఇళ్ల జోలికి వెళ్లమని, వాటికి సంబంధించి ఎలాంటి ఆందోళన అవసరం లేదని ఆయన పునరుద్ఘాటించారు. చెరువుల పరిరక్షణ, పునరుద్ధరణ, సుందరీకరణ పనుల్లో భాగంగా ఎక్కడా నివాసాలను తొలగించమని రంగనాథ్ స్పష్టం చేశారు. తొలి దశలో రూ.58.50 కోట్లతో సున్నం చెరువు, తమ్మిడికుంట, కూకట్‌పల్లి, ఉప్పల్‌ల్లోని నల్లచెరువులు, రాజేంద్రనగర్‌లోని భమ్రుఖ్ ఉద్దీన్ దౌలా చెరువు, బతుకమ్మ కుంట చెరువులను అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఈ చెరువుల్లో డీ వాటరింగ్ పనులు జరుగుతున్నాయి. జూన్ నాటికి ఈ చెరువుల పునరుద్ధరణ, సుందరీకరణ పనులు పూర్తి చేయాలనే లక్ష్యంతో హైడ్రా ముందుకెళ్తోంది. దీనికి సంబంధించిన డిటైల్డ్ ప్రాజెక్టు రిపోర్టు (డీపీఆర్), కాన్సెప్ట్‌లను బెంగళూరుకు చెందిన ప్రముఖ సంస్థ విమోస్ టెక్నోక్రాట్స్ రూపొందించింది. వీటినీ హైడ్రా కమిషనర్ ఏవీ రంగనాథ్ సమీక్షించారు.

పౌర హక్కులపై అవగాహన ఉండాలి

మాట్లాడుతున్న షేక్‌పేట తహసీల్దార్ వై.అనితారెడ్డి

వెంకటేశ్వరకాలనీ: బంజారాహిల్స్ రోడ్డు నంబర్-5లోని దేవరకొండ బస్తీలో శుక్రవారం పౌర హక్కుల దినోత్సవం నిర్వహించారు. షేక్‌పేట మండల తహసీల్దార్ వై.అనితారెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో బంజారాహిల్స్ పోలీసులు, పౌర సరఫరా శాఖ ఇన్‌స్పెక్టర్లు, రెవెన్యూ అధికారులు పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా తహసీల్దార్ మాట్లాడుతూ పౌర హక్కులు ప్రతి ఒక్కరి బాధ్యత అని, హక్కులు ఎవరైనా కాలరాస్తే వెంటనే పోలీసులకు, రెవెన్యూ అధికారులకు ఫిర్యాదు చేయాలన్నారు. కులం పేరుతో దూషించినా, అవమానపరిచినా, అసభ్యకరంగా ప్రవర్తించినా ఇందుకు తగిన శిక్షలు ఉంటాయన్నారు. పౌర హక్కుల పట్ల ప్రతిఒక్కరూ అవగాహన కలిగి ఉండాలని సూచించారు.

నలుగురు పాత నేరస్తులకు రిమాండ్

బంజారాహిల్స్: విధులు ముగించుకుని బైక్‌పై ఇంటికి వెళ్తున్న ముగ్గురు వ్యక్తులను ఆపి దారికాచి మొబైల్ ఫోన్‌ను తస్కరించిన ఘటనలో నలుగురు నిందితులను బంజారాహిల్స్ పోలీసులు శుక్రవారం అరెస్టు చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు. వివరాలు.. బంజారాహిల్స్ రోడ్డు నంబర్-12లోని సయ్యద్‌నగర్‌లో నివసించే వెస్ట్‌బెంగాల్‌కు చెందిన రెహమాన్, షఫీవుల్లా, గాబ్రియల్ ముగ్గురూ ఫిలింనగర్‌లో మగ్గం వర్క్ చేస్తుంటారు. గురువారం రాత్రి విధులు ముగించుకుని ఇంటికి వెళ్తుండగా సయ్యద్‌నగర్ చిల్లా వద్ద రెండు బైక్‌లపై వచ్చిన నలుగురు యువకులు వీరిని ఆపి సెల్‌ఫోన్ తస్కరించి అక్కడి నుంచి పరారయ్యారు. బాధితుడి ఫిర్యాదు మేరకు రంగంలోకి దిగిన పోలీసులు ఫస్ట్‌లాన్సర్ బడాబజార్‌కు చెందిన అమీర్, సయ్యద్‌నగర్‌కు చెందిన షేక్ ఇర్ఫాన్, షేక్ యూసఫ్, ఇమ్రాన్‌ఖాన్‌ను అరెస్టు చేశారు. దొంగిలించిన సెల్‌ఫోన్‌ను రికవరీ చేశారు. ఈ నలుగురిపై గతంలో కూడా వివిధ పోలీస్‌స్టేషన్లలో దొంగతనం కేసు నమోదైనట్లుగా పోలీసుల విచారణలో తేలింది. సైఫాబాద్, హుమాయున్‌నగర్, బంజారాహిల్స్ పోలీస్‌స్టేషన్ల పరిధిలో దొంగతనం కేసుల్లో ఈ నలుగురూ జైలుకు కూడా వెళ్లి బెయిల్‌పై విడుదలై వచ్చినట్లుగా తేలింది. జల్సాలు, గంజాయికి బానిసలైన వీరు అర్ధరాత్రి రోడ్లపైకి వచ్చి దారికాచి నగదు, సెల్‌ఫోన్లు తస్కరిస్తున్నట్లుగా పోలీసులు వెల్లడించారు. బంజారాహిల్స్ పోలీసులు కేసు దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

సింహవాహనంపై ఊరేగుతున్న వెంకటేశ్వర స్వామి

సింహ వాహనంపై శ్రీవారు

జూబ్లీహిల్స్ టీటీడీ శ్రీవెంకటేశ్వరస్వామి 5వ వార్షిక బ్రహ్మోత్సవాలు వైభవంగా జరుగుతున్నాయి. వేడుకల్లో భాగంగా శ్రీవారు యోగ నరసింహ స్వామి అలంకరంలో సింహ వాహనంపై భక్తులకు దర్శనమిచ్చారు. భక్తులు అడుగడుగునా కర్పూర హారతులు ఇస్తుండగా స్వామివారి వాహన సేవ ఆనందోత్సాహాల మధ్య ముందుకు సాగింది. దుష్టశిక్షణ, శిష్ట రక్షణ కోసం స్వామివారు సింహ వాహనాన్ని అధిరోహించారని ఆలయ అర్చకులు తెలిపారు. సింహం పరాక్రమానికి, ధైర్యానికి, తేజస్సుకు, ఆధిపత్యానికి, మహాధ్వనికి సంకేతంగా నిలుస్తుందని, సింహవాహనంపై ఉన్న స్వామివారిని దర్శించుకుంటే చైతన్యవంతులు అవుతారని వారు తెలిపారు. ఈ సందర్భంగా స్వామివారు సాయంత్రం ముత్యపు పందిరి వాహనంలో భక్తులకు దర్శనమిచ్చారు. కార్యక్రమంలో ఆలయ ఏఈవో రమేష్ పాల్గొన్నారు. – ఫిలింనగర్

ఆలోచన.. ఆచరణ

రాజ్‌భవన్ హైస్కూల్‌లో సైన్స్ ఎగ్జిబిషన్

రాజ్ భవన్ స్కూల్‌లో..

బంజారాహిల్స్: రాజ్‌భవన్ ప్రభుత్వ పాఠశాలలో 'యూత్ ఫర్ సేవా' ఆధ్వర్యంలో స్టేట్ స్ట్రీట్ సంస్థ సహకారంతో సైన్స్ ఎగ్జిబిషన్‌ను శుక్రవారం నిర్వహించారు. ఇందులో భాగంగా ఆలోచనాత్మక నమూనాలను ప్రదర్శించిన విద్యార్థులకు బహుమతులు అందజేశారు. సంస్థ ప్రతినిధులు నీతూ, హరీష్, పాఠశాల ఇన్‌చార్జి హెచ్‌ఎం పీర్ కొండ, సైన్స్ టీచర్ సురేందర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

హెచ్‌సీఎల్ ఫౌండేషన్ సహకారంతో..

బంజారాహిల్స్: హెచ్‌సీఎల్ ఫౌండేషన్ సహకారంతో నిర్మాణ్ ఆర్గనైజేషన్ స్వచ్ఛంద సంస్థ ఆధ్వర్యంలో జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవ వేడుకలను శుక్రవారం నిర్వహించారు. 100కి పైగా ఎగ్జిబిట్స్‌ను బంజారాహిల్స్ ఎన్‌బీటీనగర్ ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాలలో ప్రదర్శించారు. 12 పాఠశాలల నుంచి 400 మంది విద్యార్థులు పాల్గొని ప్రతిభ చాటారు. హెచ్‌సీఎల్ సంస్థ తెలంగాణ ప్రతినిధి మహేందర్, నిర్మాణ్ ప్రతినిధులు మాధురి, రామ్ శ్రీనివాస్, ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్ వరప్రసాద్, స్టెమ్ కో–ఆర్డినేటర్లు నాగేంద్ర, రేవతి, చందుప్రియా, ప్రవీణ్, రిజ్వానా, బాలవర్ధన్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నిషుల్క్ ప్రభాత్ ప్రభుత్వ పాఠశాలలో..

ఖైరతాబాద్: నిషుల్క్ ప్రభాత్ ప్రభుత్వ పాఠశాలలో శుక్రవారం సైన్స్ డేను నిర్వహించారు. విద్యార్థులు 33 నమూనాలను ప్రదర్శించారు. పాఠశాల సెక్రటరి రాకేష్ బట్నాగర్, కరస్పాండెంట్ గోవింద్ ప్రసాద్, రఫీక్, గాయత్రి, లలిత, దీప, ప్రశాంత, విద్య, ఆర్తి పాల్గొన్నారు.

శాంతి విద్యానికేతన్ హైస్కూల్‌లో..

రహమత్‌నగర్: రహమత్‌నగర్‌లోని శాంతి విద్యానికేతన్ హైస్కూల్‌లో శుక్రవారం నిర్వహించిన నేషనల్ సైన్స్ డే ప్రదర్శనలు ఆకట్టుకున్నాయి. ప్రతిభ కనబర్చిన విద్యార్థులకు కరస్పాండెంట్ ధర్మరాజు, హెచ్‌ఎం శారద బహుమతులు అందజేశారు.

ప్రదర్శనలు తిలకిస్తున్న హెచ్‌ఎం శారద

వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనలో విద్యార్థుల నమూనాలు

నిషుల్క్ ప్రభాత్ ప్రభుత్వ పాఠశాలలో

అసైన్డ్ భూములపై పీఓటీ చట్టాన్ని ఎత్తివేయాలి

అభివాదం చేస్తున్న గాలి వినోద్‌కుమార్, అసోసియేషన్ ప్రతినిధులు

పంజగుట్ట: రాష్ట్రంలో కబ్జాలకు గురైన అసైన్డ్ భూములను కబ్జా చెర నుంచి విడిపించి అసైన్డ్‌దారులకు అప్పగించాలని తెలంగాణ అసైన్డ్ ల్యాండ్ ఓనర్స్ అసోసియేషన్ డిమాండ్ చేసింది. అసైన్డ్ భూములపై విధించిన 1997 పీఓటి చట్టాన్ని ఎత్తివేసి రైతులకు పూర్తి యాజమాన్య హక్కులు కల్పించాలని వారు డిమాండ్ చేశారు. సోమాజిగూడ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో శుక్రవారం ఏర్పాటు చేసిన విలేకరుల సమావేశంలో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ రిటైర్డ్ ప్రొఫెసర్ గాలి వినోద్‌కుమార్, అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు ఎర్రోళ్ల శివయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి బింగి రాములు మాట్లాడుతూ.. రాష్ట్రంలో 24 లక్షల ఎకరాల అసైన్మెంట్ భూమి గత ప్రభుత్వ హయాంలో రైతుల వద్ద నుంచి ప్రభుత్వం తీసుకుని వారికి పరిహారం ఇస్తామని, ఇప్పటి వరకు ఇవ్వలేదని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ఈ విషయంపై ప్రభుత్వం వెంటనే రిటైర్డ్ న్యాయమూర్తితో సమగ్ర విచారణ జరిపించి పేద రైతులకు భూములు అప్పగించాలని కోరారు. సమావేశంలో రుద్రాం శంకర్, సీ.ఎస్.కృష్ణ వివిధ జిల్లాల నుంచి వచ్చిన మాజీ సర్పంచులు పాల్గొన్నారు.

జనాభా లెక్కలు శాస్త్రీయంగా జరగలేదు

పంజగుట్ట: రాజ్యాధికారం ద్వారానే బీసీలు వారి హక్కులు సాధించుకోవచ్చని బీసీ మేధావుల ఫోరం వ్యవస్థాపకులు, రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ అధికారి చిరంజీవులు అన్నారు. సోమాజిగూడ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో తెలంగాణ రాష్ట్ర పద్మశాలి సంఘం ఆధ్వర్యంలో కుల గణన శాస్త్రీయ అవగాహన, రాజకీయ ప్రాధాన్యత అనే అంశంపై శుక్రవారం సమావేశం నిర్వహించారు. ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన చిరంజీవులు మాట్లాడుతూ.. 2014 జనాభా లెక్కల ప్రకారం లక్ష జనాభా ఉన్న వెలమలు 1952 నుంచి ఇప్పటి వరకు జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో మొత్తం 149 మంది ఎమ్మెల్యేలు, 14.5 లక్షల జనాభా ఉన్న రెడ్డి కులస్తులు 573 మంది ఎమ్మెల్యేలు అయితే.. 16 లక్షలకుపైగా ఉన్న పద్మశాలీలు కేవలం 25 మంది ఎమ్మెల్యేలు అయ్యారని అన్నారు. రాష్ట్ర జనాభా 4 కోట్ల మంది ఉంటే ప్రస్తుత ప్రభుత్వం చేపట్టిన లెక్కల్లో 3.60 లక్షల మందే తేలారని, 2014 సకలజనుల సర్వే ప్రకారం ప్రస్తుతం చేపట్టిన లెక్కల ప్రకారం బీసీల జనాభా 21 లక్షలు ఎలా తగ్గుతుందని, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనార్టీ జనాభా తగ్గి కేవలం ఓసీ జనాభా ఎలా పెరుగుతుందని ఆయన ప్రశ్నించారు. జనాభా లెక్కలు శాస్త్రీయంగా జరగలేదని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు వల్లకాటి రాజ్‌కుమార్, బీసీ రాజ్యాధికార సంఘం అధ్యక్షుడు దాసు సురేష్, సంఘం నాయకులు గంజి శ్రీనివాస్, బూర మల్లేష్, బాలరాజు, శ్రీనివాస్, రాజేశ్వరి, నగేష్ పాల్గొన్నారు.

రేపు ఉచిత వైద్య శిబిరం

వెంగళరావునగర్: మధురానగర్‌కాలనీ సంక్షేమ సమితి ఆధ్వర్యంలో ఆదివారం ఉచిత మెగా వైద్య శిబిరాన్ని నిర్వహిస్తున్నట్లు అసోసియేషన్ కార్యదర్శి కోడె సాంబశివరావు తెలిపారు. ఉదయం 10 నుంచి సాయంత్రం 3 గంటల వరకు కాలనీలోని శ్రీసాగి రామకృష్ణంరాజు కమ్యూనిటీహాల్‌లో వైద్య శిబిరం కొనసాగుతుందని అన్నారు.

మాజీ హోంగార్డుపై కేసు నమోదు

బంజారాహిల్స్: వాటర్ ట్యాంకర్‌ను ఆపి డబ్బులు డిమాండ్ చేసిన ఘటనలో మాజీ హోంగార్డును జూబ్లీహిల్స్ పోలీసులు అరెస్టు చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు. వివరాలు.. గురువారం రాత్రి వెంకటగిరిలోని వాటర్ రిజర్వాయర్ నుంచి యూసఫ్ అనే డ్రైవర్ వాటర్ ట్యాంకర్ తీసుకుని జూబ్లీహిల్స్ చెక్‌పోస్ట్ మీదుగా వెళ్తుండగా ఓ వ్యక్తి ఆపాడు. తాను పోలీసునని, రాత్రిపూట ఎక్కడకు వెళ్తున్నావంటూ ఆపి డబ్బులు డిమాండ్ చేశాడు. యూసఫ్ ఈ విషయాన్ని తన యజమానికి తెలిపాడు. అక్కడికి యజమాని స్నేహితుడు రాగా మద్యం మత్తులో దుర్భాషలాడాడు. పోలీసులు నిందితుడిని అదుపులోకి తీసుకుని విచారించగా చింతల్ బస్తీకి చెందిన కిషోర్‌కుమార్(38)గా గుర్తించారు. ఆర్టీఏలో 2023 వరకు హోంగార్డుగా పనిచేసి సస్పెన్షన్‌కు గురైనట్లుగా తేలింది. అప్పటి నుంచి ఇలా బెదిరింపులకు పాల్పడుతూ డబ్బులు డిమాండ్ చేస్తున్నట్లుగా నిర్ధారించారు. కిషోర్‌కుమార్‌ను శుక్రవారం అరెస్టు చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు.

ఎస్‌జీటీ టీచర్స్‌కు మూడు రోజుల శిక్షణ

వెంగళరావునగర్: యూసుఫ్‌గూడ ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాలలో సమగ్ర శిక్షణ పేరుతో నూతనంగా ఉపాధ్యాయులుగా నియమితులైన ఎస్‌జీటీ టీచర్స్‌కు మూడు రోజుల పాటు కొనసాగే ప్రత్యేక ట్రైనింగ్ కార్యక్రమాన్ని శుక్రవారం నిర్వహించారు. ఖైరతాబాద్ ఉప విద్యాశాఖాధికారి శ్యామ్యూల్‌రాజ్, పాఠశాల శిక్షణ డైరెక్టర్ పి.పరమేశ్వరమ్మ, డిస్ట్రిక్స్ రిసోర్స్ పర్సన్స్ ఉదయ్‌కుమార్, హేమలత, బాలత్రిపుర సుందరి, మౌనిక, శ్రీదేవి, వంశీ, ఐశ్వర్యతో పాటు ఖైరతాబాద్ మండలం -1, 2, షేక్‌పేట, ఆసిఫ్‌నగర్, గోల్కొండ, అంబర్‌పేట, హిమాయత్‌నగర్ మండలాలకు చెందిన 156 మంది కొత్త టీచర్లు పాల్గొన్నారు.

ఆర్టిజన్ కార్మికుడి కుటుంబానికి చెక్కు అందజేత

బంజారాహిల్స్: ఏడాది క్రితం శ్రీనగర్‌కాలనీలో విధుల్లో విద్యుత్ షాక్‌తో మృతి చెందిన ఆర్టిజన్ కార్మికుడికి కార్మిక శాఖ నుంచి మంజూరైన రూ.15 లక్షల చెక్కును బంజారాహిల్స్ డీఈ హన్మన్‌రెడ్డి బాధిత కుటుంబానికి అందజేశారు. బంజారాహిల్స్‌లోని కార్యాలయంలో శుక్రవారం ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమంలో ఆయన బాధిత కుటుంబానికి చెక్కు అందజేయడంతో పాటు మృతి చెందిన కార్మికుడు పెద్దబాబు భార్య అఖిలకు ఆర్టిజన్ గ్రేడ్ ఉద్యోగాన్ని కల్పించారు. కార్యక్రమంలో పవర్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ 1535 ప్రెసిడెంట్ ప్రమోద్‌కుమార్, ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీనివాస్, వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కోటిగౌడ్, కోశాధికారి లింగం, ఉపాధ్యక్షుడు సురేష్‌రాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

బోరబండ ఎస్‌హెచ్‌ఓ, డీఐల బదిలీ

రహమత్‌నగర్: బోరబండ పీఎస్ ఎస్‌హెచ్‌ఓ, డీఐలు బదిలీ అయ్యారు. ఈ మేరకు నగర సీపీ సీవీ ఆనంద్ ఉత్తర్వులను శుక్రవారం జారీ చేశారు. బోరబండ పీఎస్‌లో ఎస్‌హెచ్‌ఓగా విధులు నిర్వర్తిస్తున్న వీరశేఖర్ చార్మినార్ ట్రాఫిక్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గా బదిలీ అయ్యారు. చార్మినార్ ట్రాఫిక్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గా విధులు నిర్వర్తిస్తున్న మలికాపురం సురేందర్ బోరబండ ఎస్‌హెచ్‌ఓగా నియమించారు. బోరబండ డీఐగా విధులు నిర్వర్తిస్తున్న భూపాల్‌గౌడ్ చాదర్‌ఘాట్ డీఐగా బదిలీ అయ్యారు. అక్కడ డీఐగా విధులు నిర్వహిస్తున్న గరకిపాటి సైదులు బోరబండ డీఐగా నియమించారు. త్వరలోనే వీరు బాధ్యతలు స్వీకరించనున్నారు.

ఆన్‌లైన్ బెట్టింగ్ ఆడుతున్న వ్యక్తి అరెస్టు

పంజగుట్ట: ఆన్‌లైన్ క్రికెట్ బెట్టింగ్ ఆడుతున్న యువకుడిని పంజగుట్ట పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్నారు. పోలీసులు తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. ఒడిశాకు చెందిన కోహ్లి సురేష్‌కుమార్(25) నగరంలో గచ్చిబౌలిలోని ఓ హాస్టల్‌లో నివాసం ఉండేవాడు. గతంలో గచ్చిబౌలిలో ఓ ప్రైవేట్ ఆస్పత్రిలో ల్యాబ్ అసిస్టెంట్‌గా పనిచేశాడు. ప్రస్తుతం ఖాళీగా ఉంటూ ఒక బుకీ ద్వారా ఆన్‌లైన్ క్రికెట్ బెట్టింగ్ ఆడుతున్నాడు. పక్కా సమాచారంతో పోలీసులు సోమాజిగూడలోని ఓ రెస్టారెంట్‌లో అదుపులోకి తీసుకొని విచారించగా క్రికెట్ బెట్టింగ్, ఆన్‌లైన్ పేకాట, క్యాసినో ఆడుతున్నట్లు, ఎన్ఐఏ అధికారిని అంటూ పలువురి వద్ద డబ్బులు వసూలు చేసినట్లు, ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తానని పలువుర్ని మోసం చేసినట్లు పోలీసులు నిర్ధారించారు. వివిధ సెక్షన్ల కింద కేసు నమోదు చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు.

షమీమ్ అక్తర్ నివేదికతో మాలలకు అన్యాయం

పంజగుట్ట: సుప్రీంకోర్టు డైరెక్షన్స్ పాటించకుండానే షమీమ్ అక్తర్ కమిషన్ ఎస్సీ వర్గీకరణ నివేదిక ఇచ్చిందని, కమిషన్ వల్ల మాల, మాల అనుబంధ కులాలకు వర్గీకరణలో తీవ్ర అన్యాయం జరిగిందని పలు మాల సంఘాల ప్రతినిధులు ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. సోమాజిగూడ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో పలు మాల సంఘాల ఆధ్వర్యంలో షమీమ్ అక్తర్ కమిషన్ విధానం వల్ల మాల, మాల అనుబంధ కులాలకు జరిగిన అన్యాయంపై శుక్రవారం రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం నిర్వహించారు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ విద్యార్థి నాయకుడు మాందాల భాస్కర్ అధ్యక్షతన జరిగిన కార్యక్రమంలో ఆయా సంఘాల ప్రతినిధులు ప్రొఫెసర్ నాగం కుమారస్వామి, మామిడి నారాయణ, రఘుపతి, డి.శంకర్, నర్సయ్య మాట్లాడుతూ.. కమిషన్ క్షేత్రస్థాయిలో పర్యటించకుండానే, అధ్యయన చేయకుండానే వర్గీకరణ చేపట్టిందని, కమిషన్ చేసిన రిజర్వేషన్ల వర్గీకరణ నమ్మశక్యంగా లేదన్నారు. సత్యనారాయణ, దాసరి నాగరాజు, భాను సైదులు, రాహుల్, అర్జున్, ప్రభాకర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పేద ముస్లిం కుటుంబాలకు రంజాన్ సరుకులు

పేద ముస్లింలకు రంజాన్ సరుకులు పంపిణీ చేస్తున్న అస్మతున్నీసా

బంజారాహిల్స్: రంజాన్ పర్వదినాన్ని పురస్కరించుకుని పేద ముస్లిం కుటుంబాలకు ప్రతి సంవత్సరం మాదిరిగానే ఈ యేడు కూడా నిత్యావసర సరుకుల కిట్లు పంపిణీ చేస్తున్నట్లు ఎండీ సమీవుద్దీన్ ఛారిటబుల్ ట్రస్ట్ చైర్మన్ డాక్టర్ అస్మతున్నీసా తెలిపారు. జూబ్లీహిల్స్ రోడ్డు నంబర్-10 గాయత్రీహిల్స్‌లోని లిటిల్‌స్టార్ హైస్కూల్‌లో ముస్లిం మహిళలకు రంజాన్ సరుకుల బ్యాగ్‌లను శుక్రవారం పంపిణీ చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆమె మాట్లాడుతూ ప్రతి సంవత్సరం రంజాన్ సందర్భంగా 51 మంది పేద ముస్లింలకు నిత్యావసర సరుకుల బ్యాగ్‌లను పంపిణీ చేస్తున్నామని, ఈ సారి కూడా 51 మందికి పంపిణీ చేస్తామన్నారు. రంజాన్ పర్వదిన మాసంలో ఏ ఒక్కరూ సరుకులు లేక ఇబ్బందులకు గురికావొద్దని, సంతోషంగా పండుగ జరుపుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో వీటిని పంపిణీ చేస్తున్నామన్నారు.

ఉద్యోగ విరమణ రోజే బెనిఫిట్స్ అందేలా ప్రయత్నం

– కమిషనర్ సీవీ ఆనంద్

బంజారాహిల్స్: నగర పోలీసు కమిషనరేట్ పరిధిలో ఉద్యోగ విరమణ చేస్తున్న 19 మంది పోలీసు అధికారులను కమిషనర్ సీవీ ఆనంద్ శుక్రవారం సన్మానించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ఉద్యోగ విరమణ రోజునే అన్ని రకాల బెనిఫిట్స్ అందేలా ప్రయత్నిస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఉద్యోగ విరమణ అనంతరం అందరి జీవితాలు సుఖసంతోషాలతో ఉండాలన్నారు. ప్రస్తుతం రిటైర్‌మెంట్ పొందిన అధికారులు పోలీసు శాఖకు అందించిన సేవలు మరువలేనివన్నారు. కార్యక్రమంలో జేఏఓ ఉమాకాంత్, పోలీసు అధికారుల సంఘం అధ్యక్షుడు శంకర్‌రెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఉద్యోగ విరమణ పొందినవారిలో ముగ్గురు ఎస్ఐలు, 13 మంది ఏఎస్ఐలు, ముగ్గురు హెడ్‌కానిస్టేబుళ్లు ఉన్నారు.

నిమ్స్‌కు వారి సేవలు స్ఫూర్తిదాయకం

– నిమ్స్‌లో పలువురి ఉద్యోగ విరమణ

లక్డీకాపూల్: ఉద్యోగస్తులకు ఉద్యోగంలో చేరిన రోజునే ఉద్యోగ విరమణ రోజు కూడా ఖరారవుతుందని నిమ్స్ ఎగ్జిక్యూటివ్ రిజిస్ట్రార్ డాక్టర్ శాంతివీర్ పేర్కొన్నారు. నిమ్స్ ఆస్పత్రిలో ఉద్యోగం చేస్తున్న పలువురు ఉద్యోగులు శుక్రవారం ఉద్యోగ విరమణ చేశారు. ఈ సందర్భంగా లెర్నింగ్ సెంటర్‌లో ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న ఈఆర్ వారిని ఘనంగా సత్కరించి వీడ్కోలు పలికారు. ఆస్పత్రికి వారు అందించిన సేవలు స్ఫూర్తిదాయకం అన్నారు. డీన్ లిజా రాజశేఖర్, డా.వైఎస్ ఎన్.రాజు, డా.మల్లికార్జున శెట్టి, అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ సుజాత, మీడియా రిలేషన్ ఆఫీసర్ సత్యగౌడ్, డా.సల్మాన్, ఆశలత, శాంతి, వివిధ ఉద్యోగుల సంఘ నాయకులు, ఉద్యోగులు పాల్గొన్నారు.

ప్రభుత్వ స్థలం.. కబ్జాకు యత్నం

రహమత్‌నగర్: ప్రభుత్వ స్థలాన్ని కబ్జా చేసేందుకు యత్నిస్తున్న వ్యక్తిపై చట్టపరంగా చర్యలు తీసుకోవాలని రాజీవ్‌గాంధీనగర్ బస్తీవాసులు విజ్ఞప్తి చేశారు. ఈ మేరకు రాజీవ్‌గాంధీనగర్ కమ్యూనిటీ హాల్‌లో ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో బస్తీవాసులు శుక్రవారం తీర్మానాన్ని విడుదల చేశారు. ఈ సందర్భంగా వారు మాట్లాడుతూ బస్తీలో నివసించే వసంత్ అంధురాలైన తన సోదరిని అడ్డుపెట్టుకుని ప్రభుత్వ స్థలం కబ్జాకు యత్నిస్తున్నాడని ఆరోపించారు. వాస్తవానికి ఆ స్థలం బస్తీ ఫంక్షన్ హాల్ కోసం కేటాయించడం జరిగిందన్నారు. స్థానిక ఎమ్మెల్యే, కార్పొరేటర్లు దీనికి ఆమోదం తెలిపారని వారు చెప్పారు. అధికారులు స్పందించి అతడిపై చర్యలు తీసుకోవాలని వారు కోరుతున్నారు.

బ్యాంక్ మేనేజర్‌పై దాడి

– నగదు, బ్యాగ్‌తో పరారీ

వెంగళరావునగర్: బ్యాంక్ మేనేజర్‌పై దాడి చేసి నగదు, బ్యాగ్‌ను దోచుకెళ్లిన ఘటన మధురానగర్ పీఎస్ పరిధిలో జరిగింది. పోలీసుల కథనం ప్రకారం ఏపీకి చెందిన కృష్ణారావు స్థానిక వెస్ట్ శ్రీనివాస్‌నగర్‌కాలనీలో నివాసం ఉంటూ కోఠిలోని ఎస్‌బీఐలో డిప్యూటీ మేనేజర్‌గా విధులు నిర్వర్తిస్తుంటాడు. చిలకలూరిపేట నుంచి ఎస్ఆర్ నగర్‌కు వచ్చి శుక్రవారం తెల్లవారుజాము బస్సు దిగాడు. తన నివాసానికి నడుచుకుంటూ వెళ్తుండగా ద్విచక్ర వాహనంపై వచ్చిన ఇద్దరు వ్యక్తులు అతడి ఆపారు. అనంతరం కృష్ణారావుపై దాడి చేసి పర్స్, బ్యాగ్‌ను లాక్కెళ్లారు. పర్స్‌లో రూ.15వేలు నగదు, బ్యాగ్‌లో దుస్తులు, మొబైల్ ఫోన్ ఉంది. బాధితుడు మధురానగర్ పీఎస్‌లో ఫిర్యాదు చేశాడు. పోలీసులు కేసు నమోదు చేసుకుని దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

సాక్షి సిటీ ప్లస్
10
హైదరాబాద్, శనివారం, 1, మార్చి, 2025

భారతీయ నాట్యం, సంగీతరీతులను పరిరక్షించడానికి కళారూపాల ప్రదర్శన బాధ్యతను చేపట్టింది పరంపర ఫౌండేషన్. సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలను ఆలయాలు, చారిత్రక ప్రదేశాల్లో 'పరంపర గుడి సంబరాలు' పేరుతో ఏర్పాటు చేస్తున్నారు నిర్వాహకులు శశిరెడ్డి, డాక్టర్ శ్రీనగి. చరిత్ర, సంస్కృతి, కళలను మేళవించి ఒక వేదికపై ప్రదర్శిస్తున్నారు. గడచిన పదేళ్ల కార్యక్రమాల్లో భాగంగా నేడు గోల్కొండ కోటలో ప్రదర్శన జరుగుతోంది. భరతనాట్య కళాకారిణి, ఢిల్లీలోని గణేశ నాట్యాలయ డైరెక్టర్ రమా వైద్యనాథన్ 'నిమగ్న' రూపకాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా ఆమె సాక్షితో మాట్లాడారు.

- వాకా మంజులారెడ్డి, సాక్షి ఫీచర్స్ ప్రతినిధి

చారిత్రక వేదికపై.. సాంస్కృతిక పరంపర

నాట్యం గొప్ప మాధ్యమం..

- ఒకే వేదికపై చరిత్ర, సంస్కృతి, కళలను మేళవించి
- గోల్కొండ కోటలో ప్రదర్శనకు సిద్ధం
- భరతనాట్య కళాకారిణి రమా వైద్యనాథన్

'భరతనాట్యం ఒక సముద్రం. నాట్య గురువులు ఇచ్చిన స్ఫూర్తి ఆ లోతులను చూడడానికి ఉపయోగపడింది. సముద్రం వంటి నాట్య సుగంధాన్ని విశ్వవ్యాప్తం చేయాలనుకున్నాను. ప్రపంచంలో ప్రతి ఒక్కరికీ నాట్య ముద్రల గొప్పదనాన్ని పరిచయం చేయాలనేదే నా లక్ష్యం. అందుకే ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలిస్తున్నాను. దేశ సంస్కృతిని, సంప్రదాయాన్ని ప్రపంచానికి తెలియజేయడానికి భరతనాట్యం మంచి మాధ్యమం. ఆ మాధ్యమమే నన్ను నడిపిస్తోంది. దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ ప్రదర్శనలివ్వాలని ఉంది. ఫిబ్రవరి 27న వైజాగ్‌లో ప్రదర్శన ఇచ్చాను. ఇప్పుడు హైదరాబాద్ గోల్కొండ కోటలో ప్రదర్శనకు సిద్ధం అవుతున్నాను. మన సంస్కృతి, చరిత్రను రానున్న తరాలకు చేరవేయడానికి మా కళాకారులు ఎంత అవసరమో.. ఈ కార్యక్రమాలు నిర్వహించే సంస్థలు కూడా అంతే ముఖ్యం. సమాజంలో కళాభిమానులు ఎప్పుడూ ఉంటారు. కళను కళాకారుల నుంచి కళాభిమానులకు ప్రసరింపజేసే బాధ్యతను చేపట్టే వాళ్లు తక్కువ. కళాసాధన, కళాస్వాదన రెండూ మనిషిని ఆధ్యాత్మిక మార్గంలోకి తీసుకెళ్లే ప్రభావవంతమైన మార్గాలు' అన్నారు రమావైద్యనాథన్.

ఇరవై మంది నాట్యకారులతో..

గోల్కొండ కోటలో ప్రదర్శించే 'నిమగ్న' రూపకంలో గురుస్తోత్రమ్, కామాక్షి, కాశీ, రఘువీర, రసలీల అనే ఐదు అంశాలుంటాయి. నేను స్వయంగా రూపొందించిన ఈ 90 రూపకంలో నాతోపాటు మరో ఇరవై మంది నాట్యకారులు పాల్గొంటారు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ వేదికలపై నాట్యప్రదర్శనలిచ్చిన రమావైద్యనాథన్.. సంగీత నాటక అకాడమీ, ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఫర్ కల్చరల్ రిలేషన్స్, జోనల్ సెంటర్స్, స్టేట్ అకాడమీలు నిర్వహించే కార్యక్రమాల్లో ప్రదర్శనలిస్తారు. పాట్నాలో జరిగే రాజ్‌గిర్ మహోత్సవ్, త్రివేండ్రంలో సూర్య ఫెస్టివల్, కోణార్క్ ఫెస్టివల్, ఖజురహో ఫెస్టివల్ భరతనాట్యపు అడుగులతో పరిపూర్ణతనందించారు.

అవార్డులు

- 2017. కేంద్ర ప్రభుత్వ సంగీత నాటక అకాడమీ అవార్డు
- 2015. మధ్య ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ కుమార్ గంధవ్ పురస్కారం
- 2013. కేరళ ప్రభుత్వ కళాశ్రీ పురస్కారం
- 2011. తమిళనాడు ప్రభుత్వ కల్లై మామణి అవార్డు
- 1999. శ్రీలంక డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ కల్చరల్ అఫైర్స్ 'భారత రత్న'

హైదరాబాద్‌కు రెండోసారి!

గతంలో ఒకసారి హైదరాబాద్‌లో ప్రదర్శన ఇచ్చాను. చారిత్రక ప్రదేశం గోల్కొండలో ప్రదర్శన ఇవ్వడం ఇదే మొదటిసారి. హైదరాబాద్ అందమైన నగరం. నాకు చాలా నచ్చింది. అందమైన సరస్సులు, పార్కులున్నాయి. ఆధునికతకు సంస్కృతి, కళలను అద్దితే అదే హైదరాబాద్ నగరం.

- రమా వైద్యనాథన్

బంజారాహిల్స్: ప్రతి ఒక్కరూ శాకాహారులుగా మారాలని.. సున్నితమైన జీవులను చంపి తిన వద్దని పెటా ఇండియా ప్రతినిధులు వినూత్న తరహాలో ప్రచారం నిర్వహించారు. గో వేగన్ నినాదంతో బంజారాహిల్స్‌లోని కేబీఆర్ పార్కు వద్ద ఆ సంస్థ ప్రతినిధులు మత్స్యకన్య వేషం ధరించి శాకాహారులుగా మారాలంటూ శుక్రవారం నినదించారు. సున్నితమైన జలచరాలు ఊపిరాడక చనిపోవడం, నలిగిపోవడం వంటి బాధల నుంచి విముక్తి కలిగించాలని కోరారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గో వేగన్ సిద్ధాంతంతో తాము పలు కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నామని, వేగన్‌గా మారాలనుకునే వారికి ఉచితంగా వేగన్ స్టార్టర్ కిట్లను అందిస్తున్నట్లు సంస్థ ప్రతినిధులు తెలిపారు.

ప్రతి ఒక్కరూ శాకాహారులుగా మారాలి..

వినూత్న తరహాలో పెటా ఇండియా ప్రచారం

చిన్నారుల చిత్రం.. దివ్యరూపం..

మాదాపూర్ : దివ్యాంగులైన చిన్నారులు వేసిన చిత్రాలు సందర్శకులను విశేషంగా ఆకట్టుకుంటున్నాయి. మాదాపూర్‌లోని చిత్రమయి స్టేట్ ఆర్ట్‌గ్యాలరీలో బుధవారం ఏర్పాటు చేసిన యాక్సెసబుల్ యేస్తటిక్స్ ఆర్ట్ ఫర్ ఆల్ పేరిట చిత్ర ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశారు. ఈ ప్రదర్శనను ఐఐటీ మద్రాస్ అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ డాక్టర్ హేమచంద్రన్, అజీమ్ ప్రేమ్‌జీ యూనివర్శిటీ ఫ్యాకల్టీ పలనియప్పన్, ఐశ్వర్య ఉమాశంకర్ తదితర కళాకారులు ప్రారంభించారు. పట్టుదల ఉంటే అసాధ్యాలను సుసాధ్యం చేయవచ్చని తెలిపారు. దివ్యాంగులైన చిన్నారులు, ఇతరులు కలిసి దాదాపు 100కి పైగా చిత్రాలను ప్రదర్శనలో ఉంచారు. ప్రదర్శన మార్చి 3 వరకూ ఉంటుంది. ఉదయం 10.30 నుంచి సాయంత్రం 7గంటల వరకూ ప్రదర్శన అందుబాటులో ఉంటుంది.

జోరు.. హుషారు..

ఆకట్టుకున్న మిస్ అండ్ మిసెస్ స్ట్రాంగ్ ఆడిషన్స్

నగరంలో జరుగుతున్న మిస్ అండ్ మిసెస్ స్ట్రాంగ్ – బ్యూటీఫుల్ ఆడిషన్స్ ఆకట్టుకున్నాయి. మాసాబ్ ట్యాంక్‌లోని జేఎన్‌ఎఫ్‌యూలో శుక్రవారం యువతులతో పాటు వివాహిత మహిళలకు ఈ ఆడిషన్స్ నిర్వహించారు. ఇందులో రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో విభిన్న రంగాలకు చెందిన వారు ఈ పోటీల్లో హుషారుగా పాలుపంచుకున్నారు. కార్యక్రమంలో సినీనటుడు జోయల్, మిస్ ఇండియా రన్నరప్ నిషితా తదితర ఫ్యాషన్ రంగ ప్రముఖులు న్యాయనిర్ణేతలుగా వ్యవహరించారు. ఈ ఆడిషన్స్ ద్వారా ఎంపికైన వారు మార్చి 29న జరిగే ఫైనల్స్‌లో పోటీ పడతారని నిర్వాహకురాలు కిరణ్మయి అలివేలు తెలిపారు. - సాక్షి, సిటీబ్యూరో

శిల్పారామానికి గోల్డ్‌గార్డెన్ గుర్తింపు

డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ హార్టీకల్చర్ ఎనిమిదో ఫెస్టివల్లో ప్రదానం

మాదాపూర్ : మాదాపూర్ శిల్పారామం అరుదైన పురస్కారాన్ని అందుకుంది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ హార్టీకల్చర్ ఎనిమిదో గార్డెన్ ఫెస్టివల్లో మాదాపూర్ శిల్పారామానికి ల్యాండ్‌స్కేప్ గార్డెన్ నిర్వహణకు గానూ గోల్డ్‌గార్డెన్ సర్టిఫికెట్, జ్ఞాపికను అందజేశారు. ఈ అవార్డు ఇచ్చినందుకు శిల్పారామం ప్రత్యేక అధికారి జి.కిషన్‌రావు సంతోషం వ్యక్తం చేశారు.

భాగ్యనగరంలో.. విజ్ఞాన వైభవం

బ్రహ్మోస్.. ఆకాశ్.. ప్రళయ్, అగ్ని క్షిపణులు!

▶ యుద్ధ హెలికాప్టర్లు, రాకెట్ లాంచర్లు, ట్యాంకర్ల గురించి విద్యార్థులకు వివరిస్తున్న డీఆర్డీవో సిబ్బంది

- ప్రదర్శనలో రోబోలు, డ్రోన్లు, రైఫిల్స్ ఆయుధాలు
- అబ్బురపరిచిన రక్షణ రంగ యంత్రాలు
- ఉత్సాహంగా పాల్గొన్న వేలాది మంది విద్యార్థులు
- క్షిపణుల ప్రత్యేకతలతో పాటు ఉపాధి అవకాశాలపై అవగాహన

సాక్షి, సిటీబ్యూరో : స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో రూపొందించిన బ్రహ్మోస్.. ఉపరితలం నుంచి ఉపరితలానికి ప్రయోగించే అగ్ని.. ఉపరితలం నుంచి గాలిలోకి ప్రయోగించే ఆకాష్.. యాంటీ ట్యాంక్ మిసైల్ నాగ్.. తొలి క్వాసీ బాలిస్టిక్ క్షిపణి ప్రలే.. ఇవన్నీ హైదరాబాద్‌లో కొలువుదీరాయి. వీటితో పాటు రైఫిళ్లు, రాకెట్ లాంచర్లు, డ్రోన్లు, రోబోలు ప్రదర్శనలో ఉన్నాయి. గచ్చిబౌలిలోని బాలయోగి స్టేడియంలో 'విజ్ఞాన్ వైభవ్ 2 కే 25' రక్షణ రంగ ఉత్పత్తుల ప్రదర్శన శుక్రవారం ప్రారంభమైంది. రక్షణ పరిశోధన, అభివృద్ధి సంస్థ (డీఆర్‌డీఓ), ఏరోనాటికల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా, కలాం ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ యూత్ ఎక్స్‌లెన్స్ సంయుక్తంగా జాతీయ సైన్స్ డేను ఘనంగా నిర్వహించాయి. ఈ సందర్భంగా త్రివిధ దళాలకు చెందిన రక్షణ రంగ ఉత్పత్తుల ప్రదర్శన సందర్శకులను విశేషంగా ఆకట్టుకుంది. 200లకు పైగా స్టాళ్లలో మన రక్షణ సంస్థలు అభివృద్ధి చేసిన యంత్రాలు, ఆయుధాలను ప్రదర్శనలో ఉంచారు. దేశం నలుమూలల నుంచి 20 వేలకు పైగా విద్యార్థులు ఈ ప్రదర్శనలో పాల్గొన్నారు. ఎయిరో స్పేస్, డిఫెన్స్ టెక్నాలజీలో వస్తున్న పరిజ్ఞానంతో పాటు ఈ రంగాల్లో ఉపాధి అవకాశాలపై యువతకు అవగాహన కల్పించాలనే లక్ష్యంతో ఈ ప్రదర్శనను ఏర్పాటు చేశారు.

బ్రహ్మోస్ : ప్రపంచంలోనే అత్యంత వేగవంతమైన సూపర్‌సోనిక్ క్రూయిజ్ క్షిపణులలో ఒకటి. స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో రూపొందించిన ఈ క్షిపణి జలాంతర్గాములు, నౌకలు, విమానాల నుంచి ప్రయోగించేందుకు వీలుగా ఉంటుంది. అధిక వేగం, దూరం, కచ్చితత్వంతో 500 కిలో మీటర్ల లక్ష్యాలను ఛేదించగలదు.

ఆకాశ్ : ఉపరితలం నుంచి గగనతలంలోకి ప్రయోగించే ఆకాశ్ క్షిపణి 350 కిలోల బరువుతో 25 కిలోమీటర్ల ఎత్తు నుంచి 30–50 కిలో మీటర్ల లక్ష్యాన్ని చేరుకోగలదు.

పినాక : మల్టీ బారెల్ రాకెట్ లాంచర్. ఆరు లాంచర్ల బ్యాటరీ 44 సెకన్లలో 72 రాకెట్లను ప్రయోగించ గల సామర్థ్యం దీని సొంతం. దీని పరిధి 90 కిలో మీటర్లు.

ప్రళయ్ : స్వదేశీ పరిజ్ఞానంతో అభివృద్ధి చేసిన తొలి క్వాసీ బాలిస్టిక్ క్షిపణి. దీన్ని తొలిసారిగా ఈ ఏడాది గణతంత్ర దినోత్సవ కవాతులో ప్రదర్శించారు. 500–1,000 కిలోల పేలోడ్ సామర్థ్యంతో ఈ క్షిపణి.. 150–500 కిలో మీటర్ల పరిధిని కలిగి ఉంటుంది.

పలు రకాల క్షిపణులు..

ఉపరితలం నుంచి గగనతలానికి ప్రయోగించే దీర్ఘశ్రేణి క్షిపణి (ఎల్‌ఆర్‌ఎస్‌ఏఎం), ఉపరితలం నుంచి గాలిలో ప్రయోగించే(క్యూఆర్ ఎస్‌ఏఎం), కొత్తతరం రేడియేషన్ నిరోధక క్షిపణి (ఎన్‌జీఏఆర్‌ఎం), మ్యాన్ పోర్టబుల్ యాంటీ ట్యాంక్ క్షిపణి (ఎంపీఏటీజీఎం), గాలిలో నుంచి గాలిలోకి ప్రయోగించే (ఏఎస్‌టీఆర్‌ఏ) క్షిపణి, గాలిలో నుంచి గాలిలోకి ప్రయోగించే అస్త్ర క్షిపణులు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచాయి. ఉపరితలం నుంచి గాలిలోకి ప్రయోగించగల సూపర్ సోనిక్ క్షిపణితో పాటు ప్రధాన యుద్ధ ట్యాంక్ అర్జున్ ఎంకే 1ఏ ప్రదర్శనలో ఉంది.

సాక్షి రియల్టీ
శనివారం
1-3-2025

వైవిధ్యంతోనే రాబడి

2030 నాటికి ట్రిలియన్ డాలర్లకు మార్కెట్

దీర్ఘకాలిక ఆదాయం, పన్ను ప్రయోజనాలు

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: అస్థిరత, వేగంగా మారుతున్న మార్కెట్ యుగంలో పెట్టుబడులకు ఆశించిన లాభాలు రావాలంటే వ్యూహాత్మక, వైవిధ్యభరిత ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్ చేయాలి. పెట్టుబడి సాధనాలలో రియల్ ఎస్టేట్ దీర్ఘకాలిక సంపద సృష్టి సాధనంగా మారింది. ఇందులోనూ లగ్జరీ రియల్ ఎస్టేట్ మార్కెట్ ఆకర్షణీయమైన పెట్టుబడి మార్గం. వైవిధ్యభరితమైన పెట్టుబడులతో రిస్క్ తక్కువగా ఉండటమే కాకుండా స్థిరమైన, నిరంతర లాభాలను అందుకోవచ్చు. పన్ను ప్రయోజనాలతో పాటు దీర్ఘకాల మూలధన లాభాలు అందుతాయి. సాంప్రదాయ పెట్టుబడి

పోర్ట్‌ఫోలియోలో మార్కెట్ హెచ్చుతగ్గులు పెట్టుబడిదారులను అనిశ్చితిలోకి నెట్టేసే భయాందోళనలు కలిగిస్తుంది. ఇలాంటి ప్రతికూల సమయంలో లగ్జరీ రియల్టీ పెట్టుబడులు తక్కువ అస్థిరత, స్థిరమైన, సమతుల్య పెట్టుబడి విధానంతో మార్కెట్ గందరగోళ పరిస్థితుల నుంచి బయటపడవచ్చు. మార్కెట్ సెంటిమెంట్‌పై ఆధారపడటాన్ని తగ్గిస్తుంది. అద్దె ఆదాయం, నిరంతర నగదు ప్రవాహం ఉంటుంది. నివాస, వాణిజ్య, రిటైల్ ఇలా ప్రాపర్టీ రకాలు, ప్రాంతాలను బట్టి ఆదాయ వృద్ధిలో ప్రయోజనాలను అందుకోవచ్చు. పెట్టుబడులకు భద్రతతో పాటు దీర్ఘకాలిక రాబడులు ఉంటాయి. ద్రవ్యోల్బణం కాలక్రమేణా పెట్టుబడుల విలువలను తగ్గిస్తుంది. కానీ, స్థిరాస్తి రంగంలో పెట్టుబడులపై చాలా కాలంగా ద్రవ్యోల్బణ ఒత్తిడి లేదు. వినియోగదారుల ధరలు పెరిగే కొద్దీ స్థిరాస్తి విలువ కూడా పెరుగుతుంది. స్థిరాస్తి రంగంలో పెట్టుబడులపై దీర్ఘకాలిక మూలధన లాభాలను అందుకోవచ్చు. 2021లో 200 బిలియన్ డాలర్లుగా ఉన్న భారత రియల్ ఎస్టేట్ మార్కెట్ 2030 నాటికి ఒక ట్రిలియన్ డాలర్లకు చేరుతుందని ఇండియా బ్రాండ్ ఈక్విటీ ఫౌండేషన్ అంచనా వేసింది.

హైదరాబాద్‌లో గ్లోబల్ జోష్

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: గ్లోబల్ కేపబులిటీ సెంటర్స్(జీసీసీ)లకు ఇండియా ప్రధాన కేంద్రంగా మారింది. అంతర్జాతీయ బహుళ జాతి సంస్థలు ఇక్కడ జీసీసీ కార్యాలయాలను ఏర్పాటు చేసేందుకు ముందుకొస్తున్నాయి. గతేడాది దేశంలోని 7 ప్రధాన నగరాల్లో 2.83 కోట్ల చ.అ. జీసీసీ ఆఫీసు స్పేస్ లావాదేవీలు జరిగాయని అనరాక్ రీసెర్చ్ నివేదిక వెల్లడించింది. రెండేళ్లలో ఏకంగా 5.28 కోట్ల చదరపు అడుగుల డీల్స్ పూర్తయ్యాయి. జీసీసీ లావాదేవీల్లో ఐటీ హబ్‌లైన బెంగళూరు, హైదరాబాద్‌లు పోటీ పడుతున్నాయని పేర్కొంది.

జీసీసీ అంటే?

అమెరికా, బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ వంటి దేశాలకు చెందిన అంతర్జాతీయ కార్పొరేట్ సంస్థలు తమ ప్రధాన కార్యాలయాలకు పొరుగు, ప్రాసెస్ సేవలను అందించేందుకు నైపుణ్యంతో పాటు చవకగా మానవ వనరులు లభించే ఇతర దేశాల్లో ఏర్పాటు చేసుకునే ఉప కార్యాలయాలనే గ్లోబల్ కేపబులిటీ సెంటర్లు (జీసీసీ)లుగా పేర్కొంటారు.

నగరాల పోటాపోటీ
బెంగళూరు: 1.26 కోట్ల చ.అ.
హైదరాబాద్: 48.6 లక్షల చ.అ.
చెన్నై: 32.9 లక్షల చ.అ.
ముంబై: 16.2 లక్షల చ.అ.
ఎన్సీఆర్: 25.9 లక్షల చ.అ.
పుణే: 31.8 లక్షల చ.అ.
కోల్‌కతా: 1.5 లక్షల చ.అ.

నమ్మితే.. నట్టేట..!

ప్రీలాంచ్, బైబ్యాక్, రెంటల్ స్కీమ్ అంటూ వల

హైదరాబాద్ నుంచి 140 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న నారాయణ్‌ఖేడ్‌లో ఓ నిర్మాణ సంస్థ ఫామ్‌ల్యాండ్ వెంచర్‌ను అభివృద్ధి చేస్తున్నామని ప్రచారం చేస్తుంది. రెండు గుంటలు (242 గజాలు)కు రూ.3 లక్షలు చెల్లిస్తే.. ప్రతినెలా రూ.15 వేల అద్దె చొప్పన 20 నెలల్లో తర్వాత మొదట్లో కట్టిన రూ.3 లక్షలతో సహా మొత్తం రూ.6 లక్షలు కొనుగోలుదారుడికి చెల్లిస్తోంది. అలాగే 4 గుంటల స్థలానికి రూ.6 లక్షలు చెల్లిస్తే.. ప్రతినెలా రూ.30 వేల చొప్పన 20 నెలల తర్వాత రూ.12 లక్షలు, అలాగే 8 గుంటలకు రూ.12 లక్షలు కడితే.. నెలకు రూ.24 వేల చొప్పన 20 నెలల్లో రూ.24 లక్షలు రిటర్న్ చేస్తుంది.' ఇలా అపార్ట్‌మెంట్లకు ప్రతినెలా అద్దె చెల్లించినట్లుగానే ఓపెన్ ప్లాట్లకు, ఫామ్ ల్యాండ్లకు కూడా రెంట్ చెల్లిస్తామని కొత్త తరహా మోసాలకు తెరలేపారు పలువురు బిల్డర్లు. ఇప్పటికే గృహ నిర్మాణంలో ప్రీలాంచ్ విక్రయాల పేరిట జరిగిన దందాలో మోసపోయిన కొనుగోలుదారులు పోలీసు స్టేషన్ల చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తుంటే.. కొత్తగా బై బ్యాక్, రెంటల్ ఇన్‌కం, ఎక్స్‌ప్రెషన్ ఆఫ్ ఇంట్రెస్ట్ వంటి సరికొత్త ఆఫర్ల పేరిట అమాయకులను నట్టేట ముంచేస్తున్నారు. - సాక్షి, సిటీబ్యూరో

తక్కువ ధర అని తొందరపడితే మోసపోయినట్టే..

- ఫామ్‌ప్లాట్లు, ఖాళీ స్థలాలను అక్రమ మార్గంలో విక్రయిస్తూ సామాన్యులను నిలువునా ముంచేస్తున్నారు. ఏడాదిలో అద్దెతో సహా కట్టిన సొమ్మును వాపస్ ఇస్తామని నమ్మించి మోసం చేస్తున్నారు. ఒకవేళ ఏడాది తర్వాత మార్కెట్ ఒడిదుడుకులలో ఉన్నా లేక కంపెనీ బోర్డు తిప్పేసినా నష్టపోయేది కొనుగోలుదారుడే. ఎందుకంటే ప్రస్తుత మార్కెట్ రేటు ప్రకారం గజానికి రూ.5 వేలు కూడా పలకని ప్రాంతంలో రూ.10 వేలకు పైగానే ధరతో

కొనుగోలుకు ముందు అప్రమత్తంగా వ్యవహరించాలి

విక్రయించి.. ముందస్తుగానే బిల్డర్లు సొమ్ము వసూలు చేసేస్తున్నారు.

- కరోనా కాలంలో పుట్టుకొచ్చిన ఏపీ ఇన్‌ఫ్రాకాన్, జయగ్రూప్, ఫార్చ్యూన్ 99 వంటి పలు కొత్త నిర్మాణ సంస్థలు ఈ తరహా మోసాలకు పాల్పడుతున్నాయి. డీటీసీపీ, హెచ్ఎండీఏ నుంచి ఎలాంటి నిర్మాణ అనుమతులు, రెరాలో నమోదు చేయకుండానే వెంచర్లను విక్రయిస్తున్నారు. సదాశివపేట, నారాయణ్‌ఖేడ్, నందివనపర్తి, చేవెళ్ల, జనగాం, బచ్చన్నపేట, చౌటుప్పల్, యాదాద్రి వంటి ప్రధాన నగరం నుంచి వందకుపైగా కి.మీ. దూరంలో ఉన్న శివారు ప్రాంతాల్లో ఈ తరహా ప్రాజెక్ట్‌లు కుప్పలుతెప్పలుగా ఉన్నాయి. రహదారులు, విద్యుత్, మురుగునీటి వ్యవస్థ వంటి కనీస మౌలిక వసతులు కూడా సరిగా లేని ప్రాంతాలలో వందలాది ఎకరాలలో ప్రాజెక్ట్‌లు చేస్తున్నామని మాయమాటలు చెబుతున్నారు.

నమ్మకస్తులే మధ్యవర్తులుగా..

గ్రామాలు, శివారు ప్రాంతాలలో టీచర్లు, ఎల్ఐసీ ఏజెంట్లు, రిటైర్డ్ ఉద్యోగులను రియల్ ఎస్టేట్ ఏజెంట్లుగా నియమించుకుంటున్నారు. గ్రాఫిక్స్ హంగులను అద్ది రంగురంగుల బ్రోచర్లను ముద్రించి ఫేస్‌బుక్, వాట్సాప్, ఇన్‌స్టాగ్రామ్ వంటి సామాజిక మాధ్యమాలలో విస్తృతంగా ప్రచారం చేస్తూ కొనుగోలుదారులను ఆకర్షిస్తున్నారు. ప్రతినెలా స్టార్ హోటళ్లలో మధ్యవర్తులతో సమావేశం నిర్వహించి, ఎక్కువ విక్రయాలు చేసిన ఏజెంట్లకు విదేశీ టూర్లు, కార్లు, బంగారం వంటివి బహుమతులుగా అందజేస్తున్నారు.

డేటా సెంటర్లు @ సౌత్

హైదరాబాద్‌లో 47 మెగావాట్ల సామర్థ్యం

ప్రణాళిక దశలో మరో 58 మెగావాట్లు

మేకగూడ, షాద్‌నగర్, చందన్‌వ్యాలీలో ఏర్పాటు

కొల్లియర్స్ ఇండియా నివేదికలో వెల్లడి

దక్షిణాది నగరాల్లో డేటా సెంటర్ల జోరు కొనసాగుతోంది. గ్లోబల్ డేటా సెంటర్లకు చిరునామాగా నిలుస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహకాలు, వ్యూహాత్మక మౌలిక సదుపాయాల పెట్టుబడులు, డిజిటల్ సేవలకు పెరుగుతున్న డిమాండ్ డేటా సెంటర్ల వృద్ధికి ప్రధాన కారణాలు. ప్రస్తుతం చెన్నై, బెంగళూరు, హైదరాబాద్ నగరాల్లో 47 లక్షల చ.అ.ల్లో 213 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన డేటా సెంటర్లు అందుబాటులో ఉన్నాయి. మరో 27 లక్షల చ.అ.ల్లో 186 మెగావాట్లు నిర్మాణ దశలో, 24 లక్షల చ.అ.ల్లో 168 మెగావాట్లు ప్రణాళిక దశలో ఉన్నాయని కొల్లియర్స్ ఇండియా నివేదిక వెల్లడించింది.

ప్రస్తుతం అందుబాటులో ఉన్న డేటా సెంటర్ల సామర్థ్యంలో 35 ఆక్యుపెన్సీ బ్యాకింగ్, ఆర్థిక సేవలు, బీమా (బీఎఫ్ఎస్ఐ) విభాగానిదే.. ఆ తర్వాత 30 శాతం ఐటీ రంగం, 20 శాతం క్లౌడ్ సర్వీస్ విభాగం, ఇతరుల వాటా 15 శాతంగా ఉంది. డేటా సెంటర్ల నెలవారీ ఛార్జీలు కిలోవాట్‌కు రూ.6,650 నుంచి 8,500లుగా ఉన్నాయి. -సాక్షి, సిటీబ్యూరో

ప్రభుత్వ విధానాలు, మెరుగైన మౌలిక వసతులు, కనెక్టివిటీ కారణంగా హైదరాబాద్‌లో డేటా సెంటర్ల జోరు కొనసాగుతోంది. అత్యంత వేగంగా నగరం డేటా సెంటర్ల హాట్‌స్పాట్‌గా అభివృద్ధి చెందుతోంది. ప్రస్తుతం భాగ్యనగరంలో 10 లక్షల చ.అ.ల్లో 47 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన డేటా సెంటర్లు అందుబాటులో ఉండగా.. మరో 3 లక్షల చ.అ.ల్లో 20 మెగావాట్లు నిర్మాణంలో, 5 లక్షల చ.అ.ల్లో 38 మెగావాట్లు ప్రణాళిక దశలో ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం నగరంలో మైక్రోసాఫ్ట్, సీటీఆర్ఎల్ఎస్ వంటి పలు సంస్థలు డేటా సెంటర్లున్నాయి. గచ్చిబౌలి, మేకగూడ, షాద్‌నగర్, చందన్‌వ్యాలీ వంటి పలు ప్రాంతాల్లో మరిన్ని డేటా సెంటర్లు రానున్నాయి.

రాయితీలు, పన్ను ప్రోత్సాహకాలు..

- ప్రత్యేకమైన డేటా సెంటర్ పాలసీలు పెట్టుబడిదారులకు స్పష్టమైన, నిర్మాణాత్మక కార్యచరణకు దోహదపడతాయి. దీంతో ఆయా నగరాల్లో పెట్టుబడుల ఆకర్షణ ఎక్కువగా ఉంటుంది.
- డేటా సెంటర్ల ఏర్పాటుకు అవసరమైన భూ సేకరణలో గణనీయమైన రాయితీలు, విద్యుత్ టారీఫ్‌లలో తగ్గుదల, గణనీయమైన పన్ను మినహాయింపులు దక్షిణ దేశంలో డేటా సెంటర్ల పెట్టుబడుల ఆకర్షణకు ప్రధాన కారణాలని చెప్పొచ్చు.
- విద్యుత్, టెలీకమ్యూనికేషన్స్ మౌలిక వసతుల్లో పెట్టుబడులు అధిక వేగం, విశ్వసనీయతను నిర్ధారిస్తుంది. ఇది డేటా సెంటర్ల కార్యకలాపాలకు కీలక అంశం.
- సరళీకృత విధానాలు, వేగవంతమైన అనుమతి ప్రక్రియలు, బ్యూరోక్రాట్స్ నియంత్రణల తగ్గింపులు వంటివి డేటా సెంటర్ల ప్రాజెక్ట్‌లను ప్రోత్సహిస్తున్నాయి.

చెన్నై, బెంగళూరులో..

- జలాంతర్గామి కేబుల్ కనెక్టివిటీని అందించే వ్యూహాత్మక తీర ప్రాంతం కారణంగా చెన్నై ప్రధాన డేటా సెంటర్ హబ్‌గా మారింది. ప్రస్తుతం చెన్నైలో 17 లక్షల చ.అ.ల్లో 87 మెగావాట్ల సామర్థ్యం ఉన్న డేటా సెంటర్లు ఉన్నాయి. మరో 23 లక్షల చ.అ.ల్లో 156 మెగావాట్లు నిర్మాణంలో ఉండగా.. 16 లక్షల చ.అ.ల్లో 104 మెగావాట్లు ప్రణాళికలో ఉంది. అనుకూల వాతావరణం, మెరుగైన విద్యుత్ మౌలిక సదుపాయాలు వంటివి చెన్నైని డేటా సెంటర్ల పెట్టుబడులకు ఆకర్షణీయమైన గమ్యస్థానంగా మార్చాయి.
- **బెంగళూరు:** సిలికాన్ వ్యాలీగా పేరొందిన బెంగళూరులో ప్రస్తుతం 20 లక్షల చ.అ.ల్లో 79 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన డేటా సెంటర్లున్నాయి. మరో లక్ష చ.అ.ల్లో 10 మెగావాట్లు నిర్మాణంలో, 3 లక్షల చ.అ.ల్లో 26 మెగావాట్లు పైప్‌లైన్‌లో ఉన్నాయి. బలమైన సాంకేతిక నైపుణ్యం, నిపుణుల లభ్యత బెంగళూరు డేటా సెంటర్ల మార్కెట్‌కు చోదకశక్తిగా నిలుస్తున్నాయి.

ఐఓటీతో డిమాండ్..

5జీ, ఇంటర్నెట్ ఆఫ్ థింగ్స్(ఐఓటీ), క్లౌడ్ సర్వీస్‌లు, ఎంటర్‌ప్రైజ్‌ల డిజిటలైజేషన్ పెరుగుదల కారణంగా డేటా సెంటర్ల డిమాండ్ మరింత పెరుగుతుందని కొల్లియర్స్ ఇండియా అడ్వైజరీ సర్వీసెస్ హెడ్ స్వాప్నిల్ అనిల్ అభిప్రాయపడ్డారు. 2030 నాటికి దక్షిణాది నగరాల్లో డేటా సెంటర్ల సామర్థ్యంలో 80 శాతం వృద్ధి నమోదవుతుందని అంచనా వేశారు.

ఆఫీస్ స్పేస్ అద్దెలు ఇలా..

నగరం	2024	2019
ముంబై	రూ.140 చ.అ.కు	రూ.124 చ.అ.కు
బెంగళూరు	రూ.93 చ.అ.కు	రూ.74 చ.అ.కు
ఎన్ సీ ఆర్ (నేషనల్ క్యాపిటల్ రీజియన్)	రూ.86 చ.అ.కు	రూ.78 చ.అ.కు
పుణె	రూ.81 చ.అ.కు	రూ.68 చ.అ.కు
చెన్నై	రూ.75 చ.అ.కు	రూ.60 చ.అ.కు
హైదరాబాద్	రూ.67 చ.అ.కు	రూ.56 చ.అ.కు
కోల్‌కతా	రూ.62 చ.అ.కు	రూ.52 చ.అ.కు

(ధర చదరపు అడుగుకు రూపాయలలో)

కో-వర్కింగ్‌కు డిమాండ్

ఫ్లెక్సిబుల్ ఆఫీసు స్పేస్ పట్ల కంపెనీల ఆసక్తి

సాక్షి, సిటీబ్యూరో: కరోనా తర్వాతి నుంచి కో-వర్కింగ్ స్పేస్‌కు డిమాండ్ పెరిగింది. స్టార్టప్స్‌తో పాటు ప్రధాన కంపెనీలు కూడా ఫ్లెక్సిబుల్ వర్క్ ప్లేస్‌ల నుంచే కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్నాయి. దీంతో దేశంలోని ఏడు ప్రధాన నగరాలలో ప్రతి ఏటా కో-వర్కింగ్ స్పేస్ లావాదేవీల వాటా 20 శాతానికి పైగా ఉంటుంది. కో-వర్కింగ్ స్పేస్ డిమాండ్‌కు ప్రధాన కారణం సిటీ సెంటర్లు లేదా ప్రధాన ఉపాధి కేంద్రాలలో మాత్రమే కాకుండా నగర వ్యాప్తంగా విస్తరించి ఉండటమే.. అభివృద్ధి చెందుతున్న కొత్త ఏరియాలు, శివారు ప్రాంతాలు, గృహ సముదాయాలకు చేరువలో ఈ సెంటర్లు ఉంటున్నాయి. అలాగే ప్రధాన మెట్రో నగరాలలో షాపింగ్ మాల్స్, హోటళ్లలోనూ ఫ్లెక్సిబుల్ స్పేస్‌లు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. దీంతో చాలా కంపెనీలు ఉద్యోగుల గృహాలకు చేరువలో ఉండే కో-వర్కింగ్ స్పేస్‌లను తీసుకొని కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్నాయని అనరాక్ గ్రూప్ చైర్మన్ అనూజ్ పూరీ తెలిపారు. అలాగే ఫ్లెకిబుల్ ఆఫీస్ స్పేస్ అద్దె కూడా సాధారణ ఆఫీసు స్పేస్ రెంట్స్‌కు సమానంగా ఉండటం, రెగ్యులర్ ఆఫీసు స్పేస్‌కు ఉండే 3-4 ఏళ్ల లాకిన్ పీరియడ్‌తో పోలిస్తే కో-వర్కింగ్ స్పేస్‌కు కాల పరిమితి ఉండకపోవటం వంటివి కూడా కంపెనీల ఆకర్షణకు కారణాలని ఆయన పేర్కొన్నారు.

క్లుప్తంగా...

రేపు రాష్ట్రానికి ఉపరాష్ట్రపతి రాక

- హైదరాబాద్ ఐఐటీ సందర్శన.. అదే రోజు తిరిగి ఢిల్లీకి

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఉపరాష్ట్రపతి జగ్‌దీప్ ధన్‌ఖడ్ ఒకరోజు పర్యటన నిమిత్తం ఈనెల 2న రాష్ట్రానికి వస్తున్నారు. హైదరాబాద్‌లోని ఐఐటీని సందర్శించి అక్కడి అధ్యాపకులు, సిబ్బంది, విద్యార్థులతో ముచ్చటిస్తారు. అనంతరం నగరంలోని ఓ ప్రైవేట్ కార్యక్రమంలో పాల్గొని ఆదివారమే తిరిగి న్యూఢిల్లీకి బయల్దేరి వెళ్లనున్నారు. కాగా ఉపరాష్ట్రపతి పర్యటన ఏర్పాట్లపై సీఎస్ శాంతికుమారి ఉన్నతాధికారులతో శుక్రవారం సమీక్షించారు.

ఫార్ములా - ఈ కేసులో ఎఫ్‌ఈవో ప్రతినిధుల విచారణ

వర్చువల్‌గా విచారించిన ఏసీబీ అధికారులు

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఫార్ములా – ఈ రేసు కేసులో ఏసీబీ అధికారులు దర్యాప్తు ముమ్మరం చేశారు. హెచ్ఎండీఏ బోర్డ్ బ్యాంక్ అకౌంట్ నుంచి నిబంధనలకు విరుద్ధంగా నిధులు మళ్లించిన వ్యవహారంపై ఆరా తీస్తున్నారు. లండన్‌కు చెందిన ఫార్ములా – ఈ ఆపరేషన్స్ (ఎఫ్ఈవో) సంస్థ ప్రతినిధులను శుక్రవారం వర్చువల్‌గా విచారించారు. సాయంత్రం 4 గంటల నుంచి 5.30 గంటల వరకు ప్రశ్నించారు. ఏసీబీ డైరెక్టర్ తరుణ్ జోషి, డీఎస్పీ మాజిద్ అలీతో కూడిన బృందం వివరాలు సేకరించింది. ఈ కేసులో ఎఫ్ఈవో సంస్థ ప్రతినిధులను ఈ నెల 17న మొదటిసారి విచారించిన సంగతి తెలిసిందే. ఫార్ములా –ఈ రేసు సీజన్ 9కు సంబంధించిన వివరాలతో స్టేట్‌మెంట్ రికార్డ్ చేశారు. ప్రధానంగా అగ్రిమెంట్లు, రూ.45.71 చెల్లింపులపైనే ఎక్కువగా వివరాలు రాబట్టినట్లు తెలిసింది. ఈ కేసులో నిందితులను మరోమారు విచారించేందుకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నట్లు సమాచారం.

రాధాకిషన్‌రావు పిటిషన్‌లో తీర్పు రిజర్వు

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఫోన్ ట్యాపింగ్ (చక్రధర్ గౌడ్)పై రాధాకిషన్‌రావు దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌లో హైకోర్టు తీర్పు రిజర్వు చేసింది. తన ఫోన్ ట్యాపింగ్ చేశారన్న ఆరోపణలపై చక్రధర్‌గౌడ్ ఇచ్చిన ఫిర్యాదు ఆధారంగా పోలీసులు నమోదు చేసిన కేసును కొట్టివేయాలని కోరుతూ ఆ కేసులో రెండో నిందితుడు రాధాకిషన్‌రావు హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. మాజీ మంత్రి టి.హరీశ్‌రావు ఈ కేసులో తొలి నిందితుడిగా ఉన్నారు. ఈ పిటిషన్‌పై శుక్రవారం న్యాయమూర్తి జస్టిస్ కె.లక్ష్మణ్ విచారణ చేపట్టారు. వాదనలు విన్న న్యాయమూర్తి.. తీర్పును వాయిదా వేశారు.

ఇసుక విధానం మారిస్తే ఊరుకోం

ఇసుక లారీ సంఘాల హెచ్చరిక

సాక్షి, హైదరాబాద్: దేశంలోనే మెరుగైన ఇసుక విధానం తెలంగాణలో ఉందని, దాన్నిమార్చి కొత్త విధానాన్ని తెచ్చే ప్రయత్నం చేస్తే ఉద్యమించైనా అడ్డుకుంటామని తెలంగాణ ఇసుక లారీల సంఘాల ప్రతినిధులు హెచ్చరించారు. టీజీఎండీసీ ఎండీ సుశీల్‌కుమార్ ఆధ్వర్యంలో శుక్రవారం ఇసుక లారీల సంఘాల ప్రతినిధులతో సమావేశం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా సుశీల్‌కుమార్ మాట్లాడుతూ.. ఇసుక డోర్ టు డోర్ డెలివరీ లక్ష్యంగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం కొత్త ఇసుక విధానాన్ని తీసుకురాబోతోందని వారికి వివరించారు లారీ సంఘాల ప్రతినిధులు మాట్లాడుతూ.. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో అమలవుతున్న ఇసుక విధానంలోని చిన్నచిన్న లోపాలను సరిదిద్దితే సరిపోతుందని సూచించారు. కొత్త విధానం వల్ల.. ఇటు ఇసుక వినియోగదారులు, అటు ఇసుకను తరలించే లారీల ప్రతినిధులు నష్ట పోవలసి వస్తుందని పేర్కొన్నారు. సమావేశంలో సంఘాల ప్రతినిధులు యాదయ్యగౌడ్, రాజుగౌడ్, వెంకన్న, సలీం, జంగయ్యగౌడ్ పాల్గొన్నారు.

శివశంకర్ లోథేటి మళ్లీ ఏపీకి

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఐఏఎస్ అధికారి శివశంకర్ లోథేటిని మళ్లీ ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు కేటాయించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కేంద్ర పరిపాలన ట్రిబ్యునల్(క్యాట్) శుక్రవారం ఆదేశించింది. ఆయన్ను తెలంగాణకు వెళ్లాలంటూ 2024, అక్టోబర్ 9న డీవోపీటీ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేసింది. నాలుగు వారాల్లోపు ఆదేశాలు జారీ చేయాలని కేంద్రానికి స్పష్టం చేసింది. ఈ మేరకు తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు చర్యలు చేపట్టాలని పేర్కొంది. 2014 రాష్ట్ర విభజన సమయంలో శివశంకర్‌ను తెలంగాణకు కేటాయించినా, ట్రిబ్యునల్ ఆదేశాలతో ఏపీలో విధులు నిర్వర్తిస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో 2024, అక్టోబర్‌లో ఎవరి రాష్ట్రాలకు వారు వెళ్లాల్సిందేనని కేంద్రం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఈ ఉత్తర్వులపై క్యాట్‌కు, హైకోర్టుకు వెళ్లినా అఖిల భారత సర్వీస్ అధికారులకు చుక్కెదురైంది. కేంద్రం ఉత్తర్వులను నిలుపుదల చేస్తూ మధ్యంతర ఆదేశాలు ఇచ్చేందుకు నిరాకరించడంతో.. కేటాయించిన రాష్ట్రాల్లో అధికారులు రిపోర్టు చేశారు. ఇందులో భాగంగా శివశంకర్ తెలంగాణకు వచ్చారు. అయితే, ఆయన దాఖలు చేసిన పిటిషన్‌పై వాదనలు విన్న డాక్టర్ లతా బస్వరాజ్ పట్నే (న్యాయ సభ్యురాలు), వరుణ్ సింధు కుల్ కౌముడి (పరిపాలనా సభ్యురాలు) ధర్మాసనం శుక్రవారం తుది ఉత్తర్వులు వెలువరించింది. ఏపీ స్థానికత ఉన్న అధికారిని తెలంగాణకు కేటాయించడాన్ని తప్పుబట్టింది. శివశంకర్‌ను తిరిగి ఏపీకి కేటాయించాలని ఆదేశిస్తూ తీర్పునిచ్చింది.

హామీలు రద్దు.. మోసాల పద్దు!

బడ్జెట్ పుటల సాక్షిగా బాబు మరోసారి మోసాలు ● యువత, పిల్లలు, మహిళలకు మళ్లీ దగా..

సాక్షి, అమరావతి: ''బాబు ష్యూరిటీ అంటే... చరిత్ర చూడని మోసాలు గ్యారెంటీ!'' అని బడ్జెట్ పుటల సాక్షిగా మరోసారి రుజువయ్యాయి! ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హామీలన్నీ దాదాపుగా ఎగ్గొడుతూ.. ఇస్తున్న ఒకటో రెండో పథకాలకు కూడా కోతలు, కత్తిరింపులు విధిస్తూ... లక్షల మంది లబ్ధిదారులను తగ్గిస్తూ.. పిల్లల నుంచి అవ్వల దాకా అన్ని వర్గాలను మోసం చేస్తూ.. సూపర్ సిక్స్‌కు ఎగనామం పెడుతూ సీఎం చంద్రబాబు సర్కారు శుక్రవారం అసెంబ్లీకి బడ్జెట్‌ను సమర్పించింది. సూపర్ సిక్స్ సహా హామీలన్నీ విస్మరించి పిల్లలు, మహిళలు, నిరుద్యోగులు, యువత, రైతన్నలు.. ఇలా అన్ని వర్గాలను దగా చేసింది. ప్రతి జనవరిలో జాబ్ క్యాలెండర్ అని హామీ ఇచ్చి ఆ ఊసే లేకుండా చేశారు. నిరుద్యోగ భృతి ఇవ్వకపోవడంతో ఏడాదిగా యువత నెలకు రూ.3 వేల చొప్పున నష్టపోతోంది. 1.60 కోట్ల మందికి ఏటా రూ.18 వేల ఆర్థిక సాయాన్ని మరోసారి ఎగ్గొట్టడంతో మహిళలు ఏడాదికి సుమారు రూ.28,800 కోట్లు కోల్పోతున్నారు! ఇక 'తల్లికి వందనం' అంటూనే బడ్జెట్‌లో రూ.3 వేల కోట్లకుపైగా కోత పెట్టారు! అన్నదాతా సుఖీభవ అమలుకు కావాల్సింది రూ.10,717 కోట్లైతే బడ్జెట్‌లో ఇచ్చింది కేవలం రూ.6,300 కోట్లే! ఈ లెక్కన 22 లక్షల మందికిపైగా రైతులు రూ.4,417 కోట్ల పెట్టుబడి సాయానికి దూరం కానున్నారు. గతేడాది మొండి చెయ్యి చూపడంతో రైతన్నలు ఇప్పటికే రూ.పది వేల కోట్లకుపైగా నష్టపోయారు. ఇక ఇప్పటికే దాదాపు రెండు లక్షల పెన్షన్లను తగ్గించగా తాజా బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లో రూ.5 వేల కోట్లకుపైగా కోత విధించటాన్ని బట్టి మరిన్ని పింఛన్లను ఎగరగొట్టడం ఖాయంగా కనిపిస్తోంది. వెరసి.. ప్రణాళిక – ఆలోచనల సమ్మిళితంగా ఉండాల్సిన రాష్ట్ర బడ్జెట్.. అంతులేని మోసాలు.. గాడి తప్పిన అంకెల సమాహారంగా మిగిలిపోయింది. అసెంబ్లీలో ఆర్థిక మంత్రి పయ్యావుల కేశవ్, శాసన మండలిలో మంత్రి కొల్లు రవీంద్ర బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను ప్రవేశపెట్టగా వ్యవసాయ బడ్జెట్‌ను శాసనసభలో మంత్రులు అచ్చెన్నాయుడు, మండలిలో మంత్రి పి.నారాయణ ప్రవేశపెట్టారు.

అంకెల్లో ఆడంబరంగా..

అప్పులతో ముంచెత్తుతూ.. అంకెల్లో అత్యంత భారీతనంతో ఆడంబరంగా కనిపించిన ఈ బడ్జెట్ పరిమాణం రూ.3.22 లక్షల కోట్లు! కానీ ఇంత భారీ బడ్జెట్‌లోనూ హామీలకు కేటాయింపులు చేయకుండా సీఎం చంద్రబాబు తన నైజాన్ని చాటుకున్నారు. గత ప్రభుత్వం డీబీటీ, నాన్ డీబీటీ ద్వారా ఏకంగా రూ.4.57 లక్షల కోట్ల మేర ప్రజలకు ప్రయోజనం చేకూరిస్తే ఇప్పుడు చంద్రబాబు ఏడాదిలోనే రూ.లక్ష కోట్లకుపైగా అప్పులతో ముంచెత్తి చరిత్ర సృష్టించారు. ఆకారం పెంచినా.. నేల విడిచి సాము చేసినా.. ఈ బడ్జెట్ చంద్రబాబు సర్కారు మోసాలను మాత్రం దాచిపెట్టలేకపోయింది! ఎన్నికల హామీల సంగతి అటుంచితే.. సీఎం చంద్రబాబు రోజూ జబ్బలు చరుచుకునే 'సంపద సృష్టి' ఆనవాళ్లు బూతద్దంతో గాలించినా బడ్జెట్‌లో కానరాలేదు. వైఎస్సార్ సీపీ హయాంలో విలువైన సంపద సృష్టిస్తూ ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో చేపట్టిన పోర్టులు, కొత్త మెడికల్ కాలేజీల గురించి ఈ బడ్జెట్‌లో కనీసం ప్రస్తావించలేదు. ఇచ్ఛాపురం నుంచి హిందూపురం దాకా గ్రామ స్వరాజ్యాన్ని సాకారం చేస్తూ ఇంటి ముంగిటికే గత ప్రభుత్వం తెచ్చిన విప్లవాత్మక వ్యవస్థలు, సంక్షేమ పథకాలను కూటమి సర్కారు నిర్వీర్యం చేయడంతో ఇవాళ పల్లెలు కళ తప్పి కనిపిస్తున్నాయి. వలంటీర్ల వేతనాలు రూ.ఐదు వేలు కాదు.. ఏకంగా రూ.పది వేలకు పెంచుతామంటూ నమ్మబలికి ఏకంగా వ్యవస్థకే మంగళం పాడేశారు!

హామీలు గాలికి..

సూపర్ సిక్స్‌లో తొలి హామీగా పేర్కొన్న నిరుద్యోగ యువతకు నెలకు రూ.3 వేల భృతి గురించి బడ్జెట్‌లో అసలు ప్రస్తావనే లేకుండా చేశారు. ఆడబిడ్డ నిధికి పైసా కూడా కేటాయించలేదు. మహిళల ఉచిత బస్సు ఊసే లేదు. అన్నదాతా సుఖీభవ, తల్లికి వందనం పథకాలకు కోతలు విధించి అరకొర కేటాయింపులను చూపించినా ఎప్పటి నుంచి అమలు చేస్తారో నిర్దిష్టంగా చెప్పలేదు. కాగితాల్లో కేటాయింపులు చేయడం.. అమలు చేయకపోవడం చంద్రబాబుకు వెన్నతో పెట్టిన విద్యే! గత బడ్జెట్‌లోనూ అన్నదాతా సుఖీభవకు రూ.వెయ్యి కోట్లు కేటాయింపులు చేసినట్లు చూపించి చివరకు ఒక్క పైసా కూడా ఇవ్వకుండా ఎగ్గొట్టడం తెలిసిందే. స్కూలుకు వెళ్లే ప్రతి విద్యార్థి తల్లికి ఏడాదికి రూ.15 వేల చొప్పున తల్లికి వందనం కింద ఇచ్చేందుకు రూ.9,407 కోట్లు కేటాయించినట్లు బడ్జెట్‌లో పేర్కొన్నప్పటికీ ఎప్పటి నుంచి అమలు చేస్తారో చెప్పకుండా తప్పించుకునే యత్నం చేశారు.

పేదల ఇళ్లకు పాతర..

పేదల ఇళ్ల నిర్మాణాలకు కూటమి ప్రభుత్వం పాతరేసింది. వైఎస్సార్‌సీపీ హయాంలో 2023–24లో ఏకంగా రూ.6,866 కోట్లు కేటాయించి వ్యయం చేయగా.. కూటమి సర్కారు 2024–25 పేదల రూ.4,012 కోట్లు కేటాయించి కేవలం రూ.1,611 కోట్లే వ్యయం చేసినట్లు సవరించిన అంచనాల్లో పేర్కొంది. ఇక 2025–26లో పేదల ఇళ్ల నిర్మాణాలకు రూ.6,317 కోట్లు ప్రతిపాదించింది.

ఆడబిడ్డ నిధి (రూ.కోట్లలో)	
ఏడాదికి అవసరం	28,800
కేటాయింపు	సున్నా
కోత	వంద శాతం
1.60 కోట్ల మందికి పైగా ఎగనామం	
రెండు బడ్జెట్లలో ఎగ్గొట్టింది	57,600

ఉచిత బస్సు (రూ.కోట్లలో)	
ఏడాదికి అవసరం	3,182
కేటాయింపు	సున్నా
కోత	వంద శాతం
రోజుకు 20 లక్షల మందికి ఎగనామం	
రెండు బడ్జెట్లలో ఎగ్గొట్టింది	6,364

నిరుద్యోగ భృతి (రూ.కోట్లలో)	
ఏడాదికి అవసరం	57,600
కేటాయింపు	సున్నా
కోత	వంద శాతం
1.60 కోట్ల కుటుంబాలకు ఎగనామం	
రెండు బడ్జెట్లలో ఎగ్గొట్టింది	1,15,200

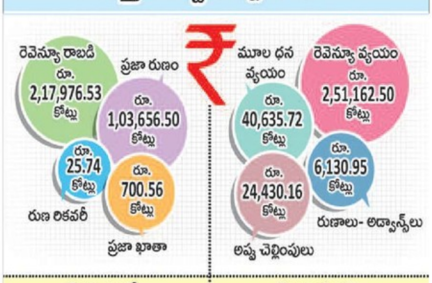

దీపం పథకం (రూ.కోట్లలో)	
ఏడాదికి అవసరం	సుమారు 4,000
కేటాయింపు	2,601
కోత	1,399
58 లక్షల మందికి ఎగనామం	
రెండు బడ్జెట్లలో ఎగ్గొట్టింది	4,713

తల్లికి వందనం (రూ.కోట్లలో)	
ఏడాదికి అవసరం	13,113
కేటాయింపు	9,407
కోత	3,706
24.70 లక్షల మందికి ఎగనామం	
రెండు బడ్జెట్లలో ఎగ్గొట్టింది	16,819

మొత్తం బడ్జెట్ స్వరూపం

మొత్తం రాబడి	మొత్తం వ్యయం
రూ. 3,22,359.33 కోట్లు	రూ. 3,22,359 కోట్లు

కలర్ ఎక్కువ.. కంటెంట్ తక్కువ

సూపర్ సిక్స్ హామీల అమలుకు కేటాయింపులు లేవు

వైఎస్సార్‌సీపీ నేత, మాజీ ఆర్థిక మంత్రి బుగ్గన

వందనమా.. వంచనా

భృతి.. భ్రాంతి

'ఫీజు'లో కోత.. విద్యార్థులకు వాత

'ఆసరా'కు మనసొప్పలేదు

నమ్మించి.. నయవంచన

అన్నదాత సుఖీభవ (రూ.కోట్లలో)	
ఏడాదికి అవసరం	10,717
కేటాయింపు	6,300
కోత	4,417
22.08 లక్షల మందికి ఎగనామం	
రెండు బడ్జెట్లలో ఎగ్గొట్టింది	14,864

ఏపీ బడ్జెట్ వార్తల కోసం ఈ క్యూఆర్ కోడ్‌ను స్కాన్ చేయండి

యువత స్వయం ఉపాధికి రూ.6,000 కోట్లతో పథకాలు

- రేపు వనపర్తిలో సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ప్రారంభిస్తారు
- గత పదేళ్లు సంక్షేమ కార్పొరేషన్లను బీఆర్ఎస్ నిర్లక్ష్యం చేసింది
- బ్యాంకర్ల త్రైమాసిక సమీక్ష సమావేశంలో డిప్యూటీ సీఎం భట్టి

భట్టితో తుమ్మల కరచాలనం

సాక్షి, హైదరాబాద్ : దళితులు, బలహీనవర్గాలు, గిరిజన, మైనారిటీ కార్పొరేషన్ల ద్వారా యువతకు స్వయం ఉపాధి కల్పించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తుందని డిప్యూటీ సీఎం మల్లు భట్టి విక్రమార్క స్పష్టం చేశారు. వారికి ఇవ్వాల్సిన సబ్సిడీ, మార్జిన్ మనీని కార్పొరేషన్ల ద్వారా ఇస్తామని, బ్యాంకులు వారికి రుణాలు ఇవ్వాలని కోరారు. రాష్ట్ర అభివృద్ధి, యువత స్వయం ఉపాధిలో బ్యాంకర్లు కీలకపాత్ర పోషించాలని ఆయన ఆకాంక్షించారు. శుక్రవారం బేగంపేటలోని ఓ హోటల్‌లో జరిగిన బ్యాంకర్ల త్రైమాసిక సమీక్ష సమావేశంలో డిప్యూటీ సీఎం మాట్లాడారు. బ్యాంకర్లతో కలిసి దాదాపు రూ.6,000 కోట్ల విలువైన ఉపాధి పథకాలను మార్చి 2న ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి వనపర్తిలో ప్రారంభిస్తారని ఈ సందర్భంగా వెల్లడించారు. స్వయం ఉపాధి పథకాల పంపిణీ, సంక్షేమ పథకాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఓ పండుగలా నిర్వహిస్తుందన్నారు. ఇవి రాష్ట్ర జీడీపీని పెంచుతాయని చెప్పారు. రైజింగ్ తెలంగాణలో బ్యాంకర్ల పాత్ర కీలకమని, ప్రపంచాన్ని ఆకర్షించేలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసిందన్నారు.

వ్యవసాయ రంగానికి..

రైతుభరోసా పథకం కింద ఇప్పటికే 11,500 కోట్లు, రైతు బీమా కింద 1,500 కోట్లు, రైతులకు ఉచిత విద్యుత్ పథకం కింద సబ్సిడీ మొత్తం 11 వేల కోట్లు, సన్నధాన్యం బోనస్‌గా 1,800 కోట్లు, ఇవి కాకుండా కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు, వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పథకాల కింద రైతులకు ప్రయోజనం చేకూరుతుందని భట్టి విక్రమార్క తెలిపారు. ఇందిరా మహిళాశక్తి పథకం కింద మహిళలతో 1,000 మెగావాట్ల సోలార్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి యూనిట్లు ఏర్పాటు చేయిస్తున్నామని చెప్పారు. వారికి బ్యాంకర్లు విరివిగా రుణాలు ఇవ్వాలని కోరారు. మూసీనదిని పునర్జీవింపజేసి ఆదాయంతోపాటు, పరిసరాల్లో నివసించే వారి ఆరోగ్యాన్ని పరిరక్షించడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యమన్నారు. మూసీ నిర్వాసిత మహిళలకు వడ్డీ లేని రుణాలు అందిస్తామని చెప్పారు. ఈ ఏడాది 20 వేల కోట్ల వడ్డీ లేని రుణాలు మహిళా సంఘాలకు అందించినట్టు తెలిపారు. రీజినల్ రింగ్ రోడ్డు నిర్మాణంతో ఇండస్ట్రియల్, ఫార్మా, హౌసింగ్ క్లస్టర్లు పెద్దఎత్తున అభివృద్ధి చేస్తామన్నారు. రీజినల్ రింగ్ రోడ్డు పూర్తయితే రాష్ట్రంలోకి పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులు వెల్లువెత్తుతాయన్నారు. లక్షలాది మందికి ఉపాధి కల్పించే సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలకు బ్యాంకర్లు ఆర్థిక చేయూతనివ్వాలన్నారు.

పంట రుణాల లక్ష్యాన్ని చేరుకోకపోవడం మంచిది కాదు : తుమ్మల

రైతు రుణమాఫీ కింద సుమారు రూ .21 వేల కోట్లు బ్యాంకులకు చెల్లించినా, బ్యాంకర్లు పంట రుణాల లక్ష్యాన్ని చేరుకోకపోవడం మంచిది కాదని వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు అన్నారు. రూ. 90,795 కోట్ల లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకుంటే డిసెంబర్ నాటికి రూ. 58,791 కోట్లు మాత్రమే రుణాలు ఇచ్చారని ఆక్షేపించారు. బ్యాంకులు శాఖల వారీగా సమీక్షించాలని కోరారు. ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లకు రుణాలు ఇవ్వాలన్నారు. ఆయిల్ పామ్ సాగుకు గల విస్తృత అవకాశాలపై బ్యాంకర్లకు ఎన్నిసార్లు చెప్పినా, రుణాలు మంజూరు చేయడానికి ముందుకు రాకపోవడంపై మంత్రి అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. ఈ సమావేశంలో ఆర్థికశాఖ ప్రత్యేక ప్రధానకార్యదర్శి రామకృష్ణారావు, బ్యాంకర్ల ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

జాగిలాల ప్రదర్శనను తిలకిస్తున్న ఇంటెలిజెన్స్ చీఫ్ శివధర్‌రెడ్డి, డీఐజీ తఫ్సీర్ ఇక్బాల్

నేర పరిశోధనలో జాగిలాలు కీలకం

మొయినాబాద్ ఐఐటీఏలో 72 జాగిలాల పాసింగ్ ఔట్ పరేడ్‌లో ఇంటెలిజెన్స్ చీఫ్ బి.శివధర్‌రెడ్డి

మొయినాబాద్: నేర పరిశోధన.. నియంత్రణలో జాగిలాల పాత్ర ఎంతో కీలకమని ఇంటెలిజెన్స్ డీజీపీ బి.శివధర్‌రెడ్డి అన్నారు. హైదరాబాద్ నగర శివారులోని మొయినాబాద్‌లో ఉన్న ఇంటిగ్రేటెడ్ ఇంటెలిజెన్స్ ట్రెనింగ్ అకాడమీ (ఐఐటీఏ)లో శిక్షణ పూర్తి చేసుకున్న 72 జాగి లాల 24వ బ్యాచ్ పాసింగ్ ఔట్ పరేడ్ శుక్రవారం జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన శివధర్‌రెడ్డి జాగిలాల నుంచి గౌరవ వందనం స్వీకరించారు. అనంతరం ఆయన మాట్లాడుతూ తెలంగాణ తోపాటు బిహార్, ఉత్తర్ ప్రదేశ్, మహా రాష్ట్ర, ఒడిశా, పశ్చిమబెంగాల్, గోవా తదితర రాష్ట్రా లకు చెందిన 72 జాగిలాలు ఇక్కడ శిక్షణ పూర్తి చేసుకున్నాయని తెలిపారు. మొయినాబాద్‌లోని ఐఐటీఏకు జాతీయ స్థాయిలో మంచి గుర్తింపు ఉందన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఇంటెలిజెన్స్ డీఐజీ తఫ్సీర్ ఇక్బాల్, ఐపీఎస్ అధికారులు ఎస్‌జెడ్ ఖాన్, భాస్కరన్, సుగుణరాం, ఐఐటీఏ ఇన్‌చార్జ్ ప్రిన్సిపాల్ కె.అరవింద్‌రావు, రాజేంద్రనగర్ డీసీపీ శ్రీనివాస్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

డ్రోన్లపై డేగకన్ను

మొయినాబాద్ ఐఐటీఏలో డ్రోన్లు, శత్రు శేషాలను గుర్తించేందుకు రెండు డేగలకు శిక్షణ ఇస్తున్నారు. శివధర్‌రెడ్డికి వీటి పనితీరును డెమో రూపంలో ప్రదర్శించి చూపించారు. గాల్లో ఎగురుతున్న ఓ డ్రోన్‌ను గుర్తించిన డేగ వేగంగా డ్రోన్‌వైపు ఎగిరింది. డ్రోన్ అక్కడి నుంచి దూరం వెళుతున్నా వెంబడించి దానిని కాళ్లతో అందుకొని కిందకు తీసుకొచ్చింది. డేగ 300 కిలోమీటర్ల వేగంతో ఎగురుతుందని వాటికి శిక్షణ ఇస్తున్న అధికారులు తెలిపారు.

హరీశ్‌రావుపై బాచుపల్లి పోలీస్ స్టేషన్‌లో కేసు నమోదు

నిజాంపేట్: మాజీ మంత్రి, ఎమ్మెల్యే హరీశ్‌రావుపై బాచుపల్లి పోలీసులు మరో కేసు నమోదు చేశారు. ఫోన్ ట్యాపింగ్ కేసులో ఫిర్యాదు చేసిన చక్రధర్‌గౌడ్ తనకు హరీశ్‌రావుతో పాటు అతని అనుచరులతో ప్రాణహాని ఉందని ఫిర్యాదు చేయడంతో పోలీసులు ఆయన్ను ఏ2గా చేరుస్తూ కేసు నమోదు చేశారు. ఫోన్ ట్యాపింగ్ కేసులో బెయిల్‌పై విడుదలైన కొందరు మీడియాతో మాట్లాడుతూ.. తన అంతు చూస్తామని హెచ్చరిస్తూ భయపెట్టేలా మాట్లాడారని, వారితో తనకు ప్రాణహాని ఉందని చక్రధర్ గౌడ్ ఫిర్యాదు చేసి పలు సాక్ష్యాలు సమర్పించారు. పోలీసులు వాటిని కోర్టుకు పంపారు. ఈమేరకు కోర్టు గురువారం కేసు నమోదు చేయమని పోలీసులను ఆదేశించడంతో హరీశ్‌రావును ఏ2గా చేరుస్తూ ఏ1గా వంశీకృష్ణ, ఏ3గా సంతోష్, ఏ4గా పరుశురాంలపై కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

స్వల్పంగా పెరిగిన ఎమ్మెల్సీ పోలింగ్ శాతం

తుది వివరాలు వెల్లడించిన రిటర్నింగ్ అధికారులు

సాక్షి ప్రతినిధి, నల్లగొండ/కరీంనగర్ అర్బన్: రాష్ట్రంలోని మూడు ఎమ్మెల్సీ స్థానాల్లో పోలింగ్ శాతం స్వల్పంగా పెరిగింది.

- వరంగల్–ఖమ్మం–నల్లగొండ జిల్లాల ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గ పరిధిలోని 12 జిల్లాల నుంచి అందిన తుది వివరాల అనంతరం 0.02 శాతం పోలింగ్ పెరిగినట్లు ఎన్నికల రిటర్నింగ్ అధికారి, నల్లగొండ కలెక్టర్ ఇలా త్రిపాఠి ప్రకటించారు. 25,797 మంది ఓటర్లకుగాను 24,132 మంది (93.55 శాతం) తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్నట్టు అధికారులు ప్రాథమికంగా ప్రకటించారు. అయితే గురువారం అర్ధరాత్రి తర్వాత అందిన పూర్తి వివరాల ప్రకారం 24,139 మంది (93.57 శాతం) తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్నట్టు వెల్లడించారు.
- ఆదిలాబాద్– కరీంనగర్– నిజామాబాద్– మెదక్ జిల్లాల ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గ పరిధిలోని 16 జిల్లాల నుంచి అందిన తుది వివరాల అనంతరం 0.03 శాతం పోలింగ్ పెరిగినట్టు ఎన్నికల రిటర్నింగ్ అధికారి, కరీంనగర్ కలెక్టర్ పమేలా సత్పతి ప్రకటించారు. 27,088 మంది ఓటర్లకుగాను 24,968 మంది (92.17 శాతం) తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్నట్టు ప్రాథమికంగా ప్రకటించారు. పూర్తి వివరాలు వచ్చాక 24,139 మంది తమ ఓటుహక్కును వినియోగించుకున్నారని చెప్పారు.
- ఇదే జిల్లాల పట్టభద్రుల నియోజకవర్గంలోనూ 3,55,159 ఓట్లకు గాను 2,50,328 ఓట్లు పోలయ్యాయి. 70.48 శాతం పోలింగ్ నమోదైందని ఎన్నికల రిటర్నింగ్ అధికారి చెప్పారు.

ప్రభుత్వాస్పత్రుల్లో చికిత్సకు ఆధార్ తప్పనిసరి కాదు

హైకోర్టుకు నివేదించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం

సాక్షి, హైదరాబాద్: ప్రభుత్వ ఆస్పత్రుల్లో వైద్యానికి ఆధార్ తప్పనిసరి కాదని హైకోర్టుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నివేదించింది. పిటిషనర్ పేర్కొన్న సదరు మహిళకు వైద్యం అందించామంటూ సంబంధిత పత్రాలను స్పెషల్ జీపీ ధర్మాసనానికి సమర్పించారు. ఉస్మానియా ఆస్పత్రిలో వైద్యం చేయాలంటే ఆధార్ అడుగుతున్నారని, లేదంటే వైద్యం అందించడం లేదంటూ హిమాయత్‌నగర్‌కు చెందిన న్యాయవాది బైరెడ్డి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యం (పిల్) దాఖలు చేశారు. ఈ పిల్‌పై తాత్కాలిక ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సుజోయ్‌పాల్, జస్టిస్ రేణుక యారా ధర్మాసనం శుక్రవారం విచారణ చేపట్టింది. పిటిషనర్ తరఫున న్యాయవాది ఆకాశ్ బాగ్లేకర్ వాదనలు వినిపిస్తూ.. ప్రభుత్వాస్పత్రిలో చేర్చుకోవడానికి, వైద్యం అందించడానికి ఆధార్ తప్పనిసరా? అని ప్రశ్నించారు. ఆధార్ లేకున్నా వైద్య సేవలందిస్తున్నారని స్పెషల్ జీపీ రాహుల్ పేర్కొన్నారు. దీంతో ధర్మాసనం విచారణ ముగించింది.

విమెన్స్ హిస్టరీ మంత్

'మార్చి నెల' అనే మాట మదిలోకి రాగానే ఉత్సాహం అంబరాన్ని అంటడమే కాదు...
ఘనమైన గత చరిత్ర వర్తమానంలోకి వచ్చి ఉత్తేజితం చేస్తుంది.
మార్చి నెల అంటే పోరాటాల నెల. పోరాట ఫలితాల నెల.
మహిళా సాధికారతను సగర్వంగా చాటి చెప్పే నెల.
అందుకే మార్చి నెల 'విమెన్స్ హిస్టరీ మంత్'గా ప్రసిద్ధి పొందింది.

● అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం / ప్రత్యేక కథనాలు (మార్చి 1-8)

● సమాజానికి ఉక్కు కవచం

ఆ 'సగమే' అసలు బలం

శరీరంలో ఐరన్ లేమి స్త్రీలను బాధిస్తూ ఉంటుంది. గర్భధారణ, ప్రసవ సమయాలలో ఎంతో కీలకమైన ఐరన్ కోసం స్త్రీలు ఆహారం, మందుల మీద ఆధారపడుతుంటారు. 'ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ' అంచనా ప్రకారం నేడు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 15 నుంచి 49 ఏళ్ల మధ్య ఉన్న స్త్రీలు 50 కోట్ల మంది ఐరన్ డెఫిషియెన్సీతో బాధ పడుతున్నారు.

కాని వీరు తమ స్వభావంలో ఉక్కుగుణాన్ని మాత్రం ఎన్నడూ వదులుకోరు. వీరు మాత్రమే కాదు ప్రతి స్త్రీ తన జీవనంలో, పరిస్థితులను ఎదుర్కొనడంలో ఉక్కు మహిళే. ఆ మహిళ తెలుగు నాట మారుమూల పల్లెలో ఉండొచ్చు. ప్రపంచంలో వేరే మూలన మరో గూడెంలో ఉండొచ్చు. మహిళా దినోత్సవం 'స్థానికం'గా నిర్వహించే తంతు కాదు. ఇది అంతర్జాతీయ వేడుక. ప్రపంచ మహిళలను ఏకం కావాలని కోరే సందేశ సందర్భం. 1910లో కోపెన్‌హెగెన్‌లో 17 దేశాల నుంచి వచ్చిన 99 మంది మహిళలు 'శ్రామిక మహిళల హక్కుల దినోత్సవం' కోసం పిలుపు ఇచ్చినప్పుడు అది అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం కావాలనే కోరుకున్నారు. కారణం భూమ్మీద ఏ మూలన ఉన్న స్త్రీ అయినా స్థూలంగా ఎదుర్కొనే సమస్యలు ఒకటేనని భావించడం. అందరూ కలిసి సమస్యల పై పోరాడాలని కోరుకోవడం.

ఇన్నేళ్లు గడిచినా రూపంలో, సారంలో స్త్రీలు అనేక సవాళ్లను ఎదుర్కొంటూనే ఉన్నారు. యుద్ధాలు వస్తే వారు తమ ఇంటిని, భర్తను, సంతానాన్ని కోల్పోతున్నారు. ప్రభుత్వాలు అభివృద్ధి పేరుతో చేసే తవ్వకాలు, కట్టే పెను కట్టడాలు, ప్రకటించే సుందరీకరణాలు మొదటగా స్త్రీలు శ్రమపడి అల్లిన గూళ్లనే ధ్వంసం చేస్తున్నాయి. చట్టపరమైన అనుమతి కలిగిన వ్యసనాలు... మద్యపానం, ధూమపానం పురుషుల ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బ తీసి స్త్రీల మీద పెను ఒత్తిడి పెడుతున్నాయి. తాజాగా ఆన్‌లైన్ ట్రేడింగ్ అడిక్షన్ లక్షల కొద్దీ అప్పును కుటుంబం మీద కుమ్మరించేలా చేస్తోంది. కడుపున పుట్టిన సంతానం పాలిట డ్రగ్స్, గంజాయి పెను పడగలు విప్పి ఉన్నాయి. స్త్రీ తన చేతులతో ఒండి పెట్టాల్సిన ఆహారం కలుషితాలను కలిగి బతుక్కు ఏమాత్రం గ్యారంటీ ఇవ్వలేకపోతోంది. నిత్యావసర ఖర్చులను స్త్రీయే అజమాయిషీ చేసి ఎంత పొదుపు చేయాలనుకున్నా అనారోగ్య ఖర్చు, చదువు ఖర్చు స్త్రీల ప్రధాన కార్యక్షేత్రమైన 'ఇంటిని' పూర్తిగా సంక్షోభంలో పడేస్తున్నాయి.

దేశం సరిహద్దులోని సైన్యం, కేంద్ర, రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం వల్ల మాత్రమే నడుస్తోంది అనుకుంటే పొరపాటు. వీటన్నింటి మధ్య ఉక్కుగుణాన్ని వదుల్చుకోని స్త్రీలే దేశాన్ని నడుపుతున్నారు.

అయినప్పటికీ వీరి స్థయిర్యాన్ని దెబ్బ తీయడానికి తగిన పీడనలను ఈ సమాజం వదులుతూనే ఉంది. లైంగిక వేధింపులు, సామూహిక అత్యాచారాలు, యాసిడ్ దాడులు, ప్రేమకు 'నో' చెప్తే హత్యలు, ఉద్యోగ ఉపాధి రంగాల్లో జీతభత్యాల వివక్ష, చట్ట సభల్లో ఇంకా దొరకని వాటా, గృహ హింస, వరకట్నం, తీరికే ఇవ్వని ఇంటి చాకిరి, పిల్లల పెంపకం, ఆడపిల్ల జననానికి అననుకూలత... ఇవన్నీ ప్రపంచవ్యాప్త స్త్రీలతో పాటు భారతీయ మహిళలకు మూగదెబ్బలుగా మారుతున్నాయి.

నిజానికి ఇప్పుడు వారి బాధ్యత ఇంకా పెరిగింది. స్త్రీలు ముందుకు వస్తే తప్ప సరికాని సమస్యలు పెరుగుతున్నాయి. పురుషులు తెస్తున్న దేశాల మధ్య యుద్ధం, పర్యావరణ విధ్వంసం, పౌర హక్కుల విఘాతం, న్యాయ వివక్ష, మత విద్వేషం, తప్పుడు వాట్సప్ సమాచారాల పంపిణీ, బలహీనులపై బెదిరింపు... ఇవన్నీ మొదట ఎవరో మనకు తెలియని స్త్రీ ఇంటికే హాని కలిగించవచ్చుగాని కాలక్రమంలో అవి ప్రతి ఇంటికీ చేరుతాయి.

స్త్రీలు తాము నివసించే ఇంటి లోపలి, బయటి ఆవరణాలను ప్రజాస్వామ్య స్వభావంతో ఉంచడానికి... సుహృద్భావన పెంచడానికి... పిల్లలకు అందరూ కలిసి ఆడే ఆటస్థలాలు ఇవ్వడానికి... సంపద కాస్తయినా దిగువ వర్గాలకు అందేలా చూడటానికి... విద్య, వైద్యంలో అతి డబ్బు ప్రమేయాన్ని నిరోధించడానికి.... ఆచార వ్యవహారాలు గుదిబండలుగా మారకుండా, రాజ్యాంగస్ఫూర్తిని రక్షించుకోవడానికి మరింత ఆలోచన, చైతన్యం కలిగించుకోవాలి. మరింత ఉక్కుగుణం సముపార్జించుకోవాలి.

ప్రతి స్త్రీకి తను, తన కుటుంబం, తన సమాజం, తన దేశం, తన ప్రపంచం... ఇవన్నీ ముఖ్యం. దుర్మార్గం అనేది కేవలం ఇతరుల పాలిట జరిగితే ఊరుకోగలిగేది కాదు. దుర్మార్గం అందరూ ఖండించదగ్గది. పురుష సమాజం తన దుర్మార్గాలకు అడ్డెవరు నిలుస్తారులే అనుకుంటే జవాబు స్త్రీల నుంచే వస్తుంది.

స్త్రీలకు ఇంటిని చక్కదిద్దుకోవడమే కాదు... పరిస్థితులను చక్కదిద్దడం కూడా తెలుసు.

ఉక్కు మహిళలకు స్వాగతం.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ సందర్భంగా నేటి నుంచి సాక్షి ఫ్యామిలీలో వారం రోజుల పాటు విశిష్ట కథనాలను అందించనున్నాం.

'సమ' దారిలో 'సగం' దూరం

లక్ష్యం కూడా విత్తనం లాంటిదే. విత్తే ముందు దాని విలువ అంతగా తెలియకపోవచ్చు. 'అది ఎప్పుడు మొలకెత్తాలి? ఎప్పుడు చెట్టు కావాలి?' అనే నిరాశ కూడా ఎదురు కావచ్చు. అయితే విత్తనం ఎప్పుడూ ఫలాన్ని వాగ్దానం చేస్తుంది. విత్తనంలాగే లక్ష్యం కూడా ఫలితాన్ని వాగ్దానం చేస్తుంది. ఈ నేపథ్యంలో ఐక్యరాజ్యసమితి 'విమెన్స్ ఈక్వాలిటీ 2030' లక్ష్యం ఎంతో ఆశను రేకెత్తించడంతో పాటు ఎప్పటికప్పుడూ చర్చనీయాంశంగా ఉంటూ వస్తుంది. లక్ష్యాన్ని చేరుకునే ముందు సవాళ్లు, సమస్యలపై అవగాహన ఉండాలి. విమెన్ అండ్ యూనైటెడ్ నేషన్స్ డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ ఎకనామిక్ అండ్ సోషల్ అఫైర్ రిపోర్ట్ జెండర్ ఈక్వాలిటీకి ఎదురవుతున్న సమస్యలను ప్రస్తావించింది....

నాయకత్వంలో మహిళల కొరత

పార్లమెంటరీ సీట్లలో 27 శాతం, స్థానిక సీట్లలో 36 శాతం, మేనేజ్‌మెంట్ పదవుల్లో 28 శాతం మహిళలు మాత్రమే ఉండడంతో సమగ్ర విధాన రూపకల్పనకు ఆటంకం కలుగుతోంది. భిన్న అభిప్రాయాల కొరత కనిపిస్తోంది.

పేదరికం

2030 నాటికి 34 కోట్ల మంది మహిళలు, బాలికలు తీవ్ర పేదరికంలో మగ్గిపోతారని అంచనా. ప్రపంచ మహిళా జనాభాలో 8 శాతం మంది రోజుకు 2.15 డాలర్ల కంటే తక్కువ సంపాదనతో జీవిస్తున్నారు.

పని ప్రాంతంలో వివక్ష-అసమానతలు

పురుషులలో 91 శాతం మందితో పోల్చితే మహిళల్లో 61 శాతం మంది మాత్రమే శ్రామిక శక్తి (లేబర్ ఫోర్స్)లో ఉన్నారు. ఇది ఆర్థిక వృద్ధి, సామాజిక పురోగతి రెండిటినీ ప్రభావితం చేస్తుంది. పురుషులతో పోలిస్తే శ్రమ ద్వారా మహిళలు తక్కువ ఆదాయాన్ని పొందుతున్నారు.

అసమతుల్యత

పనిచేసే వయసులో ఉన్న సుమారు 2.4 బిలియన్‌ల మహిళలకు సమాన ఆర్థిక అవకాశాలు లభించడం లేదు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా దాదాపు 2.4 బిలియన్‌ల మహిళలకు పురుషులతో సమానమైన ఆర్థిక హక్కులు లేవు.

వేతనం లేని సంరక్షణ(అన్‌పేయిడ్ కేర్ వర్క్)లో మహిళలు, పురుషులు గడిపే సమయం మధ్య అంతరం కొద్దిగా తగ్గుతుంది. కానీ 2050 నాటికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా మహిళలు పురుషుల కంటే 9.5 శాతం ఎక్కువ సమయం(రోజుకు 2.3 గంటలు) వేతనం లేని సంరక్షణ పనిలో గడుపుతారు. ఈ నిరంతర అంతరం విద్య, ఉపాధి, ఇతర అవకాశాలలో మహిళల భాగస్వామ్యాన్ని పరిమితం చేస్తుంది.

సామాజిక కట్టుబాట్లు - సాంస్కృతిక ఆచారాలు

ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రతి అయిదుగురు యువతులలో ఒకరికి పద్దెనిమిది ఏళ్లు నిండక ముందే పెళ్లి జరుగుతుంది.

విద్య-ఆరోగ్యం

2030 నాటికి 110 మిలియన్‌ల మంది బాలికలు, యువతులు స్కూల్‌కు దూరంగా ఉంటారని అంచనా.

ఆహార అభద్రత

2030 నాటికి దాదాపు 24 శాతం మంది మహిళలు, బాలికలు తీవ్రమైన ఆహార అభద్రతను ఎదుర్కోనున్నారని అంచనా.

హింస

ప్రతి సంవత్సరం 245 మిలియన్‌ల మంది మహిళలు, బాలికలు భర్త, సన్నిహితుల ద్వారా శారీరక, లైంగిక హింసకు గురవుతున్నారు. వృద్ధ పురుషులతో పోల్చితే వృద్ధ మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న పేదరికం, హింస ఎక్కువ.

నిధుల కొరత

లింగ సమానత్వం గురించి అవగాహన కలిగించే కార్యక్రమాల నిర్వహణకు తగినంత నిధులు లేవు. కేవలం నాలుగు శాతం మాత్రమే లింగ సమానత్వం, మహిళా సాధికారతకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలపై కేటాయిస్తున్నారు. 2030 నాటికి లింగ సమానత్వాన్ని సాధించడానికి అవసరమైన అదనపు పెట్టుబడి సంవత్సరానికి 360 బిలియన్ డాలర్లుగా అంచనా వేశారు.

అమలు చేయని చట్టాలు

కనీసం 28 దేశాలలో వివాహం, విడాకులకు సంబంధించి మహిళలకు సమాన హక్కులు కల్పించే చట్టాలు లేవు. 67 దేశాలలో మహిళలపై ప్రత్యక్ష, పరోక్ష వివక్షను నిషేధించే చట్టాలు లేవు. లింగ సమానత్వాన్ని ప్రోత్సహించడానికి చట్టాలు ఉన్న చోట సమర్థవంతమైన అమలు సవాలుగా ఉంది.

.......'సవాళ్లు, సమస్యల సంగతి సరే, ఇప్పటి వరకు మనం ఏర్పర్చుకున్న లక్ష్యాల వల్ల ఏ మేరకు పురోగతి సాధించాం?' అనే ప్రశ్న వేసుకుంటే జవాబు కొంత ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. అంతర్జాతీయ నియమాల (ఇంటర్నేషనల్ కమిట్‌మెంట్స్) వల్ల కొన్ని రంగాలలో మెరుగుదల కనిపిస్తుంది. బాల్య వివాహాలు కొంత మేరకు తగ్గిపోయాయి. ఇది చిన్న ఆశా రేఖ మాత్రమే.

'కోవిడ్‌లాంటి విపత్తుల వల్ల 2030 లక్ష్యం మనుపటి కంటే మరింత దూరంలో ఉంది' అనే మాట వినబడుతుంది.

2030 లక్ష్యాలకు సంబంధించి చాలా రంగాల్లో పురోగతి మందకొడిగా సాగుతుందని, బాల్యవివాహాలు పూర్తిగా కనిపించకుండా చేయడానికి, చట్టపరమైన రక్షణ (లీగల్ ప్రొటెక్షన్)లో అంతరాలను పూడ్చడానికి, వివక్ష పూరిత చట్టాలను తొలగించడానికి, పని ప్రాంతంలో అధికారం, నాయకత్వ స్థానాల్లో మహిళలకు సమాన ప్రాతినిధ్యం కల్పించడానికి, పార్లమెంట్‌లో సమాన ప్రాతినిధ్యం సాధించడానికి పట్టే కాలం... సుదీర్ఘ కాలం అంటున్నారు.

'2030 లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి సమిష్టి కృషి, నిధుల పెంపుదల అవసరం. ఈ ప్రయాణంలో ప్రతి అడుగు కీలకమైనదే' అంటుంది యూఎన్ రిపోర్ట్.

జెండర్ ఈక్వాలిటీ స్ట్రాటజీ 2022-2025

'జెండర్ ఈక్వాలిటీ స్ట్రాటజీ 2022-2025' పేరుతో ఐక్యరాజ్యసమితి రూపొందించిన కార్యాచరణ ప్రణాళికలో ది గ్లోబల్ కాంటెక్స్-క్రైసిస్ అండ్ ఆపర్చునిటీ, వాట్ వుయ్ హ్యావ్ లెర్న్‌డ్, అవర్ పార్టనర్‌షిప్స్, డైరెక్షన్స్ ఆఫ్ చేంజ్, అవర్ ప్రయార్టీస్, త్రీ ఎనేబ్లర్స్, ఇన్‌స్టిట్యూషనల్ ట్రాన్స్‌ఫర్మేషన్... అనే అధ్యాయాలు ఉన్నాయి.

'మనం ముఖ్యంగా రెండు విషయాల గురించి ఆలోచించాలి. లింగ సమానత్వం దిశగా పురోగతి ఎందుకు నెమ్మదిగా, చెల్లాచెదురుగా ఉంది. దీనికి పరిష్కార మార్గాలు ఏమిటి? అయితే ఎంత జటిలమైన సవాలు అయినా కొత్త అవకాశాలను అందిస్తుంది. కొత్త వ్యూహాలు రూపొందించుకునేలా చేస్తుంది' అంటూ కార్యాచరణ ప్రణాళికకు ముందు మాట రాశాడు యునైటెడ్ నేషన్స్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రామ్(యుఎన్ డిపి) అడ్మినిస్ట్రేటర్ అచిమ్ స్టెయినర్.

Inspiration

● మృణాల్ ఠాగూర్

● ప్రియాంక చోప్రా

నా ఇన్‌స్పిరేషన్ ప్రియాంక చోప్రా

- మృణాల్ ఠాగూర్

ఎందుకంటే...

గాడ్ ఫాదర్ లేని గ్లామర్ ఫీల్డ్‌లో టాలెంట్, ధైర్యం – ఈ రెండిటి ఆసరాతోనే ప్రియాంక చోప్రా ఈ రోజు ఎంతోమందికి రోల్ మోడల్‌గా నిలిచింది. 'జీరో నుంచి స్టార్ట్ చేయడానికి నేనెప్పుడూ భయపడను' అంటుంది. 'ప్రియాంకనే జీరో నుంచి స్టార్ట్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడు నువ్వెంత మృణాల్' అనిపిస్తుంటుంది ఆ మాట విన్నప్పుడల్లా! సున్నా నుంచి మొదలుపెట్టడానికి ఎంతో అచీవ్ చేసిన ప్రియాంకే వెరవనప్పుడు నేనెందుకు వెరవాలి అనుకుంటాను. మా ఇద్దరి ప్రయాణాలు వేర్వేరు కావచ్చు.. అయినా నేను ప్రియాంకతో పోల్చుకుంటాను. ఎందుకంటే మా ఇద్దరిలో ఒక కామన్ థింగ్ ఉంది. అదే.. ఓటమిని అంగీకరించని తనం! తన మాటలు, చేతలతో ఆమె నన్ను చాలా మోటివేట్ చేస్తుంది. ప్రియాంక పాడ్‌కాస్ట్స్, ఇంటర్వ్యూలేవీ మిస్ కాను. నన్నే కాదు యంగర్ జెనరేషన్‌నూ ఆమె ఇన్‌స్పైర్ చేసే తీరు అద్భుతం! అందుకే ఈ తరానికి నిత్యం స్ఫూర్తి పంచడానికి ప్రియాంక చోప్రా లాంటి మహిళలెంతోమంది కావాలి మనకు!

Impact

నాకు నచ్చిన పాత్ర మధురవాణి

- ఓల్గా

ఎవరు సృష్టించిన పాత్ర వారికి నచ్చడం గురించి కాదు... కఠినమైన నిష్కర్షయిన విమర్శకుడిగా మారి చూసిన రచయితకు ముచ్చట గొలిపిన పాత్ర మధురవాణి. కన్యాశుల్కం కథానాయిక, నాయకుడు కూడా మధురవాణే. వేశ్యాకులంలో పుట్టింది. సంగీత, సాహిత్యాలలో సుశిక్షితురాలు. మంచివారి ఎడల మంచిగానూ చెడ్డవారి ఎడల చెడ్డగానూ ప్రవర్తించమన్న తల్లి మాటల విలువ తెలుసుకున్నది. అయితే చాలాసార్లు ముఖ్యంగా తోటి స్త్రీలకు సహాయపడే సందర్భాలలో ఆమె తన పట్ల చెడ్డగా ఉన్నవారి పట్ల కూడా మంచిగానే ఉంది. మానవ సంబంధాలలో ఎంత సున్నితంగా, ఆత్మగౌరవంతో ఉండవచ్చో మధురవాణి నుంచి మనం నేర్చుకోవచ్చు. మనస్తత్వం, చతురత, హాస్య ప్రియత్వం, కార్యసాధనా సామర్థ్యం, కత్తుల వంటి విమర్శలను పువ్వుల వలే విసరగల దక్షత, ఎదుటివారు తనను అవమానిస్తున్నారని తోస్తే గొంతు నులమకుండానే వారికి ఊపిరాడనీయకుండా చేయగల నేర్పు, తనను తాను కాముకోగల ఒడుపు. ఇంత అందంగా గొప్పగా మధురవాణిని ఎలా రూపుదిద్దగలిగాడో గురజాడ!

స్నేహం, ప్రేమలకు మాటలాడటం నేర్పి మన తెలుగు వారికి మంచిచెడ్డలు తెలియచెప్పేందుకు సృష్టించిన పాత్ర మధురవాణి. భారతీయ సాహిత్యంలో కూడా మధురవాణికి సాటి వచ్చే పాత్రలు ఒకటి రెండు కంటే ఉండవు.

కన్యాశుల్కం ఆచారానికి బానిసవబోతున్న సుబ్బిని బలైపోతున్న బుచ్చమ్మను మధురవాణి రక్షించడమే కన్యాశుల్కం నాటక సారాంశం. అణిచివేతకు గురైన స్త్రీలు ఒకరికొకరు తోడైతే విముక్తి చెందగలరనే ఆశను కల్పించింది మధురవాణి. తనకు పేర్లు కూడా తెలియని ఎన్నడూ చూడని సుబ్బికి, వెంకమ్మకి, బుచ్చమ్మకి, మీనాక్షికి సహాయం చేయాలనే ఆలోచన ఆమెలోని మానవత్వానికి నిదర్శనం. అనివార్యంగా తనలో కలిగిన ఆలోచనలకు ఆచరణాత్మక రూపమే మధురవాణి. నీతి కలిగిన మనిషి. దయగలిగిన మనిషి. ఆమె దయకు పాత్రం కాని మనిషి కన్యాశుల్కంలో ఎవరున్నారు?

మధురవాణి కాకుండా మరో పాత్ర పేరు చెప్పమంటే క్షణం ఆలోచించకుండా నేను చెప్పే మరో స్త్రీ పాత్ర 'శాంతం'. ఉప్పల లక్ష్మణరావు గారి 'అతడు ఆమె' నవలలో కథానాయిక. ఇక కొడవటిగంటి కుటుంబరావు 'కస్తూరి', 'స్వరాజ్యం' చలం నవలా నాయికలు ... ఇలా ఎన్ని పేర్లయినా ఉంటాయి. కాని మధురవాణి మధురవాణే.

ప్రధానమంత్రి ఎంప్లాయ్‌మెంట్ జెనరేషన్ ప్రోగ్రామ్

సబ్సిడీతో పాడి పథకం

మహిళలు వ్యాపారవేత్తలుగా ఎదగడానికి ఉన్న పథకాలు, శిక్షణ కార్యక్రమాలు, మార్కెట్ మెలకువలు, అందుతున్న రుణాలు, వడ్డీ రేటు, సబ్సిడీలు, ఎక్కడ.. ఎలా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి, అవసరమైన డాక్యుమెంట్లు, సక్సెస్ రేట్ వంటి వివరాలను "ఓనర్'షి'ప్" పేరుతో ప్రతి శనివారం అందిస్తున్నాం! ఈ వారం స్కీమ్ ప్రధానమంత్రి ఎంప్లాయ్‌మెంట్ జెనరేషన్ ప్రోగ్రామ్.

పీఎమ్ఈజీపీ (ప్రధానమంత్రి ఎంప్లాయ్‌మెంట్ జెనరేషన్ ప్రోగ్రామ్) స్కీమ్... పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి కోసం కేంద్రప్రభుత్వం రూపొందించిన పథకం ఇది. ఇందులో 35 శాతం సబ్సిడీతో రూ. 10 లక్షల నుంచి కోటి వరకు రుణ సహాయం అందుతుంది. దీనికి అయిదు ఎకరాల సొంత లేదా రిజిస్ట్రేషన్ లీజు కలిగిన భూమి ఉండాలి. గ్రామం, పట్టణం.. ఎక్కడైనా ఈ పరిశ్రమను పెట్టుకోవచ్చు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ మహిళలకు గరిష్ఠంగా 35 శాతం రాయితీ లభిస్తుంది.

ఇలా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి...

పద్దెనిమిదేళ్ల పైబడి.. 730 సిబిల్ స్కోర్ దాటినవారు ఈ స్కీమ్‌కి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. క్యాస్ట్ సర్టిఫికెట్, ఏరియా పాపులేషన్ రిపోర్ట్, టెన్త్‌క్లాస్ ఉత్తీర్ణతా సర్టిఫికెట్, ఇతర విద్యార్హతల సర్టిఫికెట్స్, ఆధార్ కార్డ్, పాన్ కార్డ్, భూమికి సంబంధించిన పట్టా, పాస్‌బుక్ కాపీలను జతచేస్తూ పీఎమ్ఈజీపీ ఆన్‌లైన్ ప్రొఫైల్‌ను నింపాలి. అది సంబంధిత కేవీఐబీ లేదా కేవీఐసీకి వెళ్తుంది. వాళ్లు అప్రూవ్‌చేసి ఆ దరఖాస్తును బ్యాంకులకు పంపుతారు. బ్యాంక్‌ల నుంచి పిలుపు రాగానే వారు సూచించిన ధ్రువీకరణ పత్రాలు, డాక్యుమెంట్లు, సవివరమైన ప్రాజెక్ట్ రిపోర్ట్‌ను సమర్పించాలి. బ్యాంక్‌లు వాటిని పరిశీలించి రుణాన్ని మంజూరు చేస్తాయి. మళ్లీ అది కేవీఐబీ లేదా కేవీఐసీకి వస్తుంది. తర్వాత 15 రోజులు ఆన్‌లైన్ ట్రైనింగ్ పొంది, సంబంధిత పరీక్ష రాయాల్సి ఉంటుంది. అది పాస్ అయితేనే రుణం విడుదల అవుతుంది. అప్పుడే సబ్సిడీనీ శాంక్షన్ చేయించుకోవాలి. దాన్ని మూడేళ్ల వరకు బ్యాంక్‌లోనే డిపాజిట్ చేస్తారు. మూడేళ్ల తర్వాత దాన్ని బ్యాంక్ వాడుకుంటుంది. పొందిన సబ్సిడీకి వడ్డీ ఉండదు. ఈ మొత్తం రుణానికి బ్యాంక్ ఎటువంటి పూచీకత్తు అడగదు. అందిన రుణంలోని కొంత మొత్తంతో షెడ్డును నిర్మించి, ఇంకొంత మొత్తంతో గేదెలను కొనుగోలు చేయాల్సి ఉంటుంది. పశువైద్య నిపుణులు సర్టిఫై చేసిన ఆరోగ్యకరమైన గేదెలకు మాత్రమే బ్యాంక్ అనుమతిస్తుంది. కొన్నచోటు నుంచి రసీదు తీసుకోవాలి. షెడ్డును కూడా ప్రభుత్వ సూచనల మేరకు.. గాలి వెలుతురు ధారాళంగా సోకేలా, నీటి సౌలభ్యం, డ్రైనేజీ వసతులు ఉండేలా నిర్మించాలి. అధికంగా పాలనిచ్చే సూడి గేదెలను మాత్రమే కొనాల్సి ఉంటుంది. నాణ్యమైన పాల ఉత్పత్తి, వేరొక జాతి పశువులతో కలపని పూర్తిస్థాయి దేశీ పశు అభివృద్ధే ఈ పథకం ముఖ్యోద్దేశం.

ఇదేకాకుండా నేషనల్ డెయిరీ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డ్ (ఎన్‌డీడీబీ) నుంచి అందుతున్న పశుజాతి అభివృద్ధి (Breed multiplication farm) పథకమూ ఉంది. దీనికి రూ. 4 కోట్ల రుణం అందుతోంది. అందులో సగం అంటే రూ. 2 కోట్లకు సబ్సిడీ ఉంటుంది. పది శాతం బెనిఫిషియరీ కాంట్రిబ్యూషన్ అంటే రూ.4 కోట్ల ప్రాజెక్ట్‌కు రూ. 40 లక్షలు సొంత పెట్టుబడి ఉండాలి. మిగిలిన కోటీ అరవై లక్షలకు బ్యాంకు నుంచి రుణాన్ని పొందవచ్చు. అయితే దీనికి పూచీకత్తు తప్పనిసరి. అయిదు ఎకరాల భూమిలో ప్రాజెక్ట్ ఉండాలి. పదేళ్ల పైబడి లీజుకు రిజిస్ట్రేషన్ చేయించాలి. సవివరమైన ప్రాజెక్ట్ రిపోర్ట్‌తో ఎన్‌డీడీబీకి ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. బ్యాంక్ స్క్రూటినీ అనంతరం పూచీకత్తు సమర్పించాల్సి ఉంటుంది. బ్యాంక్ లోన్, ప్రభుత్వ సబ్సిడీలు పొందిన తర్వాత ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణం చేపట్టాలి. అయిదు ఎకరాల భూమిలో పాడికి అవసరమైన పచ్చగడ్డిని పండించాలి. దేశీ పశు అభివృద్ధి ప్రణాళికతో తయారైన, ప్రభుత్వం సప్లయ్ చేస్తున్న దాణాను కూడా సబ్సిడీ ధరలకు కొనుక్కోవచ్చు. ఈ పథకం ద్వారా చాలామంది పాడి రైతులు తాము లాభపడటమే కాక మరికొంత మందికీ ఉపాధి కల్పిస్తున్నారు. ఇది మహిళా రైతులకు మరింత ప్రోత్సాహకరం.

– బి.ఎస్. రత్న, బిజినెస్ కన్సల్టెంట్, దలీప్
మీ సందేహాలను పంపవలసిన మెయిల్ ఐడీ : ownership.sakshi@gmail.com

నిర్వహణ : సరస్వతి రమ

కాలం మారుతోంది, మారుతోన్న కాలంతో పాటు సాంకేతికతా మారుతోంది. అయితే ఇదే తరుణంలో మనుషుల ఆలోచన ధోరణి మరింతగా మారుతోంది. దైనందిన వ్యవహారాలలో చిత్రవిచిత్రమైన పోకడలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. అసలు ఇలాంటివి కూడా ఉంటాయా అనే విధమైన అలవాట్లు, పద్ధతులు ప్రశ్నలు తలెత్తుతున్నాయి. తాజాగా ఇలాంటి ఓ ట్రెండ్ వేగంగా విస్తరిస్తోంది. అదే స్లీపింగ్ డైవర్స్. విడాకుల గురించి అందరికీ తెలుసు. మరి ఈ నిద్ర విడాకులు ఏంటనేగా సందేహం. అయితే ఈ కథనంలోకి వెళ్లవలసిందే!

● స్లీప్ డైవోర్స్

కలి విడి పడక...

ప్రస్తుతం సమాజంలో నిద్ర విషయంలో ఒక కొత్త ట్రెండు మొదలైంది. మనుషుల ఆలోచన ధోరణి మారడంతో స్లీపింగ్ డైవర్స్ ఇప్పుడు కుటుంబాలలో ఒక భాగంగా మారింది. అంటే నిద్ర విడాకులు.. అంటే మరేంటో కాదు... రాత్రిపూట నిద్ర పోయే సమయంలో భార్యాభర్తలు విడివిడిగా వేరువేరు గదుల్లో పడుకుని ఎవరికి వారు హాయిగా నిద్రపోతారు. తెల్లవారి లేచిన తర్వాత మళ్లీ ఇంట్లో కలిసి ఉంటారు. దీనినే స్లీపింగ్ డైవర్స్ అంటారు.

రాత్రి పడుకున్న తర్వాత ఒకరు స్మార్ట్‌ఫోన్ వినియోగిస్తూ ఉండడం, ఒకరికి ఇష్టం లేకుండా మరొకరు గట్టిగా హత్తుకుని పడుకోవడం లాంటి సమస్యలకు పరిష్కారంగా చాలా జంటలు స్లీపింగ్ డైవర్స్ విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నారు. అయితే ఈ స్లీపింగ్ డైవర్స్‌తో మంచి జరుగుతుందా చెడు జరుగుతుందా అంటే.. లాభనష్టాలు రెండూ ఉంటాయి!

దంపతుల మధ్య బంధం బలంగా ఉండాలంటే వారు కలిసి పడుకుంటేనే మంచిదని మానసిక వైద్యనిపుణులంటారు. కానీ ఇప్పుడు భార్యాభర్తల మధ్య బంధం బలంగా ఉండాలంటే, ఎలాంటి గొడవలు లేకుండా ఉండాలంటే విడివిడిగా పడుకోవడమే మంచిదని చెబుతున్నారు. వివాహబంధాన్ని కాపాడుకోవడానికే ఈ ట్రెండు ఫాలో అవుతున్నట్లు చెబుతున్నారు.

> పురుషుల్లో 45 శాతం మంది భాగస్వామికి దూరంగా విడిగా పడుకునేందుకు సంసిద్ధత వ్యక్తం చేశారట. అయితే, మహిళల్లో మాత్రం కేవలం 25 శాతం మందే ఇందుకు సుముఖంగా ఉన్నట్టు పరిశోధకుల అంచనా.

ఎవరి వెర్షన్ వారిదే...

నిద్ర అసమానతలతో ఇద్దరు ఒకేచోట పడుకుని రోజూ కీచులాడుకునే కంటే, విడివిడిగా పడుకొని మిగతా సమయాలలో కలిసి ఉండటం ఉత్తమమని కొందరు చెబుతున్నారు. అయితే ఇలా భార్యాభర్తలు విడివిడిగా పడుకోవడం వల్ల వారి మధ్య బంధం బలహీనంగా మారుతుందని, ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకునే స్వభావం తగ్గుతుందని కొందరు మానసిక వైద్య నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఏది ఏమైనా స్లీపింగ్ డైవర్స్ విషయంలో ఎవరి వర్షన్ వాళ్ళది.. ఎవరైనా సరే హాయిగా నిద్రపోవడమే ముఖ్యమని చెబుతూ ఉండడం గమనార్హం.

పైగా వివాహ బంధాన్ని కాపాడుకోవడానికి ఈ ట్రెండ్‌ను ఫాలో అవుతున్నట్లు చెబుతుండడం గమనార్హం. ఒకే బెడ్‌పై కలిసి పడుకోవాల్సిన కపుల్స్.. వేరువేరు గదుల్లో పడుకోవడం లేదా, వేరు వేరు మంచాలపై పడుకోవడం వల్ల ఎవరూ నష్టపోయే పని ఏం ఉండదని కొందరి వాదన. కలిసి పడుకునే సమయంలో వచ్చే గురక, దుప్పటిని ఇద్దరు పంచుకోవడం, ఇద్దరిలో ఒకరు స్మార్ట్‌ఫోన్ వాడడం, ఒకరికి ఇష్టం లేకుండా మరొకరు హత్తుకోవడం ఇలా ఎన్నో సమస్యలకు చెక్ పెట్టేందుకే నిద్ర విడాకులు విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నారు.

అయితే, ఇలా విడివిడిగా నిద్రించడంతో కంటినిండా నిద్రపట్టి మరుసటి రోజు మరింత యాక్టివ్‌గా టూర్‌లో పాల్గొన్నట్టు అనేక మంది చెప్పుకొచ్చారు.

ఈ స్లీప్ డైవర్స్ కారణంగా లాభనష్టాలు రెండూ ఉన్నాయని మానసిక నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఒకే చోట ఇష్టం లేకుండా కలిసి పడుకోవడం వల్ల బంధాలు బీటలు వారే కంటే విడివిడిగా ఉంటూ సంతోషంగా ఉండడమే బెటర్ అనే వాదనలు వినిపిస్తున్నాయి. అయితే దీర్ఘకాలంగా జంటలు కలిసి నిద్రించకపోతే ఇబ్బందులు ఏర్పడే అవకాశం ఉంటుందని నిపుణులు చెబుతున్నారు. బంధం బలోపేతంగా ఉండాలంటే కచ్చితంగా కపుల్స్ కలిసి పడుకోవాలని సూచిస్తున్నారు.

> **భాగస్వాముల నిద్రలో అసమానతలే కారణం**
>
> భాగస్వాములు ఇద్దరి నిద్రలో ఉండే అసమానతల కారణంగా ఒకరివల్ల మరొకరికి ఎలాంటి ఇబ్బంది కలగకుండా ఉండాలని, ఈ స్లీపింగ్ డైవర్స్ ట్రెండును ఫాలో అవుతున్నారు. ఎవరికి వారు ప్రశాంతంగా సుఖంగా నిద్రపోవడానికి విడివిడి గదులను లేదా విడివిడి పడకలను ఎంచుకుంటున్నారు. అన్నింటికీ మించి భార్యాభర్తల మధ్య గురక సమస్య...

> ఇటీవల హిల్టన్ ట్రెండ్స్ పేరిట విడుదలైన ఓ నివేదికలో పలు ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు వెలుగు చూశాయి. ఈ నివేదిక ప్రకారం, రోజుల తరబడి టూర్లకు వెళ్లే జంటల్లో ఏకంగా 63 శాతం మంది ఒంటరిగా నిద్రించేందుకే మొగ్గు చూపుతున్నారట. అంతేకాకుండా ఇలా చేస్తే కంటినిండా నిద్ర పట్టిందని, మరుసటి రోజు టూర్‌ను బాగా ఎంజాయ్ చేశామని చెబుతున్నారు. ఇక పిల్లాజల్లాతో వెళ్లేవాళ్లు కూడా తమ బిడ్డల్ని వేరే గదిలో నిద్రపుచ్చేందుకే మొగ్గు చూపుతున్నారట. ఈ ట్రెండ్‌పై అమెరికన్ అకాడమీ ఆఫ్ స్లీప్ మెడిసిన్ కూడా దృష్టి సారించింది. కమ్మటి నిద్రకోసమే తాము విడివిడిగా పడుకున్నట్టు అనేక జంటలు చెప్పారు.

లైఫ్@360

నిత్యయవ్వనం

ఎవరికైనా సరే, అకాల వార్థక్యం వచ్చి మీదపడడానికి వారి అలవాట్లే కారణమంటున్నారు పరిశోధకులు. ఎప్పుడూ యంగ్‌గా ఉండాలంటే ఏం చేయాలో కొన్ని టిప్స్ చెబుతున్నారు. అవి ఫాలో అయితే సరి!

యాంటీ ఏజింగ్ టిప్స్‌లో ముందుగా చెప్పుకునేది మెడిటేషన్ గురించే... మెడిటేషనా... మాకేం సంబంధం అని అసలు అనుకోవద్దు... ఏదో ఒక దాని గురించి కాసేపు ధ్యానం చేసుకోవాలి. మెడిటేషన్ వల్ల మనసు తేలికవుతుంది. శరీరం కూడా రిలాక్స్ అవుతుంది.

ఒత్తిడి నివారణ: ఒత్తిడి లేని వాళ్ల మంచి ఆరోగ్యవంతులని చెప్పొచ్చు. అందువల్ల ఒత్తిడి లేకుండా ఉండాలంటే ఏం చేయాలో నిపుణులనడిగి తెలుసుకుని వాటిని ఫాలో అయి పోవడమే ఉత్తమం!

సానుకూల భావనలు: నకారాత్మకమైన మాటలు, భావాలు, ఆలోచనల స్థానంలో సకారాత్మకంగా ఉండే మాటలు అలవాటు చేసుకోవాలి. అలా సానుకూల భావనలతో మనసును నింపుకోవడం వల్ల వార్ధక్య లక్షణాలు త్వరగా దరి చేరవు.

ఆహారపు అలవాట్లు: ఆకుకూరలు, అల్లం, జీలకర్ర, ధనియాలు, పసుపు, మిరియాలు, తేనె వంటివి శరీరానికి యాంటీ ఆక్సిడెంట్లను అందించి యాంటీ ఏజింగ్ లక్షణాలను పెంపొందిస్తాయి. అందువల్ల నిత్యాహారంలో అవి ఉండేలా చూసుకోవడం అవసరం.

జంక్ ఫుడ్‌కి దూరంగా: కొన్నిరకాల ఆహార పదార్థాలను తీసుకోకుండా ఉండడం ద్వారా వార్ధక్య లక్షణాలను దూరం చేసుకోవచ్చు. అలాంటి వాటి కేటగిరీలో భారీ ఎత్తున మసాలాలు దట్టించి, డీప్ ఫ్రైస్, స్వీట్స్, ఊరబెట్టిన మాంసం, నిల్వపచ్చళ్లకు దూరంగా ఉండాలి.

మసాజ్: శారీరక ఆరోగ్యానికి మసాజ్ లేదా మర్దనా చేయడం అనేది ఎప్పటినుంచో ఉన్నదే.క్రమపద్ధతిలో చేసే మర్ధన వల్ల చర్మంపై ఉండే మృతకణాలు తొలగిపోయి కొత్తకణాలు పుట్టుకొస్తుంటాయి. ఫలితంగా చర్మం ఆరోగ్యంగా మిసమిసలాడుతుంటుంది. ఇది ఎవరికి వారు చేసుకోవచ్చు లేదా నిపుణుల ఆధ్వర్యంలో మసాజ్ థెరపీ తీసుకోవచ్చు. దీనివల్ల మంచి ఫలితం ఉంటుంది.

ఉన్నత లక్ష్యాలు... ఉత్తమ అభిరుచులు..

మడిసన్నవాడికి కాసింత కళాపోషణ ఉండాలి అన్నట్టు ఎవరికైనా సరే, జీవితంలో కొన్ని ఉన్నత లక్ష్యాలు ఉండాలి. వాటిని చేరుకోవడానికి సోపానాలుగా కొన్ని ఉత్తమ అభిరుచులు ఉండాలి. అప్పుడే బుర్ర చురుగ్గా ఉంటుంది. శరీరమూ యాక్టివ్‌గా ఉంటుంది. దాంతో అకాల వార్ధక్యం వచ్చి మీద పడదు.

● యోగా

స్వీయక్రమశిక్షణ కోసం...

ఏ రకమైన వ్యాయామం చేసినా పాటించాల్సిన ముఖ్య లక్షణం స్వీయక్రమశిక్షణ. వ్యక్తి, శారీరక, మానసిక శ్రేయస్సును మెరుగుపరచడంలో దాని సొంత ప్రాముఖ్యత, ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి. యోగా లక్ష్యాలలో స్వీయక్రమశిక్షణ పాటిస్తూ,అవగాహనను పెంచుకుంటే సానుకూల ఫలితాలు లభిస్తాయి.

ప్రయోజనాలు

వ్యక్తిగత సంబంధాలలో సానుకూలత, ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం తీసుకోవడం, కొత్త అభిరుచిని అలవరచుకోవడం, కోపాన్ని, భావోద్వేగాలను నియంత్రించడం, లక్ష్యంపై దృష్టి పెట్టడం, ఫలితాలను సాధించడానికి సహాయపడుతుంది.

మొదట యోగా సాధన చేయాలనుకుంటున్న కారణం, నిర్దేశించుకున్న వ్యవధి, శారీరక, మానసిక ఆరోగ్యంలో చూడాలనుకుంటున్న సానుకూల మార్పులను అర్థం చేసుకోవాలి.

ఎలా చేయాలంటే...

క్రమం తప్పకుండా యోగసాధన చేయడం వల్ల మానసిక క్రమశిక్షణ కలగడంతోపాటు దిన చర్యలో భాగం అవుతుంది. జీవనశైలిలో సానుకూల మార్పు గమనించవచ్చు.

స్థిరత్వాన్ని కాపాడుకోవడానికి...

● నిద్రించడానికి కనీసం 2-3 గంటల ముందు తేలికగా జీర్ణమయ్యే ఆహారాన్ని తీసుకోవాలి ● క్రమం తప్పకుండా 7-8 గంటల నిద్ర ఉండేలా చూసుకోవాలి ● ఎలక్ట్రానిక్ గాడ్జెట్‌లను రాత్రిపూట ఎక్కువ సేపు ఉపయోగించకుండా చూసుకోవాలి ● నిర్ణీత సమయం, ప్రదేశంలో యోగసాధన చేయాలి
● యోగాభ్యాసాన్ని నిలిపివేయకుండా ఉండటానికి, ఒక గ్రూప్‌తో లేదా స్నేహితులతో కలిసి సాధన చేయాలి. జట్టుగా కలిసి చేసే యోగా వల్ల మరిన్ని ప్రయోజనాలను పొందవచ్చు.

సాక్షి సినిమా

గొప్ప బహుమతి

బాలీవుడ్ హీరోయిన్ కియారా అద్వానీ, హీరో సిద్ధార్థ్ మల్హోత్రా దంపతులు శుభవార్త చెప్పారు. త్వరలో తాము తల్లిదండ్రులు కాబోతున్నట్లు వెల్లడించారు. ఈ మేరకు తన భర్త సిద్ధార్థ్‌తో కలిసి బేబీ సాక్స్‌ను చేతిలో పట్టుకున్న ఫొటోని సోషల్ మీడియాలో షేర్ చేసి, 'మా జీవితాల్లో గొప్ప బహుమతి.. త్వరలోనే రాబోతోంది' అని వెల్లడించారు కియారా. విష్ణు వర్ధన్ దర్శకత్వం వహించిన 'షేర్షా'(2021) సినిమాలో తొలిసారి కలిసి నటించారు సిద్ధార్థ్ – కియారా. ఆ మూవీ షూటింగ్‌లో వీరి మధ్య ఏర్పడిన స్నేహం ఆ తర్వాత ప్రేమగా మారడంతో 2023 ఫిబ్రవరి 7న వివాహం చేసుకున్నారు. తల్లిదండ్రులు కాబోతున్న కియారా అద్వానీ, సిద్ధార్థ్ మల్హోత్రాలకు సమంత, రాశీఖన్నా, అతియా శెట్టి వంటి పలువురు సినీ సెలబ్రిటీలతో పాటు అభిమానులు శుభాకాంక్షలు చెప్పారు. ఇదిలా ఉంటే.. తెలుగులో మహేశ్ బాబుతో 'భరత్ అనే నేను', రామ్‌చరణ్‌తో 'వినయ విధేయ రామ, గేమ్ ఛేంజర్' సినిమాల్లో నటించారు కియారా అద్వానీ.

● కియారా అద్వానీ, సిద్ధార్థ్ మల్హోత్రా

ఆట మళ్లీ ఆరంభం

● రామ్‌చరణ్

రామ్‌చరణ్ హీరోగా బుచ్చిబాబు సాన దర్శకత్వంలో 'పెద్ది' (ప్రచారంలో ఉన్న టైటిల్) అనే సినిమా రూపొందుతున్న సంగతి తెలిసిందే. ఈ మల్టీ స్పోర్ట్స్ బ్యాక్‌డ్రాప్ మూవీలో జాన్వీ కపూర్ హీరోయిన్‌గా నటిస్తున్నారు. మైత్రీ మూవీ మేకర్స్, సుకుమార్ రైటింగ్స్, వృద్ధి సినిమాస్ పతాకాలపై వెంకట సతీష్ కిలారు నిర్మిస్తున్నారు. ఈ సినిమాలో విభిన్న రకాల స్పోర్ట్స్ (క్రికెట్, కుస్తీ..) ప్రస్తావన ఉంటుందని తెలిసింది. ఇటీవల హైదరాబాద్‌లో ఈ సినిమా చిత్రీకరణ జరిగింది. ఆ తర్వాత రామ్‌చరణ్ అండ్ కో షూటింగ్ నుంచి చిన్న బ్రేక్ తీసుకున్నారు. ఈ బ్రేక్‌లో తన నెక్ట్స్ మూవీ స్క్రిప్ట్ విషయాలను చర్చించేందుకు దర్శకుడు సుకుమార్‌తో కలిసి రామ్ చరణ్ దుబాయ్ వెళ్లారని తెలిసింది. కాగా 'పెద్ది' సినిమా షూటింగ్‌ను తిరిగి ఈ వారంలో ప్రారంభించాలని చిత్రయూనిట్ సన్నాహాలు చేస్తోంది. ఈ కొత్త షెడ్యూల్ చిత్రీకరణలో రామ్‌చరణ్‌తో పాటుగా కన్నడ నటుడు శివరాజ్‌కుమార్ కూడా పాల్గొంటారు. జగపతిబాబు, దివ్యేందు ఇతర కీలక పాత్రల్లో నటిస్తున్న ఈ సినిమాకు ఏఆర్ రెహమాన్ సంగీతం అందిస్తున్నారు. కాగా ఈ నెల 27న రామ్‌చరణ్ బర్త్ డే. ఈ సందర్భంగా ఈ చిత్రం టీజర్ విడుదలయ్యే అవకాశం ఉందని ఫిల్మ్‌నగర్ సమాచారం. 'పెద్ది' సినిమాని ఈ ఏడాదే రిలీజ్ చేయాలనుకుంటున్నారు మేకర్స్.

డబుల్ ధమాకా

● శ్రీవిష్ణు

వైవిధ్యమైన పాత్రలతో తనకంటూ ప్రత్యేక గుర్తింపు సొంతం చేసుకున్నారు హీరో శ్రీవిష్ణు. ఫిబ్రవరి 29న తన పుట్టిన రోజుని పురస్కరించుకుని డబుల్ ధమాకా ఇచ్చారాయన. శ్రీవిష్ణు హీరోగా నటిస్తున్న రెండు సినిమాల అప్‌డేట్స్ ఇచ్చారు మేకర్స్. హుస్సేన్ షా కిరణ్ దర్శకత్వంలో శ్రీవిష్ణు హీరోగా నటించిన చిత్రానికి 'మృత్యుంజయ్' టైటిల్ ఖరారు చేశారు. 'సామజవరగమన' చిత్రం తర్వాత శ్రీవిష్ణు, రెబా జాన్ జంటగా నటించిన చిత్రమిది. రమ్య గుణ్ణం సమర్పణలో లైట్ బాక్స్ మీడియా, పిక్చర్ పర్‌ఫెక్ట్ ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్‌పై సందీప్ గుణ్ణం, వినయ్ చిలకపాటి నిర్మించారు. ఇన్వెస్టిగేటివ్ థ్రిల్లర్‌గా రూపొందిన ఈ సినిమా టైటిల్ టీజర్‌ను శుక్రవారం విడుదల చేశారు.

ఒంగోలు నేపథ్యంలో... శ్రీవిష్ణు హీరోగా నూతన దర్శకుడు యదునాథ్ మారుతీ రావు దర్శకత్వంలో కొత్త సినిమాని ప్రకటించారు మేకర్స్. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర సినిమాస్ బ్యానర్‌పై సుమంత్ నాయుడు జి. నిర్మించనున్నారు. 'ఒంగోలు పట్టణం నేపథ్యంలో ఈ చిత్ర కథ సాగుతుంది. శ్రీవిష్ణు హిలేరియస్ క్యారెక్టర్‌లో కనిపిస్తారు' అని చిత్రబృందం పేర్కొంది. ఈ చిత్రానికి సమర్పణ: హేమ–షాలిని, సహ నిర్మాతలు: సుబ్రమణ్యం నాయుడు జి, రామాచారి ఎం.

సముద్రంపై సాహసాలు

● జీవీ ప్రకాష్ కుమార్

నటుడు, సంగీత దర్శకుడు జీవీ ప్రకాష్ కుమార్ హీరోగా నటించి, సంగీతం అందించిన తాజా చిత్రం 'కింగ్‌స్టన్'. కమల్ ప్రకాష్ దర్శకత్వం వహించిన ఈ మూవీలో దివ్యభారతి హీరోయిన్‌గా నటించారు. ప్యారలల్ యూనివర్స్ పిక్చర్స్, జీ స్టూడియోస్ పతాకాలపై జీవీ ప్రకాష్ కుమార్, ఉమేష్ కేఆర్ భన్సాల్ నిర్మించిన ఈ సినిమా ఈ నెల 7న రిలీజ్ కానుంది. ఈ సినిమాను తెలుగులో గంగ ఎంటర్‌టైన్మెంట్స్ సంస్థ రిలీజ్ చేస్తోంది. శుక్రవారం 'కింగ్‌స్టన్' సినిమా తెలుగు ట్రైలర్‌ను విడుదల చేశారు మేకర్స్. ''ఈ సముద్రం తనలో వేల రహస్యాల్ని దాచుకుంది, కొన్ని కథలు గాలిలోనూ, ఎన్నో మర్మమైన రహస్యాలు సముద్రం ఒడ్డున ఒక్కడి కోసం ఎదురు చూస్తున్నాయి, ఒకడి అత్యాశ ఈ ఊరుని మొత్తం నాశనం చేసింది. నువ్వు కూడా అదే తప్పు చేయకు, ఒడ్డున ఎవరి కోసమో చావడం కంటే.. ఇక్కడ ఊరికోసం చావండి!'' వంటి డైలాగ్స్ ఈ మూవీ ట్రైలర్‌లో ఉన్నాయి. ''సముద్రంలో సాహసాలు, దెయ్యాలు, ఫాంటసీ ఎలిమెంట్స్.. వంటి అంశాలతో 'కింగ్‌స్టన్' ప్రేక్షకులను అలరిస్తుంది'' అని చిత్రయూనిట్ పేర్కొంది.

రాక్షస డేట్ చేంజ్

● ప్రిన్స్ ప్రజ్వల్

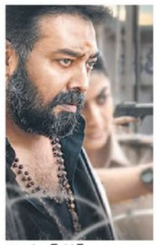
కన్నడ హీరో ప్రిన్స్ ప్రజ్వల్ దేవరాజ్ హీరోగా లోహిత్ హెచ్ దర్శకత్వం వహించిన 'రాక్షస' చిత్రం విడుదల తేదీ మారింది. ఈ నెల 7న ఈ మూవీని రిలీజ్ చేయనున్నట్లు ప్రకటించారు మేకర్స్. ఈ మూవీ తెలుగు విడుదల హక్కులను కంచి కామాక్షి కోల్ కతా కాళీ క్రియేషన్స్ అధినేత ఎంవీ ఆర్ కృష్ణ దక్కించుకున్నారు. ఈ సినిమాని కన్నడతో పాటు తెలుగులో ఫిబ్రవరి 28న విడుదల చేయనున్నట్లు తొలుత చిత్ర బృందం ప్రకటించింది. అయితే అనివార్య కారణాల వల్ల ఈ నెల 7న కన్నడతో పాటు తెలుగులోనూ ప్రేక్షకుల ముందుకు తీసుకురానున్నట్లు ప్రకటించారు. ''మంచి ఔట్ పుట్ కోసం మా చిత్రాన్ని వారం పాటు వాయిదా వేశాం. మా సినిమా ప్రేక్షకులకు థ్రిల్లింగ్ ఎక్స్‌పీరియన్స్‌ను అందిస్తుంది'' అని ఎంవీఆర్ కృష్ణ చెప్పారు.

అగాథియా నిరుత్సాహపరచదు – జీవా

● జీవా

''అగాథియా' వైవిధ్యమైన చిత్రం. హారర్ అంశాలతో పాటు తల్లి సెంటిమెంట్, దేశభక్తి వంటి అంశాలు కూడా ఉంటాయి. ప్రేక్షకులు సరికొత్త అనుభూతిని పొందుతారు. వారిని మా సినిమా నిరుత్సాహపరచదు'' అని జీవా తెలిపారు. ప్రముఖ పాటల రచయిత పా.విజయ్ కథ అందించి, దర్శకత్వం వహించిన చిత్రం 'అగాథియా'. జీవా, రాశీ ఖన్నా జంటగా, అర్జున్ సర్జా ప్రధాన పాత్రలో నటించిన చిత్రం 'అగాథియా'. వేల్స్ ఫిలిం ఇంటర్నేషనల్ పతాకంపై ఐసరి కె.గణేష్, అనీష్ అర్జున్ దేవ్ నిర్మించిన ఈ మూవీ తమిళ, తెలుగు, హిందీ భాషల్లో ఫిబ్రవరి 28న విడుదలైంది. ఈ సందర్భంగా శుక్రవారం హైదరాబాద్‌లో జీవా విలేకరులతో మాట్లాడుతూ–''మూడేళ్ల ప్రయాణం 'అగాథియా'. ఎంతో కష్టపడి భారీ బడ్జెట్‌తో ఈ సినిమా తీశాం. నా పాత్రతో పాటు అర్జున్ సర్, రాశీఖన్నా, ఎడ్వర్డ్ సోన్నెన్‌బ్లిక్... ఇలా అందరి పాత్రలను విజయ్‌గారు అద్భుతంగా తెరపై ఆవిష్కరించారు. కంప్యూటర్ గ్రాఫిక్స్ కోసం చాలా రోజులు పట్టింది. యువన్ శంకర్ రాజాగారితో నా మూడో సినిమా ఇది. ఈ చిత్రం కోసం అద్భుతమైన మ్యూజిక్, నేపథ్య సంగీతం ఇచ్చారాయన. దీపక్ కుమార్ పాడి విజువల్స్ సినిమాకి ప్లస్. 'రంగం' సినిమా నుంచి నన్ను ఎంతో ఆదరిస్తున్న తెలుగు వారికి థ్యాంక్స్. నేను నటించిన స్ట్రైట్ తెలుగు చిత్రం 'యాత్ర 2'కి నటుడిగా మంచి పేరొచ్చింది. తెలుగులో నేరుగా మరో సినిమా చేయాలని నాకూ ఉంది. రచయితలు, దర్శకులు నా కోసం కథ సిద్ధం చేస్తే నేను రెడీ. ప్రస్తుతానికి నా దృష్టి సినిమాలపైనే ఉంది. రాజకీయాల ఆలోచన లేదు'' అని తెలిపారు.

ధైర్యం.. నిజాయితీ

● అనురాగ్ కశ్యప్

అడివి శేష్ హీరోగా నటిస్తున్న ద్విభాషా (తెలుగు, హిందీ) చిత్రం 'డెకాయిట్'. 'ఒక ప్రేమ కథ' అనేది ఉపశీర్షిక. మృణాల్ ఠాకూర్ హీరోయిన్. షనీల్ డియో దర్శకత్వంలో అన్నపూర్ణ స్టూడియోస్ సమర్పణలో సుప్రియా యార్లగడ్డ నిర్మిస్తున్నారు. ఈ సినిమా చిత్రీకరణ ప్రస్తుతం హైదరాబాద్‌లో జరుగుతోంది. నెక్ట్స్ షెడ్యూల్‌ను మహారాష్ట్రలో ప్లాన్ చేశారు మేకర్స్. తాజాగా ఈ సినిమాలో బాలీవుడ్ నటుడు అనురాగ్ కశ్యప్ భాగం అయ్యారని, ఇందులో ఆయన ఇన్‌స్పెక్టర్ స్వామి పాత్రలో నటిస్తున్నట్లు వెల్లడించి, ఫస్ట్‌లుక్‌ను రిలీజ్ చేశారు మేకర్స్. ''తెలుగులో నా తొలి సినిమా 'డెకాయిట్'. ధైర్యం, చమత్కారం, నిజాయితీలతో కూడుకున్నది స్వామి క్యారెక్టర్'' అని 'ఎక్స్'లో పేర్కొన్నారు అనురాగ్ కశ్యప్. ఈ సినిమాకు సహ నిర్మాత: సునీల్ నారంగ్.

ఊహలోన ఊసులాడే...

● నోమిన తార, అరవింద్

వినయ్ కుమార్, శ్రావణి మజ్జరి, అరవింద్ ముదిగొండ, నోమిన తార ముఖ్య తారలుగా నటించిన చిత్రం 'కాలమేగా కరిగింది'. సింగార మోహన్ దర్శకత్వం వహించారు. సింగార క్రియేటివ్ వర్క్స్ బ్యానర్‌పై మరే శివశంకర్ నిర్మించిన ఈ సినిమా రిలీజ్‌కు రెడీ అవుతోంది. గుడప్పన్ సంగీతం అందించిన ఈ సినిమా నుంచి 'ఊహలోన ఊసులాడే...' అంటూ సాగే మెలోడి పాటను విడుదల చేశారు మేకర్స్. సింగార మోహన్ సాహిత్యం అందించిన ఈ పాటని సాయి మాధవ్, ఐశ్వర్య దరూరి పాడారు. 'పూల వానలా వాలుతుంది మీన, రాగమేశమా కూయమంది కూన, వాయు వేగమా తరుముతుంది లోన, ఈ వేళలో.. గాలి వానలే రాలుతున్న బాట, నీలి వెన్నెలే తాకుతున్న పూట, వాలు కన్నులే లాగుతున్న చోట, ఉండాలనే నా ధ్యాస, ఊహలోన ఊసులాడే..' అంటూ ఈ పాట సాగుతుంది. ఈ చిత్రానికి కెమెరా: వినీత్ పబ్బతి.

స్టాక్‌ మార్కెట్లు

దేశీ సూచీలు

సెన్సెక్స్ ▽	నిఫ్టీ ▽
1,414	420
73,198	22,125

విదేశీ సూచీలు (తొలి రెండు రాత్రి 11.30 గంటలకు)

నాస్‌డాక్‌	18,504	▽	43
డోజోన్స్‌	43,213	▽	27
ఎఫ్‌టీఎస్‌ఈ 100	8,810	△	54
డాక్స్‌	22,550	▽	1
షాంఘై	3,388	▽	67
నికాయ్‌	37,156	▽	1,101

అమెరికా • బ్రిటన్‌ • జర్మనీ • చైనా • జపాన్‌

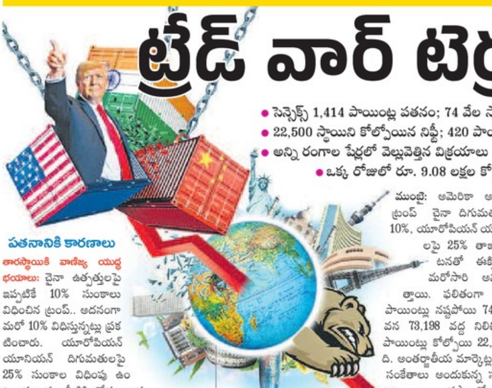
బులియన్‌ రూ.లలో

ముంబై

బంగారం (24 క్యారెట్‌)		
85,056	▽	578
బంగారం (22 క్యారెట్‌)		
84,715	▽	576
వెండి (కేజీ)		
93,480	▽	1,568

ఫారెక్స్‌ రేట్లు రూ.లలో

			కొనుగోలు	అమ్మకం
$	యూఎస్‌ డాలర్‌	ఒకటి	86.95	87.97
£	బ్రిటన్‌ పౌండ్‌	ఒకటి	108.70	111.53
€	యూరో	ఒకటి	89.55	92.21
¥	జపాన్‌ ఎన్‌ (100)	ఒకటి	57.75	59.22
AU$	ఆస్ట్రేలియా డాలర్‌	ఒకటి	53.26	55.47
S$	సింగపూర్‌ డాలర్‌	ఒకటి	62.59	67.27
SAR	సౌదీ రియాల్‌	పదమూడు	22.35	23.91
UAE D	యూఏఈ దిర్హామ్‌	పదమూడు	22.93	24.71
¥	చైనా యువాన్‌	పదమూడు	11.15	12.97

ట్రేడ్‌ వార్‌ టెర్రర్‌

- సెన్సెక్స్‌ 1,414 పాయింట్ల పతనం; 74 వేల స్థాయి దిగువకు
- 22,500 స్థాయిని కోల్పోయిన నిఫ్టీ; 420 పాయింట్లు క్రాష్‌
- అన్ని రంగాల షేర్లలో వెల్లువెత్తిన విక్రయాలు
- ఒక్క రోజులో రూ. 9.08 లక్షల కోట్ల ఆవిరి

ముంబై: అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్‌ ట్రంప్‌ చైనా దిగుమతులపై అదనంగా 10%, యూరోపియన్‌ యూనియన్‌ ఉత్పత్తులపై 25% తాజా సుంకాల ప్రకటనతో ఈక్విటీ మార్కెట్లలో మరోసారి అమ్మకాలు వెల్లువెత్తాయి. ఫలితంగా సెన్సెక్స్‌ 1,414 పాయింట్లు నష్టపోయి 74వేల స్థాయి దిగువన 73,198 వద్ద నిలిచింది. నిఫ్టీ 420 పాయింట్లు కోల్పోయి 22,125 వద్ద నిలిచింది. అంతర్జాతీయ మార్కెట్ల నుంచి ప్రతికూల సంకేతాలు అందుకున్న సూచీలు ఉదయం నష్టాలతో మొదలయ్యాయి. ఒక దశలో సెన్సెక్స్‌ 1,471 పాయింట్లు క్షీణించి 73,141 వద్ద, నిఫ్టీ 440 పాయింట్లు కుప్పకూలి 22,105 వద్ద ఇంట్రాడే కనిష్టాలను తాకాయి.

- అన్ని రంగాల షేర్లలో విక్రయాలు వెల్లువెత్తాయి. ఇండెక్సుల వారీగా.. ఐటీ సూచీ 4.20% పతనమైంది. టెలి కమ్యూనికేషన్, ఆటో ఇండెక్సు 4%, కన్జూమర్‌ డిస్క్రేషనరీ 3%, ఆయిల్‌అండ్‌గ్యాస్‌ 2.50%, విద్యుత్‌ ఇండెక్స్‌ 2% నష్టపోయాయి. చిన్న, మధ్య తరహా షేర్లలోనూ అమ్మకాలు కొనసాగాయి. బీఎస్‌ఈ స్మాల్‌ క్యాప్‌ సూచీ 2.33%, మిడ్‌ క్యాప్‌ ఇండెక్సు 2.16 క్షీణించాయి.
- స్టాక్‌ మార్కెట్‌ 2% పతనంతో శుక్రవారం ఒక్కరోజే రూ.9.08 లక్షల కోట్లు హరించుకుపోయింది. దీంతో ఇన్వెస్టర్ల సంపదగా భావించే బీఎస్‌ఈలోని కంపెనీల మొత్తం మార్కెట్‌ విలువ రూ.384.01 లక్షల కోట్లకు దిగివచ్చింది.
- సెన్సెక్స్‌ సూచీలో ఒక్క హెచ్‌డీఎఫ్‌సీ బ్యాంక్‌ (2%) తప్ప మిగిలిన అన్ని షేర్లూ పతనమయ్యాయి. అత్యధికంగా టెక్‌ మహీంద్రా 6%, ఇండస్‌ఇండ్‌ బ్యాంక్‌ 5.5%, మహీంద్రా అండ్‌ మహీంద్రా, ఎయిర్‌టెల్‌ 5%, టైటాన్‌ 4.5% పడ్డాయి.
- గతేడాది సెప్టెంబర్‌ 27 నాటి సెన్సెక్స్‌ రికార్డు గరిష్టం(85,978) నుంచి 12,780 పాయింట్లు(15%), నిఫ్టీ జీవితకాల గరిష్టం(26,277) నుంచి 4,153 పాయింట్లు(16%) క్షీణించాయి. ఆర్థిక వృద్ధి మందగమనం ఆందోళనలు, ట్రంప్‌ వాణిజ్య విధానాలు, విదేశీ ఇన్వెస్టర్ల వరుస విక్రయాలు దీనికి కారణయ్యాయి.

పతనానికి కారణాలు

తారస్థాయికి వాణిజ్య యుద్ధ భయాలు: చైనా ఉత్పత్తులపై ఇప్పటికే 10% సుంకాలు విధించిన ట్రంప్‌.. అదనంగా మరో 10% విధిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. యూరోపియన్‌ యూనియన్‌ దిగుమతులపై 25% సుంకాల విధింపు ఉంటుందన్నారు. వీటికి తోడు భారత్‌తో సహా అన్ని దేశాలపై ప్రతీకార సుంకాలు ఏప్రిల్‌లో ప్రారంభించేందుకు సన్నాహాలు చేస్తున్నట్లు తెలిపారు. ఇప్పటికే మెక్సికో, కెనడాల దిగుమతులపై ప్రతిపాదించిన 25% సుంకాలు మార్చి 4 నుంచి అమల్లోకి రానున్నాయి.

టెక్‌ షేర్లు క్రాష్‌: టెక్‌ దిగ్గజం ఎన్విడియా త్రైమాసిక ఆర్థిక ఫలితాలు ఆశించిన స్థాయిలో ఉండకపోవచ్చనే అంచనాలతో వాల్‌ స్ట్రీట్‌లో అధిక మార్కెట్‌ విలువ కలిగిన టెక్‌ కంపెనీల షేర్లు కుప్పకూలాయి. ఈ ప్రభావం దేశీయ ఐటీ రంగ షేర్లపైనా పడింది.

నెలరోజుల కనిష్టానికి ప్రపంచ మార్కెట్లు: వాణిజ్య యుద్ధ భయాలకు తోడు టెక్‌ రంగ షేర్ల పతనంతో ప్రపంచ ఈక్విటీ మార్కెట్లు నెలరోజుల కనిష్టానికి దిగివచ్చాయి. ఆసియాలో దక్షిణ కొరియా, ఇండోనేషియా, హాంగ్‌కాంగ్‌, జపాన్‌ సూచీలు 3.50% నుంచి 3% కుప్పకూలాయి. చైనా, సింగపూర్‌ తైవాన్‌ ఇండెక్సులు 2–1% నష్టపోయాయి. యూరప్‌లో ఫ్రాన్స్‌, జర్మనీ దేశాల సూచీలు అర శాతం నష్టపోయాయి.

బలపడుతున్న డాలర్‌ ఇండెక్స్‌: వాణిజ్య యుద్ధ భయాలతో అమెరికా కరెన్సీ డాలర్‌ ఇండెక్స్‌ 10 వారాల గరిష్టానికి (108) చేరుకుంది. దీంతో భారత్‌తో సహా అభివృద్ధి చెందుతున్న మార్కెట్లకు ప్రతికూలాంశంగా మారింది.

ఆగని ఎఫ్‌ఐఐల అమ్మకాలు: దేశీయ మార్కెట్‌ నుంచి విదేశీ పెట్టుబడులు తరలిపోతుండడం దలాల్‌ స్ట్రీట్‌ పతనానికి మరో ప్రధాన కారణం. ఈ ఏడాదిలో ఇప్పటి వరకు రూ.1.13 లక్షల కోట్ల విలువైన పెట్టుబడులు వెనక్కి వెళ్లాయి. ఈ ఫిబ్రవరిలోనే రూ.58,988 కోట్ల ఈక్విటీలు అమ్మేశారు.

రూపాయి 19 పైసలు పతనం

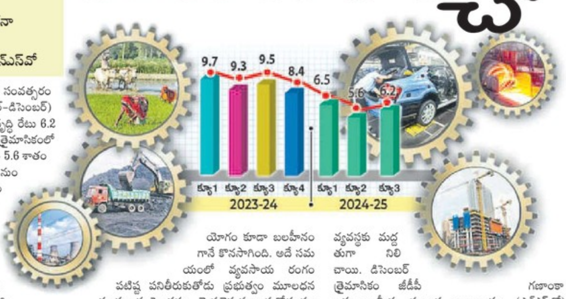

డాలర్‌ మారకంలో రూపాయి విలువ 19 పైసలు క్షీణించి 87.37 వద్ద ముగిసింది. అంతర్జాతీయంగా డాలర్‌ ఇండెక్స్‌ రెండు నెలల గరిష్టానికి చేరుకోవడం, వాణిజ్య యుద్ధ భయాలతో ప్రపంచ ఈక్విటీ మార్కెట్లలోని ప్రతికూలతలు దేశీయ కరెన్సీపై ఒత్తిడి పెంచాయి. ఇంట్రాడేలో 35 పైసలు బలహీనపడి 87.53 వద్ద కనిష్టాన్ని తాకింది. కాగా, ఫిబ్రవరి 10న రూపాయి 87.94 వద్ద జీవితకాల కనిష్ట స్థాయిని తాకింది.

జీడీపీ.. ప్చ్‌!

క్యూ3లో వృద్ధి రేటు 6.2 శాతం

- వ్యవసాయం మెరుగైన పనితీరు
- పుంజుకున్న గ్రామీణ వినియోగం
- పెరిగిన మూలధన వ్యయాలు
- తయారీ, సేవలు ఫర్వాలేదు
- 2024–25కు 6.5 శాతం అంచనా
- ఇది నాలుగేళ్ల కనిష్ట స్థాయి
- గణాంకాలు విడుదల చేసిన ఎన్‌ఎస్‌వో

న్యూఢిల్లీ: దేశ ఆర్థిక వృద్ధి ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం (2024–25) క్యూ3లోనూ (2024 అక్టోబర్‌–డిసెంబర్‌) బలహీన ధోరణి ప్రదర్శించింది. జీడీపీ వృద్ధి రేటు 6.2 శాతంగా నమోదైంది. జూలై–సెప్టెంబర్‌ త్రైమాసికంలో నమోదైన ఏడు త్రైమాసికాల కనిష్ట స్థాయి 5.6 శాతం (తాజా సవరణకు ముందు 5.4 శాతం) నుంచి, డిసెంబర్‌ క్వార్టర్‌లో 6.2 శాతానికి పుంజుకున్నప్పటికీ.. క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం (2023–24)క్యూ3లో నమోదైన 9.5 శాతం రేటుతో పోల్చితే గణనీయంగా తగ్గినట్టు స్పష్టమవుతోంది. అంతేకాదు, ఆర్‌బీఐ అంచనా 6.8 శాతం కంటే కూడా తక్కువగానే నమోదైంది. తయారీ, మైనింగ్‌ రంగాల పనితీరు బలహీనపడడం వృద్ధి రేటును తక్కువ స్థాయికి పరిమితం చేసింది. పట్టణ వినియోగం కూడా బలహీనంగానే కొనసాగింది. అదే సమయంలో వ్యవసాయ రంగం పటిష్ట పనితీరుకుతోడు ప్రభుత్వం మూలధన వ్యయాలను పెంచడం.. మెరుగైన వర్షాలకుతోడు పండుగల సీజన్‌లో గ్రామీణ వినియోగం పుంజుకోవడం ఆర్థిక వ్యవస్థకు మద్దతుగా నిలిచాయి. డిసెంబర్‌ త్రైమాసికం జీడీపీ గణాంకాలను జాతీయ గణాంక కార్యాలయం (ఎన్‌ఎస్‌వో) శుక్రవారం విడుదల చేసింది.

నాలుగేళ్ల కనిష్టం..

2024–25 ఆర్థిక సంవత్సరానికి జీడీపీ 6.5% వృద్ధిని (స్థిర కరెన్సీలో రూ.188 లక్షల కోట్లు) సాధిస్తుందని ఎన్‌ఎస్‌వో తన ద్వితీయ ముందస్తు అంచనాల్లో పేర్కొంది. ఈ ఏడాది జనవరిలో వేసిన తొలి ముందస్తు అంచనాల్లో ఇది 6.4 శాతంగా ఉండడం గమనార్హం. అయినప్పటికీ ఇది నాలుగేళ్ల కనిష్ట వృద్ధి కానుంది. క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం 9.2 శాతం కంటే కూడా తక్కువ. ఎన్‌ఎస్‌వో తాజా అంచనాల మేరకు జీడీపీ 6.5 శాతానికి పుంజుకోవాలంటే చివరి త్రైమాసికంలో ఆర్థిక వ్యవస్థ మరింత మెరుగైన పనితీరు చూపించాల్సి ఉంటుంది.

క్యూ4లో బలమైన పనితీరు

ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం చివరి త్రైమాసికంలోనూ ఆర్థిక వ్యవస్థ స్థిరమైన పనితీరు చూపించవచ్చు. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు మూలధన వ్యయాలు పుంజుకోవడంతోపాటు, ఎగుమతులు వృద్ధికి మద్దతుగా నిలుస్తాయి.

– అనంత నాగేశ్వరన్‌,
కేంద్ర ప్రభుత్వ ముఖ్య ఆర్థిక సలహాదారు

రంగాల వారీ పనితీరు..

- స్థూల విలువ జోడింపు (జీవీఏ/ఆర్థిక కార్యకలాపాల తీరు) డిసెంబర్‌ త్రైమాసికంలో 6.2 శాతంగా నమోదైంది. అంతకుముందు త్రైమాసికంలో ఇది 5.6 శాతంగా ఉంది.
- వ్యవసాయ రంగం ఆరు త్రైమాసికాల గరిష్ట స్థాయికి పుంజుకున్నది. డిసెంబర్‌ త్రైమాసికంలో ఐదు రెట్లు బలపడి 5.6 శాతం వృద్ధిని చూపించింది. అంతకుముందు త్రైమాసికంలో (జూలై–సెప్టెంబర్‌) ఇది 4.1 శాతంగా ఉంటే, క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం ఇదే క్వార్టర్‌కు 1.5 శాతమే కావడం గమనించొచ్చు.
- తయారీ రంగంలో వృద్ధి సెప్టెంబర్‌ క్వార్టర్‌లో ఉన్న 2.1 శాతం నుంచి డిసెంబర్‌ త్రైమాసికంలో 3.5 శాతానికి చేరింది. అయినప్పటికీ క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం క్యూ3లో 14 శాతం వృద్ధి రేటుతో పోల్చి చూస్తే చాలా తక్కువే.
- మైనింగ్‌లో వృద్ధి 1.4%కి పడిపోయింది. క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం క్యూ3లో ఇది 4.7%.
- సేవల రంగం వృద్ధి రేటు క్యూ3లో 7.4 శాతానికి మెరుగుపడింది. క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం క్యూ3లో ఇది 8.3 శాతం కావడం గమనార్హం.

'సాక్షి ప్లస్‌' ఈ–పేపర్‌లో ..
రోజుకు రూ.99,835 కోట్లు యూపీఐ సరికొత్త రికార్డులు | పీఎఫ్‌ వడ్డీ రేటు యథాతథం

వాళ్లంతా కుమ్మక్కయ్యారు..

- విచారణ జరిపిస్తే నిజాలు బైటికొస్తాయి
- రుణదాతలు, ఐఆర్‌పీపై బైజూస్‌ రవీంద్రన్‌ ఆరోపణలు

న్యూఢిల్లీ: దేశ, విదేశాల్లో రుణదాతలతో న్యాయవివాదం ఎదుర్కొంటున్న ఎడ్‌టెక్‌ సంస్థ బైజూస్‌ వ్యవస్థాపకుడు బైజూస్‌ రవీంద్రన్‌ సంచలన ఆరోపణలు చేశారు. అమెరికాకు చెందిన రుణదాత గ్లాస్‌ ట్రస్ట్‌, ఈవై ఇండియా, తాత్కాలిక పరిష్కార నిపుణుడు (ఐఆర్‌పీ) పంకజ్‌ శ్రీవాస్తవ కుమ్మక్కయారని వ్యాఖ్యానించారు. దీనికి సంబంధించి తనతో పాటు పలువురు ఉద్యోగులకు స్పష్టమైన ఆధారాలున్న డాక్యుమెంట్‌ అందిందని ఆయన చెప్పారు. దీనిపై అధికారులు తక్షణం దృష్టి పెట్టాలని, లోతుగా విచారణ చేస్తే వాస్తవాలు బైటికొస్తాయని రవీంద్రన్‌ పేర్కొన్నారు. ఇకపై తానే స్వయంగా వివరాలను తెలియజేస్తానని సోషల్‌ మీడియా ప్లాట్‌ఫాం లింక్డ్‌ఇన్‌లో పోస్ట్‌ చేశారు. సంస్థను పునర్నిర్మించేందుకు ప్రణాళికలను వివరించారు. కంపెనీ దివాలా చర్యల బారిన పడకుండా అన్ని ప్రయత్నాలు చేసినట్లు రవీంద్రన్‌ చెప్పారు. కాగా, అమెరికన్‌ అనుబంధ సంస్థ బైజూస్‌ ఆల్ఫా నుంచి 533 మిలియన్‌ డాలర్లను మళ్లించడానికి థింక్‌ అండ్‌ లెర్న్‌ (మాతృసంస్థ), దాని డైరెక్టర్‌ రిజు రవీంద్రన్‌, క్యామ్‌షాఫ్ట్‌ క్యాపిటల్‌ మోసపూరిత స్కీముకు తెరతీసినట్లు అమెరికన్‌ దివాలా కోర్టు తేల్చింది.

సాక్షి స్పోర్ట్స్‌

ఫైనల్లో యూకీ జోడీ

దుబాయ్‌: భారత టెన్నిస్‌ డబుల్స్‌ స్టార్‌ యూకీ బాంబ్రీ ఈ ఏడాది తొలి టైటిల్‌ సాధించేందుకు విజయం దూరంలో నిలిచాడు. దుబాయ్‌ చాంపియన్‌షిప్‌ ఏటీపీ–500 టోర్నీలో అలెక్సీ పాపిరిన్‌ (ఆస్ట్రేలియా)తో కలిసి యూకీ బాంబ్రీ పురుషుల డబుల్స్‌లో ఫైనల్లోకి దూసుకెళ్లాడు. శుక్రవారం జరిగిన సెమీఫైనల్లో యూకీ–పాపిరిన్‌ ద్వయం 6–2, 4–6, 10–7తో 'సూపర్‌ టైబ్రేక్‌'లో జేమీ ముర్రే (బ్రిటన్‌)–జాన్‌ పీర్స్‌ (ఆస్ట్రేలియా) జంటపై గెలిచింది. 82 నిమిషాలపాటు జరిగిన ఈ మ్యాచ్‌లో ఇండో–ఆసీస్‌ జోడీ రెండు ఏస్‌లు సంధించి, ఒక డబుల్‌ ఫాల్ట్‌ చేసింది. తమ సర్వీస్‌ను ఒకసారి కోల్పోయి, ప్రత్యర్థి సర్వీస్‌ను రెండుసార్లు బ్రేక్‌ చేసింది. ఈ గెలుపుతో 32 ఏళ్ల యూకీ తన కెరీర్‌లో తొలిసారి ఏటీపీ–500 స్థాయి టోర్నీలో ఫైనల్‌కు చేరాడు. అసోసియేషన్‌ ఆఫ్‌ ప్రొఫెషనల్స్‌ (ఏటీపీ) టూర్‌లో యూకీ మూడు డబుల్స్‌ టైటిల్స్‌ సాధించి, మరో మూడు టోర్నీలలో రన్నరప్‌గా నిలిచాడు.

సెమీఫైనల్లో ఆస్ట్రేలియా

అఫ్గానిస్తాన్‌తో మ్యాచ్‌ రద్దు

- వర్షంతో అర్ధాంతరంగా ముగిసిన పోరు

ట్రవిస్‌ హెడ్‌

సాదిఖుల్లా

లాహోర్‌: చాంపియన్స్‌ ట్రోఫీలో మరో మ్యాచ్‌ వర్షార్పణమైంది. అయితే గత రెండు మ్యాచ్‌లతో పోలిస్తే ఈసారి కొంత ఆట జరిగినా... చివరకు రద్దు చేయక తప్పలేదు. గ్రూప్‌ 'బి'లో భాగంగా ఆస్ట్రేలియా, అఫ్గానిస్తాన్‌ మధ్య శుక్రవారం జరిగిన మ్యాచ్‌ అర్ధాంతరంగా రద్దయింది. అఫ్గాన్‌ ఇన్నింగ్స్‌ పూర్తిగా సాగగా... ఆసీస్‌ ఇన్నింగ్స్‌లో 12.5 ఓవర్ల ఆట మాత్రమే సాధ్యమైంది. ఫలితంగా ఇరు జట్లకు చెరో పాయింట్‌ కేటాయించారు. మొత్తం 4 పాయింట్లతో ఆసీస్‌ సెమీఫైనల్‌కు అర్హత సాధించింది. ఈ గ్రూప్‌ నుంచి రెండో బెర్త్‌ ఇంకా అధికారికంగా ఖరారు కాలేదు. దక్షిణాఫ్రికా, అఫ్గానిస్తాన్‌లలో ఒక జట్టు ముందంజ వేస్తుంది.

గత మ్యాచ్‌లో ఇంగ్లండ్‌పై స్ఫూర్తిదాయక విజయం తర్వాత ఆత్మవిశ్వాసంతో ఆసీస్‌తో పోరులో బరిలోకి దిగిన అఫ్గానిస్తాన్‌ టాస్‌ గెలిచి ముందుగా బ్యాటింగ్‌ ఎంచుకుంది. ఆ జట్టు 50 ఓవర్లలో 273 పరుగులకు ఆలౌటైంది. సాదిఖుల్లా అటల్‌ (95 బంతుల్లో 85; 6 ఫోర్లు, 3 సిక్స్‌లు), అజ్మతుల్లా ఒమర్జాయ్‌ (63 బంతుల్లో 67; 1 ఫోర్‌, 5 సిక్స్‌లు) అర్ధ సెంచరీలు చేశారు. ఆసీస్‌ బౌలర్లలో డ్వార్‌షూయిస్‌ 3 వికెట్లు తీయగా... ఆడమ్‌ జంపా, స్పెన్సర్‌ జాన్సన్‌ చెరో 2 వికెట్లు పడగొట్టారు. అనంతరం ఛేదనలో 12.5 ఓవర్లు ముగిసేసరికి ఆసీస్‌ ఒక వికెట్‌ నష్టానికి 109 పరుగులు చేసి విజయం దిశగా వెళుతోంది. మాథ్యూ షార్ట్‌ (20) అవుట్‌ కాగా... ట్రవిస్‌ హెడ్‌ (40 బంతుల్లో 59 నాటౌట్‌; 9 ఫోర్లు, 1 సిక్స్‌), స్టీవ్‌ స్మిత్‌ (19 నాటౌట్‌) రెండో వికెట్‌కు అభేద్యంగా 65 పరుగులు జోడించారు. ఈ దశలో కురిసిన వాన ఆపై తెరిపినివ్వలేదు. నిబంధనల ప్రకారం వన్డే మ్యాచ్‌లో ఫలితం రావాలంటే ఛేజింగ్‌ చేస్తున్న జట్టు కనీసం 20 ఓవర్లు ఆడాల్సి ఉంటుంది.

దక్షిణాఫ్రికాకే అవకాశం!

నేడు జరిగే చివరి లీగ్‌ మ్యాచ్‌లో ఇంగ్లండ్‌తో దక్షిణాఫ్రికా తలపడుతుంది. ఈ మ్యాచ్‌లో గెలిస్తే 5 పాయింట్లతో గ్రూప్‌ టాపర్‌గా సఫారీ టీమ్‌ సెమీస్‌ చేరుతుంది. ఓడితే మాత్రం 3 పాయింట్లతో అఫ్గానిస్తాన్‌తో సమంగా నిలుస్తుంది. అప్పుడు రన్‌రేట్‌ పరిగణనలోకి వస్తుంది. ప్రస్తుతం దక్షిణాఫ్రికా (2.140)తో పోలిస్తే అఫ్గాన్‌ రన్‌రేట్‌ చాలా పేలవంగా (–0.990) ఉంది. చెత్త ఆటతో ఇప్పటికే నిష్క్రమించిన ఇంగ్లండ్‌ జట్టు దక్షిణాఫ్రికాను ఓడించడం అంత సులువు కాకపోగా... అఫ్గాన్‌ ముందుకెళ్లాలంటే ఇంగ్లండ్‌ ముందుగా బ్యాటింగ్‌ చేసి 300 పరుగులు చేస్తే దక్షిణాఫ్రికా కనీసం 207 పరుగుల తేడాతో ఓడాలి. ప్రస్తుత స్థితిలో ఇది దాదాపు అసాధ్యం కావచ్చు కాబట్టి సఫారీలు సెమీస్‌ చేరినట్లే!

చాంపియన్స్‌ ట్రోఫీలో నేడు

దక్షిణాఫ్రికా X ఇంగ్లండ్‌

వేదిక: కరాచీ, మధ్యాహ్నం గం. 2:30 నుంచి

స్టార్‌ స్పోర్ట్స్‌, జియోహాట్‌స్టార్‌లో ప్రత్యక్ష ప్రసారం

మెగ్‌ లానింగ్‌

ఢిల్లీ 'టాప్‌' షో

- ముంబై ఇండియన్స్‌పై ఘనవిజయం
- మెగ్‌ లానింగ్‌, షఫాలీ మెరుపులు
- రాణించిన జెస్‌ జొనాసెన్‌, మిన్ను మణి

బెంగళూరు: మహిళల ప్రీమియర్‌ లీగ్‌ (డబ్ల్యూపీఎల్‌) టి20 టోర్నమెంట్‌లో ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్‌ జట్టు ఆల్‌రౌండ్‌ ప్రదర్శనతో అదరగొట్టింది. బౌలర్ల సమష్టి కృషికి ఓపెనర్లు మెగ్‌ లానింగ్‌, షఫాలీ వర్మ మెరుపులు తోడవడంతో శుక్రవారం జరిగిన పోరులో ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్‌ జట్టు 9 వికెట్ల తేడాతో ముంబై ఇండియన్స్‌ను ఓడించింది. మొదట బ్యాటింగ్‌కు దిగిన హర్మన్‌ప్రీత్‌ కౌర్‌ సారథ్యంలోని ముంబై జట్టు నిర్ణీత 20 ఓవర్లలో 9 వికెట్ల నష్టానికి 123 పరుగులు చేసింది. హర్మన్‌ప్రీత్‌ (16 బంతుల్లో 22; 2 ఫోర్లు, 1 సిక్స్‌), హేలీ మాథ్యూస్‌ (22; 4 ఫోర్లు), సివర్‌ బ్రంట్‌ (18), అమేలియా కెర్‌ (17), అమన్‌జ్యోత్‌ కౌర్‌ (17) తలా కొన్ని పరుగులు చేశారు. ఢిల్లీ బౌలర్లలో జెస్‌ జొనాసెన్‌, మిన్ను మణి చెరో 3 వికెట్లు పడగొట్టారు. అనంతరం లక్ష్యఛేదనలో ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్‌ 14.3 ఓవర్లలో ఒక వికెట్‌ నష్టానికి 124 పరుగులు చేసి గెలిచింది. కెప్టెన్‌ మెగ్‌ లానింగ్‌ (49 బంతుల్లో 60 నాటౌట్‌; 9 ఫోర్లు), ఓపెనర్‌ షఫాలీ వర్మ (28 బంతుల్లో 43; 4 ఫోర్లు, 3 సిక్స్‌లు) చెలరేగారు. వీరిద్దరూ తొలి వికెట్‌కు 85 పరుగులు జోడించారు. షఫాలీ అవుటయ్యాక జెమీమా రోడ్రిగ్స్‌ (15 నాటౌట్‌; 2 ఫోర్లు)తో కలిసి మెగ్‌ లానింగ్‌ లాంఛనాన్ని పూర్తి చేసింది. ముంబై బౌలర్లలో అమన్‌జ్యోత్‌ కౌర్‌ ఏకైక వికెట్‌ పడగొట్టింది. జెస్‌ జొనాసెన్‌కు 'ప్లేయర్‌ ఆఫ్‌ ద మ్యాచ్‌' అవార్డు దక్కింది. లీగ్‌లో 6 మ్యాచ్‌లాడిన ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్‌ 4 విజయాలు, 2 పరాజయాలతో 8 పాయింట్లు ఖాతాలో వేసుకొని అగ్రస్థానానికి దూసుకెళ్లింది. 5 మ్యాచ్‌ల్లో 3 విజయాలు, 2 పరాజయాలతో 6 పాయింట్లు సాధించిన ముంబై ఇండియన్స్‌ పట్టిక రెండో స్థానంలో ఉంది. **నేడు జరిగే మ్యాచ్‌లో ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్‌తో రాయల్‌ చాలెంజర్స్‌ బెంగళూరు (ఆర్‌సీబీ) తలపడుతుంది.**

జెస్‌ జొనాసెన్‌

స్కోరు వివరాలు

ముంబై ఇండియన్స్‌ ఇన్నింగ్స్‌: యస్తిక భాటియా (సి) సారా (బి) శిఖ 11; హేలీ మాథ్యూస్‌ (సి) షఫాలీ వర్మ (బి) అనాబెల్‌ 22; సివర్‌ బ్రంట్‌ (సి అండ్‌ బి) జెస్‌ జొనాసెన్‌ 18; హర్మన్‌ప్రీత్‌ (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) జెస్‌ జొనాసెన్‌ 22; అమేలియా కెర్‌ (సి) అనాబెల్‌ (బి) మిన్ను 17; సజన (సి) లానింగ్‌ (బి) మిన్ను 5; అమన్‌జ్యోత్‌ (నాటౌట్‌) 17; కమలిని (బి) జెస్‌ జొనాసెన్‌ 1; సంస్కృతి గుప్తా (సి) జెమీమా (బి) మిన్ను 3; కలిత (రనౌట్‌) 0; ఎక్స్‌ట్రాలు 7; **మొత్తం (20 ఓవర్లలో 9 వికెట్లకు) 123. వికెట్ల పతనం:** 1–35, 2–35, 3–73, 4–83, 5–100, 6–101, 7–104, 8–115, 9–123. **బౌలింగ్‌:** మరిజానె కాప్‌ 3–0–16–0; శిఖ పాండే 4–1–16–1; జెస్‌ జొనాసెన్‌ 4–0–25–3; అనాబెల్‌ సదర్లాండ్‌ 4–0–21–1; టిటాస్‌ సాధు 2–0–24–0; మిన్ను మణి 3–0–17–3.

ఢిల్లీ క్యాపిటల్స్‌ ఇన్నింగ్స్‌: మెగ్‌ లానింగ్‌ (నాటౌట్‌) 60; షఫాలీ వర్మ (సి) అమేలియా కెర్‌ (బి) అమన్‌జ్యోత్‌ 43; జెమీమా రోడ్రిగ్స్‌ (నాటౌట్‌) 15; ఎక్స్‌ట్రాలు 6; **మొత్తం (14.3 ఓవర్లలో 1 వికెట్‌ నష్టానికి) 124. వికెట్ల పతనం:** 1–85; **బౌలింగ్‌:** షబ్నిమ్‌ ఇస్మాయిల్‌ 4–0–26–0; సివర్‌ బ్రంట్‌ 2–0–27–0; హేలీ మాథ్యూస్‌ 2–0–16–0; అమేలియా కెర్‌ 2–0–20–0; అమన్‌జ్యోత్‌ కౌర్‌ 2–0–12–1; సంస్కృతి గుప్తా 1.3–0–14–0; కలిత 1–0–9–0.

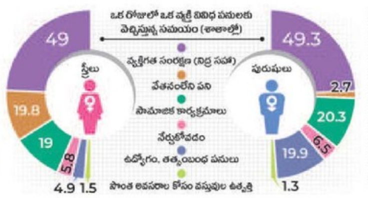
ఇంగ్లండ్‌ కెప్టెన్సీకి బట్లర్‌ గుడ్‌బై

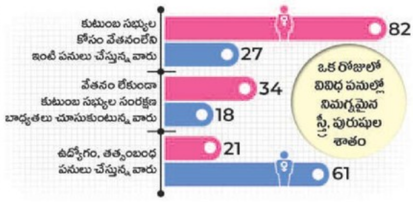

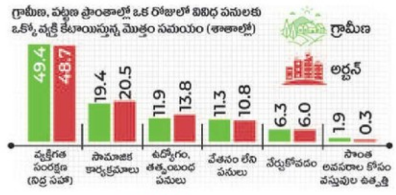
కరాచీ: ఇంగ్లండ్‌ క్రికెట్‌ జట్టు పరిమిత ఓవర్ల ఫార్మాట్‌ కెప్టెన్సీ బాధ్యతల నుంచి తప్పుకుంటున్నట్లు జోస్‌ బట్లర్‌ ప్రకటించాడు. చాంపియన్స్‌ ట్రోఫీలో అఫ్గానిస్తాన్‌ చేతిలో ఓడిన ఇంగ్లండ్‌ జట్టు నాకౌట్‌ రేసుకు దూరమైన నేపథ్యంలో బట్లర్‌ ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. శనివారం దక్షిణాఫ్రికాతో మ్యాచ్‌ అనంతరం నాయకత్వ బాధ్యతల నుంచి తప్పుకోనున్నట్లు బట్లర్‌ వెల్లడించాడు. అయితే ఆటగాడిగా జట్టులో కొనసాగుతానని వెల్లడించాడు. 'కెప్టెన్సీ నుంచి తప్పుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నా. ఈ నిర్ణయం నాకు, జట్టుకు మేలు చేస్తుందనుకుంటున్నా. సారథ్య బాధ్యతలను ఇతరులకు అప్పగించేందుకు ఇదే సరైన సమయమని భావిస్తున్నా' అని బట్లర్‌ వెల్లడించాడు. 2023లో భారత్‌ వేదికగా జరిగిన వన్డే ప్రపంచకప్‌లో బట్లర్‌ సారథ్యంలో ఇంగ్లండ్‌ లీగ్‌ దశలోనే వెనుదిరిగింది. బట్లర్‌ సారథ్యంలో 44 వన్డేలు ఆడిన ఇంగ్లండ్‌ 18 విజయాలు, 25 పరాజయాలు నమోదు చేసుకుంది. ఒక మ్యాచ్‌లో ఫలితం తేలలేదు. 51 టి20ల్లో 26 విజయాలు, 22 పరాజయాలు చవిచూసింది.

మరిన్ని క్రీడా వార్తలు సాక్షి ప్లస్‌ స్పోర్ట్స్‌ ఈ–పేపర్‌లో

ఏ పనికి ఎంత టైం?

రోజువారీ పనులకు భారతీయులు వెచ్చిస్తున్న సమయంపై సర్వే చేపట్టిన కేంద్రం

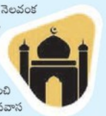
స్త్రీ, పురుష.. గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల మధ్య సమయపాలన గణాంకాల విడుదల

భారతీయులు రోజువారీగా సమయాన్ని ఎలా వెచ్చిస్తున్నారు? ఏ పనికి ఎంత టైం కేటాయిస్తున్నారు? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానంగా కేంద్ర గణాంక మంత్రిత్వ శాఖ 2024, జనవరి నుంచి డిసెంబర్ వరకు విస్తృత సర్వే చేపట్టింది. దీనిప్రకారం సగటు వ్యక్తి రోజులో దాదాపు సగం సమయం నిద్ర, ఆహారం, వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత సహా స్వీయ సంరక్షణ కోసం కేటాయిస్తున్నాడు. ఈ విషయంలో స్త్రీ, పురుషుల మధ్య పెద్దగా తేడా లేనప్పటికీ ఇతర పనులకు కేటాయిస్తున్న సమయం విషయంలో మాత్రం తేడాలు ఉంటున్నాయి. మహిళలు వారి సమయంలో ఎక్కువగా వేతనం లేని పనులకు (19.8 శాతం) కేటాయిస్తుంటే పురుషులు మాత్రం 20.3 శాతం సమయాన్ని స్నేహితులను కలిసేందుకు, ఖాళీగా గడిపేందుకు కేటాయిస్తున్నట్లు సర్వేలో వెల్లడైంది.

- సాక్షి, సెంట్రల్ డెస్క్

వ్యక్తిగత సంరక్షణ: నిద్ర, ఆహారం, వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత మొదలైనవి.
వేతనం లేని పనులు: కుటుంబ సభ్యుల కోసం ఇంటి పనులు, సంరక్షణ బాధ్యతలు ఇతర వాలంటీర్ పనులు.
స్నేహితులతో గడపడం/విరామం: సామాజిక భాగస్వామ్యం, మతాచారం, మాస్ మీడియా, క్రీడలు మొదలైనవి ఉన్నాయి.
వస్తువుల ఉత్పత్తి: వ్యవసాయం, చేపల వేట, భవన నిర్మాణం, సొంత అవసరాల కోసం వస్తువుల రవాణా తదితరాలు.

నెలవంక కనిపిస్తే .. రేపటి నుంచి రంజాన్

సాక్షి, హైదరాబాద్: నెలవంక నేడు కనిపిస్తే ఆది వారం నుంచి రంజాన్ నెల ప్రారంభం కానుంది. దీంతో ఆ రోజు నుంచి ముస్లింలు ఉపవాస దీక్షలు ప్రారంభించనున్నారు. రంజాన్ నెలలో ముస్లిం సోదరులు ఉపవాసాలతో పాటు రాత్రి ఇషా నమాజ్ అనంతరం తరావీ నమాజ్‌లు చేస్తారు. తరావీ నమాజ్‌లో హాఫేజ్ (ఖురాన్ కంఠస్థం చేసిన వారు) ఖురాన్ వినిపిస్తారు. ఇందుకు నగరంలోని అన్ని మసీదుల్లో తరావీ నమాజ్ కోసం హాఫేజ్‌ల నియామకాలు మసీదు కమిటీలు పూర్తి చేసినట్లు జహారా నగర్ మసీదు కమిటీ అధ్యక్షుడు మహ్మద్ బాకర్ తెలిపారు. పలు మసీదుల్లో ఖురాన్ రెండు నుంచి మూడు సార్లు వినిపిస్తారు. దీనికి రెండు, మూడు హాఫేజ్‌లను నియమిస్తున్నారు.

అద్భుతమైన ఆలోచన

- ‘చెట్టూ.. నీ చరిత్ర చెప్పు’ సాక్షి కథనంపై కేటీఆర్ ఎక్స్‌లో పోస్ట్
- ముఖరా (కె) మాజీ సర్పంచ్ గాడ్గే మీనాక్షికి అభినందనలు

సాక్షి, ఆదిలాబాద్: ‘మొక్కలు నాటడమే కాకుండా.. వాటిని కాపాడుకోవడం కోసం చెట్లకు కూడా ఆధార్ కార్డును రూపొందించడం ఒక అద్భుతమైన ఆలోచన.. ఇంత గొప్ప ఆలోచనకు ఆద్యురాలైన ముఖరా (కె) గ్రామ మాజీ సర్పంచ్ మీనాక్షి గారికి నా ప్రత్యేక అభినందనలు’ అని ‘ఎక్స్’ వేదికగా బీఆర్‌ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్ శుక్రవారం పోస్టు చేశారు. చెట్టూ.. నీ చరిత్ర చెప్పూ.. శీర్షికన గురువారం ‘సాక్షి’ మెయిన్‌లో కథనం ప్రచురితమైంది. దాంట్లో చెట్టు జీవిత చరిత్ర తెలిపేలా క్యూఆర్ కోడ్ ఏర్పాటు చేయడం.. ప్రతీ చెట్టుకు ఓ ఆధార్, జియోట్యాగింగ్‌తో పర్యవేక్షణ, దేశంలో తొలి డిజిటల్ ట్రీ ఆధార్ గ్రామంగా ముఖరా (కె)కు ఖ్యాతి లభించిందని పేర్కొన్నారు. ఈ విషయంలో గ్రామ మాజీ సర్పంచ్ గాడ్గే మీనాక్షి చొరవను ‘సాక్షి’ వెలుగులోకి తీసుకొచ్చింది. దీనిపై స్పందించిన కేటీఆర్ మాజీ సర్పంచ్‌ను అభినందించారు.

టెక్నాలజీలో ముందడుగే ముఖ్యం

క్లిష్టమైన సాంకేతిక సవాళ్లకు పరిష్కారాలు ఉంటేనే దేశం సురక్షితం.. ‘విజ్ఞాన్ వైభవ్-2025’ ప్రదర్శనలో రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్

- యువత శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని అలవర్చుకోవాలని సూచన
- 2047 నాటికి వికసిత భారత్‌గా మారడమే లక్ష్యమని వెల్లడి
- దేశ రక్షణ బాధ్యత యువతపైనే ఉంది: సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి
- హైదరాబాద్-బెంగళూరు డిఫెన్స్ ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ ప్రకటించాలని రక్షణ మంత్రికి విజ్ఞప్తి
- గచ్చిబౌలి స్టేడియంలో ఆకట్టుకుంటున్న రక్షణ ఉత్పత్తుల స్టాల్స్

‘విజ్ఞాన్ వైభవ్-2025’ కార్యక్రమంలో సభికులకు అభివాదం చేస్తున్న రక్షణమంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్, సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్: ‘‘యుద్ధం హార్డ్‌వేర్ నుంచి సాఫ్ట్‌వేర్ ఆధారితంగా మారుతోంది. కృత్రిమ మేధ, క్వాంటమ్ కంప్యూటింగ్, మెషీన్ లెర్నింగ్, క్లీన్-టెక్ వంటి సాంకేతిక పరిజ్ఞానాల్లో మనం ముందంజ వేయాలి. క్లిష్టమైన సాంకేతిక సవాళ్లకు పరిష్కారాలు ఉంటే భారతదేశం ప్రతికూల పరిస్థితులలో బలంగా, సురక్షితంగా ఉంటుంది. యువత శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని, విమర్శనాత్మక ఆలోచనను అవలంబించాలి’’ అని రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్ పిలుపునిచ్చారు. జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవం సందర్భంగా డీఆర్‌డీఓ, ఏరోనాటికల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా, కలాం ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ యూత్ ఎక్సలెన్స్ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో హైదరాబాద్‌లోని గచ్చిబౌలి స్టేడియంలో ‘విజ్ఞాన్ వైభవ్-2025’ ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశారు. రెండు రోజులపాటు జరిగే ఈ ప్రదర్శనను శుక్రవారం సీఎం రేవంత్‌తో కలిసి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్ ప్రారంభించారు. అంతకుముందు గచ్చిబౌలి స్టేడియంలో ఏర్పాటు చేసిన సీవీ రామన్, అబ్దుల్ కలాం విగ్రహాలకు వారు పూలమాలలు వేశారు. స్టేడియంలో ఓపెన్‌టాప్ జీపులో తిరుగుతూ విజ్ఞాన్ వైభవ్‌కు హాజరైన విద్యార్థులకు అభివాదం చేశారు. అనంతరం రాజ్‌నాథ్ ప్రసంగించారు. 2047 నాటికి వికసిత్ భారత్ లక్ష్యాన్ని సాధించేలా భారత యువత సామర్థ్యాన్ని ఉపయోగించుకునేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోందని చెప్పారు.

దేశ రక్షణలో తెలంగాణ కీలకపాత్ర : రేవంత్‌రెడ్డి

దేశ రక్షణ రంగానికి హైదరాబాద్, బెంగళూరు ముఖ్య కేంద్రాలుగా ఉన్నాయని ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి పేర్కొన్నారు. ‘‘గతంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంతో చర్చించిన మేరకు హైదరాబాద్-బెంగళూరు డిఫెన్స్ ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్‌ను ప్రకటించాలి. తద్వారా భారీగా పెట్టుబడులు వస్తాయి. రాకెట్ తయారీతోపాటు స్కైరూట్ వంటి స్టార్టప్‌లు అభివృద్ధి చెందుతాయి. ఇందుకోసం మీ సహకారం, మద్దతు అవసరం. రక్షణ రంగంలో భారతదేశాన్ని నంబర్ వన్ స్థాయికి తీసుకెళ్లేందుకు మేం ప్రయత్నిస్తాం’’ అని రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్‌కు సీఎం విజ్ఞప్తి చేశారు. ఈ దేశ రక్షణ బాధ్యత యువతీ యువకులపై ఉందని చెప్పారు. దేశ రక్షణలో తెలంగాణ రాష్ట్రం, హైదరాబాద్ నగరం కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయని.. బీడీఎల్, డీఆర్‌డీఓ, మిధాని, హెచ్‌ఏఎల్ వంటివి దేశ రక్షణ కోసం రాకెట్లు, మిస్సైల్స్ తయారు చేస్తున్నాయని రేవంత్ పేర్కొన్నారు. లక్షల మంది విద్యార్థులకు దేశభక్తిని, దేశాన్ని రక్షించుకోవాలన్న స్ఫూర్తిని కల్పించడానికి ఈ ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేసుకున్నామని చెప్పారు. తెలంగాణ నుంచి ఏటా లక్ష మందికిపైగా ఇంజనీరింగ్ గ్రాడ్యుయేట్లు, ముఖ్యంగా కంప్యూటర్ సైన్స్ చదివి, అమెరికాకు వెళుతున్నవారు ఉన్నారని గుర్తు చేశారు. వారికి ఈ వైజ్ఞానిక ప్రదర్శన ద్వారా దేశభక్తి, దేశ రక్షణ ప్రాధాన్యతపై అవగాహన వస్తుందన్నారు.

ఆకట్టుకుంటున్న ‘రక్షణ’ స్టాల్స్..: విజ్ఞాన్ వైభవ్‌లో భాగంగా ఏర్పాటు చేసిన రక్షణ ఉత్పత్తుల స్టాల్స్ విద్యార్థులను ఆకట్టుకుంటున్నాయి. వాటిని సందర్శించేందుకు విద్యార్థులు పెద్ద సంఖ్యలో వస్తున్నారు. కార్యక్రమంలో ఎంపీ కొండా విశ్వేశ్వర్‌రెడ్డి, ఎమ్మెల్యే అరికెపూడి గాంధీ, రక్షణ శాఖ కార్యదర్శి, డీఆర్‌డీఓ చైర్మన్ డాక్టర్ సమీర్ వి కామత్, ఏరోనాటికల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా అధ్యక్షుడు డాక్టర్ జి.సతీశ్‌రెడ్డి, తెలంగాణ స్పోర్ట్స్ అథారిటీ చైర్మన్ శివసేనారెడ్డి, 20 వేల మందికిపైగా విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

కలాం మిస్సైల్ కాంప్లెక్స్‌ను సందర్శించిన రాజ్‌నాథ్

‘విజ్ఞాన్ వైభవ్’ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న అనంతరం డీఆర్‌డీఓకు చెందిన డాక్టర్ ఏపీజే అబ్దుల్ కలాం మిస్సైల్ కాంప్లెక్స్‌ను రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్ సింగ్ సందర్శించారు. కలాం విగ్రహం వద్ద నివాళులు అర్పించారు. రీసెర్చ్ సెంటర్ ఇమారత్ (ఆర్‌సీఐ) క్షిపణి సాంకేతికతల అభివృద్ధి, ఇతర అంశాలను శాస్త్రవేత్తలు రక్షణ మంత్రికి వివరించారు. ఈ సందర్భంగా పలువురు శాస్త్రవేత్తలను రాజ్‌నాథ్ సన్మానించారు. దేశ రక్షణ రంగానికి వారు చేసిన సేవలను ప్రశంసించారు.

చిన్నారులపై ఆన్‌లైన్‌లో లైంగిక వేధింపులు

- 2 నెలల్లో 71 ఎఫ్ఐఆర్‌లు.. ఇప్పటివరకు 47 మంది అరెస్టు
- టీజీసీఎస్‌బీ డైరెక్టర్ శిఖాగోయల్

సాక్షి, హైదరాబాద్: చిన్నారులపై ఆన్‌లైన్‌లో లైంగిక వేధింపులకు పాల్పడుతున్న వారిపై తెలంగాణ సైబర్ సెక్యూరిటీ బ్యూరో (టీజీసీఎస్‌బీ)కు చెందిన చైల్డ్ ప్రొటెక్షన్ యూనిట్ సీఎస్ఈఏఎం (చైల్డ్ సెక్సువల్ ఎక్స్‌ప్లోయిటేటివ్ అండ్ అబ్యూజ్ మెటీరియల్) ఫోకస్ పెట్టింది. 2 నెలల్లో ఇలాంటి వేధింపులకు సంబంధించి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 71 ఎఫ్ఐఆర్‌లు నమోదు చేసింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఇప్పటివరకు మొత్తం 47 మందిని అరెస్టు చేసినట్టు టీజీసీఎస్‌బీ డైరెక్టర్ శిఖాగోయల్ శుక్రవారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఈ తరహా 2024లోనూ టీజీసీఎస్‌బీ అధికారులు డార్క్ వెబ్, ఇతర వెబ్‌సైట్లలో వెబ్ పెట్రోలింగ్ ద్వారా 7,247 అనుమానితుల జాడ గుర్తించినట్టు పేర్కొన్నారు. పిల్లలపై వేధింపులు లేదా చట్టవిరుద్ధ కార్యకలాపాలను ప్రోత్సహించే ఏదైనా కంటెంట్, ఖాతాలను గుర్తిస్తే వెంటనే సమీపంలోని పోలీస్ స్టేషన్‌లో లేదా www.cybercrime.gov.inలో ఫిర్యాదు చేయాలని సూచించారు. 1930కు కూడా ఫిర్యాదు చేయొచ్చని పేర్కొన్నారు. ఆన్‌లైన్ యాప్‌లలో ప్రైవసీ సెట్టింగ్‌లను పెట్టాలన్నారు. ఈ విషయంలో టీజీసీఎస్‌బీ విడుదల చేసిన ‘తల్లిదండ్రుల మార్గదర్శకాల హ్యాండ్‌బుక్’ను https://tgcsb.tspolice.gov.in/downloads/ నుంచి డౌన్‌లోడ్ చేసుకోవచ్చని సూచించారు.

రక్షణ రంగంలో భవిష్యత్ లీడర్ భారత్

యువతలో పరిశోధనలపై ఆసక్తి పెరుగుతోంది
‘సాక్షి’తో డీఆర్‌డీఓ మాజీ చైర్మన్ డాక్టర్ జి.సతీశ్‌రెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్: రక్షణ రంగ ఉత్పత్తుల తయారీలో భారత్ మరో పదేళ్లలో ప్రపంచంలోనే నంబర్‌వన్‌గా నిలుస్తుందని, ఈ రంగంలో భవిష్యత్తు లీడర్‌గా ఎదుగుతుందని డీఆర్‌డీఓ మాజీ చైర్మన్, ఏరోనాటికల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా అధ్యక్షుడు డాక్టర్ జి.సతీశ్‌రెడ్డి ధీమా వ్యక్తం చేశారు. జాతీయ సైన్స్ దినోత్సవం నేపథ్యంలో శుక్రవారం గచ్చిబౌలి స్టేడియంలో ‘విజ్ఞాన్ వైభవ్ 2025’కార్యక్రమం ప్రారంభమైన సందర్భంగా డాక్టర్ సతీశ్‌రెడ్డి ‘సాక్షి’తో వివిధ అంశాలపై మాట్లాడారు.. ముఖ్యాంశాలు ఆయన మాటల్లోనే..

‘రక్షణ రంగ ఉత్పత్తుల తయారీలో మన దేశం ఇప్పటికే ఎంతో వృద్ధి సాధించింది. మరో పదేళ్లలో భారత్ రక్షణ రంగ ఉత్పత్తుల తయారీలో ప్రపంచంలోనే మేటిగా మారుతుంది. భవిష్యత్ లీడర్ భారతే అని ధీమాగా చెప్పగలను. రక్షణ రంగ ఉత్పత్తుల తయారీలో మనం స్వయం సమృద్ధి సాధించడంతోపాటు ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేసే స్థాయికి రావాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం. ఇప్పటికే ఆ దిశగా మనం వేగంగా వెళుతున్నాం. ప్రస్తుతం భారత్ 70 శాతం వరకు అనుకున్న లక్ష్యాలను చేరుకోగలిగింది. అతి త్వరలోనే మనం ఉన్నత శిఖరాలకు చేరుకుంటాం. గతంలో ఎక్కువ మంది యువత ఐటీ రంగానికే ప్రాధాన్యం ఇచ్చేవారు. కానీ ఇప్పుడు అదే స్థాయిలో ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థుల్లో శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిశోధన రంగాల పట్ల ఆసక్తి పెరుగుతోంది. విజ్ఞాన్ వైభవ్ వంటి కార్యక్రమాలు యువతలో మరింత ప్రేరణ కలిగిస్తాయి. అవి భవిష్యత్తులో వారు సైన్స్ పట్ల మరింత ఆకర్షితులు అయ్యేలా చేస్తాయి. శాస్త్ర సాంకేతిక రంగంలో భారతీయ యువతను ప్రపంచ నాయకత్వం వహించేలా శక్తివంతులను చేయాలన్నదే మా లక్ష్యం. హైదరాబాద్‌లో ఇప్పటికే అనేక రక్షణ రంగ పరిశోధన కేంద్రాలు, ఉత్పత్తి సంస్థలు ఉన్నాయి. సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ రంగం ఎప్పటికీ విస్తరిస్తూనే ఉంటుంది. హైదరాబాద్‌లో భవిష్యత్తులోనూ మరిన్ని రక్షణ రంగ సంస్థలు వచ్చే అవకాశం ఉంది’.

వరంగల్ ఎయిర్‌పోర్టుకు లైన్ క్లియర్

‘శంషాబాద్ ఎయిర్‌పోర్టుకు 150 కి.మీ. పరిధి క్లాజ్’ నుంచి మినహాయింపు

- ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన పౌరవిమానయాన శాఖ
- 900–1,000 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో రూ.800 కోట్లతో విమానాశ్రయం
- ఎయిర్‌బస్ స్థాయి విమానాలు ల్యాండ్ అయ్యేలా నిర్మాణం

సాక్షి, హైదరాబాద్: వరంగల్‌లోని మామునూరులో ప్రతిపాదించిన విమానాశ్రయ నిర్మాణంలో కీలక సానుకూల ప్రక్రియ చోటు చేసుకుంది. శంషాబాద్‌లోని రాజీవ్‌గాంధీ జీఎంఆర్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయానికి 150 కి.మీ. పరిధిలో మరో విమానాశ్రయం ఉండకూడదన్న నిబంధన నుంచి మినహాయింపు ఇస్తున్నట్టు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ మేరకు శుక్రవారం అధికారికంగా ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. దీంతో టెండర్ల ప్రక్రియ ప్రారంభించేందుకు మార్గం సుగమమైంది. ఈ చర్యతో మరో రెండు–రెండున్నరేళ్లలో వరంగల్‌లో విమానాశ్రయం అందుబాటులోకి వస్తుందని చెపుతున్నారు. శంషాబాద్‌లోని అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం నిర్మించిన సమయంలో, దానికి 150 కి.మీ. పరిధిలో మరో విమానాశ్రయం నిర్మించకూడదని జీఎమ్మార్ సంస్థ షరతు విధించింది. అయితే వేగంగా విస్తరిస్తున్న వరంగల్ నగరాన్ని మరింత అభివృద్ధి చేసే క్రమంలో పారిశ్రామిక వాడలను ఏర్పాటు చేయాల్సి వచ్చింది. అవి పురోగమించాలంటే భారీ ఎత్తున ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు అవసరం. ఇందుకు స్థానికంగా విమానాశ్రయం ఉండాలని చాలా సంస్థలు కోరుతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో వరంగల్ శివారులోని మామునూరులో నిజాం కాలంలో కొనసాగిన ఎయిర్‌స్ట్రిప్ స్థలంలో కొత్తగా విమానాశ్రయం నిర్మించాలని గతంలోనే ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కానీ, అది శంషాబాద్ విమానాశ్రయానికి 150 కి.మీ. లోపే ఉంది. దీంతో ఒప్పందంలోని ఈ అంశం అడ్డంకిగా మారింది. ఈ నేపథ్యంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పలు దఫాలుగా సంప్రదింపులు జరిపాక దానిని సడలించేందుకు జీఎంఆర్ సంస్థ అంగీకరించింది. దీంతో పౌర విమానయాన శాఖ శుక్రవారం ఆ క్లాజ్ నుంచి వరంగల్ విమానాశ్రయ నిర్మాణానికి మినహాయింపు ఇస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

త్వరలో భూమి బదలాయింపు..

వరంగల్‌లో ఎయిర్‌బస్ స్థాయి విమానాలు ల్యాండ్ అయ్యేలా 2,800 మీటర్ల పొడవైన రన్‌వేతో దాదాపు 900–1,000 ఎకరాల్లో భారీ విమానాశ్రయాన్ని నిర్మించనున్నారు. ఇందుకు రూ.800 కోట్లు ఖర్చవుతుందని ప్రాథమికంగా అంచనా వేశారు. ప్రస్తుతం పాత ఎయిర్‌స్ట్రిప్‌నకు సంబంధించి 696 ఎకరాల భూమి ఎయిర్‌పోర్ట్స్ అథారిటీ అధీనంలో ఉంది. మిగతా భూమిని సేకరించాల్సి ఉంది. ఇందుకోసం సమీపంలోనే ఉన్న రెండు చిన్న గ్రామాలను గుర్తించారు. ఇటీవలే భూసేకరణకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ.205 కోట్లను మంజూరు చేసింది. త్వరలో భూమిని సేకరించి జిల్లా కలెక్టర్ ద్వారా ఎయిర్‌పోర్ట్స్ అథారిటీకి బదలాయించనున్నారు. ఆ వెంటనే డీపీఆర్‌ను సిద్ధం చేసి టెండర్లు పిలుస్తారని తెలుస్తోంది.

వేగంగా పరిష్కరించాం: మంత్రి కోమటిరెడ్డి

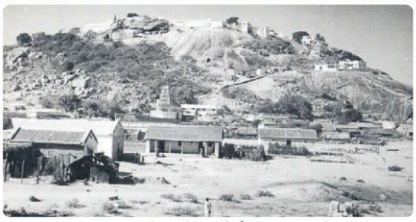

వరంగల్ విమానాశ్రయ అంశం కొన్నేళ్లుగా పెండింగులో ఉంటే, తమ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత వేగంగా కొలిక్కి తెచ్చామని రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి కోమటిరెడ్డి వెంకట్‌రెడ్డి ఒక ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు. ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి, తాను కేంద్ర మంత్రి, ఉన్నతాధికారులతో పలు దఫాలు సమావేశమై వేగంగా పరిష్కారమయ్యేలా చూశామని తెలిపారు. తమ ప్రయత్నాల ఫలితంగానే శంషాబాద్ ఎయిర్‌పోర్టుకు 150 కి.మీ. పరిధిలో మరో విమానాశ్రయం ఉండకూడదన్న నిబంధన నుంచి సడలింపు లభించిందని వివరించారు.

Published and Printed by Dhananjaya Reddy Rakkasi on behalf of Jagati Publications Limited, Printed at Jagati Publications Limited, Sakshi Press, Plot no. D-75 & E-52, Industrial Estate (APIE), Balanagar, Medchal Dist. and Published at 6-3-249/1, Sakshi Towers, Road No. 1, Banjara Hills, Hyderabad - 500 034, EDITOR: Dhananjaya Reddy Rakkasi, (Responsible for selection of News under the PRB Act) Phone No. +91-40-23256000 (30). RNI Reg No. TELTEL/2008/23482. Reproduction in whole or in part without written permission of the publisher is prohibited.

సాక్షి ప్లస్
శనివారం । 1-3-2025

1990 ప్రాంతంలో యాదగిరిగుట్ట శ్రీలక్ష్మీనరసింహస్వామి క్షేత్రం

2014కు ముందు..

ప్రస్తుతం కృష్ణశిల, బంగారు విమాన గోపురంతో యాదగిరి క్షేత్రం

కీకారణ్యం నుంచి.. దివ్యక్షేత్రంగా..

యాదగిరిగుట్ట: తెలంగాణ తిరుపతిగా పేరుగాంచిన యాదగిరి శ్రీలక్ష్మీనరసింహస్వామి క్షేత్రం దినదినాభివృద్ధి చెందుతోంది. 1895కు ముందు యాదగిరికొండపైకి వెళ్లేందుకు సరైన రోడ్డుమార్గం కూడా ఉండేది కాదు. ఈ ప్రాంతమంతా దట్టమైన అడవి విస్తరించి ఉండేది. 1920లో ఆలయంలో శ్రీస్వామి వారికి పూజలు మొదలయ్యాయి. ఆ తర్వాత భక్తులు కొండపైకి వెళ్లేందుకు గుట్టల మధ్య నుంచి ఘాట్‌రోడ్డు వేశారు. 1955లో తొలిసారి బ్రహ్మోత్సవాలు ప్రారంభం అయ్యాయి. ఆ సమయంలో ఘాట్ రోడ్డుతో పాటు మెట్ల మార్గాన్ని మెరుగుపరచడంతో పాటు కొండపైన భక్తుల కోసం తాగునీటి వసతి కల్పించారు. 1990 నుంచి 2013 వరకు ఆలయం మరింత పురోగతి చెందింది. కంకరతో ఉన్న ఘాట్ రోడ్డును బీటీగా మార్చారు. కొండపైన భక్తుల కోసం కాటేజీలు, దుకాణాలు ఏర్పాటు చేశారు. కీకారణ్యం కొండల నుంచి ఇప్పుడు బంగారు వర్ణంలో మెరిసే క్షేత్రంగా యాదగిరిగుట్ట అభివృద్ధి చెందింది.

దోపిడీ ఆగదిక్కడ!

కొమురవెల్లి శ్రీ మల్లికార్జున స్వామి దేవస్థానంలో గదుల కొరత

దేవస్థానం గదులు 95 మాత్రమే

ప్రైవేట్ అద్దె గదుల యజమానుల దోపిడీ

రోజుకు రూ.3 వేల నుంచి రూ.6 వేలు వసూలు

పట్టని పోలీసులు, రెవెన్యూ అధికారులు

కొమురవెల్లిలో ప్రైవేటు గదులు కిరాయికి ఇవ్వబడును అంటూ బోర్డులు

దేరాలు వేసుకుని బోనాలు వండుతున్న భక్తులు

సాక్షి, సిద్దిపేట: తెలంగాణలోని ప్రముఖ పుణ్యక్షేత్రాల్లో సిద్దిపేట జిల్లా కొమురవెల్లి శ్రీ మల్లికార్జున స్వామి ఆలయం ఒకటి. శ్రీ కొమురవెల్లి మల్లికార్జున స్వామి దర్శనానికి సుదూర ప్రాంతాల నుంచి భక్తులు తరలి వస్తారు. కానీ వ్యయప్రయాసలకోర్చి వచ్చే భక్తులకు వసతి సమస్య తప్పడం లేదు. కొమురవెల్లి జాతరలో భక్తుల తాకిడికి సరిపడినట్టు దేవస్థానం గదులు లేకపోవడంతో.. ప్రైవేట్ అద్దె గదులను ఆశ్రయిస్తున్నారు. జాతర జరిగే ప్రతి ఆది, బుధవారాల్లో భక్తుల తాకిడి ఎక్కువగా ఉంటుంది. దీంతో ప్రైవేట్ అద్దె గదుల యజమానులు భక్తుల నుంచి దోచుకుంటున్నారు. సామాన్యులు అంత చెల్లించలేక.. చెట్ల కిందే ఉంటూ ఇబ్బందిపడుతున్నారు.

డిమాండ్ బట్టీ దోపిడీ

గది విస్తీర్ణాన్ని బట్టి కొమురవెల్లి జాతరలో భక్తుల నుంచి డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. ఒక్కొక్క గదికి.. రోజుకు సుమారు రూ.3 వేల నుంచి రూ.6 వేల వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. వీరికి అడ్డూఅదుపూ లేకపోవడంతో డిమాండ్ బట్టి కిరాయికి ఇస్తున్నారు. ప్రైవేట్ గదుల నిర్వాహకులు ఏజెంట్లను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. భక్తులు రాగానే.. తమ దగ్గర అన్ని సౌకర్యాలతో గదులు ఉన్నాయంటూ ఊదరగొడతారు. దేవస్థానం గదుల్లేక భక్తులు.. తప్పని పరిస్థితుల్లో ప్రైవేట్ గదులు అద్దెకు తీసుకుని వసతి పొందుతున్నారు. ఇదే అదనుగా అద్దె గదుల యజమానులు భక్తులను దోచుకుంటున్నారు. కొందరు భక్తులు చెట్ల కిందే బోనం వండి, పట్నంవేసి మల్లన్నకు మొక్కులు చెల్లిస్తున్నారు. ఎండకు ఎండుతూ.. వర్షానికి తడుస్తున్నారు. దేవాలయ ప్రాంగణంలో వసతి కోసం కాటేజీలు లేకపోవడంతో భక్తులు తీవ్ర ఇబ్బందిపడుతున్నారు.

95 గదులే వినియోగం

భక్తుల సహకారంతో ఆలయం ఆధ్వర్యంలో 140 కాటేజీలను నిర్మించగా.. అందులో 25 పూర్తిగా శిథిలావస్థకు చేరాయి. ఇరవై గదులను ఆలయ అవసరాలకు వినియోగిస్తున్నారు. దీంతో 95 గదులు భక్తులకు అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఆ గదులు తొలుత ప్రాధాన్యత దాతలకు ఇస్తున్నారు. దీంతో సాధారణ భక్తులకు లభించడం కష్టంగా మారుతోంది. కొమురవెల్లిలో 50 కాటేజీల నిర్మాణ పనులు ఆరేళ్లుగా సాగుతూనే ఉన్నాయి. పంచాయతీరాజ్ అధికారులు పట్టించుకోకపోవడంతో.. సంబంధిత కాంట్రాక్టర్ నత్తనడకన పనులు చేస్తున్నాడు. ఇప్పటికైనా ఆలయ అధికారులు, రెవెన్యూ, పోలీసులు, ప్రజా ప్రతినిధులు పట్టించుకుని ప్రైవేట్ గదుల అద్దెలను నియంత్రించాలని, మరిన్ని కాటేజీల నిర్మాణానికి ప్రజా ప్రతినిధులు కృషి చేయాలని భక్తులు కోరుతున్నారు.

అద్దె భరించలేక డేరాల్లో ఉన్నాం

ఏటా కొమురవెల్లి జాతరకు మా కుటుంబమంతా వస్తాం. గుడి ఆధ్వర్యంలో గదులు లేవు. దీంతో బయట ప్రైవేట్ గదులకు రోజుకు రూ.3 వేలు అన్నారు. తెచ్చుకున్న డబ్బులో సగం కంటే ఎక్కువ అద్దెకే ఖర్చవుతుందని.. మేము వచ్చిన వాహనం దగ్గరే డేరా వేసుకుని ఉన్నాం. ఇప్పటికైనా అధికారులు స్పందించి ఆలయం ఆధ్వర్యంలో గదులను నిర్మించాలి.

– కొండుభా, నాందేడ్

నెలరోజుల్లో 50 గదులు సిద్ధం

బండ గుట్టపై నిర్మిస్తున్న 50 గదుల నిర్మాణం పూర్తి కావొచ్చింది. నెల రోజుల్లో అందుబాటులోకి తీసుకొస్తాం. దాతల సహకారంతో 100 గదులను నిర్మించాలని నిర్ణయించాం. పలువురు దాతలు ముందుకు వచ్చారు.

– రామాంజనేయులు, ఈవో

విద్యార్థులను పస్తులుంచడమే ప్రజాపాలనా!

- హాస్టల్ పిల్లలకు అన్నం పెట్టకుండా పస్తులు ఉంచారు
- ఎక్స్‌లో మాజీ మంత్రి కేటీఆర్ ఆగ్రహం

సాక్షి, హైదరాబాద్: పండుగపూట విద్యార్థులను పస్తులుంచడమే ప్రజాపాలనా.. అని బీఆర్‌ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్, మాజీ మంత్రి కేటీఆర్ ప్రశ్నించారు. విద్యార్థులకు కనీసం తిండి పెట్టలేని దుస్థితిలో రేవంత్ ప్రజా ప్రభుత్వం ఉందని శుక్రవారం 'ఎక్స్'వేదికగా ఆయన ఆరోపించారు. నాగర్‌కర్నూల్ జిల్లా కొడనాగులలోని ఎస్టీ బాలుర హాస్టల్లో శివరాత్రి పండుగ రోజు 200 మంది విద్యార్థులు ఆకలితో ఇబ్బంది పడ్డారన్నారు. 'అన్నం వండలేదు గుడిలో తినండి'అని బల్మూరు మండలం కొండనాగుల ఎస్టీ బాలుర హాస్టల్ సిబ్బంది విద్యార్థులకు చెప్పడం సిగ్గుచేటని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. మధ్యాహ్న భోజనం గుడిబండ శివాలయంలో చేసే అన్నదానానికి వెళ్లి తినాలని, రాత్రి భోజనం వీరంరామాజిపల్లిలోని గంగమ్మ దేవాలయంలో అన్నదానానికి వెళ్లి తినాలని హాస్టల్ సిబ్బంది చెప్పడం ఏమిటని నిలదీశారు. పండుగ పూట విద్యార్థులకు భోజనం పెట్టకుండా, కిలోమీటర్లకొద్దీ నడుచుకుంటూ వెళ్లి తినమని చెప్పడం సరికాదంటూ విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారని కేటీఆర్ తెలిపారు. టన్నెల్ ప్రమాదం.. అంటూ మంత్రులు హెలికాప్టర్ యాత్రలు చేస్తూ చేపలకూర విందులు చేసుకుంటున్నారని ఆయన ధ్వజమెత్తారు.

ఎస్‌ఎల్‌బీసీ ప్రాజెక్టుకు టీబీఎం టెక్నాలజీ అనువైనది కాదు

బీజేపీ నేత ఎన్వీఎస్‌ఎస్ ప్రభాకర్

సాక్షి, హైదరాబాద్: శ్రీశైలం ఎడమ గట్టు కాలువ (ఎస్‌ఎల్‌బీసీ) ప్రాజెక్టుకు టీబీఎం (టన్నెల్ బోరింగ్ మెషీన్) టెక్నాలజీ అనువైనది కాదని చెప్పినా వినకుండా మంత్రులు కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి, ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి దీన్ని బలవంతంగా చేపట్టారని బీజేపీ నేత, మాజీ ఎమ్మెల్యే ఎన్వీఎస్‌ఎస్ ప్రభాకర్ ఆరోపించారు. ప్రాజెక్టు పేరుతో మంత్రులు ధనం కొల్లగొట్టాలని చూస్తున్నారన్నారు. ఎస్‌ఎల్‌బీసీ ప్రాజెక్ట్ జాప్యం, అంచనాల పెంపుదల, దీన్ని కొనసాగిస్తున్న తీరు, కూలిన ఘటనపై న్యాయవిచారణ జరిపించాలని డిమాండ్ చేశారు. శుక్రవారం ప్రభాకర్ మీడియాతో మాట్లాడుతూ ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి కొన్నేళ్లుగా తట్టెడు మట్టి తీయలేదని, అలాంటిది ప్రాజెక్ట్ వ్యయాన్ని రూ.4,630 కోట్లకు పెంచారని తెలిపారు. ఇప్పుడు మళ్లీ పాత సంస్థతో పనులు ప్రారంభించగా.. ఇది మొదలుపెట్టిన నాలుగు రోజుల్లోనే దుర్ఘటన జరిగిందని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఓపెన్ కెనాల్ తరహాలో ప్రాజెక్టు చేపడతామంటున్నారని, ప్రాజెక్టు వెనుక కోట్ల రూపాయల చేతులు మారినందున విచారణ జరిపించాల్సిన అవసరముందని తెలిపారు. బీఆర్‌ఎస్ రాజకీయ హత్యలకు పాల్పడుతోందని ప్రభాకర్ తీవ్ర ఆరోపణలు చేశారు. గతంలో లాయర్ వామనరావు హత్య, ఈ మధ్యే రాజలింగమూర్తి హత్య, సంబంధిత కేసు వాదిస్తున్న ఓ అడ్వొకేట్ హత్య కూడా జరిగిందన్నారు. ఈ హత్యలపై పూర్తిస్థాయిలో విచారణ జరిపించాలని ప్రభాకర్ డిమాండ్ చేశారు.

గడువులోగా పనులు చేయకపోతే చర్యలు

'మెటీరియల్ కాంపోనెంట్' పనులపై పంచాయతీరాజ్ శాఖ హెచ్చరిక

సాక్షి, హైదరాబాద్: క్షేత్రస్థాయిలో గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం 'మెటీరియల్ కాంపోనెంట్' పనులు పూర్తిచేయకుండా గడువు తీరిపోయే (లాప్స్)లా చేస్తే కఠినచర్యలు తీసుకుంటామని పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ.. జిల్లా అధికారులను, సంబంధిత కాంట్రాక్టర్లను హెచ్చరించింది. మార్చి 31లోగా ఈ పథకం కింద రాష్ట్రానికి రూ.700 కోట్లకు ఇచ్చిన 'మెటీరియల్ కాంపోనెంట్' పనులు పూర్తిచేయాలని ఆదేశించింది. ఈ పనుల పూర్తికి సంబంధించి గడువు ముంచుకొస్తున్న నేపథ్యంలో వీలైనంత త్వరగా జిల్లాల వారీగా కేటాయించిన పనులను పూర్తిచేయాలని సూచించింది. పనులు పూర్తిచేయాలంటూ ప్రతీవారం సమీక్ష నిర్వహించినా కూడా వివిధ జిల్లాల్లో తగిన పురోగతి లేకపోవడం పట్ల పీఆర్‌ఆర్‌డీ అధికారులు అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసినట్టు సమాచారం. పనులకు మంజూరునిచ్చి గ్రౌండింగ్ జరిగినా...అవి పూర్తికాకపోవడం పట్ల జిల్లా అధికారులపై పీఆర్ ఉన్నతాధికారులు ఆగ్రహం వ్యక్తంచేస్తున్నారు. కాగా, కొన్నిచోట్ల గత ఏడాదికి సంబంధించి మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ డబ్బులు రాకపోవడంతో ఈ ఏడాది పనులు పూర్తిచేసేందుకు కొందరు కాంట్రాక్టర్లు పెద్దగా ఆసక్తి చూపడం లేదని తెలుస్తోంది. మార్చి 31లోగా పూర్తిచేసిన పనులకు ఫండ్స్ ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆర్డర్ (ఎఫ్‌టీవో)లు ఇవ్వకపోతే ఇక ఆ నిధులు విడుదలయ్యే అవకాశాలు లేకపోవడంతో పనులు త్వరితంగా పూర్తి చేసేలా అధికారులు ఒత్తిడి తెస్తున్నారు. ఈ పథకం కింద అనుమతించిన పనులకు త్వరిత వేతనం (క్విక్ వేజ్), మెటీరియల్ నిష్పత్తి సుమారు 60:40. అంటే దీని అర్థం వేతనాల కోసం ఖర్చు చేసే ప్రతి 60 రూపాయలకు, 40 రూపాయలు సామగ్రి కోసం ఖర్చు చేయవచ్చు. అదే మెటీరియల్ కాంపోనెంట్. వీటికింద పంచాయతీ, స్కూల్ భవనాలు, షెల్టర్లు, ఇతర మౌలిక వసతుల కల్పనకు సంబంధించిన పనులు చేపడతారు. ఈ పనుల్లో భాగంగా మన రాష్ట్రంలో అంగన్‌వాడీ భవనాల నిర్మాణం, గేదెలు, మేకలు, పౌల్ట్రీ షెల్టర్లు, ఆహారధాన్యాల గోడౌన్లు, విలేజీ పంచాయతీ సర్వీస్ సెంటర్లు, మరుగుదొడ్లు, సోక్‌పిట్ల నిర్మాణం వంటివి చేపడుతున్నారు.

'కవ్వాల్'లో కుహూ కుహూలు

రాష్ట్రంలో తొలిసారిగా మంచిర్యాలలో 'బర్డ్ ఫెస్టివల్'

- పక్షులపై అవగాహన నుంచి శబ్దాల రికార్డింగ్ వరకు..
- హాజరుకానున్న దేశంలోని ప్రముఖ పక్షుల నిపుణులు

వెంకట్రావుపేట్ చెరువులో కన్పించిన నార్తన్‌పిన్‌టెల్ పక్షులు

చెరువులో కనిపించిన గడ్వాల్ పక్షి

సాక్షి ప్రతినిధి, మంచిర్యాల: 'కవ్వాల్ బర్డ్ ఫెస్టివల్' పేరుతో మంచిర్యాల జిల్లా అటవీ అధికారులు ప్రత్యేక కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నారు. గత కొన్నేళ్లుగా 'బర్డ్ వాక్'లో భాగంగా అడవుల్లో ఔత్సాహికులకు పక్షులను ప్రత్యక్షంగా చూసే అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. వీటికి కొనసాగింపుగా శని, ఆదివారాల్లో ప్రత్యేక వర్క్‌షాప్ నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ రెండు రోజుల కార్యక్రమంలో స్థానిక పక్షులపై అవగాహన కల్పిస్తూ దేశంలో ఉన్న జాతులు, వలసలు, ఆవాసాలు, అనుకూలతలు, ముప్పు వంటివన్నీ ఈ వేదికగా చర్చించనున్నారు. దేశంలో ప్రముఖ పక్షుల నిపుణులు, పరిశోధకులు, శాస్త్రవేత్తలు, స్వచ్ఛంద సంస్థల ప్రతినిధులు హాజరుకానున్నారు. డబ్ల్యూడబ్ల్యూఎఫ్ ఇండియా, ఐఐఎస్ఈఆర్ (ఇండియన్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్స్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ రీసెర్చ్) తిరుపతి, సిటిజన్ ఫర్ బర్డ్స్, బర్డ్ జియోగ్రఫీ గోదావరి తీరం, పక్షుల వలసలపై అధ్యయనం, వాతావరణం మార్పులు, వన్యప్రాణుల సంరక్షణ తదితర రంగాల నిపుణులు పాల్గొంటున్నారు. మొదట జిల్లా కలెక్టరేట్‌లో ఆయా రంగాల ప్రముఖులతో ప్రసంగాలు, చర్చలు జరుగుతాయి. ఎంపిక చేసిన వారితో ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు మంచిర్యాల సమీపం గాంధారి ఖిల్లా, జన్నారం, లక్షెట్టిపేట మండలం వెంకట్రావుపేట్ చెరువు వద్ద బర్డ్‌వాక్, పక్షులను ప్రత్యక్షంగా చూస్తూ, శబ్దాల రికార్డింగ్, స్థానిక విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, ఔత్సాహికులకు అవగాహన కల్పించనున్నారు.

అందరికీ తెలియజేయాలనే..

పక్షుల జీవనాన్ని నిశితంగా గమనిస్తే మనం ఏ సీజన్‌లో ఉన్నామో తెలిసిపోతుంది. ఈ పరిశీలన అందరిలో కలగాలనే తొలిసారిగా బర్డ్ ఫెస్టివల్‌ను నిర్వహిస్తున్నాం. స్థానిక, వలస పక్షులు, ప్రకృతి మార్పులు, జీవ వైవిధ్యంపై విద్యార్థులు, టీచర్లు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, ఔత్సాహికులకు అవగాహన కల్పిస్తే భవిష్యత్తులో మరింత అధ్యయనానికి వీలు కలుగుతుంది.

– శివ్ ఆశిష్ సింగ్, జిల్లా అటవీ అధికారి, మంచిర్యాల

పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ స్థానానికి రీపోలింగ్ నిర్వహించండి

బీఎస్‌ఎఫ్ ఏపీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు శ్రీనివాస్ డిమాండ్

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: ఉభయ తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్సీ స్థానానికి రీపోలింగ్ నిర్వహించాలని బహుజన స్టూడెంట్ ఫెడరేషన్ (బీఎస్‌ఎఫ్) ఏపీ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు శ్రీనివాస్ కేంద్ర ఎన్నికల సంఘాన్ని డిమాండ్ చేశారు. ఎన్డీఏ (టీడీపీ) కూటమి అభ్యర్థికి గట్టి పోటీ ఇస్తాననే ఉద్దేశంతో అధికార పార్టీకి చెందిన నాయకులతో ఎన్నికల అధికారులు కుమ్మక్కై, తన నామినేషన్‌ను రిజెక్ట్ చేసి పోటీలో లేకుండా చేశారని ఆరోపించారు. శుక్రవారం ఢిల్లీలో శ్రీనివాస్ విలేకరులతో మాట్లాడారు. తనకు జరిగిన అన్యాయంపై రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘాన్ని కలిసి గత నెల 12న ఫిర్యాదు చేశానని.. అయితే అక్కడ న్యాయం జరగకపోవడంతో 25న కేంద్ర ఎన్నికల సంఘానికి లిఖితపూర్వకంగా ఫిర్యాదు చేసినట్లు తెలిపారు. ఎన్నికల రిటర్నింగ్ ఆఫీసర్‌తోపాటు మిగిలిన అధికారులపై విచారణ జరిపించి తన నామినేషన్‌ను పునరుద్ధరించి ఆమోదించాలని, రీ పోలింగ్ నిర్వహించాలని కోరారు.

సొరంగ ప్రమాదంపై రాజకీయం సరికాదు

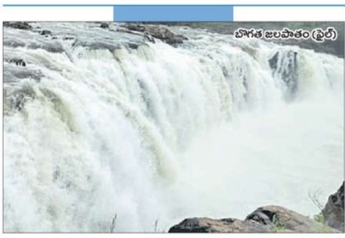
శాసన మండలి చైర్మన్ గుత్తా హితవు

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఎస్‌ఎల్‌బీసీ సొరంగ ప్రమాదంపై రాజకీయాలు చేయడం సరికాదని శాసన మండలి చైర్మన్ గుత్తా సుఖేందర్‌రెడ్డి హితవు పలికారు. ఆయన శుక్రవారం శాసనమండలి ఆవరణలో విలేకరులతో మాట్లాడారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు, ఏజెన్సీలు నిర్విరామంగా సహాయక చర్యల్లో నిమగ్నమైన తరుణంలో రాజకీయాలు చేయడం మంచిది కాదన్నారు. 2009, 2010 వరదల సమయంలో కూడా సొరంగం మునిగిపోయిందని ఆయన గుర్తు చేశారు. హరీశ్‌రావు నీటిపారుదల శాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పలుమార్లు సమీక్షలు జరిగాయని, అదే సీఎంగా కేసీఆర్ నీటిపారుదల శాఖను పర్యవేక్షించినప్పుడు సమీక్షలు నిలిచిపోయాయని వ్యాఖ్యానించారు. అనుభవం ఉన్న హరీశ్‌రావు సైతం సొరంగ ప్రమాదంపై రాజకీయాలు చేయడం సరికాదన్నారు. సొరంగ నిర్మాణం ఆచరణీయం కాదని కేటీఆర్ వ్యాఖ్యానించడాన్ని గుత్తా సుఖేందర్‌రెడ్డి ఆక్షేపించారు. అలాంటప్పుడు బీఆర్‌ఎస్ హయాంలో రూ.3,600 కోట్లు ఎందుకు ఖర్చు చేశారని ప్రశ్నించారు. ఈ ఘటనలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యమేమీ లేదని, పూర్తిస్థాయిలో సహాయక చర్యలు చేపట్టిందని స్పష్టం చేశారు. గత ప్రభుత్వం కాళేశ్వరంపై పెట్టిన శ్రద్ధ.. ఎస్‌ఎల్‌బీసీపై 25 శాతం పెట్టినా సొరంగం ఎప్పుడో పూర్తయ్యేదని అభిప్రాయపడ్డారు. గత ప్రభుత్వ హయాంలో కృష్ణా ప్రాజెక్టులు నిర్లక్ష్యానికి గురయ్యాయని ఆయన విమర్శించారు.

ఎంఎస్‌ఎంఈలతోనే ఆర్థిక పురోగతి

పరిశ్రమల శాఖ సంచాలకుడు మల్సూర్

సాక్షి, హైదరాబాద్: దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ పురోగతిలో సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరహా పరిశ్రమల పాత్ర అత్యంత కీలకమని పరిశ్రమల శాఖ సంచాలకుడు జి.మల్సూర్ అన్నారు. ప్లాజా హోటల్‌లో శుక్రవారం జరిగిన 'ఎస్‌ఎంఈ ఐపీవో- ప్రామిసింగ్ అవెన్యూ ఆఫ్ ఫండ్ రైజింగ్' అంశంపై జరిగిన వర్క్‌షాప్‌లో ఆయన మాట్లాడారు. ఎంఎస్‌ఎంఈల అభివృద్ధి కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆరు రకాల ప్రోత్సాహకాలను అందిస్తోందన్నారు. ఎంఎస్‌ఎంఈలు ఈ అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకోవాలని కోరారు. జిల్లా పరిశ్రమల కేంద్రం ద్వారా ఈ ప్రోత్సాహకాల అమలు జరుగుతోందని, సంబంధిత జిల్లా అధికారులను సంప్రదించాలని సూచించారు. ఈ సందర్భంగా నేషనల్ స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజ్ (ఎన్ఎస్ఈ) సీనియర్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ హరీశ్ అహూజా మాట్లాడుతూ.. ఎస్‌ఎంఈల కోసం నిర్దేశించిన ఎన్ఎస్ఈ ఎమర్జ్ ప్లాట్‌ఫామ్‌కు సంబంధించిన అంశాలను వివరించారు. కార్యక్రమంలో పరిశ్రమల శాఖ అదనపు సంచాలకుడు రాజ్ కుమార్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

బొగత జలపాతం (ఫైల్)

బొగత జలపాతం ప్రస్తుతం..

నీరు లేని స్నానాల కొలను

కళ తప్పిన బొగత

జలధారలతో కళకళలాడుతూ ఆహ్లాదాన్ని పంచే ములుగు జిల్లా వాజేడు మండలం బొగత జలపాతం కళ తప్పింది. వర్షాకాలంలో జలధారలతో ప్రమాద స్థాయి దాటి ప్రవహించిన ఈ జలపాతం.. ప్రస్తుతం చుక్క నీరు లేక వెలవెలబోతోంది. బొగత జలపాతానికి పర్యాటకులు వేసవిలో కూడా తరలి వస్తుంటారు. కానీ, కొలనులోనూ నీరు లేకపోవడంతో ప్రస్తుతం పూర్తిగా రావడం లేదు.

– వాజేడు

ఈ మర్రి సుస్వరాల ఝరి

ఈ మర్రి సాలూరి స్వరమేళవింపునకు వేదికయ్యింది. గాన గంధర్వుడు ఘంటశాల గాత్రానికి తన ఊడల సవ్వడితో శృతి కలిపింది. గానకోకిల సుశీలమ్మ పాట విని పరవశించింది. విజయనగర సంగీత కళాశాల వైభవోపేతంగా వెలుగొందిన దశలో ఎందరో ఉద్దండులకు తన చల్లని నీడలో ఆశ్రయమిచ్చిన ఈ మర్రి చెట్టు ప్రస్తుతం ఆలనాపాలనాలేక ఇలా తయారైంది. - సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, విజయనగరం

గోధూళి వేళాయె.. గోపయ్య రాడాయె

సాయం సంధ్య వేళ పశ్చిమాన అరుణ కాంతులు వెదజల్లుతూ సూర్యుడు అస్తమిస్తున్నాడు. చీకట్లు క్రమంగా ఒక్కో ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించుకుంటున్నాయి. గోవులు కొట్టాలకు, పక్షులు గూళ్లకు చేరుకునేందుకు తొందరపడుతున్నాయి. నిత్యం పల్లెల్లో కనిపించే ఈ దృశ్యాలు శుక్రవారం సాయంత్రం విశాఖ శివారులో మేత కోసం వచ్చిన ఆవులు ఇంటిముఖం పడుతున్న సుందర దృశ్యం సాక్షి కెమెరాకు చిక్కింది. - సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, విశాఖపట్నం

కన్నా నిదురించరా..

పొట్టకూటి కోసం ప్రాంతం కాని ప్రాంతానికి వచ్చిన వలసజీవులు తమ పిల్లల్ని ఇలా చెట్టుకు ఊయల కట్టి నిద్ర పుచ్చి గృహోపకరణాల అమ్మకంలో నిమగ్నమయ్యారు. - సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, నెల్లూరు

పోక్సో కేసులో 15న విచారణకు హాజరుకండి

కర్ణాటక మాజీ సీఎం యడియూరప్పకు కోర్టు ఆదేశం

శివాజీనగర: పోక్సో కేసులో కర్ణాటక మాజీ సీఎం బీఎస్ యడియూరప్పకు మళ్లీ కష్టాలు మొదలయ్యాయి. గురువారం పుట్టినరోజును జరుపుకున్న ఉన్న మాజీ సీఎంకు పోక్సో కేసులో ఫాస్ట్‌ట్రాక్ కోర్టు–1 నుంచి సమన్లు జారీ అయ్యాయి. మార్చి 15న నేరుగా విచారణకు హాజరవ్వాలని కోర్టు ఆదేశించింది. ఇదే కేసులో హైకోర్టులో కేసు రద్దు చేయాలని యడియూరప్ప సమర్పించిన పిటిషన్ విచారణ సమయంలో..పాత కాగ్నిజెన్స్ రద్దు చేసిన హైకోర్టు, కొత్తగా కాగ్నిజెన్స్ తీసుకోవచ్చని ఆదేశించింది. అంతేకాకుండా ముందస్తు బెయిల్‌ను కొనసాగించింది. ప్రస్తుతం సీఐడీ సమర్పించిన చార్జిషీట్‌పై కోర్టులో విచారణ ప్రారంభమైంది.

యడ్డిపై అవినీతి కేసు విచారణ మార్చి 6కు వాయిదా

యడియూరప్పపై నమోదైన అవినీతి ఆరోపణల కేసులో విచారణ శుక్రవారం సుప్రీంకోర్టులో జరిగింది. అవినీతి నియంత్రణ చట్టం కింద తనపై నమోదైన కేసుల్లో స్టే ఇవ్వాలని కోరుతూ యడియూరప్ప పిటిషన్ సమర్పించారు. దీనిపై న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ పార్థీవాలా, జస్టిస్ మనోజ్ సిన్హాల నేతృత్వంలోని ధర్మాసనం విచారణ చేపట్టి వాద, ప్రతివాదనలను తరువాత మార్చి 6కు తదుపరి విచారణను వాయిదా వేసింది.

టీడీపీ నేతల లాటరీ గుట్టు రట్టు

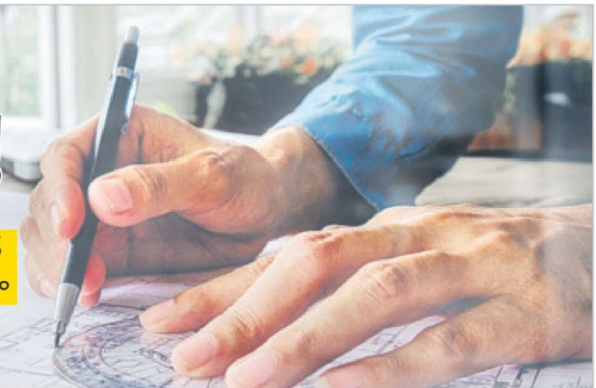
- లాటరీ డెన్‌పై పోలీసుల దాడి
- పన్నెండుమంది పట్టివేత
- నగదు, సెల్‌ఫోన్లు సీజ్

పలమనేరు: కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత చిత్తూరు జిల్లా పలమనేరు మళ్లీ అక్రమ వ్యాపారాల డెన్‌లకు నిలయంగా మారిందనే విమర్శలున్నాయి. ఈ క్రమంలో ఇక్కడ సాగే లాటరీ వ్యాపారాలను ఓ యువనేత లీడ్ చేస్తూ పేదల జీవితాలను రోడ్డుపాలు చేస్తున్నాడంటూ గతనెల సాక్షిలో కథనం వెలువడింది. దీనిపై పోలీసు నిఘా విభాగాలు కన్ను పెట్టాయి. ఈ నేపథ్యంలో పలమనేరు పట్టణంలోని మదనపల్లి రోడ్డు గుండుబావి సమీపంలో లాటరీ ఆఫీస్‌నే నిర్వహిస్తున్న నిందితులను శుక్రవారం పోలీసులు పట్టుకున్నారు. పట్టుబడిన వారిలో 20వ వార్డు టీడీపీ ఇన్‌చార్జి లోకనాథ ఆచారితోపాటు అతని తండ్రి సుబ్రమణ్యం ఆచారి, సోదరుడు యుగంధరాచారి, నారాయణస్వామి, శశిధర్, షంషీర్, శివకుమార్, మహ్మద్‌వాజిద్‌తోపాటు గంగవరానికి చెందిన మరో నలుగురిని అరెస్ట్ చేసి.. వీరినుంచి రూ.8,500 , సెల్‌ఫోన్లను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఈ ముఠాకు తమిళనాడు, కేరళ తదితర అంతర్రాష్ట్ర లాటరీ నిర్వాహకులతో సంబంధాలున్నట్లు విమర్శలున్నాయి. కాగా టీడీపీ నేతల ప్రమేయం ఉన్నందున ఈ విషయాన్ని పోలీసులు ధ్రువీకరించడం లేదనే వాదన వినిపిస్తోంది.

తొక్కిసలాట ఘటనపై కొనసాగుతున్న న్యాయ విచారణ

తిరుపతి అర్బన్: తిరుమలలోని వైకుంఠ ద్వారదర్శన టోకెన్ల జారీ సందర్భంగా తిరుపతి నగరంలోని బైరాగిపట్టెడలో ఉన్న పద్మావతి పార్క్‌లో ఈ ఏడాది జనవరి 8న జరిగిన తొక్కిసలాట ఘటనపై న్యాయ విచారణ కొనసాగుతోంది. తొక్కిసలాటలో 6 గురు మృతి చెందగా, మరో 44 మంది గాయపడిన విషయం విదితమే. శుక్రవారం విచారణ కమిషన్ చైర్మన్ జస్టిస్ ఎం .సత్యనారాయణమూర్తి విజయవాడ నుంచి వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా ముగ్గురు భక్తులను విచారణ చేశారు. తిరుపతి నెహ్రూవీధికి చెందిన ఓ భక్తుడు ఇంటినుంచే తన మొబైల్ ద్వారా వర్చువల్ విధానంలో హాజరయ్యారు. అలాగే విశాఖపట్నంలోని గోపాలపట్నంకు చెందిన మరో మహిళా భక్తురాలు స్థానిక తహసీల్దార్ కార్యాలయం నుంచి హాజరయ్యారు. కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని బళ్ళారికి చెందిన మరో భక్తుడు మొబైల్ ద్వారా వర్చువల్ విధానంలో విచారణకు హాజరయ్యారు. ఘటనకు సంబంధించి ఇప్పటి వరకు 35 మందిని విచారణ చేశారు. మిగిలిన వారిని దశల వారీగా విచారణ చేయనున్నారు. ప్రమాద బాధితుల విచారణ తర్వాత సిబ్బందిని విచారిస్తారని తెలుస్తోంది.

వారెవ్వా... వాస్తు శిల్పి!

జాబ్ మార్కెట్‌లో భారీగా పెరుగుతున్న డిమాండ్

సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, మార్కెట్ అవసరాల్లో వచ్చిన మార్పులకు ప్రతిబింబం

మనం ఒక పురాతన దేవాలయానికి వెళతాం. ఆ దేవాలయం అద్భుత నిర్మాణం గురించి చర్చించుకుంటాం. ఆధునిక ప్రపంచంలో ఒక నగరానికి వెళతాం. అక్కడి ఆకర్షణీయమైన భవనాల గురించి మాట్లాడుకుంటాం. మన ఆఫీసులో ఏర్పాటు చేసిన వసతుల గురించి గర్వంగా చెప్పకుంటాం. అప్పుడూ.. ఇప్పుడూ.. ఎప్పుడూ... ఈ ఆకర్షణీయమైన నిర్మాణ రూపకల్పలో కీలక వ్యక్తి.. అప్పటి వాస్తు శిల్పి... ఇప్పటి ఆర్కిటెక్ట్. ఆధునిక సమాజంలో ఆర్కిటెక్ట్ డిమాండ్ రోజురోజుకూ పెరుగుతోంది. చాలా బిజీ ప్లేస్‌లో ఉన్న ఒక చిన్న స్థలంలో సైతం అద్భుత, ఆకర్షణీయమైన వాణిజ్య నిర్మాణ రూపకల్పన వారి ప్రత్యేకం. తక్కువ చోటైనా... అన్ని సదుపాయాలతో చక్కటి ఇంటి నిర్మాణానికి డిజైన్ వేయడం వారి ప్రతిభ. మన కలలను నిజం చేయగల సామర్థ్యం వారి సొంతం. ఇవే అంశాలు వారిని ఇప్పుడు ప్రత్యేక స్థానంలో నిలబెడుతున్నాయి. జాబ్ మార్కెట్ డిమాండ్ విషయంలో ఇంజనీర్లను కాదని వారిని అగ్ర స్థానాన నిలబెడుతోంది.

- సాక్షి, సెంట్రల్ డెస్క్

ఆర్కిటెక్ట్‌లు ఇప్పుడు దేశంలో అత్యధిక డిమాండ్ ఉన్న నిపుణులుగా మారారు. ప్రపంచంలో నంబర్ వన్ జాబ్ సైట్, గ్లోబల్ జాబ్ మ్యాచింగ్, హైరింగ్ ప్లాట్‌ఫామ్– ఇండీడ్ 'బెస్ట్ జాబ్స్ ఫర్ 2025 ఇన్ ఇండియా' పేరుతో విడుదల చేసిన నివేదిక ఇదే విషయాన్ని చెబుతోంది. పలు రంగాలను పరిశీలిస్తే, ఉపాధి అవకాశాల పెరుగుదల రేటు ఆర్కిటెక్ట్ విభాగంలో ఏకంగా 81 శాతంగా ఉందంటే ప్రస్తుత సమాజంలో వారి ప్రాధాన్యత అర్థం అవుతుంది. నివేదిక ప్రకారం వారి సగటు వార్షిక వేతనం రూ.14,95,353. సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్లు, డేటా సైంటిస్టులు, ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (ఏఐ) నిపుణులకు ఉన్న డిమాండ్‌తో పోల్చితే భారత్ కార్పొరేట్ రంగంలో ఆర్కిటెక్ట్‌ల డిమాండ్ అధికంగా ఉన్నట్లు గణాంకాలు పేర్కొంటున్నాయి. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, మార్కెట్ అవసరాల్లో వచ్చిన మార్పులకు ఇది ప్రతిబింబం.

ప్రత్యేకత ఎందుకు?

ఆర్కిటెక్ట్ లను ఇంజనీర్లతో పోల్చి కొందరు వారిని తక్కువగా అర్థం చేసుకుంటారు. కానీ వాస్తవానికి ఇంజనీర్లతోపాటు ఆర్కిటెక్ట్‌లు కూడా ఒక భవనాన్ని రూపుదిద్దడానికి ఎంతో అవసరం. అందమైన, బలమైన, సుస్థిరమైన భవనాల రూపకల్పనలో ఇంజనీర్‌తో పాటు ఆర్కిటెక్ట్ పాత్ర కూడా ఎంతో కీలకం. ఆర్కిటెక్ట్‌స్ భవనాన్ని కేవలం నిర్మాణం కోణంలోనే కాకుండా, దానిని అందంగా, వినియోగదారులకు అనువుగా డిజైన్ చేస్తారు. వారు ఫంక్షనాలిటీ అలాగే ఎస్తెటిక్‌ని సమతుల్యం చేస్తారు. ఇంజనీర్ పటిష్ట నిర్మాణానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తే, ఆర్కిటెక్ట్ అందమైన, వినియోగదారులకు అనువైన ప్రదేశాలను సృష్టిస్తారు. కస్టమర్ అవసరాలు, ఆర్థిక పరిమితులు, పర్యావరణ అంశాలు, నగర విస్తరణ– ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకుని డిజైన్ చేస్తారు. ఆర్కిటెక్ట్‌స్ కొత్త, విభిన్నమైన డిజైన్ ఆలోచనలను ప్రతిపాదిస్తారు. ఇంజనీర్లు వాటిని సాధ్యమయ్యేలా చేస్తారు. ఇంకా చెప్పాలంటే ఆర్కిటెక్ట్‌స్ సృజనాత్మకతను జోడించి వినూత్నమైన భవనాలు రూపొందిస్తారు. ఇంజనీర్లు వాటిని ప్రాక్టికల్‌గా మార్చుతారు.

ఆధునికతతో అగ్రస్థానం

ఉద్యోగ నియామకాలు, జీతం పోకడలు, వృద్ధి అవకాశాలు, వేగవంతమైన పట్టణీకరణ, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి, స్థిర, ఆకర్షణీయ మైన నిర్మాణాలు, ప్రాధాన్యతలు ఇలా ఎన్నో అంశాలు ఆర్కిటెక్ట్‌ను జాబ్ మార్కెట్ డిమాండ్‌లో అగ్రభాగాన నిలబెట్టింది. మెట్రోల విస్తరణ, స్మార్ట్ నగరాల రూపకల్పన, పర్యావరణ సానుకూలతలు అలాగే పర్యావరణానికి అనుకూలమైన ఇంధన సమర్థ వినియోగ కార్యాలయాల నిర్మాణాలు వంటి ఎన్నో అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని భారత్ కార్పొరేట్ కార్యాలయ స్థలాలలో పెట్టుబడి పెడతాయి, ఆర్కిటెక్ట్‌లు ఈ పరివర్తనకు కేంద్రంగా ఉండడం గమనార్హం.

కీలక పాత్ర

కస్టమర్ అవసరాలను అర్థం చేసుకుని, వారి అభిరుచులకు అనుగుణంగా డిజైన్ చేయడం వీరి ప్రత్యేకత. నియమాలు, భద్రతా ప్రమాణాలు పాటించడం, ప్రభుత్వం, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్‌ల అనుమతుల కోసం సమర్పించాల్సిన ప్లాన్లు సిద్ధం చేయడం, సంపదను, వనరులను సమర్థవంతంగా వినియోగించడం, భవనం నిర్మాణాన్ని, తక్కువ ఖర్చుతో, ఎక్కువ ప్రయోజనం కలిగేలా ప్లానింగ్ చేయడం, ప్రాజెక్ట్‌ను విజయవంతంగా పూర్తి చేయడానికి అన్ని విభాగాలతో సమన్వయం, ఆధునిక సమాజంలో గ్రీన్ బిల్డింగ్స్, ఎనర్జీ–ఎఫిషియెంట్ డిజైన్‌ల రూపకల్పన.. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే ఆధునిక నిర్మాణ రంగంలో వారి పాత్ర అపారం.

డిమాండ్ ఎక్కడ?

- వ్యక్తిగత ఇళ్ల నిర్మాణం
- అపార్ట్‌మెంట్‌లు, షాపింగ్ మాల్స్, ఆఫీస్ బిల్డింగ్‌లు
- రోడ్లు, బ్రిడ్జీలు, గవర్నమెంట్ భవనాల వంటి ప్రభుత్వ ప్రాజెక్టులు
- మల్టీనేషనల్ కంపెనీల క్యాంపస్ డిజైన్‌లు
- మ్యూజియం, హోటల్స్, ఎయిర్‌పోర్ట్, స్టేడియం, దేవాలయాల వంటి ప్రత్యేక భవనాల డిజైన్

జాబ్ మార్కెట్‌లో డిమాండ్ పెరుగుదల ఇలా..

(2022-23తో పోల్చి 2023-24లో..)

ర్యాంక్	రంగం	డిమాండ్ స్పీడ్ (శాతం)	సగటు వార్షిక వేతనం (రూ.లలో)
1	ఆర్కిటెక్ట్	81	14,95,353
2	సీనియర్ జావా డెవలపర్	58	15,45,724
3	ఆపరేషన్స్ మేనేజర్	58	8,16,006
4	టెక్నికల్ లీడ్	53	16,88,632
5	డేటా ఇంజనీర్	48	16,02,858
6	ఎస్ఏపీ కన్సల్టెంట్	44	14,08,031
7	ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్	43	9,60,581
8	డేటా విశ్లేషణ	41	8,51,054
9	సీనియర్ సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్	35	13,58,750
10	సైట్ రిలయబిలిటీ ఇంజనీర్	33	16,63,881
11	సాఫ్ట్‌వేర్ టెస్ట్ ఇంజనీర్	32	8,94,342
12	యూజర్ ఎక్స్‌పీరియన్స్ డిజైనర్	26	9,32,764
13	టెక్నికల్ కన్సల్టెంట్	17	12,65,865
14	సాఫ్ట్‌వేర్ ఆర్కిటెక్ట్	17	24,20,495
15	డేటా సైంటిస్ట్	13	13,78,390

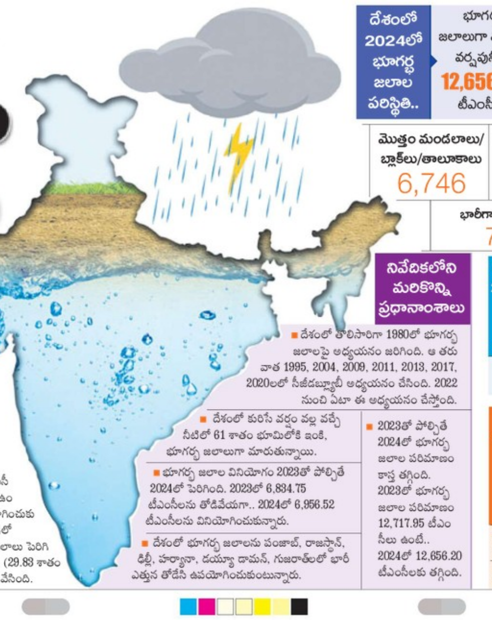
ఆధారం: ఇండీడ్

ఇంజనీర్లు భవనానికి ప్రాణం పోసే గుండె లాంటి వారు అయితే, ఆర్కిటెక్ట్ ఆ భవనానికి జీవం పోసే ఆత్మ. ఆర్కిటెక్ట్ లేకపోతే భవనాలు కేవలం 'నిర్మాణాలు'గానే ఉంటాయి. అందమైన, ఆకర్షణీయమైన వినియోగదారులకు అనుకూలమైన, చిరస్థాయిగా నిలిచే నిర్మాణాలను రూపొందించేది ఆర్కిటెక్ట్‌లే!

ఆర్కిటెక్ట్ కావాలంటే?

భారతదేశంలో ఆర్కిటెక్ట్‌గా పనిచేయాలంటే బ్యాచులర్ ఆఫ్ ఆర్కిటెక్చర్ (బీ.ఆర్క్) అనే 5 సంవత్సరాల కోర్సు పూర్తి చేయాలి. దీనికి నేషనల్ ఆప్టిట్యూడ్ టెస్ట్ ఇన్ ఆర్కిటెక్చర్ (నాటా) లేదా జేఈఈ పేపర్ 2 ద్వారా అర్హత పొందాలి.

భూగర్భంలో జల రాశులు అపారం

2024లో దేశంలో భూగర్భ జలాలుగా మారిన వర్షపు నీరు 12,656.20 టీఎంసీలు

రాష్ట్రంలో 787.30 టీఎంసీల భూగర్భ జలాలు

దేశవ్యాప్తంగా సగటున 60% భూగర్భ జలాల వినియోగం

రాష్ట్రంలో భూగర్భ జలాల్ని వాడుకున్నది 29.83 శాతమే

కేంద్ర భూగర్భ జల మండలి నివేదికలో వెల్లడి

సాక్షి, అమరావతి: నైరుతి, ఈశాన్య రుతు పవనాల ప్రభావం వల్ల గత ఏడాది సమృద్ధిగా కురిసిన వర్షపు నీటిని భూమి తన గర్భంలో జలరాశులుగా మార్చుకుంది. దీంతో దేశవ్యాప్తంగా భూగర్భ జలాలు అపారంగా పెరిగాయి. దేశంలో 2024లో 12,656.20 టీఎంసీల (446.9 బిలియన్ క్యూబిక్ మీటర్లు) మేర భూగర్భ జలాలు పెరిగినట్లు కేంద్ర భూగర్భ జల మండలి (సీజీడబ్ల్యూబీ) అంచనా వేసింది. దేశవ్యాప్తంగా 2024లో భూగర్భ జలాల పరిస్థితిని అధ్యయనం చేసిన సీజీడబ్ల్యూబీ ఇటీవల కేంద్ర జల్ శక్తి శాఖకు నివేదిక ఇచ్చింది. ఆ నివేదిక ప్రకారం.. దేశంలోని భూగర్భ జలాల్లో 11,503.30 టీఎంసీలను ఉపయోగించుకునే అవకాశం ఉండగా.. అందులో 60 శాతం వినియోగించుకున్నట్లు లెక్కగట్టింది. రాష్ట్రంలో 2024లో 787.30 టీఎంసీల మేర భూగర్భ జలాలు పెరిగితే.. అందులో 223.17 టీఎంసీలను (29.83 శాతం) మాత్రమే వాడుకున్నట్లు అంచనా వేసింది.

దేశంలో 2024లో భూగర్భ జలాల పరిస్థితి..	భూగర్భ జలాలుగా మారిన వర్షపునీరు 12,656.20 టీఎంసీలు	వినియోగించుకోదగ్గ జలాలు 11,503.30 టీఎంసీలు
		ఏడాదిలో ఉపయోగించిన భూగర్భ జలాలు 6,956.52 టీఎంసీలు

మొత్తం మండలాలు/బ్లాక్‌లు/తాలూకాలు	భారీగా జలాలున్నవి (సురక్షితమైనవి)	బాగా తక్కువవున్నవి (సమస్యాత్మకం)
6,746	4,951	206

భారీగా తోడేసినవి	ఉప్పునీటిగా మారినవి
751	127

నివేదికలోని మరికొన్ని ప్రధానాంశాలు

- దేశంలో తొలిసారిగా 1980లో భూగర్భ జలాలపై అధ్యయనం జరిగింది. ఆ తరువాత 1995, 2004, 2009, 2011, 2013, 2017, 2020లలో సీజీడబ్ల్యూబీ అధ్యయనం చేసింది. 2022 నుంచి ఏటా ఈ అధ్యయనం చేస్తోంది.
- దేశంలో కురిసే వర్షం వల్ల వచ్చే నీటిలో 61 శాతం భూమిలోకి ఇంకి, భూగర్భ జలాలుగా మారుతున్నాయి.
- భూగర్భ జలాల వినియోగం 2023తో పోల్చితే 2024లో పెరిగింది. 2023లో 6,834.75 టీఎంసీలను తోడివేయగా.. 2024లో 6,956.52 టీఎంసీలను వినియోగించుకున్నారు.
- దేశంలో భూగర్భ జలాలను పంజాబ్, రాజస్థాన్, ఢిల్లీ, హర్యానా, డయ్యూ డామన్, గుజరాత్‌లలో భారీ ఎత్తున తోడేసి ఉపయోగించుకుంటున్నారు.
- 2023తో పోల్చితే 2024లో భూగర్భ జలాల పరిమాణం కాస్త తగ్గింది. 2023లో భూగర్భ జలాల పరిమాణం 12,717.95 టీఎంసీలు ఉంటే.. 2024లో 12,656.20 టీఎంసీలకు తగ్గింది.

రాష్ట్రంలో 2024లో భూగర్భ జలాల పరిస్థితి..	భూగర్భ జలాలుగా మారిన వర్షపు నీరు: 787.30 టీఎంసీలు
	ఇందులో వినియోగించుకోదగ్గ జలాలు: 747.94 టీఎంసీలు
ఏడాదిలో ఉపయోగించిన భూగర్భ జలాలు	223.17

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా భూగర్భ జలాల పరిస్థితి ఇదీ..	మొత్తం మండలాలు 679 (12 అర్బన్ మండలాలతో కలిపి)	భారీగా జలాలున్నవి (సురక్షితమైనవి) 591
బాగా తక్కువవున్నవి (సమస్యాత్మకం): 2		కొంత మేర తక్కువవున్నవి (కొంత సమస్యాత్మకం) 38
భారీగా తోడేసినవి 9	ఉప్పు నీటిగా మారినవి 39	

● మీకు తెలుసా?

స్కూల్ బెల్‌కూ ఉందో చరిత్ర

ట్రింగ్‌మంటూనో, గణగణమంటూనో కొట్టే స్కూల్ బెల్ వినగానే పిల్లల్లో హుషారు మొదలవుతుంది. లాంగ్ బెల్ కొడితే ఎంచక్కా ఇంటికి వెళ్లిపోవచ్చన్న ఉత్సాహం వారిలో ఉరకలెత్తుతుంది. అయితే స్కూల్ బెల్‌కీ ఓ చరిత్ర ఉందన్న విషయం తెలుసా?

ప్రాచీన చైనాలో మొదటిసారి గంటను వాడినట్లు చరిత్రకారులు అంచనా వేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా బౌద్ధారామాల్లో గంటలను వాడి సమయాన్ని తెలిపేవారట. ఆ తర్వాత అనేక దేశాల్లో గంటల తయారీ, వాడకం మొదలైంది. 8వ శతాబ్దం నాటికి గంటల్ని రాగి, ఇత్తడి లోహాలతో తయారు చేయడం మొదలుపెట్టారు. దీని వల్ల శబ్దం గట్టిగా, దూరంగా ఉన్నవారికి సైతం వినిపించేది. అయితే ఇవన్నీ కాలాన్ని తెలపడానికే తప్ప స్కూల్ కోసం వాడినవి కాదు. 1908లో ఇండియానాలోని గ్యారీ ప్రాంతంలో స్కూళ్లకు సూపరింటెండెంట్‌గా పని చేస్తున్న విలియం విర్ట్ మొదటిసారి స్కూల్ బెల్‌ను ప్రవేశపెట్టారు. పీరియడ్ మొదలయ్యే ముందు, పీరియడ్ అయిపోయాక గంట కొట్టడం ద్వారా ఉపాధ్యాయులు తరగతులకు వెళ్లే ఏర్పాటు చేశారు. విద్యార్థులు ఇంటికి వెళ్లేందుకు ఇదే సిగ్నల్‌గా మారింది.

మొదట్లో స్కూళ్లలో గంటను వాడగా ఆ తర్వాత కాలంలో విద్యుత్తు బెల్స్ వచ్చాయి. దీంతో ఎక్కువ శ్రమ లేకుండా టైం ప్రకారం బెల్ మోగించడం సులువైంది. కొన్నిచోట్ల ట్రింగ్‌మనే బెల్ శబ్దం కాకుండా చక్కటి సంగీతాన్ని వినిపిస్తుంటారు. 2010లో స్కాట్‌లాండ్‌లో మ్యాకీ అకాడమీ స్కూల్ బెల్ కొట్టే పద్ధతికి స్వస్తి పలికింది. విద్యార్థులే సమయానికి తగ్గట్టు క్లాసులకు వెళ్లాలని తెలిపింది. ఇది మంచి ఫలితాలు ఇవ్వడంతో యూకేలోని అనేక స్కూళ్లు ఈ విధానాన్ని పాటించాయి. చూశారుగా! ఇదీ స్కూల్ బెల్ వెనకాల ఉన్న చరిత్ర.

అదిగో పిల్లల స్వర్గం

● వండర్ వరల్డ్

పిల్లలూ! స్వర్గమంటే అందంగా ఉంటుందని, అక్కడందరూ ఆనందంగా ఉంటారని మీరు వింటుంటారు కదా! అది ఎక్కడుంటుందో ఎవరికీ తెలియదు. అయితే భూమ్మీద పిల్లల కోసం ఏర్పాటు చేసిన స్వర్గం ఎక్కడుందో తెలుసా? డెన్మార్క్ దేశంలో. అవును! ఇక్కడున్న 'లెగోల్యాండ్'ని 'పిల్లల స్వర్గం' అని పిలుస్తారు. దీని గురించి తెలుసుకుందామా?

లెగోల్యాండ్ అనేది ఒక అమ్యూజ్‌మెంట్ పార్క్. అంటే కుటుంబమంతా కలిసి అక్కడికి వెళ్లి, ఆడిపాడి సరదాగా గడపొచ్చు. అక్కడ పిల్లల కోసం ప్రత్యేకంగా ఏర్పాట్లు ఉంటాయి. వారు ఇష్టమొచ్చినంతసేపు ఆడుకోవడానికి ఎన్నెన్నో వస్తువులు బొమ్మలు ఉంటాయి. ఇక్కడికి ఒక్కసారి వచ్చిన చిన్నారులు మళ్లీ మళ్లీ రావాలి కోరుకుంటారు. అందుకే దీన్ని 'పిల్లల స్వర్గం' అని అంటుంటారు.

1968 జూన్ 7న మొదటిసారి లెగోల్యాండ్ ప్రారంభించారు. బ్రిటిష్ కంపెనీ దీన్ని నడుపుతోంది. మొదట డెన్మార్క్‌లో మొదలైన ఈ పార్క్ ఆ తర్వాత జర్మనీ, జపాన్, దక్షిణ కొరియా, మలేషియా, దుబాయ్, ఇటలీ వంటి 11 ప్రాంతాల్లో ఏర్పాటు చేశారు. ఏర్పాటు చేసిన ప్రతిచోటా దీనికి విశేషమైన ఆదరణ రావడంతో మరో 4 చోట్ల వీటిని ప్రారంభించాలని అనుకుంటున్నారు. రెండేళ్ల నుంచి 12 ఏళ్ల వయసున్న పిల్లలు తమ తల్లిదండ్రులతో కలిసి ఇక్కడికి రావొచ్చు. ఈ పార్క్‌లో ఆర్కిటిక్ బేస్‌క్యాంప్, ఆర్కిటిక్ ఐస్ బ్రేకర్స్, అట్లాంటిస్ సీ లైఫ్, బెన్నీస్ ప్లే షిప్, కోల్స్ రాక్ క్లైంబ్, డ్రాగన్ బండి, డుప్లో ఎక్స్‌ప్రెస్, ఫైర్ బ్రిగేడ్, మాస్టర్స్ ఆఫ్ ఫ్లైట్, ఫ్లయింగ్ ఈగల్.. ఇలా లెక్కకు మిక్కిలి ఆటలు ఉంటాయి. ఎవరికి నచ్చిన అంశాన్ని వారు ఎంచుకోవచ్చు. కొన్నింటికి తప్పకుండా తల్లిదండ్రులు పిల్లలకు తోడుగా ఉండాలని నిబంధన.

కేవలం ఆటపాటలే కాకుండా వర్క్‌షాప్‌లు, సినిమా థియేటర్, గ్యాలరీ వంటివి ఇక్కడ ఉన్నాయి. దీనివల్ల పిల్లల్లో మానసిక ఎదుగదల పెంపొందుతుంది. డెన్మార్క్‌లోని లెగోల్యాండ్‌కి ఏటా 1.6 మిలియన్ల సందర్శకులు వస్తుంటారు. ప్రపంచంలో అత్యధిక మంది సందర్శించే అమ్యూజ్‌మెంట్ పార్కుల్లో ఇదీ ఒకటి. ముఖ్యంగా ఆదివారాలు, సెలవు రోజుల్లో పిల్లలు భారీగా తరలివచ్చి ఆనందిస్తుంటారు. భలే బాగుంది కదా ఈ పిల్లల స్వర్గం.

జీనియస్

14 ఏళ్ల మానవ కాలిక్యులేటర్

ఆర్యన్

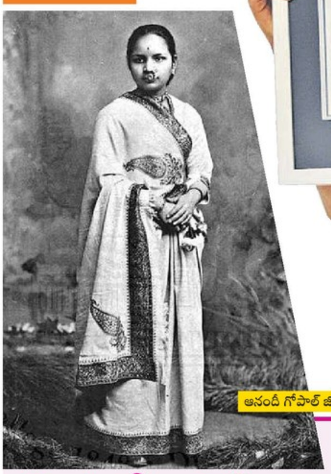
పందొమ్మిదో ఎక్కం చెప్పమంటే తల గిరుకునే పిల్లలు ఉంటారు. చిన్న చిన్న కూడికలకు కాలిక్యులేటర్ వైపు చూసే వారూ ఉంటారు. ఇక పెద్ద లెక్కలంటే కాలిక్యులేటర్ కావాల్సిందే. కాని ఆర్యన్ నితిన్‌కు అది అక్కర్లేదు. ఎందుకంటే అతడే ఒక కాలిక్యులేటర్. అతని వయసు 14 ఏళ్లు. ఎంత పెద్ద నెంబర్లతో లెక్కలు ఇచ్చినా సరే అవలీలగా చేసేస్తాడు.

ఆర్యన్‌ది మహారాష్ట్ర. ఆరేళ్ల వయసు నుంచే మనసులో లెక్కలు వేయడం, సమాధానాలు కనుక్కోవడం చేసేవాడు. అతని ఉత్సాహం చూసి తల్లిదండ్రులు ప్రోత్సహించారు. ఆర్యన్ రోజూ ఐదారు గంటలపాటు కష్టమైన లెక్కలు సాధన చేసేవాడు. ఎవరు ఎంత పెద్ద లెక్క చెప్పినా మనసులోనే చేసి, టక్కున సమాధానం చెప్పేవాడు. దీంతో అతని ప్రతిభ గురించి అందరికీ తెలిసింది. 2021లో 'మైండ్ స్పోర్ట్ ఒలింపియాడ్ మెంటల్ కాలిక్యులేషన్' వరల్డ్ ఛాంపియన్‌షిప్ సాధించి, ఆ ఘనత పొందిన అతి చిన్న వయస్కుడిగా నిలిచాడు. 2022లో జర్మనీలో జరిగిన మెంటల్ కాలిక్యులేషన్ వరల్డ్ కప్‌లో పాల్గొని మొదటి స్థానంలో నిలిచాడు. అంత చిన్నవయసులో ఆ ఘనత సాధించిన వ్యక్తిగా నిలిచిపోయాడు. దీంతో గ్లోబల్ మెంటల్ కాలిక్యులేటర్స్ అసోసియేషన్(జీఎంసీఏ)లో అతణ్ని ఫౌండింగ్ బోర్డు సభ్యుడిగా చేర్చుకున్నారు. ఆ తర్వాత అనేక ప్రపంచ వేదికలపై తన సత్తా చాటాడు.

గిన్నిస్ ప్రపంచ రికార్డు సాధించాలన్న ఆకాంక్షతో దుబాయ్‌లో నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో ఒకటి, రెండు కాదు.. ఒకేరోజు ఆరు ప్రపంచ రికార్డులను అతను సాధించాడు. 30.9 సెకండ్లలో 100 నాలుగు అంకెల నెంబర్లను కలిపి సమాధానం చెప్పడం, ఒక నిమిషం 9.68 సెకండ్లలో 200 నాలుగు అంకెల నెంబర్లను కలిపి సమాధానం చెప్పడం, 18.71 సెకండ్లలో 50 ఐదు అంకెల నెంబర్లను కలిపి సమాధానం చెప్పడం.. ఇలా అతను చేసిన మేధోవిన్యాసాలు చూసి గిన్నిస్ ప్రతినిధులు ఆశ్చర్యపోయారు. 2024లో మరోసారి మెంటల్ కాలిక్యులేషన్ వరల్డ్ కప్‌లో మొదటిస్థానంలో నిలిచాడు. క్రమం తప్పకుండా రోజూ సాధన చేస్తే ఎలాంటి కష్టమైన విషయమైనా మన సాధించగలమని, మొదలుపెట్టిన పనిని పూర్తి చేసే వదలకూడదని అంటున్నాడు ఆర్యన్.

● మహనీయులు

ఆనందీ గోపాల్ జోషి

మన దేశానికి తొలి డాక్టరమ్మ

పిల్లలూ! డాక్టర్ చదువు చదవడం కష్టం. ఎక్కువ మందికి సీటు రాదు. ఇప్పుడే ఇలా ఉంటే పాత రోజుల్లో ఎలా ఉండేది? అసలు డాక్టర్ చదవడం ఆడవాళ్లు చేయకూడదని అనేవారట. ఈ రూల్‌ను ఒక మహిళ బ్రేక్ చేసింది. మన దేశ మొదటి మహిళా డాక్టర్‌గా చరిత్ర సృష్టించింది. ఆమె పేరు ఆనందీ గోపాల్ జోషి. ఆమె 1865 మార్చి 31న అప్పటి బొంబాయి ప్రాంతంలోని కల్యాణ్‌లో జన్మించారు. ఆమె అసలు పేరు 'యమున'. గోపాల్‌రావ్ జోషీతో పెళ్లయ్యాక ఆమె పేరు 'ఆనందీ గోపాల్ జోషీ'గా మార్చుకున్నారు.

14 ఏళ్ల వయసులో ఆనందీగోపాల్‌కు ఓ బాబు పుట్టాడు. అయితే అనారోగ్యం కారణంగా కేవలం 10 రోజుల్లోనే మరణించాడు. దీంతో ఆమె చాలా ఆవేదన చెందింది. తనకే వైద్యం వస్తే కొడుకును బతికించుకునేదాన్ని కదా అనుకుంది. అలా వైద్యురాలు కావాలన్న ఆలోచన ఆమెలో మొదలైంది. మహిళలకు వైద్యసేవలందించేందుకు మహిళా వైద్యుల అవసరం ఎంతో ఉందని, ముఖ్యంగా భారతదేశంలోని స్త్రీల ఆరోగ్య సమస్యలు తీరాలంటే మహిళా వైద్యులు పెరగాలని ఆమె భావించింది.

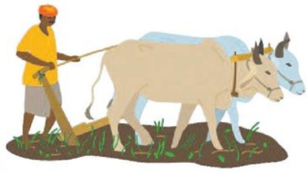
థియోడిసియా కార్పెంటర్ అనే అమెరికన్ సాయంతో ఆమె అమెరికాలో చదివే అవకాశం పొందింది. ఓడ మార్గంలో 1883లో అమెరికా వెళ్లింది. 18 ఏళ్ల వయసులో వైద్యవిద్య చదవడం ప్రారంభించింది. ఆమె ఉత్సాహం, పట్టుదల చూసి అక్కడి ప్రొఫెసర్లు ఆశ్చర్యపోయేవారు. అయితే ఆ దేశ వాతావరణం ఆమెకు సరిపడక క్షయవ్యాధి ఇబ్బందిపెట్టింది. అయినా ఏమాత్రం అధైర్యపడక, విజయవంతంగా ఎండీ కోర్సు పూర్తి చేసి 1886లో భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చింది. కొల్హాపూర్ సంస్థానంలోని అల్బర్ట్ ఎడ్వర్డ్ ఆసుపత్రిలోని స్త్రీల వార్డుకు ఆమెను ఇన్‌ఛార్జిగా నియమించారు. 1887లో ఆమెకు మరోసారి క్షయ వ్యాధి వచ్చింది. దీనివల్ల బలహీనంగా మారిపోయింది. అమెరికా నుంచి మందులు తెచ్చి వాడినా ఆరోగ్యం కుదుటపడలేదు. దీంతో ఫిబ్రవరి 26న 21 ఏళ్ల వయసులోనే కన్నుమూసింది.

దేశంలో తొలి మహిళా వైద్యురాలిగా, విదేశాలకు వెళ్లి వైద్యవిద్య చదువుకున్న తొలి భారతీయ మహిళగా నేటికీ ఆమె గురించి గొప్పగా చెప్పుకుంటారు. ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా అనుకున్నది సాధించిన ఆమె పట్టుదలను గుర్తించి మీరూ స్ఫూర్తి పొందాలి.

● కథ

కష్టే ఫలి

ఒక గ్రామంలో రామయ్య అనే రైతు ఉండేవాడు. అతనికి ఉన్న ఏకైక ఆస్తి చిన్న పొలమూ, ఒక ఎద్దూ మాత్రమే. ప్రతీ ఏడూ అతను కష్టపడి పంట వేసినా, ఆదాయం తక్కువే. ఒకసారి కురిసిన వర్షాల వల్ల అతని పొలం పూర్తిగా నాశనమైంది. అప్పుల బారిన పడిన రామయ్యకు ఇక తన ఎద్దును అమ్ముకోవడం తప్ప మరో మార్గం లేకుండా పోయింది. గ్రామస్థులు కూడా 'ఇక నువ్వు సేద్యం చేయలేవు. నీ పొలం పాడైంది. నువ్వు బతకాలంటే ఎద్దును అమ్ముకోవాల్సిందే. లేదంటే దానికి గడ్డి దండగ' అని అన్నారు.

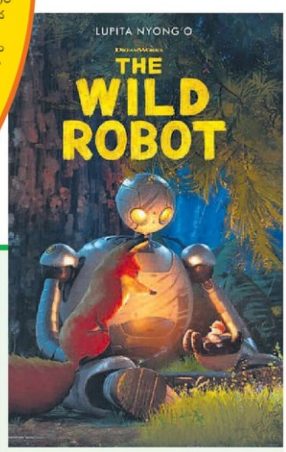
అయితే రామయ్య నిరాశపడలేదు. ఇంత కాలం సేద్యంలో తనకు సాయంగా ఉన్న ఎద్దును అమ్ముకోలేదు. అతడు తన కష్టాల నుంచి బయటపడాలనుకున్నాడు. కొత్త ఆలోచన చేశాడు. ఎద్దును అమ్మకుండా కూలి మాట్లాడుకుని తన ఎద్దుతో గ్రామంలోని ఇతర రైతుల పొలాలను దున్నడం ప్రారంభించాడు. కష్టపడి పని చేయడంతో కొద్దికాలంలోనే అతనికి మంచి ఆదాయం రావడం మొదలైంది. అతని ఆలోచన చూసి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. కొంతకాలానికి అతను కొత్త ఎద్దులు కొని పెద్ద వ్యవసాయాన్ని తిరిగి మొదలెట్టాడు.

పాఠం:

ప్రతీ సమస్య వెనుక ఒక కొత్త అవకాశం ఉంటుంది. దాన్ని గుర్తించగలిగితే, జీవితం మారిపోతుంది!

● మన సినిమా

ది వైల్డ్ రోబోట్ ఎ ఫ్రెండ్లీ రోబో

కిడ్స్... మీకు సూపర్ ఇంటెలిజెంట్ రోబో దొరికితే ఏం చేస్తారు? మీరేం చేస్తారో కాని ఈ సినిమాలోని మనుషులు, జంతువులు మాత్రం అలాంటి రోబోతో ఫ్రెండ్ షిప్ చేస్తారు. నమ్మడం లేదా? అయితే మిగతాది చదివేయండి. ఓ సూపర్ ఇంటెల్లిజెంట్ రోబో ఒక షిప్ నుంచి పొరపాటున ఒక దీవిలోని అడవిలో పడిపోతుంది. ఆ రోబో పేరు రోజ్. ఆ అడవి చాలా దట్టంగా ఉండి బోలెడన్ని క్రూరమృగాలతో నిండి ఉంటుంది. రోజ్ ఏమో మెషీన్. అక్కడున్నవేమో భయంకర జంతవులు. ఇంకెలా ఉంటుందో ఆలోచించండి. ఇంతలో రోజ్ ముందు ఓ చిన్న ఎగ్ షెల్ నుండి ఓ బర్డ్ బయటకు వస్తుంది. ఆ బర్డ్‌ని రక్షించే టైంలో బర్డ్ మదర్ చనిపోతుంది. కాని ఆ బర్డ్‌ని రోజ్ ఫ్లింక్ అనే ఫాక్స్ నుండి కాపాడుతుంది. రోజ్ ఆ బర్డ్‌కి బ్రైట్ బిల్ అని పేరు పెడుతుంది. రోజ్ బ్రైట్ బిల్, ఫ్లింక్ అలాగే ఆ ఫారెస్ట్‌లో ఉన్న యానిమల్స్ అన్నిటితోనూ మాట్లాడడానికి తనను తాను అప్ గ్రేడ్ చేసుకుని వాటి లాంగ్వేజస్‌తో కాన్ఫిగర్ చేసుకుంటుంది. ఇక అప్పటి నుండి రోజ్ బ్రైట్ బిల్‌ని చక్కగా పెంచుతుంది. బ్రైట్ బిల్ బాగా ఎగరడానికి కోచింగ్ ఇస్తూ ఉంటుంది. కాని ఓ టైంలో బ్రైట్ బిల్‌కి తన మదర్ చనిపోవడానికి గల కారణం రోజ్ అని తెలుస్తుంది. అప్పుడు బ్రైట్ బిల్ రోజ్‌తో ఏమంటుంది, రోజ్ ఎలా ఫీలవుతుంది. ఇవన్నీ విషయాలు మీకు తెలియాలంటే 'ది వైల్డ్ రోబోట్' మూవీ చూడాల్సిందే. రోబో రోజ్ చేసే స్టంట్స్ సూపర్‌గా ఉంటాయి. మస్ట్ వాచ్ మూవీ కిడ్స్.

- ఇంటూరు హరికృష్ణ

బిజినెస్ రీల్

రెండు వారాల కనిష్టానికి పసిడి

- న్యూఢిల్లీ మార్కెట్లో రూ. 500 డౌన్; రూ. 87,700కు చేరిక
- రూ. 96,400కి వెండి

న్యూఢిల్లీ: ఆభరణాల వ్యాపారుల నుంచి కొనుగోళ్లు తగ్గడం, ఇన్వెస్టర్లు అమ్మకాలకు దిగడంతో బంగారం ధరలు రెండు వారాల కనిష్ఠ స్థాయికి తగ్గాయి. న్యూఢిల్లీ బులియన్ మార్కెట్లో పది గ్రాముల రేటు రూ. 500 తగ్గి రూ. 87,700కి చేరినట్లు ఆలిండియా సరాఫా అసోసియేషన్ తెలిపింది. 99.5 శాతం స్వచ్ఛత గల పసిడి ధర రూ. 87,300కి పరిమితమైంది. ఈ ఏడాది ఇప్పటివరకు బంగారం ధర దాదాపు రూ. 8,310 మేర (సుమారు 10.5%) పెరిగింది. జనవరి 1న 10 గ్రాముల రేటు రూ. 79,390గా ఉండగా తాజాగా 87,700 స్థాయిలో ఉంది. మరోవైపు, వెండి కూడా వరుసగా మూడో రోజు నష్టపోయింది. కేజీ ధర రూ. 2,100 మేర క్షీణించి రెండు వారాల కనిష్ఠమైన రూ. 96,400కి దిగి వచ్చింది.

పీఎఫ్ డిపాజిట్లపై వడ్డీ రేటు యథాతథం

2024-25కి 8.25 శాతం కొనసాగించాలని సెంట్రల్ బోర్డు నిర్ణయం

న్యూఢిల్లీ: క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం తరహాలోనే 2024-25లో కూడా ఉద్యోగుల భవిష్య నిధి (ఈపీఎఫ్) డిపాజిట్లపై వడ్డీ రేటును యథాతథంగా 8.25 శాతంగా కొనసాగించాలని ఈపీఎఫ్‌వో నిర్ణయించింది. సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రస్టీస్ ఈ మేరకు సిఫార్సు చేసినట్లు కార్మిక శాఖ ఒక ప్రకటనలో తెలిపింది. దీన్ని ప్రభుత్వం అధికారికంగా నోటిఫై చేసిన తర్వాత సబ్‌స్క్రయిబర్స్ ఖాతాల్లోకి ఈపీఎఫ్‌వో వడ్డీని జమ చేస్తుందని వివరించింది. చాలామటుకు ఇతర ఫిక్స్‌డ్ ఇన్‌కం సాధనాలతో పోలిస్తే ఈపీఎఫ్ స్థిరమైన, అధిక రాబడులను అందిస్తోందని పేర్కొంది. దీనితో ఏడు కోట్ల మంది పైగా చందాదారులకు ప్రయోజనం చేకూర్చనుంది. 2023-24లో 8.15 శాతంగా ఉన్న వార్షిక వడ్డీరేటును 2024 ఫిబ్రవరిలో 8.25 శాతానికి పెంచారు.

కోడిగుడ్లు (హోల్‌సేల్-నెక్ / 100కు రూ.లలో)

1-3-2025

విశాఖ	482-00
చిత్తూరు	493-00
ఈస్ట్, వెస్ట్ గోదావరి	480-00
విజయవాడ	485-00
రిటైల్ ధర (డజను)	60.00
హైదరాబాద్	445-00
వరంగల్	447-00
రిటైల్ ధర	5.05

నిఫ్టీ 50

టాప్ 5 గెయినర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
SHRIRAMFIN	619	2.01
HDFCBANK	1,730.15	1.73
COALINDIA	368.5	1.28
TRENT	4,838.65	0.69
HINDALCO	634	0.32

నిఫ్టీ 50

టాప్ 5 లూజర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
INDUSINDBK	972.3	-7.11
TECHM	1,485.95	-6.44
WIPRO	278.5	-5.43
BHARTIARTL	1,569.10	-4.93
M&M	2,595.00	-4.82

స్టాక్ మార్కెట్ డేటా

	టర్నోవర్ (రూ. కోట్లలో)
బీఎస్ఈ	5,485
ఎన్ఎస్ఈ	1,53,464
ఎన్ఎస్ఈ(డెరివేటివ్స్)	1,85,885
ఎఫ్ఐఐ	- 11,639
డీఐఐ	+ 12,309

ముడిచమురు... (బ్యారెల్)

నైమెక్స్ లైట్ స్వీట్	69.72 (రాత్రి 11.30కు)	$ 70.35
బ్రెంట్	72.76 (రాత్రి 11.30కు)	$ 73.57

సెబీ చైర్మన్‌గా తుహిన్ పాండే

- ఆర్థిక శాఖ కార్యదర్శికి తాజా బాధ్యతలు
- ముగిసిన మాధవీ పురీ బచ్ పదవీ కాలం

న్యూఢిల్లీ: ఆర్థిక శాఖ కార్యదర్శి తుహిన్ కాంత పాండే క్యాపిటల్ మార్కెట్ల నియంత్రణ సంస్థ సెబీకి కొత్త చైర్మన్‌గా ఎంపికయ్యారు. పెట్టుబడులు, ప్రజా ఆస్తుల నిర్వహణ శాఖ(దీపమ్) కార్యదర్శిగా దీర్ఘకాలంపాటు పనిచేసిన పాండే సెబీకి 11వ చైర్మన్‌గా బాధ్యతలు చేపట్టారు. తొలిసారి ప్రయివేట్ రంగంనుంచి ఎంపికైన ప్రస్తుత చైర్‌పర్సన్ మాధవీ పురీ బచ్ మూడేళ్ల పదవీ కాలం శుక్రవారం(ఫిబ్రవరి 28)తో ముగియడంతో 59 ఏళ్ల పాండేకు ప్రభుత్వం బాధ్యతలు అప్పగించింది. ఒడిషా కేడర్ 1987 బ్యాచ్ ఐఏఎస్ ఆఫీసర్ పాండేకు కేబినెట్ అపాయిట్‌మెంట్ల కమిటీ ఆమోదముద్ర వేసింది. తొలుత మూడేళ్లపాటు సెబీ చైర్మన్‌గా పాండే పనిచేయనున్నారు. కాగా.. విదేశీ పోర్ట్‌ఫోలియో ఇన్వెస్టర్ల(ఎఫ్‌పీఐలు) భారీ అమ్మకాల కారణంగా దేశీ స్టాక్ మార్కెట్లు పతన బాట(బేర్ ట్రెండ్)లో సాగుతున్న నేపథ్యంలో పాండే సెబీకి సారథ్యం వహించనుండటం గమనార్హం! ఆర్థిక శాఖలో అత్యంత సీనియర్ పాండే రెవెన్యూ శాఖలోనూ కీలక బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నారు. ఆర్థిక శాఖలోని దీపమ్ కార్యదర్శిగా పాండే పీఎస్‌యూలలో ప్రభుత్వ ఈక్విటీల నిర్వహణతోపాటు.. డీపీఈని సైతం నడిపిస్తున్నారు. రెవెన్యూ కార్యదర్శి సంజయ్

మల్హోత్రా ఆర్‌బీఐ గవర్నర్‌గా బాధ్యతలు చేపట్టడంతో జనవరిలో పాండే అదనపు బాధ్యతలను స్వీకరించిన విషయం విదితమే.

కీలక పాత్రలు

మధ్యతరగతికి భారీస్థాయిలో ఆదాయ పన్ను ఉపశమనాన్ని కల్పిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటీవల ప్రవేశపెట్టిన 2025-26 బడ్జెట్ నిర్మాణంలో పాండే కీలక పాత్ర పోషించారు. 1961 పన్ను చట్టాన్ని సవరిస్తూ తీసుకువచ్చిన కొత్త ఆదాయపన్ను బిల్లును రూపొందించడంలోనూ పాలుపంచుకున్నారు. దీపమ్‌కు పనిచేసిన ఐదేళ్ల(2019 అక్టోబర్- 2025 జనవరి 8) కాలంలో పాండే పీఎస్ఈ విధానాలను అమలు చేస్తూ సీపీఎస్ఈలలో వాటా విక్రయాన్ని(డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్) ముందుకు తీసుకువెళ్లారు. విమానయాన దిగ్గజం ఎయిరిండియా ప్రయివేటైజేషన్, ఎల్ఐసీ లిస్టింగ్‌లోనూ సహకారమందించారు. 2021 అక్టోబర్8న రూ. 18,000 కోట్ల బిడ్‌తో ఎయిరిండియాను టాటా గ్రూప్ గెలుచుకుంది. 2022 మే నెలలో పీఎస్‌యూ దిగ్గజం ఎల్ఐసీ స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజీలలో లిస్టయ్యింది. ప్రస్తుతం ప్రాసెస్‌లో ఉన్న ఐడీబీఐ బ్యాంక్ ప్రయివేటైజేషన్‌నూ పర్యవేక్షించారు.

బ్యాక్‌గ్రౌండ్..

పాండే పంజాబ్ యూనివర్శిటీ(చండీగఢ్) నుంచి ఎకనమిక్స్‌లో ఎంఏ చేశారు. బర్మింగ్‌హామ్ యూనివర్శిటీ(యూకే)లో ఎంబీఏ పూర్తి చేశారు. ఒడిషా ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వాలలో వివిధ స్థాయిలలో పనిచేశారు. కెరీర్ తొలినాళ్లలో ఆరోగ్యం, సాధారణ పాలన, వాణిజ్య పన్నులు, రవాణ, ఫైనాన్స్ శాఖలకు పాలనాధికారిగా వ్యవహరించారు. ఒడిషా రాష్ట్ర ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్‌కు ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్‌గా, ఒడిషా చిన్నతరహా పరిశ్రమల కార్పొరేషన్ ఎండీగా బాధ్యతలు నిర్వర్తించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ప్లానింగ్ కమిషన్(నీతి ఆయోగ్), కేబినెట్ సెక్రటేరియట్ సంయుక్త కార్యదర్శిగా, వాణిజ్య శాఖ డిప్యూటీ సెక్రటరీగా విధులు నిర్వహించారు.

రోజుకు రూ.99,835 కోట్లు

- లావాదేవీల సంఖ్య 60 కోట్లకు
- యూపీఐ.. సరికొత్త రికార్డులు

హైదరాబాద్, బిజినెస్ బ్యూరో: యూనిఫైడ్ పేమెంట్స్ ఇంటర్‌ఫేస్ (యూపీఐ) ఆధారిత డిజిటల్ చెల్లింపులు ఎప్పటికప్పుడు దూసుకెళ్తున్నాయి. లావాదేవీల విలువ, పరిమాణం విషయంలో 2025 ఫిబ్రవరి 1 సరికొత్త రికార్డు సృష్టించింది. ఏకంగా రూ.99,835 కోట్ల విలువైన లావాదేవీలు నమోదయ్యాయి. లావాదేవీల సంఖ్య 60 కోట్లు దాటింది. యూపీఐ వ్యవస్థలో ఇదే రికార్డు. గత రికార్డులు చూస్తే లావాదేవీల విలువ 2025 జనవరి 2న అత్యధికంగా రూ.94,429 కోట్లు, లావాదేవీల సంఖ్య జనవరి 10న 57.8 కోట్లు నమోదైంది. ఫిబ్రవరి 1-25 మధ్య రూ.19,60,263 కోట్ల విలువైన 1439.8 కోట్ల లావాదేవీలు జరిగాయి.

లావాదేవీలు 'తక్కువేం' కాదు..

2023-24లో యూపీఐ లావాదేవీల విలువ రూ.200 లక్షల కోట్లు దాటింది. లావాదేవీల సంఖ్య 13,100 కోట్ల పైచిలుకు ఉంది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం ఏప్రిల్-జనవరి మధ్య వ్యక్తుల నుంచి వర్తకులకు జరిగిన లావాదేవీల వాటా 62.35 శాతం. వ్యక్తుల మధ్య జరిగినవి 37.75 శాతం ఉన్నాయి. వ్యక్తుల నుంచి వర్తకుల మధ్య జరిగిన

యూపీఐ జోరు ఇదీ..

నెల	విలువ (రూ. కోట్లలో)	లావాదేవీల సంఖ్య (కోట్లలో)
2025 జనవరి	23,48,037	1,699
2024 డిసెంబర్	23,24,700	1,673
2024 జనవరి	18,41,084	1,220

లావాదేవీల్లో రూ.500 లోపు విలువ చేసేవి ఏకంగా 86 శాతం నమోదయ్యాయి. ఇక మొత్తం రిటైల్ చెల్లింపుల్లో యూపీఐ వాటా 80 శాతానికి చేరిందని ఆర్థిక శాఖ ప్రకటించింది. 2025 జనవరి నాటికి 641 బ్యాంకులు, 80కిపైగా యాప్స్ యూపీఐ సేవలు అందించాయి.

ఫోన్‌పే అగ్రస్థానంలో..

యూపీఐ విభాగంలో ఫోన్‌పే తొలి స్థానంలో దూసుకుపోతోంది. 2025 జనవరిలో రూ.11,91,304 కోట్ల విలువైన 810 కోట్ల లావాదేవీలను సాధించింది. గూగుల్‌పే రూ.8,26,845 కోట్ల విలువైన 618 కోట్ల లావాదేవీలతో రెండవ స్థానంలో కొనసాగుతోంది. రూ.1,26,313 కోట్ల విలువైన 115 కోట్ల లావాదేవీలతో పేటీఎం మూడవ స్థానంలో నిలిచింది. లావాదేవీల విలువ పరంగా క్రెడ్, ఐసీఐసీఐ బ్యాంక్ యాప్స్, నవీ, గ్రో, హెచ్‌డీఎఫ్‌సీ బ్యాంక్ యాప్స్, అమెజాన్ పే, భీమ్ యాప్స్ తర్వాతి స్థానాల్లో పోటీపడుతున్నాయి.

జనవరిలో ఇలా..

2025 జనవరిలో నమోదైన రూ.23,48,037 కోట్లలో వ్యక్తుల మధ్య జరిగిన లావాదేవీలు 73 శాతం. వ్యక్తుల నుంచి వర్తకులకు జరిగినవి 27 శాతం. విలువ పరంగా వ్యక్తుల నుంచి వ్యక్తులకు రూ.2,000లకుపైగా విలువ చేసే లావాదేవీల వాటా 87 శాతం ఉంది. రూ.501-2,000 మధ్య 10%, రూ.500 లోపు 3% నమోదయ్యాయి. వ్యక్తుల నుంచి వర్తకులకు రూ.2,000పైగా విలువ చేసే లావాదేవీలు 67 శాతం, రూ.501-2,000 మధ్య 17 శాతం, రూ.500 లోపు 16 శాతం ఉన్నాయి. ఇక లావాదేవీల సంఖ్య పరంగా వ్యక్తుల నుంచి వర్తకులకు 62 శాతం, వ్యక్తుల మధ్య 38 శాతం నమోదయ్యాయి. వ్యక్తుల నుంచి వర్తకుల మధ్య రూ.500 లోపు విలువ చేసే లావాదేవీల వాటా ఏకంగా 86 శాతం ఉంది. రూ.501-2,000 మధ్య 10 శాతం, రూ.2,000పైన 4 శాతం ఉన్నాయి.

మెరుగుపడిన మౌలికం

జనవరిలో 4.6 శాతానికి పెరిగిన ఉత్పత్తి

న్యూఢిల్లీ: మౌలిక రంగం ఈ ఏడాది జనవరి నెలలో బలమైన పనితీరు చూపించింది. ఎనిమిది మౌలిక రంగాల ఉత్పత్తి జనవరిలో 4.6 శాతంగా నమోదైంది. క్రితం ఏడాది ఇదే నెలలో ఇది 4.2 శాతంగా ఉంది. కాకపోతే 2024 డిసెంబర్ నెలలో నమోదైన 4.8 శాతంతో పోల్చితే పనితీరు కాస్త నిదానించినట్టు కనిపిస్తోంది.

- ముడి చమురు, సహజ వాయువు ఉత్పత్తి క్రితం ఏడాది జనవరి నెల గణాంకాలతో పోల్చి చూస్తే తగ్గింది. బొగ్గు ఉత్పత్తి 4.6 శాతానికి పడిపోయింది. 2024 జనవరిలో ఇది 3.7 శాతంగా ఉంది. స్టీల్ ఉత్పత్తి వార్షికంగా చూస్తే 9.2 శాతం నుంచి 3.7 శాతానికి క్షీణించింది. విద్యుదుత్పత్తి 1.3 శాతంగా నమోదైంది. 2024 జనవరి నెలకు ఇది 5.7 శాతంగా ఉంది. రిఫైనరీ ఉత్పత్తి 8.3 శాతం, ఎరువుల ఉత్పత్తి 3 శాతం, సిమెంట్ ఉత్పత్తి 14.5 శాతానికి పుంజుకున్నది.
- ఈ ఏడాది 10 నెలల కాలంలో (2024 ఏప్రిల్-2025 జనవరి) 8మౌలిక రంగాల ఉత్పత్తి క్రితం ఏడాది ఇదే కాలంలో ఉన్న 7.8% నుంచి 4.4 శాతానికి క్షీణించింది.

స్కైప్‌కి మైక్రోసాఫ్ట్ గుడ్‌బై

న్యూయార్క్: వీడియో కాలింగ్‌కు పర్యాయ పదంగా మారిన స్కైప్ యాప్‌ను మైక్రోసాఫ్ట్ మూసివేస్తోంది.. స్కైప్ వినియోగదారులను ఇక కొత్త యాప్ టీమ్స్‌కి మళ్లించనున్నట్లు కంపెనీ తెలిపింది. 2025 మే నెల నుంచి స్కైప్ యాప్ వినియోగదారులకు అందుబాటులో ఉండదు.. స్కైప్‌నకు బదులుగా టీమ్స్ ద్వారా వీడియో కాలింగ్ సేవలు అందుబాటులో ఉంటాయని వెల్లడించింది.

డీమ్యాట్ నామినీలకు దన్ను

సెబీ మార్గదర్శకాలలో సవరణలు

న్యూఢిల్లీ: డీమ్యాట్ ఖాతాలు, మ్యూచువల్ ఫండ్ పోర్ట్‌ఫోలియోలకు నామినీలను పేర్కొనే విషయంలో నిబంధనలను క్యాపిటల్ మార్కెట్ల నియంత్రణ సంస్థ సెబీ సవరించింది. ఆస్తుల బదిలీ, నామినీ సులభతర ఎంపికకు వీలుగా మార్గదర్శకాలను సవరిస్తూ తాజాగా సర్క్యులర్ జారీ చేసింది. వెరసి సెక్యూరిటీల మార్కెట్లలో నామినేషన్ సౌకర్యంపై అవసరమైన స్పష్టతను కల్పించింది. ఒక వ్యక్తి లేదా సంయుక్త ఖాతాదారులలో ఒకరు మరణిస్తే ఆస్తుల బదిలీని అదనపు కేవైసీ అవసరంలేకుండా రెండవ వ్యక్తికి బదిలీ చేసేందుకు దారి ఏర్పాటు చేసింది. ముందస్తుగానే కేవైసీ ఇచ్చి ఉంటే వీటి అవసరం ఉండదు. ఖాతాదారులలో జీవించి ఉన్న వ్యక్తి ఏ సమయంలోనైనా కాంటాక్టు వివరాలు, నామినీ మార్పు వంటివి చేపట్టవచ్చు. ఈ బాటలో ఫిజికల్‌గా ఖాతా నిర్వహించేలేని వ్యక్తులు, ఎన్ఆర్ఐలకు సంబంధించి సైతం మార్పులు ప్రవేశపెట్టింది. తాజా సవరణలు 2025 మార్చి1 నుంచి మూడు దశలలో అమలుకానున్నాయి. సవరించిన మరికొన్ని నిబంధనలు జూన్1 నుంచి, పూర్తి నిబంధనలు సెప్టెంబర్ 1నుంచి వర్తించనున్నాయి.

పని వేళలు కాదు.. నాణ్యత ముఖ్యం..

రిలయన్స్ జియో ఇన్ఫోకామ్ చైర్మన్ ఆకాశ్ అంబానీ వ్యాఖ్య

ముంబై: ఆఫీసులో ఎన్ని గంటలు పని చేశామన్నది కాదు.. ప్రతి రోజు ఎంత నాణ్యమైన పని చేశామనేదే తనకు ముఖ్యమని రిలయన్స్ జియో ఇన్ఫోకామ్ చైర్మన్ ఆకాశ్ అంబానీ వ్యాఖ్యానించారు. తనకు పని, కుటుంబం రెండూ ప్రాధాన్యతాంశాలేనని ముంబై టెక్ వీక్ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న సందర్భంగా ఆయన చెప్పారు. ప్రతి ఒక్కరు జీవితంలో తమ తమ ప్రాధాన్యతలను గుర్తెరిగి వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. వారానికి 90 గంటల వరకు పని చేయాలంటూ కొందరు, 50 గంటలలోపు చాలంటూ మరికొందరు కార్పొరేట్లు అభిప్రాయపడుతున్న నేపథ్యంలో ఆకాశ్ వ్యాఖ్యలు ప్రాధాన్యం సంతరించుకున్నాయి. మరోవైపు, ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ విషయంలో మార్గనిర్దేశం చేసేందుకు తమ కంపెనీ 1,000 మంది డేటా సైంటిస్టులు, పరిశోధకులు, ఇంజినీర్ల బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుందని అంబానీ చెప్పారు. జామ్‌నగర్‌లో 1 గిగావాట్ల సామర్థ్యంతో డేటా సెంటర్‌ను కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు వివరించారు. అలాగే, గ్రాఫిక్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లను (జీపీయూ) సరీసుగా అందించే అవకాశాలను కూడా పరిశీలిస్తున్నట్లు తెలిపారు.

ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు రూ.11,500 కోట్ల పెట్టుబడి

- తోడవనున్న 4,000 పడకలు
- క్రిసిల్ రేటింగ్స్ నివేదిక వెల్లడి

న్యూఢిల్లీ: ప్రైవేటు రంగంలో ఉన్న ఆసుపత్రులు వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో 4,000 పడకలను జోడించనున్నాయి. ఇందుకు సుమారు రూ.11,500 కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టాలని యోచిస్తున్నాయని క్రిసిల్ రేటింగ్స్ తెలిపింది. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో దాదాపు రూ.64,000 కోట్ల ఆదాయం నమోదు చేసిన 91 ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులను విశ్లేషించినట్టు వెల్లడించింది. 'ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఈ సంస్థలు దాదాపు 6,000 బెడ్స్‌ను జోడించాయి. ఈ రెండు ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో జోడిస్తున్న పడకలు 2020-2024 మధ్య తోడైన వాటికి సమానంగా ఉంటుంది. ఆక్యుపెన్సీ 65-70 శాతం గరిష్ట స్థాయికి చేరుకోవడం, నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణ కోసం నిరంతర డిమాండ్. వెరశి ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులు ప్రస్తుత, వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.25,000 కోట్లు పెట్టుబడి పెడుతున్నాయి. గత నాలుగు ఆర్థిక సంవత్సరాలలో సగటు వార్షిక పెట్టుబడి కంటే ఇది దాదాపు 80 శాతం అధికం' అని నివేదిక తెలిపింది.

అంతర్గత వనరుల ద్వారా..

మూలధన వ్యయంలో దాదాపు నాలుగింట మూడు వంతులు అంతర్గత వనరుల ద్వారా ఆసుపత్రులు సమకూరుస్తున్నాయి. అంతేకాకుండా మెరుగైన రాబడుల కారణంగా 2022 ఆర్థిక సంవత్సరం నుండి ప్రైవేట్ ఈక్విటీ, ఈక్విటీ మార్కెట్ల నుండి గణనీయంగా రూ.55,000-60,000 కోట్ల పెట్టుబడిని ఆకర్షించాయి. కొత్త పడకలలో సగం నూతన ఆసుపత్రుల ఏర్పాటు ద్వారా సమకూరనున్నాయి. కొత్త ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాలలో గణనీయ పెట్టుబడికి ఇది నిదర్శనం. ఇప్పటికే ఉన్న ఆసుపత్రుల అభివృద్ధి కారణంగా దాదాపు 40 శాతం పడకలు తోడు కానున్నాయి. ప్రస్తుత సౌకర్యాలను ఆధునీకరించడం, మెరుగుపర్చడంపై సంస్థలు దృష్టి సారిస్తాయి. నిర్మాణంలో ఉన్న, చిన్న, మధ్య తరహా ఆసుపత్రులను పెద్ద కంపెనీలు స్వాధీనం చేసుకోవడం ద్వారా మిగిలిన 10 శాతం పడకలు జతకానున్నాయని క్రిసిల్ రేటింగ్స్ వెల్లడించింది.

బలమైన పనితీరు..

వైద్య రంగం ఆదాయంలో ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల వాటా 63 శాతం. 2020-2024 ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులు ఆదాయంలో 18 శాతం సగటు వార్షిక వృద్ధి రేటును, 18 శాతం ఆరోగ్యకర నిర్వహణ లాభాలను సాధించాయి. ఇది బలమైన నగదు ప్రవాహాన్ని నిర్ధారిస్తుంది. అభివృద్ధి చెందిన, అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలతో పోలిస్తే భారతదేశంలో ఆసుపత్రుల బలమైన పనితీరు, తలసరి పడకల సామర్థ్యం తక్కువగా ఉండటంతో ప్రైవేట్ ఈక్విటీ, ఐపీవోల ద్వారా గణనీయంగా పెట్టుబడులు పెరిగాయి. ఇది బ్యాలెన్స్ షీట్లను బలోపేతం చేసింది. ఆసుపత్రులు వాటి క్రెడిట్ ప్రొఫైల్స్‌ను భౌతికంగా ప్రభావితం చేయకుండా ప్రతిష్టాత్మకంగా పడకల జోడింపును కొనసాగించడానికి వీలు కల్పించిందని నివేదిక వివరించింది.

ఏటా 7.8 శాతం వృద్ధి అవసరం

- వచ్చే 22 ఏళ్ల పాటు కొనసాగాలి
- సంస్కరణలు, ఉపాధి కల్పన చేపట్టాలి
- అప్పుడే 2047 నాటికి అధిక ఆదాయ దేశం
- భారత్‌పై ప్రపంచబ్యాంక్ నివేదిక

న్యూఢిల్లీ: భారత్ అధిక ఆదాయ దేశంగా 2047 నాటికి (అభివృద్ధి చెందిన దేశం) అవతరించాలంటే ఏటా 7.8 శాతం సగటు వృద్ధిని, వచ్చే 22 ఏళ్ల పాటు సాధించాల్సి ఉంటుందని ప్రపంచ బ్యాంక్ అంచనా వేసింది. ఇందుకు గాను ఆర్థిక రంగ, భూమి, కార్మిక మార్కెట్‌కు సంబంధించి సంస్కరణలు చేపట్టాల్సి ఉంటుందని విశ్లేషించింది. ఈ మేరకు ఒక నివేదికను విడుదల చేసింది. భారత్ 2000 నుంచి 2024 మధ్య కాలంలో వృద్ధిని సగటున 6.3 శాతానికి వేగవంతం చేసుకుందంటూ.. గత విజయాలు భవిష్యత్తు లక్ష్యాలకు మద్దతుగా నిలుస్తాయని పేర్కొంది. "2047 నాటికి అధిక ఆదాయ దేశంగా అవతరించాలన్న ప్రతిష్టాత్మక లక్ష్యం ఎప్పటి మాదిరే సాధారణ పనితీరుతో సాధ్యపడదు. తలసరి ఆదాయం ప్రస్తుత స్థాయి నుంచి ఎనిమిది రెట్లు వృద్ధి చెందాలి. అందుకోసం వృద్ధి మరింత వేగాన్ని అందుకుని, వచ్చే రెండు దశాబ్దాల పాటు స్థిరంగా కొనసాగాలి. అలాగే, ప్రస్తుతం అమలు చేస్తున్న చర్యలు సరిపోవు. సంస్కరణలను మరింత విస్తరించడంతోపాటు, వేగవంతం చేయాలి. అప్పుడే 2047 నాటికి అధిక ఆదాయ దేశంగా భారత్ మారుతుంది"అని ప్రపంచబ్యాంక్ నివేదిక సూచించింది. విధానపరమైన చర్యలు, పెట్టుబడులు పెంచడం, నిర్మాణాత్మక పరివర్తనతోపాటు మరిన్ని ఉపాధి అవకాశాల కల్పనపై భారత్ దృష్టి సారించాలని పేర్కొంది.

చిలీ, కొరియా, పోలండ్ నిదర్శనాలు..

"చిలీ, కొరియా, పోలండ్ అంతర్జాతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థతో మరింతగా అనుసంధానం కావడం ద్వారా మధ్యస్థ ఆదాయం నుంచి అధిక ఆదాయ దేశాలుగా విజయవంతంగా మారాయి. వాటి నుంచి ఈ విషయంలో పాఠాలు నేర్వాలి" అని ప్రపంచబ్యాంక్ భారత డైరెక్టర్ ఆగస్టే టానో కొమే పేర్కొన్నారు. 2000 నుంచి భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ నాలుగు రెట్లు పెరిగిందని, జీడీపీలో తలసరి ఆదాయం సైతం మూడు రెట్లు అధికమైనట్టు ప్రపంచబ్యాంక్ నివేదిక గుర్తు చేసింది. ఇందుకు మిగిలిన ప్రపంచంతో పోల్చితే భారత్ వేగంగా వృద్ధి చెందినట్టు తెలిపింది. ఇది కఠిన పేదరికం గణనీయంగా తగ్గేందుకు, సేవలు, మౌలిక సదుపాయాల విస్తరణకు దోహదం చేసినట్టు వివరించింది. గత విజయాల మాదిరే భారత్ తన సంస్కరణలను వేగవంతం చేసి, భవిష్యత్తులో మరింత అధిక వృద్ధిని సాధించాల్సి ఉంటుందని కొమే పేర్కొన్నారు. అధిక యువ జనాభా సౌలభ్యం నేపథ్యంలో మెరుగైన ఉపాధి అవకాశాలకు అనువైన పరిస్థితులు కల్పించడం, కార్మిక శక్తిలో మహిళల ప్రతినిధ్యాన్ని 35.6 శాతం నుంచి 2047 నాటికి 50 శాతానికి పెంచడం అవసరమని ఈ నివేదికకు సహ రచయితగా వ్యవహరించిన ఎమిలీయా స్కాక్, రంగీత్ ఘోష్ అభిప్రాయపడ్డారు. "మౌలిక వసతులు మెరుగుపడాలి. ఆధునిక టెక్నాలజీలను అందిపుచ్చుకోవాలి. కార్మిక మార్కెట్ నిబంధనలను క్రమబద్ధీకరించాలి. నిబంధనల భారాన్ని తగ్గించాలి. ఇలా చేయడం వల్ల ఉత్పాదకతతోపాటు పోటీతత్వం పెరిగేందుకు దోహదం చేస్తుంది. ఈ చర్యలతో భారత్ థాయిలాండ్, వియత్నాం, చైనాతో సమానంగా అంతర్జాతీయ సరఫరా వ్యవస్థలో భారత్ తన భాగస్వామ్యాన్ని పెంచుకుంటుంది"అని ప్రపంచబ్యాంక్ నివేదిక సూచించింది.

74.5 శాతానికి ద్రవ్యలోటు

10 నెలల్లో రూ.11,69,542 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర ప్రభుత్వ ద్రవ్యలోటు జనవరి చివరికి రూ.11,69,542 కోట్లకు చేరుకుంది. పూర్తి ఆర్థిక సంవత్సరం (2024-25) ద్రవ్యలోటు అంచనాల్లో (రూ.15.69 లక్షల కోట్లు) ఇది 74.5 శాతం కావడం గమనార్హం. కంట్రోలర్ జనరల్ ఆఫ్ అకౌంట్స్ (సీజీఏ) ఈ మేరకు గణాంకాలు విడుదల చేసింది. ప్రభుత్వ వ్యయాలు-ఆదాయాల మధ్యలో అంతరమే ద్రవ్యలోటు. క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం తొలి పది నెలల్లో ద్రవ్యలోటు 63.6 శాతంగానే ఉంది. మొత్తం ఆదాయం 2024 ఏప్రిల్ నుంచి 2025 జనవరి వరకు రూ.24 లక్షల కోట్లుగా (పన్నుల ఆదాయం రూ.19.03 లక్షల కోట్లు) ఉంది. 2024-25 సవరించిన అంచనాల ప్రకారం మొత్తం అంచనాల్లో ఇది 76.3 శాతానికి సమానం. మొత్తం వ్యయాలు రూ.35.7 లక్షల కోట్లుగా ఉన్నాయి. పూర్తి ఆర్థిక సంవత్సరం అంచనాల్లో ఇది 75.7 శాతానికి సమానం. ఇటీవలి బడ్జెట్‌లో 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ద్రవ్యలోటు 4.8 శాతంగా, 2025-26 సంవత్సరంలో 4.4 శాతంగా ఉంటుందని ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ ప్రకటించడం తెలిసిందే. జనవరి చివరికి రూ.10,74,179 కోట్లను రాష్ట్రాలకు పన్నుల వాటా కింద కేంద్రం బదిలీ చేసింది. క్రితం ఆర్థిక సంవత్సరం తొలి 10 నెలల కాలంతో పోల్చి చూస్తే రూ.2,53,929 కోట్లు అధిక ఆదాయం రాష్ట్రాలకు సమకూరింది.

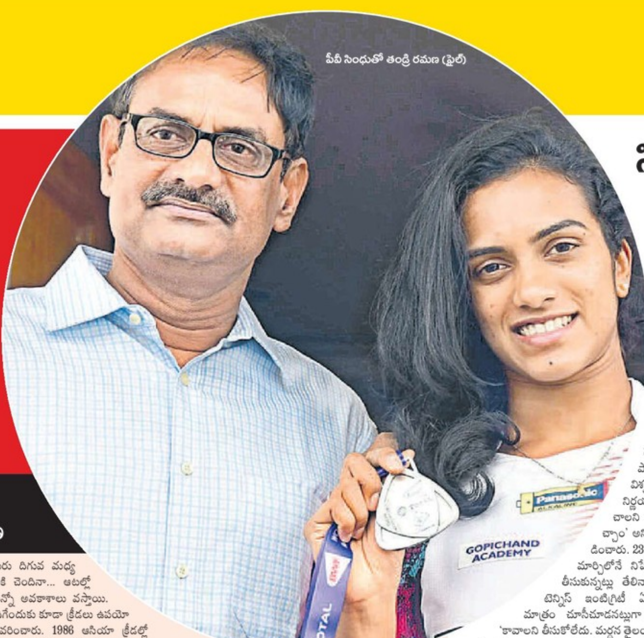
డెరివేటివ్స్‌తో హెడ్జింగ్‌కు ఓకే

బీమా సంస్థలకు ఐఆర్‌డీఏ గ్రీన్ సిగ్నల్

న్యూఢిల్లీ: పోర్ట్‌ఫోలియోలకు హెడ్జింగ్‌గా డెరివేటివ్స్‌ను వినియోగించుకునేందుకు బీమా కంపెనీలను వీలు చిక్కింది. బీమా నియంత్రణ సంస్థ ఐఆర్‌డీఏ ఇందుకు తాజాగా అనుమతించింది. బీమా రంగ సంస్థల వినతులమేరకు ఈక్విటీ డెరివేటివ్స్ ద్వారా హెడ్జింగ్‌కు తెరతీసేందుకు మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. వెరసి ఆటుపోట్లను చవిచూస్తున్న క్యాపిటల్ మార్కెట్‌లో రిస్కులను తగ్గించుకునేందుకు వీలు కల్పించింది. ప్రస్తుత హెచ్చుతగ్గుల క్యాపిటల్ మార్కెట్లలో హెడ్జింగ్ చేపట్టడం ద్వారా ఈక్విటీ పోర్ట్‌ఫోలియోల రిస్కులను తగ్గించుకునేందుకు బీమా కంపెనీలకు దారి ఏర్పడింది. తద్వారా ఈక్విటీ పెట్టుబడులను సంరక్షించుకునేందుకు ఐఆర్‌డీఏ మద్దతిస్తోంది. బీమా కంపెనీలు ఫార్వార్డ్ రేట్ అగ్రిమెంట్స్, ఇంటరెస్ట్ రేట్ స్వాప్స్, ఎక్స్ఛేంజ్ ట్రేడెడ్ ఇంటరెస్ట్ ఫ్యూచర్స్ ద్వారా రుపీ ఇంటరెస్ట్ రేట్ డెరివేటివ్స్‌లో లావాదేవీలు చేపట్టేందుకు ప్రస్తుత నిబంధనలు అనుమతిస్తున్నాయి.

సాక్షి ప్లస్
శనివారం। 1-3-2025

పీవీ సింధుతో తండ్రి రమణ (ఫైల్)

ఆటలకు ఆస్తులతో పనేంటి?

- క్రీడలు మంచి అవకాశాలు అందిస్తాయి
- భారత వాలీబాల్ మాజీ ప్లేయర్ పీవీ రమణ

న్యూఢిల్లీ: క్రీడల్లో తమ పిల్లలను ప్రోత్సహించే ముందు మధ్య తరగతి వర్గాల వారు తీవ్రంగా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవాలని... ఆర్థికపరంగా మంచి స్థాయిలో ఉన్నవారి పిల్లలే ఆటల వైపు రావాలంటూ భారత బ్యాడ్మింటన్ చీఫ్ కోచ్ పుల్లెల గోపీచంద్ చేసిన వ్యాఖ్యలపై భిన్నాభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. కొందరు గోపీచంద్ మాటలతో ఏకీభవిస్తుండగా, మరికొందరు వాటిని తప్పు పడుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో భారత మాజీ వాలీబాల్ క్రీడాకారుడు, స్టార్ షట్లర్ పీవీ సింధు తండ్రి పీవీ రమణ దీనిపై స్పందించారు. ఆటగాడిగా ఎదిగేందుకు ధనవంతులు కావడం ముఖ్యం కాదని... ప్రతిభ ఉంటే దూసుకుపోవచ్చని అభిప్రాయపడ్డారు. తానూ దిగువ స్థాయి నుంచే వచ్చి ఆటగాడిగా ఎదిగానని... సింధును క్రీడల వైపు మళ్లించినప్పుడు కూడా తన వద్ద పెద్దగా డబ్బేమీ లేదని ఆయన స్వీయానుభవాన్ని పంచుకున్నారు. 'నాకు మూడేళ్ల వయసు ఉన్నప్పుడు నాన్న చనిపోయారు. 10 మంది సంతానంలో నేను అందరికంటే చిన్నవాడిని. కానీ అన్నలు, అక్కలు నాకు ఎంతో అండగా నిలిచి జాతీయ స్థాయిలో వాలీబాల్ ఆడేందుకు సహకరించారు. ఆట కారణంగానే నాకు రైల్వేస్‌లో ఉద్యోగం వచ్చింది. మీరు దిగువ మధ్య తరగతి లేదా మధ్య తరగతికి చెందినా... ఆటల్లో మంచి ప్రదర్శన కనబరిస్తే ఎన్నో అవకాశాలు వస్తాయి. చిన్నారులు అన్ని రకాలుగా ఎదిగేందుకు కూడా క్రీడలు ఉపయోగపడతాయి' అని రమణ వివరించారు. 1986 ఆసియా క్రీడల్లో కాంస్య పతకం గెలిచిన భారత జట్టులో రమణ సభ్యుడిగా ఉన్నారు. తన పెద్ద కూతురు చదువులో చురుగ్గా ఉందని ఆమెను డాక్టర్ అయ్యేలా ప్రోత్సహించానని, సింధుకు బ్యాడ్మింటన్‌లో ఎంతో ప్రతిభ ఉందనే విషయం ఆరంభంలో గుర్తించామని ఆయన అన్నారు. 'ప్రతిభ ఎక్కడో ఒక చోట వెలుగులోకి వస్తుంది. దానిని ఎవరూ దాచి ఉంచలేరు. తల్లిదండ్రులు తగిన రీతిలో మార్గనిర్దేశనం చేయాలి. ఒక క్రీడాకారుడు మరొకరిని క్రీడల్లోకి రావద్దంటూ హెచ్చరించడం సరైంది కాదని నా అభిప్రాయం' అని గోపీచంద్ వ్యాఖ్యలను రమణ వ్యతిరేకించారు. తనకు రైల్వేలో ఉద్యోగం ఉండటం వల్లే సింధు కెరీర్‌ను ముందుకు తీసుకెళ్లగలిగానని ఆయన గుర్తు చేసుకున్నారు. 'క్రీడల ద్వారా ఉద్యోగం తెచ్చుకోవడం మధ్యతరగతి వారి దృష్టిలో పెద్ద ఘనత. అలాంటి ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. రైల్వేలోనే వేలాది మంది క్రీడాకారులు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. స్పోర్ట్స్ కోటాలో ప్రతిష్టాత్మక విద్యాసంస్థల్లో పెద్ద చదువులు చదివే అవకాశం కూడా లభిస్తుంది. కోచ్‌లు ఈ విషయంలో వారికి సరైన దారి చూపిస్తే చాలు' అని రమణ పేర్కొన్నారు. ఇటీవల ఒక యువ షట్లర్‌కు ఆదాయపు పన్ను శాఖలో ఉద్యోగం లభించే విధంగా తాను తగిన విధంగా మార్గనిర్దేశనం చేసినట్లు రమణ వెల్లడించారు. డబ్బున్న వారే ఆటల్లోకి రావాలంటూ సూచించడం సరైంది కాదని ఆయన అన్నారు. సింధు కెరీర్ ఆరంభంలో తాము రైలు ప్రయాణాలు చేస్తే కొందరు విమానాల్లో వచ్చేవారని... ఇప్పుడు సింధు ఏ స్థాయికి చేరుకుందో చూడాలని రమణ వ్యాఖ్యానించారు.

సినెర్ నామినేషన్ ఉపసంహరణ

'లారెస్' అవార్డు రేసు నుంచి అవుట్

లండన్: ప్రపంచ నంబర్‌వన్, ఇటలీ టెన్నిస్ స్టార్ యానిక్ సినెర్ ఈ ఏడాది ప్రతిష్టాత్మక 'లారెస్' అవార్డుకు దూరమయ్యాడు. ఇటీవల అతనిపై మూడు నెలల నిషేధం విధించడంతో 'స్పోర్ట్స్ ఆస్కార్'గా ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఈ అవార్డు బరిలో లేకుండా పోయాడు. లారెస్ ప్రపంచ క్రీడా అకాడమీ (ఎల్‌డబ్ల్యూఎస్‌ఏ) అతని నామినేషన్‌ను ఉపసంహరించింది. దీంతో సినెర్ రేసులో లేడు. ఈ విషయాన్ని ఎల్‌డబ్ల్యూఎస్‌ఏ చైర్మన్ సీన్ ఫిట్జ్‌ప్యాట్రిక్ ధ్రువీకరించారు. ఇటలీ సూపర్‌స్టార్ సినెర్‌పై ప్రపంచ డోపింగ్ నిరోధక సంస్థ (వాడా) విధించిన నిషేధం అమలవుతుండటంతో అవార్డు బరి నుంచి అతని పేరును తప్పించినట్లు తెలిపారు. 'డోపింగ్ ఉదంతం దరిమిలా నిషేధంపై 'వాడా'తో పాటు టెన్నిస్ వర్గాలతో చర్చించాం. నిషేధంలో ఉన్న ఆటగాడు విశ్వఖ్యాతిగాంచిన అవార్డు బరిలో ఉండటం సమంజసం కాదనే నిర్ణయానికి వచ్చాం. దీంతో సినెర్ నామినేషన్‌ను ఉపసంహరించాలని నిర్ణయించాం. దీనిపై సినెర్, అతని బృందానికి సమాచారమిచ్చాం' అని ఫిట్జ్‌ప్యాట్రిక్ వెల్లడించారు. 23 ఏళ్ల సినెర్ గతేడాది మార్చిలోనే నిషేధిత ఉత్ప్రేరకాలు తీసుకున్నట్లు తెలినా... అంతర్జాతీయ టెన్నిస్ ఇంటిగ్రిటీ ఏజెన్సీ (ఐటీఐఏ) మాత్రం చూసీచూడనట్లుగా వ్యవహరించింది. 'కావాలని తీసుకోలేదు. మర్దన తైలం, లేదంటే ఇతరత్రా మందుల ద్వారా అది తన శరీరంలోకి ప్రవేశించి ఉండొచ్చనే' యానిక్ స్వీయ వాంగ్మూలాన్ని ఐటీఐఏ పరిగణించి తదుపరి చర్యలు తీసుకోలేదు. దీన్ని యావత్ క్రీడావర్గాలు తప్పుబట్టాయి. ఐటీఐఏ పక్షపాత వైఖరిని గర్హించాయి. సెర్బియా దిగ్గజం జొకోవిచ్ సహా పలువురు టెన్నిస్ స్టార్లు... ఒక్కొక్కరికి ఒక్కోరకంగా ని'బంధనాలు' అంటూ బాహాటంగానే దుమ్మెత్తి పోశారు. 'వాడా' సైతం అతని రెండు శాంపిల్స్ (నమూనాలు) పాజిటివ్ అని తేలాయి కాబట్టి కనీసం ఏడాదైనా నిషేధం విధించాలని స్పోర్ట్స్ ఆర్బిట్రేషన్ కోర్టుకు అప్పీల్ చేసింది. చివరకు సినెర్–ఐటీఐఏ–వాడాల మధ్య కుదిరిన ఒప్పందం ప్రకారం ఫిబ్రవరి 15న మూడు నెలలు సస్పెండ్ చేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. తాజా నిషేధం విధించినప్పటికీ ఈ సీజన్‌లో అతని గ్రాండ్‌స్లామ్ టైటిళ్ల వేటకి ఏ ఇబ్బంది లేకపోయింది. సీజన్ తొలి గ్రాండ్‌స్లామ్ టోర్నీ ఆస్ట్రేలియన్ ఓపెన్‌లో టైటిల్ నిలబెట్టుకున్న సినెర్... నిషేధం ముగిశాక తదుపరి గ్రాండ్‌స్లామ్ టోర్నీ ఫ్రెంచ్ ఓపెన్ (మే 25 నుంచి)లో పోటీపడతాడు.

ఫైనల్లో అనిరుధ్ జోడీ

అనిరుధ్

బెంగళూరు: హైదరాబాద్ టెన్నిస్ ప్లేయర్ అనిరుధ్ చంద్రశేఖర్... బెంగళూరు ఓపెన్ ఏటీపీ చాలెంజర్–125 టోర్నీలో డబుల్స్ టైటిల్ పోరుకు అర్హత సాధించాడు. శుక్రవారం జరిగిన పురుషుల డబుల్స్ సెమీఫైనల్లో టాప్ సీడ్ అనిరుధ్ (భారత్)–రే హో (చైనీస్ తైపీ) ద్వయం 6–4, 2–6, 10–8తో 'సూపర్ టైబ్రేక్'లో సాకేత్ మైనేని–రామ్‌కుమార్ రామనాథన్ (భారత్) జంటపై గెలుపొందింది. 72 నిమిషాల పాటు జరిగిన ఈ మ్యాచ్‌లో రెండు జోడీలు చెరో సెట్ సొంతం చేసుకున్నాయి. నిర్ణాయక సూపర్ టైబ్రేక్‌లో అనిరుధ్–రే హో ద్వయం కీలకదశలో పాయింట్లు గెలిచి విజయాన్ని ఖరారు చేసుకుంది. నేడు జరిగే ఫైనల్లో బ్లేక్ బేల్డన్–మాథ్యూ రోమియోస్ (ఆస్ట్రేలియా) జోడీతో అనిరుధ్–రే హో జంట తలపడుతుంది. రెండో సెమీఫైనల్లో బ్లేక్ బేల్డన్–మాథ్యూ రోమియోస్ 6–3, 7–6 (8/6)తో సిద్ధాంత్–పరీక్షిత్ (భారత్)లపై నెగ్గారు.

నేటి నుంచి జాతీయ మహిళల హాకీ టోర్నీ

బరిలో 28 జట్లు • మార్చి 12న ఫైనల్

పంచ్‌కులా: సీనియర్ మహిళల జాతీయ హాకీ చాంపియన్‌షిప్‌ను కొత్త ఫార్మాట్‌లో నిర్వహించేందుకు రంగం సిద్ధమైంది. నేటి నుంచి ఈ నెల 12 వరకు హరియాణాలోని పంచ్‌కులాలో ఈ మెగా టోర్నీ జరుగనుంది. మొత్తం 28 జట్లు బరిలోకి దిగుతున్నాయి. ఈ సీజన్‌లో ఈ 28 జట్లు ఎ, బి, సి గ్రూపుల్లో తలపడతాయి. ఈ తాజా ప్రదర్శనే ప్రామాణికంగా తదుపరి సీజన్ గ్రూపుల్లో జట్లు మారతాయి. అంటే రంజీ క్రికెట్ తరహాలో రాష్ట్ర హాకీ జట్లు మూడు గ్రూపులుగా విభజించి నిర్వహిస్తారు. తద్వారా ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమ స్థాయి జట్ల మధ్య పోటీలు జరుగుతాయి. సిలో చిన్న జట్లు మెరుగైన ప్రదర్శన కనబరిస్తే మధ్యమ స్థాయి 'బి'కి... తర్వాత ఉత్తమ స్థాయి 'ఎ'కి ఆయా జట్లకు ప్రమోషన్ లభిస్తుంది. తద్వారా బలమైన జట్టుతో బలహీనమైన జట్టు పోటీపడదు. సమఉజ్జీల మధ్యే సమరం జరగడం వల్ల పోటీ వాతావరణం క్రమంగా పెరిగి ఆయా జట్లు పురోగతి సాధిస్తాయని 'హాకీ ఇండియా' భావిస్తోంది. ఈసారి తెలుగు రాష్ట్రాల జట్లకు 'ఎ' డివిజన్‌లో పోటీపడే అవకాశం లభించలేదు. తెలంగాణ 'బి' డివిజన్‌లోని పూల్ 'ఎ'లో ఉన్న ఉత్తరప్రదేశ్, అస్సాం, రాజస్తాన్, బిహార్‌లతో తలపడుతుంది. 'సి' డివిజన్‌లోని పూల్ 'బి'లో ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్... పుదుచ్చేరి, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, జమ్మూకశ్మీర్‌లతో పోటీ పడుతుంది.

'ఎ' డివిజన్‌లో...

పూల్ 'ఎ': హరియాణా, ఒడిశా, కర్ణాటక; **పూల్ 'బి':** మహారాష్ట్ర, మణిపూర్, పంజాబ్; **పూల్ 'సి':** జార్ఖండ్, మిజోరం, తమిళనాడు; **పూల్ 'డి':** మధ్య ప్రదేశ్, బెంగాల్, ఉత్తరప్రదేశ్.

'బి' డివిజన్‌లో...

పూల్ 'ఎ': తెలంగాణ, ఉత్తరప్రదేశ్, అస్సాం, రాజస్తాన్, బిహార్; **పూల్ 'బి':** ఢిల్లీ, ఛత్తీస్‌గఢ్, చండీగఢ్, హిమాచల్‌ప్రదేశ్.

'సి' డివిజన్‌లో...

పూల్ 'ఎ': కేరళ, దాద్రా నాగర్ హవేలి, డామన్ అండ్ డియూ, గుజరాత్; **పూల్ 'బి':** ఆంధ్రప్రదేశ్, పుదుచ్చేరి, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, జమ్మూకశ్మీర్.

సచిన్ బేబీ

హ్యాట్సాఫ్ హర్ష్

ఒకే రంజీ సీజన్‌లో అత్యధిక వికెట్లు తీసిన బౌలర్‌గా రికార్డు

- విదర్భకు 37 పరుగుల తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం
- కేరళ తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 342 ఆలౌట్
- కెప్టెన్ సచిన్ బేబీ సెంచరీ మిస్

నాగ్‌పూర్: యువ స్పిన్నర్ హర్ష్ దూబే రంజీ ట్రోఫీ చరిత్రలో ఒకే సీజన్‌లో అత్యధిక వికెట్లు తీసిన బౌలర్‌గా కొత్త రికార్డు నెలకొల్పాడు. ఫలితంగా కేరళతో జరుగుతున్న దేశవాళీ ప్రతిష్టాత్మక క్రికెట్ టోర్నమెంట్ ఫైనల్లో విదర్భ జట్టుకు తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం లభించింది. తాజా సీజన్‌లో 22 ఏళ్ల ఈ లెఫ్టార్మ్ స్పిన్నర్ 69 వికెట్లు ఖాతాలో వేసుకున్నాడు. 2018–19 సీజన్‌లో బిహార్ బౌలర్ అశుతోష్ అమన్ 68 వికెట్లు పడగొట్టగా... హర్ష్ ఆ రికార్డును బద్దలు కొట్టాడు. ఓవర్‌నైట్ స్కోరు 131/3తో శుక్రవారం మూడో రోజు తొలి ఇన్నింగ్స్ కొనసాగించిన కేరళ చివరకు 125 ఓవర్లలో 342 పరుగులకు ఆలౌటైంది. కెప్టెన్ సచిన్ బేబీ (235 బంతుల్లో 98; 10 ఫోర్లు) త్రుటిలో సెంచరీ చేజార్చుకోగా... ఆదిత్య సర్వతే (185 బంతుల్లో 79; 10 ఫోర్లు) హాఫ్‌సెంచరీతో రాణించాడు. మొహమ్మద్ అజహరుద్దీన్ (34), జలజ్ సక్సేనా (28), సల్మాన్ నిజార్ (21) క్రీజులో నిలదొక్కుకుంటున్న దశలో పెవిలియన్ చేరుకోవడం కేరళను దెబ్బ తీసింది. అంతకుముందు తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 379 పరుగులు చేసిన విదర్భ జట్టుకు 37 పరుగుల కీలక తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం లభించింది. విదర్భ బౌలర్లలో హర్ష్ దూబే, దర్శన్ నల్కండే, పార్థ్ రేఖడే తలా 3 వికెట్లు పడగొట్టారు. రోజంతా సంయమనంతో బ్యాటింగ్ చేసిన కేరళ జట్టు ప్రత్యర్థి తొలి ఇన్నింగ్స్ స్కోరును మాత్రం అందుకోలేకపోయింది. మరో రెండు రోజుల ఆట మిగిలి ఉన్న ఈ మ్యాచ్ 'డ్రా'గా ముగిస్తే మాత్రం తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం ఆధారంగా విదర్భ జట్టు మూడోసారి రంజీ చాంపియన్‌గా నిలుస్తుంది.

కెప్టెన్ పోరాడినా...

బ్యాటింగ్‌కు క్లిష్టతరంగా మారిన పిచ్‌పై కేరళ తుది వరకు పోరాడింది. గత రెండు మ్యాచ్‌ల్లో అసాధారణ పరిస్థితుల నుంచి కోలుకొని స్వల్ప తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం దక్కించుకోవడం ద్వారానే ఫైనల్లో అడుగు పెట్టిన కేరళ జట్టు... విదర్భతో అదే మ్యాజిక్ కొనసాగించలేకపోయింది. ఆదిత్య సర్వతే క్రితం రోజు స్కోరుకు 13 పరుగులు మాత్రమే జత చేసి వెనుదిరిగాడు. దీంతో ఇన్నింగ్స్‌ను నడిపించే బాధ్యత సారథి సచిన్ బేబీ తీసుకున్నాడు. ఆదిత్యతో కలిసి నాలుగో వికెట్‌కు 63 పరుగులు జోడించిన సచిన్... ఐదో వికెట్‌కు సల్మాన్ నిజార్‌తో కలిసి 49 పరుగులు... ఆరో వికెట్‌కు అజహరుద్దీన్‌తో 59 పరుగులు... ఏడో వికెట్‌కు జలజ్ సక్సేనాతో 46 పరుగులు జోడించాడు. అయితే వీరెవరూ మంచి ఆరంభాలను భారీ స్కోర్లుగా మలచలేకపోయారు. నాకౌట్ మ్యాచ్‌ల్లో అసమాన ప్రతిభ కనబర్చిన నిజార్, అజారుద్దీన్ ఎక్కువసేపు నిలవలేకపోవడంతో సచిన్‌కు సరైన సహకారం దక్కలేదు. విదర్భ బౌలర్లు పట్టువదలకుండా వరుస విరామాల్లో వికెట్లు పడగొట్టడంతో కేరళ జట్టు... తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం కోల్పోయింది.

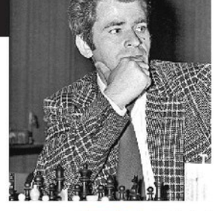
స్కోరు వివరాలు

విదర్భ తొలి ఇన్నింగ్స్: 379; కేరళ తొలి ఇన్నింగ్స్: అక్షయ్ చంద్రన్ (బి) దర్శన్ 14; రోహన్ (బి) దర్శన్ 0; ఆదిత్య సర్వతే (సి) దానిశ్ (బి) హర్ష్ దూబే 79; అహ్మద్ ఇమ్రాన్ (సి) (సబ్) అమన్ (బి) యశ్ ఠాకూర్ 37; సచిన్ బేబీ (సి) కరుణ్ నాయర్ (బి) పార్థ్ 98; సల్మాన్ నిజార్ (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) హర్ష్ దూబే 21; అజహరుద్దీన్ (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) దర్శన్ 34; జలజ్ సక్సేనా (బి) పార్థ్ 28; ఏడెన్ టామ్ (బి) పార్థ్ 10; నిధీశ్ (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) హర్ష్ దూబే 1; బాసిల్ (నాటౌట్) 0; ఎక్స్‌ట్రాలు: 20; **మొత్తం** (125 ఓవర్లలో ఆలౌట్) 342. **వికెట్ల పతనం:** 1–1, 2–14, 3–107, 4–170, 5–219, 6–278, 7–324, 8–337, 9–338, 10–342. **బౌలింగ్:** దర్శన్ నల్కండే 13–2–52–3; యశ్ ఠాకూర్ 17–1–83–1; నచికేత్ 12–3–41–0; హర్ష్ దూబే 44–11–88–3; పార్థ్ రేఖడె 30–7–65–3; అక్షయ్ కర్నెవర్ 9–5–11–0.

> రికార్డు గురించి ఆలోచించలేదు. జట్టుకు తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం అందివ్వడమే లక్ష్యంగా బౌలింగ్ చేశా. ఈ క్రమంలో సీజన్‌లో అత్యధిక వికెట్లు తీసిన బౌలర్‌గా ఘనత సాధించడం ఆనందంగా ఉంది. సీజన్ ఆరంభం నుంచి మంచి ప్రదర్శన చేస్తున్నాం. చివరి మ్యాచ్‌లో అదే జోరు కనబర్చాలని ముందే అనుకున్నాం. జట్టును మంచి స్థితిలో నిలిపేందుకు ఎన్ని ఓవర్లయినా బౌలింగ్ చేయాలనుకున్నా. దిగ్గజ స్పిన్నర్ రవిచంద్రన్ అశ్విన్ సలహాలు ఎంతగానో ఉపయోగపడ్డాయి. బౌలింగ్, బ్యాటింగ్‌లో అశ్విన్ చెప్పిన అంశాలపై సాధన చేశా. వాటి ఫలితం కనిపించింది. ముఖ్యంగా అశ్విన్ బౌలింగ్ కంటే బ్యాటింగ్‌లోనే ఎక్కువ సలహాలు ఇచ్చాడు. సహజ శైలిలోనే బౌలింగ్ చేశాను. రికార్డు సాధించడం కోసం కొత్తగా ఏమీ ప్రయత్నించలేదు. కేరళ సారథి సచిన్ బేబీ వికెట్ పడటంతోనే మ్యాచ్ మలుపు తిరిగింది. సచిన్ బేబీ అవుట్ కావడంతోనే విదర్భ జట్టుకు తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం దక్కింది. –హర్ష్ దూబే, విదర్భ బౌలర్

1972 ప్రపంచ చాంపియన్‌షిప్ మ్యాచ్‌లో బాబీ ఫిషర్‌తో బోరిస్ స్పాస్కీ (ఎడమ)

చెస్ దిగ్గజం బోరిస్ స్పాస్కీ కన్నుమూత

మూడేళ్ల పాటు వరల్డ్ చాంపియన్‌గా నిలిచిన రష్యా ప్లేయర్

మాస్కో: అంతర్జాతీయ చెస్ అత్యుత్తమ ఆటగాళ్లలో ఒకడిగా గుర్తింపు తెచ్చుకున్న బోరిస్ స్పాస్కీ (88) మంగళవారం కన్నుమూశారు. రష్యాకు చెందిన ఈ మాజీ ప్రపంచ చాంపియన్ మరణించిన విషయాన్ని 'ఫిడే' ప్రకటించింది. ప్రపంచ చెస్‌ను సోవియట్ యూనియన్ శాసిస్తున్న కాలంలో వరల్డ్ చాంపియన్‌గా నిలిచిన వారిలో స్పాస్కీ కూడా ఒకడు. 1969–1972 మధ్య అతను పదో వరల్డ్ చాంపియన్‌గా శిఖరాన నిలిచాడు. అయితే డిఫెండింగ్ చాంపియన్‌గా స్పాస్కీ బరిలోకి దిగిన 1972 వరల్డ్ చాంపియన్ పోరాటానికి ప్రపంచ చెస్‌లో ప్రత్యేక స్థానం ఉంది. సోవియట్ యూనియన్, అమెరికా మధ్య తీవ్ర వైరంతో ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం కొనసాగుతున్న ఆ కాలంలో స్పాస్కీతో అమెరికాకు చెందిన బాబీ ఫిషర్ చాలెంజర్‌గా తలపడ్డాడు. దాంతో ఈ సమరం అందరి దృష్టినీ ఆకర్షించింది. ఆ సమయంలో దీనికి 'మ్యాచ్ ఆఫ్ ద సెంచరీ'గా గుర్తింపు వచ్చింది. సోవియట్ యూనియన్ వర్సెస్ అమెరికాగా మారిపోయిన ఈ 21 గేమ్‌ల పోరులో చివరకు 8.5–12.5 పాయింట్ల తేడాతో ఫిషర్ చేతిలో ఓడి స్పాస్కీ వరల్డ్ టైటిల్‌ను కోల్పోయాడు. నాలుగేళ్ల తర్వాత ఫ్రాన్స్‌కు వెళ్లి స్థిరపడిన స్పాస్కీ ఆ తర్వాత 21 ఏళ్ల పాటు ఆ దేశం తరఫున పోటీల్లో పాల్గొన్నా చెప్పుకోదగ్గ ప్రభావం చూపలేకపోయాడు. 2013లో అతను తిరిగి స్వదేశానికి వచ్చేసి చివరి వరకు మాస్కోలోనే ఉండిపోయాడు. స్పాస్కీతో సమరంతో 1972లో జగజ్జేతగా నిలిచిన బాబీ ఫిషర్ 2008లోనే మరణించాడు.

జహాన్-ఇ-ఖుస్రూ వార్షిక సూఫీ సంగీత ఉత్సవం శుక్రవారం ఢిల్లీలోని సుందర్ నర్సరీలో నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా అక్కడ ప్రదర్శనకు ఉంచిన వస్తువుల వివరాలను తెలుసుకుంటున్న ప్రధాని మోదీ

గుజరాత్‌లోని రాన్ ఆఫ్ కచ్‌ను రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీ ముర్ము సందర్శించారు. ఈ సందర్భంగా ఆమె అక్కడి తెల్లని ఎడారి ప్రాంతంలో ఇలా కలియ తిరిగారు

భారత విద్యార్థిని కుటుంబానికి అమెరికా వీసా

ప్రమాదంలో తీవ్రంగా గాయపడి కోమాలో ఉన్న నీలం

ముంబై: రోడ్డు ప్రమాదంలో తీవ్రంగా గాయపడి అమెరికా ఆసుపత్రిలో కోమాలో ఉన్న మహారాష్ట్రలోని సతారా జిల్లాకు చెందిన నీలం షిండే కుటుంబానికి అత్యవసర వీసా లభించింది. ఆమెను చూసేందుకు నీలం తండ్రి, ఆమె సోదరునికి అమెరికా వెళ్లేందుకు వీసాలు మంజూరు చేశారు. అమెరికాలో చదువుతున్న నీలం షిండే.. ఫిబ్రవరి 14న ప్రమాదానికి గురైంది. ఆమె తల, చేతులు, కాళ్లు, ఛాతికి తీవ్ర గాయాలయ్యాయి. వెంటనే శస్త్ర చికిత్స చేశారు. ప్రస్తుతం నీలం కోమాలో ఉంది. ప్రమాదం జరిగిన రెండు రోజుల తరువాత ఆమె రూమ్‌మేట్ షిండే కుటుంబ సభ్యులకు సమాచారం అందించారు. ఆమె ఆరోగ్య పరిస్థితి దృష్ట్యా వీలైనంత త్వరగా అమెరికా రావాలని ఆస్పత్రి యాజమాన్యం కుటుంబ సభ్యులకు మెయిల్ పంపింది. కుటుంబ సభ్యులు వీసాకోసం ప్రయత్నించగా పలుమార్లు అధికారులు పలుమార్లు తిరస్కరించారు. దీంతో కుటుంబం ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించింది. సీఎం దేవేంద్ర ఫడ్నవీస్ సహా, కేంద్రం చొరవతో నీలం తండ్రి, సోదరుడికి వీసాలు మంజూరయ్యాయి. కొద్ది రోజుల క్రితమే నీలం షిండే తల్లి కూడా చనిపోయింది.

ఈషా ఫౌండేషన్‌కు సుప్రీంలో ఊరట

న్యూఢిల్లీ: ఆధ్యాత్మిక గురువు జగ్గీ వాసుదేవ్ ఆధ్వర్యంలోని ఈషా ఫౌండేషన్‌కు సుప్రీంకోర్టులో ఊరట లభించింది. కోయంబత్తూర్‌లోని కొండప్రాంతంలో ఏర్పాటైన ఈ ఫౌండేషన్ భవన నిర్మాణాల్లో పర్యావరణ నిబంధనలను పాటించ లేదంటూ తమిళనాడు కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ఇచ్చిన నోటీసులను రద్దు చేస్తూ మద్రాస్ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను సమర్థించింది. ఈ ఆదేశాల్లో తాము జోక్యం చేసుకోబోమని తెలిపింది. నిబంధనలకు అనుగుణంగా లేవనే కారణంగా నిర్మాణాలను కూలగొట్టడంపై మాత్రమే తాము అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తున్నామంది. ఈ కేసులో ప్రత్యేక అంశాలున్నందున ఈ ఆదేశాలిస్తున్నామే తప్ప, అక్రమ నిర్మాణాలను క్రమబద్ధీకరించుకోవడానికి ఇది సాకు కారాదని జస్టిస్ సూర్యకాంత్, జస్టిస్ కోటీశ్వర్ సింగ్‌ల ధర్మాసనం శుక్రవారం పేర్కొంది. ముందు చేపట్టే నిర్మాణాలు పర్యావరణ నిబంధనలకు లోబడే ఉండాలని స్పష్టం చేసింది. ఈ కేంద్రాన్ని విస్తరించిన పక్షంలో నిబంధనల మేరకు ఉన్నాయా అనేది తనిఖీ చేసేందుకు అధికారులకు అధికారం ఉంటుందని కూడా తెలిపింది.

లక్ష్మీ బాయి విగ్రహం ఏర్పాటుపై పిటిషన్ కొట్టివేసిన ఢిల్లీ హైకోర్టు

న్యూఢిల్లీ: ఢిల్లీలోని సదర్ బజార్ ప్రాంతంలో ఉన్న షాహీ ఈద్గా పార్కులో మహారాణి లక్ష్మీ బాయి విగ్రహం ఏర్పాటుపై స్పష్టమైన ఆదేశాలివ్వాలంటూ దాఖలైన పిటిషన్‌ను ఢిల్లీ హైకోర్టు శుక్రవారం కొట్టివేసింది. ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ డీకే ఉపాధ్యాయ్, జస్టిస్ తుషార్ రావు గేదెల ధర్మాసనం..2024 అక్టోబర్ 7వ తేదీన కోర్టు ఏకసభ్య ధర్మాసనం వెలువరించిన ఆదేశాలను ఆ సందర్భాన్ని బట్టి అర్థం చేసుకోవాలే తప్ప, ప్రత్యేకంగా ఎటువంటి వివరణ అవసరం లేదని స్పష్టం చేసింది. బదులుగా, విగ్రహం ఏర్పాటుపై ఢిల్లీ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ(డీడీఏ) జారీ చేసిన నోటీసుపై తగు న్యాయపరమైన పరిష్కారాన్ని కోరవచ్చునంటూ షాహీ ఈద్గా మేనేజింగ్ కమిటీకి సూచించింది. స్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు లక్ష్మీబాయి విగ్రహం ఏర్పాటును ఆపాలంటూ వక్ఫ్‌బోర్డు వేసిన పిటిషన్‌ను గతంలో ఏకసభ్య ధర్మాసనం తోసిపుచ్చింది. దీంతో, మైదానంలో ఒక పక్కగా లక్ష్మీబాయి విగ్రహాన్ని అధికారులు ఏర్పాటు చేశారు. దీని కారణంగా మైదానంలో ప్రార్థనలు నిర్వహించుకునే వారి హక్కులకు ఎలాంటి ఆటంకం కలగడం లేదని కూడా ప్రభుత్వ న్యాయవాది శుక్రవారం పేర్కొన్నారు.

ఆ ఇద్దరినీ మళ్లీ విధుల్లోకి తీసుకోండి: సుప్రీం

న్యూఢిల్లీ: మధ్యప్రదేశ్‌కు చెందిన ఇద్దరు మహిళా న్యాయాధికారుల తొలగింపు ఉత్తర్వులను సుప్రీంకోర్టు రద్దు చేసింది. వీరిని తొలగిస్తూ తీసుకున్న చర్య 'ఏకపక్షం, చట్టవిరుద్ధం'అని అభివర్ణించింది. 2023లో తొలగించిన ఈ అధికారిణులను 15 రోజుల్లోగా తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకోవాలంటూ జస్టిస్ బీవీ నాగరత్న, జస్టిస్ ఎన్.కోటీశ్వర్ సింగ్‌ల ధర్మాసనం ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఈ తీర్పు భారత న్యాయవ్యవస్థలో మహిళల సమస్యను కూడా చర్చిస్తుందని పేర్కొంది. ఇద్దరు మహిళా న్యాయాధికారులను విధుల నుంచి తొలగిస్తూ మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాలపై విచారణ చేపట్టిన సుప్రీంకోర్టు గతేడాది డిసెంబర్ 17న తీర్పును రిజర్వు చేసింది. పనితీరు సంతృప్తికరంగా లేదనే ఆరోపణలపై మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆరుగురు మహిళా సివిల్ జడ్జీలను విధుల నుంచి తొలగించిన వ్యవహారంపై 2023 నవంబర్‌లో సుప్రీంకోర్టు సుమోటోగా విచారణ చేపట్టింది. ఈ నేపథ్యంలో తిరిగి విచారణ జరిపిన మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు 2024 ఆగస్టు ఒకటిన నలుగురు జడ్జీలను కొన్ని నిబంధనలను లోబడి తిరిగి నియమిస్తూ ఆదేశాలిచ్చింది. ఇద్దరిని మాత్రం వదిలేసింది. ఆ ఇద్దరికీ తాజాగా న్యాయం దొరికినట్లయింది.

సన్యాసిగా మారిన వ్యక్తి ఆర్‌బీఐ బాండ్ల బదిలీకి బాంబే హైకోర్టు నో

ముంబై: ప్రాపంచిక జీవితాన్ని వదిలేసి జైన సన్యాసం స్వీకరించిన వ్యక్తి పేరుతో ఉన్న ఆర్‌బీఐ బాండ్లను తమకు బదిలీ చేయాలంటూ అతడి భార్య, తల్లి వేసిన రిట్ పిటిషన్‌ను బాంబే హైకోర్టు కొట్టివేసింది. ప్రాపంచిక జీవితాన్ని త్యజించడమంటే మరణంతో సమానమని, అతడి ఆస్తులకు తామే వారసులమవుతామన్న వారి వాదనలను తోసిపుచ్చింది. మనోజ్ జవెర్‌చంద్ దెధియా అతడి కుమార్తె, కుమారుడు జైన సన్యాసం స్వీకరించి, సాధువులుగా మారారు. పేర్లను సైతం మార్చుకున్నారు. అయితే, 2022 నవంబర్‌లో మనోజ్ సన్యాసం తీసుకోకముందు, తన పేరుతో ఉన్న ఆర్‌బీఐ బాండ్లను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసే విషయంలో హెచ్‌డీఎఫ్‌సీ అధికారులను సంప్రదించారని పిటిషనర్ల లాయర్ హితేశ్ సోలంకి కోర్టుకు తెలిపారు. తమ నిబంధనల ప్రకారం సన్యాసమంటే మరణంతో సమానం కాదని వారు ఆయన వినతిని తిరస్కరించారన్నారు. స్పందించిన ధర్మాసనం.. కేవలం సన్యాసం స్వీకరించిన ఫొటోలు, ఆహ్వాన పత్రికలుంటే చాలదని, అందుకు అనుగుణమైన క్రతువులు జరిపినట్లు ఆధారాలు చూపాల్సి ఉందంది. ఈ వ్యవహారంపై సివిల్ కోర్టును ఆశ్రయించాలని సూచిస్తూ పిటిషన్‌ను కొట్టివేసింది.

మా ఎమ్మెల్యేల సస్పెన్షన్ ప్రజాస్వామ్యానికి విఘాతం

అసెంబ్లీ స్పీకర్‌కు ప్రతిపక్ష నేత ఆతిశీ లేఖ

న్యూఢిల్లీ: ఢిల్లీ అసెంబ్లీ నుంచి ఆప్‌కు చెందిన 21 మంది శాసనసభ్యుల సస్పెన్షన్ వ్యవహారం రాజకీయ దుమారం రేపుతోంది. తమ పార్టీ ఎమ్మెల్యేల సస్పెన్షన్ ప్రజల తీర్పును అవమానించడమే కాకుండా, ప్రజాస్వామ్యానికే విఘాతంగా అభివర్ణిస్తూ ప్రతిపక్ష నేత ఆతిశీ శుక్రవారం స్పీకర్ విజేందర్ గుప్తాకు లేఖ రాశారు. అయితే, గతంలో సభా కార్యకలాపాలకు అంతరాయం కలిగిన సందర్భాలు, పార్లమెంటరీ నిబంధనలను ఉదహరిస్తూ తన చర్యను సమర్థించుకున్నారు. ఫిబ్రవరి 25న అసెంబ్లీలో లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ వీకే సక్సేనా ప్రసంగం సమయంలో ఆప్ సభ్యులు అంతరాయం కలిగించారు. సీఎం కార్యాలయంలో ఉన్న భగత్ సింగ్, అంబేడ్కర్ చిత్రపటాలను తొలగించడంపై బీజేపీ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా నినాదాలు చేస్తూ ప్లకార్డులతో నిరసనకు దిగారు. దీంతో, మెజారిటీ ఓటుతో ఆప్‌కు చెందిన 21 మంది శాసనసభ్యులను మూడు రోజుల పాటు స్పీకర్ విజేందర్ గుప్తా సస్పెండ్ చేశారు. గురువారం ఆప్ ఎమ్మెల్యేలు అసెంబ్లీ ప్రాంగణంలో ధర్నా చేపట్టేందుకు రాగా గేటు వద్దే భద్రతా సిబ్బంది వారిని అడ్డుకున్నారు. ఈ చర్యను ఆప్ తీవ్రంగా ఖండించింది. బీజేపీ ప్రభుత్వ ధోరణి నియంతృత్వాన్ని కూడా మించిపోయిందని ఆతిశీ ధ్వజమెత్తారు. ఈ పరిణామాలపై ఆమె శుక్రవారం స్పీకర్‌కు లేఖ రాశారు. అసెంబ్లీలో జై భీమ్

శుక్రవారం అసెంబ్లీ గేటు వద్దే తన కారును అడ్డుకున్న పోలీసులతో మాట్లాడుతున్న ప్రతిపక్ష నేత ఆతిశీ

అని నినదించినందుకు తమ ఎమ్మెల్యేలను అన్యాయంగా టార్గెట్ చేస్తున్నారని ఆరోపించారు. లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ ప్రసంగం సమయంలో మోదీ, మోదీ అంటూ నినాదాలు చేసిన బీజేపీ సభ్యులపై మాత్రం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదెందుకని అంటూ ప్రశ్నించారు.

ఆరోపణలు నిరాధారాలు: విజేందర్ గుప్తా

ఆతిశీ ఆరోపణలపై స్పీకర్ విజేందర్ గుప్తా స్పందించారు. ఆప్ ఎమ్మెల్యేలపై సస్పెన్షన్ వేటు సరైందేనని సమర్థించుకున్నారు. సస్పెన్షన్‌కు గురైన సభ్యుడు సభలోకి మాత్రమే కాదు, సభా ప్రాంగణంలోకి సైతం అడుగుపెట్టే హక్కు లేదని అసెంబ్లీ రూల్ -277 స్పష్టం చేస్తోందన్నారు. సభా కార్యకలాపాలతోపాటు, సభా కమిటీ సమావేశాల్లోనూ అతడు పాల్గొనరాదన్నారు. ఫిబ్రవరి 24వ తేదీన అసెంబ్లీలో లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ వీకే సక్సేనా ప్రసంగం కూడా ప్రారంభించక మునుపే ఆప్ సభ్యులు నినాదాలతో ఆయనకు అడ్డుతగిలారని స్పీకర్ విమర్శించారు. ఐదో షెడ్యూల్‌లోని నియమావళి ప్రకారం..ఎల్జీ ప్రసంగానికి అంతరాయం కలిగించడమంటే ఆ పదవిని అగౌరవపర్చడం, సభను ధిక్కరించడమేనని స్పీకర్ పేర్కొన్నారు. అనుచితంగా ప్రవర్తిస్తే భవిష్యత్తులోనూ ఇటువంటి చర్యలే ఉంటాయని ఆయన హెచ్చరించారు. ఎమ్మెల్యేల సస్పెన్షన్ నిర్ణయం ఏకపక్షం కాదు, పార్లమెంటరీ నిబంధనలను అనుసరించే తీసుకున్న నిర్ణయమని విజేందర్ గుప్తా వివరించారు. ఈ విషయంలో ప్రతిపక్ష నేత ఆతిశీ ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారని విమర్శించారు. సభ మర్యాదను, ముఖ్యంగా ఎల్జీ ప్రసంగం సమయంలో కాపాడటం తన విధ్యుక్త ధర్మమని వివరించారు. కాగా, ఆతిశీ శుక్రవారం తన కారులో అసెంబ్లీ ఆవరణలోకి ప్రవేశించేందుకు ప్రయత్నించగా పోలీసులు గేటు వద్దే అడ్డుకున్నారు. కొద్దిసేపు వాగ్వాదం అనంతరం ఆమె వెళ్లిపోయారు.

రూ.7 వేల లక్షల కోట్ల కుబేరుడు.. 90 నిమిషాలే

ఖాతాలో 280 డాలర్లకు బదులు 81 ట్రిలియన్ డాలర్లు జమ

- అమెరికాలో గతేడాది సిటీ బ్యాంకు సిబ్బంది తప్పిదం
- పొరపాటును గుర్తించి సొమ్మును వెనక్కి రప్పించిన అధికారులు

వాషింగ్టన్: కేవలం 280 డాలర్లు (రూ.24,478) జమ చేయాల్సిన బ్యాంకు ఖాతాలో ఏకంగా 81 ట్రిలియన్ డాలర్లు(రూ.7,081,00000,0000000) జమ చేస్తే? సదరు ఖాతాదారుడు క్షణాల్లో కుబేరుడైపోతాడు. చిన్న చిన్న దేశాలనే కొనేసే స్తోమత వచ్చేస్తుంది. సాక్షాత్తూ కుబేరుడికే అప్పులు ఇచ్చేసినా ఆశ్చర్యం లేదు. కానీ, ఇక్కడ ఆ ఖాతాదారుడికి అంత భాగ్యం దక్కలేదు. అతడి కుబేరుడి హోదా 90 నిమిషాల్లోనే మటుమాయమైపోయింది. అమెరికాలో సిటీగ్రూప్ ఇన్‌కార్పొరేషన్‌కు చెందిన సిటీ బ్యాంకు సిబ్బంది గత ఏడాది ఏప్రిల్‌లో ఒక కస్టమర్ బ్యాంకు ఖాతాల్లో 280 డాలర్లకు బదులు ఆన్‌లైన్‌లో పొరపాటున 81 ట్రిలియన్ డాలర్లు జమచేశారు. ఇదంతా ఇద్దరు ఉద్యోగుల నిర్వాకం. తాము చేసిన తప్పును వారు గుర్తించలేకపోయారు. కానీ, మరో ఉద్యోగి 90 నిమిషాల్లో గుర్తించాడు. వెంటనే బ్యాంకు అధికారులకు అప్రమత్తం చేయడంతో సదరు లావాదేవీ 'రివర్స్'అయిపోయింది. బ్యాంకు సొమ్ము భద్రంగా తిరిగి వచ్చేసింది. ఖాతాల్లో ఎక్కువ సొమ్మును జమ చేయడం లాంటి పొరపాట్లను బ్యాంకింగ్ పరిభాషలో 'నియర్ మిస్'అంటారట! భారీ మొత్తంలో సొమ్ము ఒక ఖాతా నుంచి మరో ఖాతాకు ఆన్‌లైన్‌లో బదిలీ అయితే హెచ్చరించే డిటెక్టివ్ కంట్రోల్ వ్యవస్థ బ్యాంకుల్లో ఉంటుంది. సిటీ బ్యాంకులో జరిగిన రూ.7,081 లక్షల కోట్ల లావాదేవీని ఈ వ్యవస్థ కనిపెట్టినట్లు సదరు బ్యాంకు ప్రతినిధి వెల్లడించారు. ఈ ఘటన వల్ల తమ బ్యాంక్‌కు గానీ, ఖాతాదారులకు గానీ ఎలాంటి నష్టం వాటిల్లలేదని చెప్పారు. సిటీ బ్యాంక్‌లో 2024లో 10 'నియర్ మిస్' ఘటనలు చోటుచేసుకున్నాయి. ఒక బిలియన్ డాలర్ల(రూ.8,740 కోట్లు) సొమ్ము పొరపాటున ఖాతాల్లోకి వెళ్లిపోయింది. 2023లో అయితే 13 నియర్ మిస్ ఘటనలు జరిగాయి.

సీబీఎస్ఈ బోర్డు పరీక్షల్లో ఇంగ్లిష్, హిందీ తప్పనిసరా?

న్యూఢిల్లీ: 2025-26 విద్యాసంవత్సరం నుంచి 10వ తరగతి బోర్డు పరీక్షను ఏడాదిలో రెండు పర్యాయాలు నిర్వహిస్తామంటూ సీబీఎస్ఈ ఇటీవల వెలువరించిన ముసాయిదా తీర్మానం లాంగ్వేజీ ప్రశ్నాపత్రాలకు సంబంధించిన పలు అనుమానాలకు తావిస్తోంది. పదో తరగతి ముసాయిదా ప్రకారం..సబ్జెక్టు గ్రూపులో ఇంగ్లిష్ ఒకటో లాంగ్వేజీ కాగా, హిందీ రెండో లాంగ్వేజీగా ఉంది. అన్ని ఇతర ప్రాంతీయ, విదేశీ భాషలు కలిపి 'రీజినల్, ఫారిన్ లాంగ్వేజెస్ గ్రూప్'లో ఉన్నాయి. ఇంగ్లిష్, హిందీలకు పరీక్ష రోజులు కూడా వేటికవే వేర్వేరుగా ఉన్నాయి. ఇతర భాషలన్నిటికీ కలిపి ఒకే ఒక్క పరీక్ష రోజుంది. పంజాబీని ముసాయిదాలో విస్మరించారంటూ పంజాబ్ ప్రభుత్వం అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయడంతో ఈ విషయం వెలుగు చూసింది. దీనిపై సీబీఎస్ఈ స్పందిస్తూ.. ముసాయిదాలో పేర్కొన్న సబ్జెక్టులు కేవలం సూచనప్రాయంగా ఇచ్చినవనీ, తుది విధానం కాదంటూ వివరణ ఇచ్చింది. అయితే, ముసాయిదాలో పేర్కొన్న విధంగానే అన్ని సబ్జెక్టులు, లాంగ్వేజెస్ యథా ప్రకారం అమలవుతాయంటూ సీబీఎస్ఈ రెండు రోజుల క్రితం ప్రకటించడం గమనార్హం. దీంతోపాటు, లాంగ్వేజ్ 1గా ఇంగ్లిష్‌ను, లాంగ్వేజ్ 2గా హిందీని పేర్కొన్న ముసాయిదా ఇతర అన్ని భాషలను ఆప్షనల్‌గా ఎందుకు చూపించిందో స్పష్టంగా లేదు.

కశ్మీర్‌లో శాంతి సహజం కాదు, కృత్రిమం: సీఎం ఒమర్

న్యూఢిల్లీ: ఆర్టికల్ 370 రద్దు అనంతరం కశ్మీర్‌లో కేంద్రం చెబుతున్న సాధారణ పరిస్థితులు బలవంతంగా ఏర్పడినవే తప్ప సహజమైనవి కావని సీఎం ఒమర్ అబ్దుల్లా పేర్కొన్నారు. తమ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతంలో పరిస్థితులు సాధారణంగా లేవనే విషయం శ్రీనగర్‌లోని జమా మసీదును షబ్-ఇ-బరాత్ సమయంలో మూసివేయడాన్ని బట్టే అర్థం చేసుకోవచ్చని ఆయన వ్యాఖ్యానించారు. 'ప్రస్తుతం నెలకొన్న ప్రశాంత వాతావరణం భయం వల్ల ఏర్పడిందే. ఇది కేవలం స్వల్పకాలం మాత్రమే ఉంటుంది. అదే సహజంగా ఏర్పడే సాధారణ పరిస్థితులు దీర్ఘకాలం కొనసాగేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. ప్రస్తుతం ఉన్నది సహజ ప్రశాంతత అని భద్రతా బలగాలు గానీ, ప్రజలు గానీ విశ్వసించడం లేదు'అని ఒమర్ తెలిపారు. సహజమైన సాధారణ పరిస్థితులున్నప్పుడు జమా మసీదును తెరిచినా శాంతి భద్రతలకు భంగం కలగదని చెప్పారు. ప్రస్తుతం ఉన్నది కృత్రిమమైన ప్రశాంతత కాబట్టే శాంతిభద్రతలకు భంగం కలుగుతుందని కేంద్రం జమా మసీదును తెరవడం లేదని ఆయన పేర్కొన్నారు.

బస్సులో రేప్ ఘటన నిందితుడి అరెస్ట్

ముంబై: పుణే నగరంలోని స్వర్‌గేట్ టెర్మినస్ వద్ద నాలుగు రోజుల క్రితం ప్రభుత్వ రవాణా సంస్థకు చెందిన బస్సులో మహిళపై అత్యాచారానికి తెగించిన వ్యక్తిని పోలీసులు ఎట్టకేలకు పట్టుకున్నారు. షిరూర్ తహశీల్‌లోని సొంతూరులో పంటపొలాల్లో దాక్కున్న నిందితుడు దత్తాత్రేయ్ రాందాస్ గడె(37)ని పోలీసులు గురువారం అర్ధరాత్రి అరెస్ట్ చేశారని హోం శాఖను కూడా చూస్తున్న సీఎం దేవేంద్ర ఫడ్నవీస్ శుక్రవారం చెప్పారు. పలు క్రిమినల్ కేసులను ఎదుర్కొంటున్న గడె రేప్ ఘటన అనంతరం ఆత్మహత్యకు యత్నించాడని చెప్పారు.

75 గంటల ముమ్మర వేట..

అత్యంత రద్దీగా ఉండే స్వర్‌గేట్ బస్ స్టాండ్ వద్ద బస్సులో అఘాయిత్యానికి పాల్పడిన వ్యక్తిని పట్టుకునేందుకు ప్రభుత్వం 13 పోలీసు బృందాలను ఏర్పాటు చేసింది. నిందితుడు గడె జాడ తెలియకుండా ఉండేందుకుగాను ముందు జాగ్రత్తగా తన సెల్‌ఫోన్‌ను స్విచ్చాఫ్ చేసుకున్నాడు. దీంతో, పోలీసు యంత్రాంగం అతడి కదలికలను సీసీ ఫుటేజీతో కనిపెట్టే పనిలో పడింది. ఆధారాలను బట్టి అతడి సొంతూరు గునాత్ వెళ్లి వాకబు చేశారు. ఓ ఇంటికి వెళ్లి నీరు, ఆహారం అడిగినట్లు తేలింది. ఆ ఇంటి యజమాని ఇచ్చిన వివరాలు నిందితుడిని పోలి ఉండటంతో పోలీసులకు గట్టి ఆధారం దొరికినట్లయింది. గ్రామస్తుల సాయం కోరారు. డ్రోన్లు, పోలీసు జాగిలాలను రంగంలోకి దింపారు. సుమారు 500 మంది పోలీసులు, 400 మంది గ్రామస్తులు వెంటరాగా గ్రామ పరిసరాలను అణువణువూ శోధించారు. చివరికి గురువారం అర్ధరాత్రి 1.10 గంటల సమయంలో గునాత్ గ్రామ పంట పొలాల్లో నక్కిన అతడిని పట్టుకున్నారు. దీంతో, 75 గంటల అన్వేషణకు తెరపడిందని పోలీసులు జాయింట్ పోలీస్ కమిషనర్ అమితేశ్ కుమార్ తెలిపారు. అతడు చేయి రక్తనాళాలను కోసుకున్నట్లు గుర్తించామని, ఆత్మహత్యకు యత్నించినట్లుగా భావిస్తున్నామన్నారు.

ఉక్రెయిన్ భద్రత మా బాధ్యత కాదు

బ్రిటన్ అభ్యర్థనను తోసిపుచ్చిన ట్రంప్

స్టార్మర్‌తో ట్రంప్

వాషింగ్టన్: ఉక్రెయిన్‌కు అమెరికా సైనిక మద్దతు ఇవ్వాలంటూ యూకే ప్రధాని కెయిర్ స్టార్మర్ చేసిన అభ్యర్థనను అమెరికా అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్ తోసిపుచ్చారు. బదులుగా ఖనిజాల ఒప్పందాన్ని ఆయన ముందుకు తెచ్చారు. అమెరికా అధ్యక్షుడిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన తర్వాత తొలిసారిగా వైట్ హౌస్‌లో గురువారం ట్రంప్‌తో స్టార్మర్ భేటీ అయ్యారు. చర్చల్లో ఉక్రెయిన్ ప్రధానాంశంగా నిలిచింది. ట్రంప్ వల్లే ఉక్రెయిన్‌లో శాంతి సాధ్యమవుతుందని, శాంతి చర్చల్లో ఉక్రెయిన్ తోపాటు యూరప్ దేశాలను కూడా భాగస్వాములను చేయాలని స్టార్మర్ కోరారు. యూఎస్ భద్రతా హామీ లేకుండా ఉక్రెయిన్‌లో దీర్ఘకాలిక శాంతి ఉండబోదన్నారు. అయితే స్టార్మర్ వాదనను ట్రంప్ తోసిపుచ్చారు. ఆర్థిక ఒప్పందాలకు సానుకూలమే గానీ భద్రతకు హామీ ఇవ్వలేమని చెప్పారు. రష్యాతో హడావుడిగా కుదిరే శాంతి ఒప్పందం యూరప్‌లో మరింత అస్థిరతకు దారితీస్తుందన్న ఈయూ ఆందోళనను స్టార్మర్ వెలిబుచ్చారు. రష్యా అధ్యక్షుడు వ్లాదిమిర్ పుతిన్‌ను విశ్వసించగలరా అని అడగ్గా.. సోవియట్ యూనియన్‌తో చర్చలపై అమెరికా మాజీ అధ్యక్షుడు రోనాల్డ్ రీగన్ చెప్పిన అభిప్రాయాన్ని ట్రంప్ పునరుద్ఘాటించారు. 'ఒకసారి నమ్మి చూడండి' అని సమాధానమిచ్చారు. ఒప్పందం తర్వాత పుతిన్ మళ్లీ దాడి చేస్తారని అనుకోవడం లేదన్నారు. అలాంటి సుస్థిర ఒప్పందం దిశగా చర్చలు సాగుతున్నాయని ట్రంప్ స్పష్టం చేశారు.

సంస్థ సమాచారాన్ని లీక్ చేశారని 20 మంది ఉద్యోగులపై మెటా వేటు

మరికొంతమందిని తొలగిస్తామని హెచ్చరిక

శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో: సున్నితమైన కంపెనీ సమాచారాన్ని లీక్ చేశారనే ఆరోపణపై సోషల్ మీడియా దిగ్గజం మెటా 20 మంది ఉద్యోగులను తొలగించింది. సంస్థ భవిష్యత్ ఉత్పత్తులు, అంతర్గత సమావేశాలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని బహిర్గతం చేశారని తేలడంతో ఈ నిర్ణయం తీసుకుంది. తొలగించాల్సిన వారు ఇంకా ఉన్నారని, మరింత దర్యాప్తు తరువాత వారినీ తొలగిస్తామని తెలిపింది. వారు ఏ ఉద్దేశంతో చేసినా లీక్ కార్పొరేట్ మార్గదర్శకాలను ఉల్లంఘించడమేనని, దీన్ని తీవ్రంగా పరిగణిస్తున్నామని నొక్కి చెప్పింది. 'ఉద్యోగులు కంపెనీలో చేరినప్పుడే మేం వారికి చెబుతాం. సంస్థ అంతర్గత సమాచారాన్ని లీక్ చేయడం మా విధానాలకు విరుద్ధం'అని మెటా ప్రతినిధి డేవ్ ఆర్నాల్డ్ చెప్పారు. సీఈఓ మార్క్ జుకర్ బర్గ్ అంతర్గత సమావేశాల వివరాలతో సహా ఇటీవలి నెలల్లో కంపెనీకి సంబంధించిన సమాచారం అంతా లీకయ్యింది. సమావేశాల ఆధారంగా ఇటీవల వరుస కథనాలు వచ్చాయి. క్యాపిటల్ భవనంపై దాడిని ప్రోత్సహించినందుకు ప్రస్తుత అమెరికా అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్‌ను 2021 జనవరిలో మెటా ఫేస్‌బుక్ నుంచి తొలగించింది. దీంతో ట్రంప్ జీవితఖైదు విధిస్తానంటూ మెటా సీఈఓ జుకర్‌బర్గ్‌ను బెదిరించారు. ఈ నేపథ్యంలో ట్రంప్ గెలుపొందిన తరువాత జుకర్‌బర్గ్ ఆయనను కలిశారు. ప్రమాణ స్వీకారనిధికి విరాళం కూడా ఇచ్చారు.

ప్రొబేషనరీ ఉద్యోగుల సామూహిక తొలగింపు చట్టవిరుద్ధం

శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కో ఫెడరల్ కోర్టు స్పష్టీకరణ

శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కో: అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ దూకుడుగా తీసుకుంటున్న కొన్ని నిర్ణయాలకు న్యాయస్థానాల్లో ఎదురుదెబ్బ తగులుతోంది. ప్రొబేషనరీ ఉద్యోగులను సామూహికంగా తొలగించడం చట్టవిరుద్ధమని శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కో ఫెడరల్ కోర్టు తేల్చిచెప్పింది. ఈ మేరకు గురువారం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. దీంతో ప్రొబేషనరీ ఉద్యోగులకు భారీ ఊరట దక్కింది. ట్రంప్ నిర్ణయాన్ని సవాలు చేస్తూ ఐదు కార్మిక సంఘాలు, మరో ఐదు స్వచ్ఛంద సంస్థలు కోర్టును ఆశ్రయించాయి. ఉద్యోగులపై సామూహికంగా వేటు వేయకుండా ఆదేశాలివ్వాలని కోరుతూ వ్యాజ్యం దాఖలు చేశాయి. దీనిపై శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కో కోర్టు న్యాయమూర్తి విలియమ్ అల్సప్ విచారణ చేపట్టారు. ప్రొబేషనరీ దశలో ఉన్న ఉద్యోగులను హఠాత్తుగా విధుల నుంచి తొలగించడం సరైంది కాదని పేర్కొన్నారు. చట్టం అందుకు అనుమతించదని వెల్లడించారు. ఉద్యోగులపై వేటు వేయకుండా చర్యలు తీసుకొనేలా సంబంధిత ప్రభుత్వ సంస్థలకు తగిన సూచనలు జారీ చేయాలని ఆఫీసు ఆఫ్ పర్సనల్ మేనేజ్‌మెంట్‌ను ఆదేశించారు. రక్షణ శాఖకు సైతం ఇదే నియమం వర్తిస్తుందని స్పష్టంచేశారు. అమెరికాలో డొనాల్డ్ ట్రంప్ అధికార పగ్గాలు చేపట్టిన తర్వాత వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల్లో ఇప్పటికే వేలాది మంది ప్రొబేషనరీ ఉద్యోగులను తొలగించడం గమనార్హం. తమను విధుల్లో చేర్చుకోవాలని వారు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. ట్రంప్ ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కో కోర్టు తీర్పు పట్ల వారు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఏడాది కంటే తక్కువ కాలం నుంచి పని చేస్తున్నవారిని ప్రొబేషనరీ ఉద్యోగులుగా పరిగణిస్తారు. అమెరికాలో వీరు 2 లక్షల మందికిపైగా ఉంటారని అంచనా.

అంతర్జాతీయ ఆవాసం!

అవును. ఈ బుల్లి ఇల్లు నిజంగానే రెండు దేశాల పరిధిలో విస్తరించింది! ఈ గమ్మత్తైన ఇల్లు ఈశాన్య రాష్ట్రమైన నాగాలాండ్‌లోని లోంగ్వా గ్రామంలో ఉంది. ఇది కాస్త భారత్‌లో, మిగతా భాగం మయన్మార్ పరిధిలో ఉంటుంది! భారత్, మయన్మార్ సరిహద్దు సరిగ్గా ఈ గ్రామం నడుమగా పోవడమే దీనికి కారణం. ప్రధాన ద్వారానికి ఆ పక్క సగంపై నాగాలాండ్ (భారత్), ఈ పక్క సగంపై సగాయింగ్ (మయన్మార్) అని రాసి ఉంటుంది కూడా. ఇంటి బయట ఠీవిగా నుంచున్నది దాని యజమాని టోనెయ్ ఫ్వాంగ్. అన్నట్టూ, ఆయన స్థానిక కోన్యాక్ నాగా గిరిజన తెగ నాయకుడు కూడా. ఆరకంగా చూస్తే ఆయన నివాసం లోంగ్వా గ్రామం మొత్తానికీ రాజప్రాసాదం వంటిదన్నమాట. ఈ ఇంటికి 100 ఏళ్లపై చిలుకు చరిత్ర ఉంది. అంతర్జాతీయ సరిహద్దు మాత్రం 1971లో పుట్టుకొచ్చింది. ఫ్వాంగ్ ఇంటిని రెండు దేశాలకూ చెందేలా విడదీసింది. ''అంతర్జాతీయ సరిహద్దు 50 ఏళ్ల కింద పుట్టుకొచ్చింది. మా ఇల్లు అంతకు 50 ఏళ్ల ముందునుంచే ఉంది. సరిహద్దు భూభాగాన్ని విభజిస్తుందేమో గానీ ఇది మా పూర్వీకుల ఆవాసం. ఇందులో ఉండేందుకు మాకు ఎలాంటి ఇబ్బందీ ఎదురవడం లేదు'' అంటారు ఫ్వాంగ్. ఈ ఊళ్లోని వాళ్లంతా భారతీయులే. అందరికీ ఓటు హక్కు కూడా ఉంది. అయినా వారికి మయన్మార్ నుంచి పలు సంక్షేమ పథకాలు అందుతుండటం విశేషం! ఈ ఊళ్లో రెండు దేశాల సైన్యాలూ గస్తీ కాస్తుంటాయి. అంతే కాదు. ఈ ప్రాంతంలో భారత్, మయన్మార్ ప్రజలు వీసా తదితరాలేవీ అవసరం లేదు.

రెండు దేశాల మధ్య ఉన్న ఇల్లు. (ఇన్‌సెట్) పూర్తి చిత్రం

మలి కాకతీయులు ఎవరి సామంతులు?

గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

జనరల్ స్టడీస్

తెలంగాణ హిస్టరీ

తొలి కాకతీయులు

తొలి కాకతీయులు (కాకతీయ వంశంలోని ఆదిపురుషులు) రాష్ట్రకూటుల సేనానులుగా తెలంగాణకు వచ్చారని పీవీ పరబ్రహ్మశాస్త్రి నిరూపించారు. వీరు తమ పేరు చివరన రాష్ట్రకూట నామాన్ని (గుండియ రాష్ట్రకూట, ఎఱ్ఱయ రాష్ట్రకూట) ధరించేవారు. రాష్ట్రకూటుల రాజ చిహ్నమైన 'గరుడ'(గరుడబేతయ)ను తమ పతాకాలపై ఉంచుకునేవారు. రాష్ట్రకూటుల ఆస్థాన మతమైన జైనాన్ని అవలంభించడం, వారి వృష్ణి వంశాన్నే తమ వంశంగా చెప్పుకోవడం లాంటి కారణాల వల్ల కాకతీయులు రాష్ట్రకూట వంశస్థులేనని స్పష్టమవుతోంది. స్థానిక (తెలంగాణ) బోయ, పుళింద జాతులవారు జైనమతం ద్వారా సాంఘికోన్నతి సాధించి రాష్ట్రకూటుల వద్ద సైనికోద్యోగులుగా చేరి క్రమంగా సామంతులయ్యారనే అభిప్రాయమూ ఉంది. ఈ వంశానికి ఆద్యుడైన వెన్నరాజు (క్రీ.శ.750-768) రాష్ట్రకూట సేనాని, సామంతుడు. ఆదిలాబాద్ పశ్చిమప్రాంతం, బాసర, ముథోల్, కుబేరు(కుబీర్), భైంసా(మహిషా) ప్రాంతాలు ఇతని రాజ్యంలో ఉండేవి. ఇతడి తర్వాత మొదటి గుండరాజు (క్రీ.శ.768-824), రెండో గుండరాజు (క్రీ.శ.824 - 870), మూడో గుండరాజు (క్రీ.శ.870 - 895) రాష్ట్రకూటుల సేనానులుగా, సామంతులుగా పనిచేశారు. వీరి కాలం తదితర విషయాల్లో చరిత్రకారుల్లో భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి.

ఎఱ్ఱయరాజు (895-940)

ఈ వంశంలో మొదటి నలుగురి తర్వాత ఎఱ్ఱయరాజు (క్రీ.శ.895-940) కూడా రాష్ట్రకూటుల సేనానిగా కురవాడి సీమను పాలించాడు. వేంగి చాళుక్యులకు లోబడి ముదిగొండ చాళుక్యులు పాలించిన నేటి ఖమ్మం, వరంగల్ జిల్లాలోని కొరవి ప్రాంతమే కురవాడి సీమ. ముదిగొండ చాళుక్యులను తరిమేసి రాష్ట్రకూటులు ఎఱ్ఱయరాజును ఈ ప్రాంతానికి సామంతుడిగా నియమించారు. అయితే క్రీ.శ.934లో ముదిగొండ చాళుక్యులు ఆ ప్రాంతాన్ని తిరిగి ఆక్రమించారు. ఎఱ్ఱయ కొడుకు బేతియకు పెద్ద ప్రాధాన్యం లేదు. తర్వాత బేతియ కొడుకు నాలుగో గుండరాజు(క్రీ.శ.955-990) రాష్ట్రకూటుల సేనానిగా నియమితుడై కొరవిసీమను తిరిగి ఆక్రమించాడు. తూర్పు చాళుక్యులైన రెండో అమ్మరాజు, దానార్ణవుడి మధ్య కుటుంబ కలహాలు తలెత్తాయి. నాలుగో గుండరాజు దానార్ణవుడి పక్షం వహించి కొరవిసీమను పొందాడు.

క్రీ.శ.973లో కల్యాణీ చాళుక్య రెండో తైలపుడు రాష్ట్రకూట రాజ్యాన్ని ఆక్రమించాడు. దీంతో తైలపుణ్ని ఆశ్రయించిన ముదిగొండ చాళుక్య బొట్టు బేతరాజు.. విరియాల ఎఱ్రసేనాని ద్వారా తిరిగి కొరవిసీమను పొందగలిగాడు. దీంతో కాకతీయులు గడ్డు పరిస్థితుల్ని ఎదుర్కొన్నారు. కానీ తన భార్య విరియాల కామసాని వినతి మేరకు ఎఱ్రసేనాని కల్యాణీ చాళుక్య చక్రవర్తిని ఒప్పించి మొదటి బేతరాజు(క్రీ.శ.992-1052)ను అనుమకొండ విషయపాలకుడిగా నియమించాడు. కామసాని మొదటి బేతరాజు (గరుడ బేతరాజు) మేనత్త, గుండరాజు సోదరి.

మొదటి ప్రోలరాజు

బేతరాజు కల్యాణీ చాళుక్య సామంతుడిగా స్థిరపడ్డాడు. ఇతడి రాజ్యం కొరివిసీమ సరిహద్దు నుంచి కరీంనగర్ మండలంలో ఉన్న శనిగరం వరకు వ్యాపించింది. బేతరాజు తర్వాత అతడి కొడుకు మొదటి ప్రోలరాజు (క్రీ.శ.1052-1076) రాజ్యానికొచ్చాడు. ఇతడు వేములవాడ చాళుక్యరాజు భద్రగుణ్ణి (మూడో బద్దెగుడు) ఓడించి సబ్బిసాయర మండలం(కరీంనగర్ ప్రాంతం)లోని కొన్ని ప్రాంతాలను జయించాడు. అనుమకొండ విషయాన్ని మొదటి బేతరాజు తొలుత పొందినప్పటికీ శాశ్వత మాన్యంగా పొందింది మాత్రం ప్రోలరాజే. ప్రోలుడు చిత్రకూటలో అరాచకత్వాన్ని అణచివేయడం, బద్దెగుణ్ని జయించడం, కొంకణంపై విజయం సాధించడం వల్ల అతడి శౌర్యప్రతాపాలకు గుర్తింపుగా చక్రవర్తి అనుమకొండను శాశ్వతమాన్యంగా ఇచ్చాడు.

రెండో బేతరాజు

ఒకటో సోమేశ్వరుడు క్రీ.శ.1068లో మరణించాడు. తర్వాత చక్రవర్తిగా వచ్చిన రెండో సోమేశ్వరుణ్ని తొలగించి అధికారంలోకి రావాలని ఆరో విక్రమాదిత్యుడు వీలైనంత మంది మాండలికులను తనవైపు తిప్పుకునే ప్రయత్నం చేశాడు. ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుని ప్రోలుడు, అతడి

కుమారుడు రెండో బేతరాజు.. ఆరో విక్రమాదిత్యుడికి అండగా నిలిచారు. అది ప్రోలుడి తర్వాత రాజైన రెండో బేతరాజు (క్రీ.శ.1076-1108)కు ఉపయోగపడింది. పారమార జగద్దేవుడు స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించుకోవడమూ దీనికి దోహదం చేసింది. జగద్దేవుడి నుంచి సబ్బి సహస్రం మొత్తాన్ని విక్రమాదిత్యుడు బేతరాజుకు ఇచ్చినట్లు పద్మాక్షి ఆలయ శాసనం ద్వారా తెలుస్తోంది. శనిగరం ప్రాంతంతోపాటు సబ్బి సహస్రం కాకతీయ రాజ్యంలో చేరాయి. ముదిగొండ చాళుక్యుల రాజ్యంలోని కొన్ని భాగాలు కూడా ఇతడి రాజ్యంలో చేరాయి. ఇతడు అనుమకొండలో బేతేశ్వరాలయాన్ని, తన తండ్రి పేరుతో ప్రోలేశ్వరాలయాన్ని నిర్మించాడు.

రెండో ప్రోలరాజు

బేతరాజు తర్వాత ఇతడి పెద్ద కొడుకు దుర్గరాజు (క్రీ.శ.1108-క్రీ.శ.1116) రాజయ్యాడు. పదవీచ్యుతుడైన కొలనుపాక రాజు జగద్దేవుని ప్రోత్సాహంతో పాలవాస పాలకుడు మేడరాజు స్వాతంత్ర్యం పొందడానికి ప్రయత్నించాడు. ఈ సమయంలో పారమార జగద్దేవుని స్థానంలో కుమార సోమేశ్వరుడు(క్రీ.శ.1108-1125) కొలనుపాక రాజప్రతినిధిగా నియమితుడయ్యాడు. ఈ తిరుగుబాట్లను అణచడానికి కుమార సోమేశ్వరుడికి అండగా నిలిచిన రెండో ప్రోలరాజు(క్రీ.శ.1116-1157) జగద్దేవుడిని పారదోలి సోదరుడు దుర్గరాజును పదవీచ్యుతుణ్ని చేసి సింహాసనం అధిష్ఠించాడు. చాళుక్య చక్రవర్తుల నుంచి స్వాతంత్ర్యం పొందడానికి ప్రయత్నించిన సామంతులందరితో యుద్ధం చేసి ఓడించాడు. ఈ రకంగా తెలంగాణ మొత్తాన్ని జయించి కల్యాణీ చాళుక్య ప్రతాపచక్రవర్తి రెండో జగద్దేకమల్లుడు (క్రీ.శ.1138-1150)కి విధేయుడిగా ఉన్నాడు.

రెండో ప్రోలరాజు విజయాలు

కొలనుపాక రాజప్రతినిధిగా నియమితుడైన కుమార సోమేశ్వరుడు తన తండ్రి విక్రమాదిత్యుడి అనంతరం క్రీ.శ.1126లో మూడో సోమేశ్వరుడిగా రాజ్యానికొచ్చాడు. అంతకుముందు నుంచే కందూరునాడును పాలిస్తున్న యువరాజు కుమార తైలపుడు (క్రీ.శ.1110-1137) తన సోదరుడు మూడో సోమేశ్వరుడికి వ్యతిరేకంగా దక్షిణ తెలంగాణలో స్వాతంత్ర్యం పొందడానికి ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టాడు. ఈ ప్రయత్నంలోనే మూడో సోమేశ్వరుడికి అనుకూలుడైన కందూరి చోడ మొదటి గోకర్ణుడిని చంపించి కందూరునాడును శ్రీదేవి తొండయ, గోవింద దండేశులకు పంచి సామంతులుగా చేసుకున్నాడు. దీంతో మొదటి గోకర్ణుడి కుమారుడు రెండో ఉదయచోడుడు మూడో సోమేశ్వరుణ్ని ఆశ్రయించాడు. సోమేశ్వరుడి ఆదేశంతో రెండో ప్రోలుడు శ్రీదేవి తొండయ, గోవింద దండేశులను ఓడించి ఉదయచోడుడికి(క్రీ.శ.1131-36) పట్టం కట్టాడు. ఈ రకంగా దక్షిణ తెలంగాణ మీద ప్రోలుడు ఆధిక్యం సాధించాడు. తన అనుయాయుల ఓటమిని జీర్ణించుకోలేని తైలపుడు కాకతీయుల ఉత్తర సరిహద్దులో ఉన్న పాలవాస రాజైన మేడరాజును, అతడి తమ్ముడు గుండరాజును ప్రేరేపించాడు. అప్పటికే వీరు చాళుక్య చక్రవర్తుల పట్ల అవిధేయులుగా ఉన్నారు. రెండో జగద్దేకమల్లుడి(క్రీ.శ.1138-1150) పక్షాన నిలబడి ప్రోలరాజు గుండనను సంహరించాడు. గుండన కుటుంబానికి చెందిన ఏడో రాజును పారదోలాడు. ఈ విజయంతో ప్రోలరాజు ఉత్తర తెలంగాణ మీద ఆధిక్యత సాధించాడు. చక్రవర్తి పక్షాన కుమార తైలపుడిని ఓడించాడు. ఈ విజయోత్సాహంతో కృష్ణానది దాటి శ్రీశైలంలో విజయస్తంభం నాటించాడు. తెలంగాణపై ఆధిక్యం సాధించాక తీరాంధ్రను జయించే ప్రయత్నంలో మరణించాడు. ఓరుగల్లు కోట నిర్మాణాన్ని ఇతడే ప్రారంభించాడు. నతవాడి దుర్గరాజు సోదరి ముప్పమాంబ ప్రోలరాజు భార్య. వీరి కుమారులు.. రుద్రదేవుడు, మహాదేవుడు, హరిహరుడు, గణపతి, రేపోల్ల దుర్గరాజు. తండ్రి మరణానంతరం పెద్దకుమారుడైన రుద్రదేవుడు(క్రీ.శ.1158-క్రీ.శ.1195) రాజ్యానికొచ్చాడు.

మూడు సామంత రాజ్యాలు

కాకతీయ రాజ్య పరిసరాల్లో మూడు సామంత రాజ్యాలు ఉండేవి. తూర్పున ముదిగొండ చాళుక్యులు, వాయవ్యంగా కరీంనగర్ జిల్లాలో పొలవాస నాయకులు, దక్షిణాన కందూరు చోడులు ఉండేవారు. అనుమకొండ విషయానికి పశ్చిమాన ఉన్న ప్రాంతం రాజు ప్రత్యక్ష ఆధీనంలో ఉండేది. అనుమకొండకు నైరుతి దిశగా కొలనుపాక కేంద్రంగా రాజప్రతినిధులు ఈ ప్రాంతాన్ని పాలించేవారు. ప్రోలరాజు వీరిపై ఆధిక్యత సాధించిన సందర్భంలో రుద్రదేవుడు సింహాసనం అధిష్ఠించాడు.

రుద్రదేవుడు

తైలపుడు తన సోదరుడు జగదేక మల్లుని పదవీచిత్యుణ్ని చేసి అధికారంలోకి వచ్చాడు. కాబట్టి పరబ్రహ్మ శాస్త్రి పేర్కొన్న తైలపుడు ఈ మూడో తైలపుడు కావడానికే ఎక్కువ అవకాశం ఉంది. పదవీభ్రష్టులైన కల్యాణి చాళుక్య రాజులు తమ పూర్వవైభవాన్ని తిరిగి సంతరించుకోలేరని నిర్ణయించుకున్న రుద్రదేవుడు క్రీ.శ.1162/3లో సార్వభౌమత్వాన్ని ప్రకటించుకున్నాడు. తెలంగాణలో తిరుగులేని ప్రభువుగా మారిన తర్వాత తీరాంధ్రపై దృష్టి పెట్టాడు.

వేయి స్తంభాల గుడి

రుద్రదేవుడు(క్రీ.శ.1158-క్రీ.శ.1195) తన తండ్రిని చంపిన వెలనాటి రాజుపై మొదట విజృంభించాడు. పల్నాటి యుద్ధంలో నలగామరాజుకు సహాయపడ్డాడు. ధాన్యకటకాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. దుర్జయులను ఓడించి త్రిపురాంతకాన్ని జయించాడు. క్రీ.శ.1186 నాటికి తీరాంధ్రను గెలిచాడు. ఈ రకంగా రుద్రదేవుడు కాకతీయ సామ్రాజ్యానికి గట్టి పునాదులు వేశాడు. ఈ విజయాల్లో సహాయం చేసిన రేచర్ల బేతిరెడ్డికి నల్లగొండ జిల్లాలోని ఆమనగల్లును, చెరకు రెడ్లకు జమ్ములూరును ఇచ్చాడు. ఇతడి రాజ్యం ఉత్తరాన గోదావరి, పశ్చిమాన బీదరు, దక్షిణాన శ్రీశైలం, తూర్పున సముద్రం వరకు విస్తరించిందని వేయి స్తంభాల గుడి శాసనం ద్వారా తెలుస్తోంది. రుద్రదేవుడు ఓరుగల్లు కోట నిర్మాణాన్ని కొంతమేర పూర్తిచేశాడు. రుద్రేశ్వర దేవాలయాన్ని కట్టించాడు. ఇదే వేయి స్తంభాల గుడి.

మహాదేవుడు

రుద్రదేవుడికి కుమారులు లేకపోవడం వల్ల తమ్ముడు మహాదేవుడు(క్రీ.శ.1195-1198) రాజ్యానికి వచ్చాడు. ఇతడు జైతుగి (క్రీ.శ.1192-1200) కాలంలో యాదవరాజ్యం మీద చేసిన యుద్ధంలో మరణించాడు. మహాదేవుని భార్య రాణి బయ్యాంబ. గణపతిదేవుడు, మైలాంబ, కుందమాంబ వీరి సంతానం. యాదవరాజులు గణపతిని బంధించారు. ఇదే అదనుగా ముదిగొండ చాళుక్యులు, వెలనాటి చోళులు, చోళరాజులు కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని ఆక్రమించడానికి ప్రయత్నించారు. కానీ సామంతసేనానైన రేచర్ల రుద్రారెడ్డి(రుద్రసేనాని) మిగతా సేనానులు, సామంతులైన విరియాల, మాల్యాల సహాయంతో వీరిని ఓడించినట్లు పాలంపేట శాసనం ద్వారా తెలుస్తోంది. రుద్రసేనాని గణపతిదేవుడిని విడిపించి క్రీ.శ.1199లో కాకతీయ రాజ్య పట్టాభిషిక్తుడిని చేశాడు.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. కాకతీయ వంశానికి ఆద్యుడు?
   1) గణపతిదేవుడు 2) మొదటి గుండన
   3) వెన్నరాజు 4) మొదటి బేతరాజు
2. ఓరుగల్లు కోట నిర్మాణానికి పునాదులు వేసినవాడు?
   1) మొదటి ప్రోలరాజు
   2) రెండో ప్రోలరాజు
   3) గణపతిదేవుడు 4) రుద్రదేవుడు
3. నతవాడి దుర్గరాజు సోదరి ముప్పమాంబ ఎవరి భార్య?
   1) మొదటి ప్రోలరాజు
   2) గణపతిదేవుడు 3) మొదటి బేతరాజు
   4) రెండో ప్రోలరాజు
4. తొలి కాకతీయులు ఎవరికి సామంతులుగా ఉన్నారు?
   1) శాతవాహనులు 2) రాష్ట్రకూటులు
   3) బాదామి చాళుక్యులు 4) ఇక్ష్వాకులు
5. మలి కాకతీయులు ఎవరి సామంతులు?
   1) రాష్ట్రకూటులు
   2) కల్యాణి చాళుక్యులు
   3) బాదామి చాళుక్యులు
   4) కందూరి చాళుక్యులు
6. రుద్రదేవుడు ఏ కాలంనాటికి తీరాంధ్రను జయించాడు?
   1) క్రీ.శ. 1186 2) క్రీ.శ. 1180
   3) క్రీ.శ. 1176 4) క్రీ.శ. 1190
7. పల్నాటి యుద్ధంలో నలగామ రాజుకు సహాయపడ్డ కాకతీయ రాజు?
   1) గణపతిదేవుడు 2) ప్రతాపరుద్రుడు
   3) రుద్రదేవుడు 4) రెండోబేతరాజు
8. రుద్రదేవుడు యుద్ధాల్లో తనకు సహాయం చేసిన ఏ రాజును ఆమనగల్లు సామంతునిగా నియమించాడు?
   1) రేచర్ల నామిరెడ్డి 2) రేచర్ల చెవిరెడ్డి
   3) రేచర్ల లోకిరెడ్డి 4) రేచర్ల బేతిరెడ్డి
9. వేయి స్తంభాల గుడి (రుద్రేశ్వరాలయం) ని కట్టించినవారు?
   1) రుద్రదేవుడు 2) గణపతిదేవుడు
   3) రుద్రమదేవి 4) ప్రతాపరుద్రుడు

సమాధానాలు

1) 3 2) 2 3) 4 4) 2 5) 2
6) 1 7) 3 8) 4 9) 1

హిమనీనదాలుగా వేటిని పిలుస్తారు?

టెట్/డీఎస్సీ- ప్రత్యేకం

భూగోళశాస్త్రం

ఉపరితలంపై ప్రవహించే నదులు, హిమనీ నదాలు, పవనాలు, వేలా తరంగాల లాంటి బాహ్య బలాల ప్రభావం వల్ల భూపటల శిలలు శైథిల్యమవడాన్నే 'క్రమక్షయం'గా వ్యవహరిస్తారు. ప్రస్తుతం భూగోళం కవోష్ణ యుగంలో ఉండటం వల్ల నదులు ప్రధాన క్రమక్షయ కారకాలు. ఎత్తైన పర్వతాలు, పీఠభూములు నదుల క్రమక్షయ ప్రక్రియ వల్ల క్రమంగా శిథిలమై వివిధ రకాల భూస్వరూపాలు రూపాంతరం చెందుతున్నాయి.

నదులు - క్రమక్షయం

నదులు శైథిల్య శిలా పదార్థాన్ని రవాణా చేసి లోతట్టు హరివాణాలు లేదా సముద్ర భూతలంపై నిక్షిప్తం చేస్తాయి. అందువల్ల వివిధ రకాల క్రమక్షయ, నిక్షేపణా భూ స్వరూపాలు ఏర్పడతాయి. గంగా-సింధు మైదానం, నైలు నదీ లోయ, మిసిసిపీ - మిస్సోరి మైదానం తదితరాలను ప్రపంచంలోని ప్రధాన నదీ హరివాణాలు, నదీ భూ దృశ్యాలకు (Fluvial landscape) ఉదాహరణగా పేర్కొనవచ్చు. నదులు క్రమక్షయ శక్తి వల్ల అవి ప్రవహించే లోయలను కోతకు గురి చేస్తాయి. ఈ కోత క్షితిజ లంబ దిశలో (అథో క్రమక్షయం) లేదా క్షితిజ సమాంతర దిశలో (పార్శ్వ క్రమక్షయం) ఉండవచ్చు. శైథిల్య శిలా పదార్థాన్ని నదులు తమతో పాటు ద్రావణం రూపంలో, చోదక రూపంలో లేదా తేలియాడటం ద్వారా రవాణా చేస్తాయి. నదీ భారం బాగా అధికమైనప్పుడు, నదీ వేగం క్షీణించినప్పుడు శిలా పదార్థం అనువైన ప్రదేశాల్లో నిక్షిప్తమవుతుంది. శిలా పదార్థాన్ని కణాల పరిమాణం ఆధారంగా వేరు చేసిన తర్వాతే నది నిక్షేపిస్తుంది. అందువల్ల నదీ హరివాణం ఎగువ భాగంలో స్థూల రేణువులతో కూడిన ఇసుక, మధ్య భాగంలో సిల్ట్, చివరగా నదీ ముఖద్వారాల వద్ద సూక్ష్మ రేణు నిర్మితమైన బంకమన్ను ఉంటుంది.

క్రమక్షయ దశలు

నదులు.. అవి ఆవిర్భవించిన ఎత్తైన పర్వతాలు, పీఠభూముల ప్రాంతాల్లో వేగంగా ప్రవహిస్తూ అధిక క్రమక్షయ శక్తి కలిగి ఉంటాయి. అందువల్ల ఈ ప్రాంతాల్లో నదులు కేవలం క్రమక్షయాన్ని.. ముఖ్యంగా అథో క్రమక్షయాన్ని మాత్రమే కలిగిస్తాయి. పర్వతాలు, పీఠభూముల ద్వారా మైదానాలను చేరిన తర్వాత నదుల క్రమక్షయ శక్తి బాగా క్షీణిస్తుంది. ఈ సమయంలో అవి పార్శ్వ క్రమక్షయం మాత్రమే చేస్తాయి. క్రమంగా ఇది స్వల్ప పరిమాణంలో నిక్షేపణ చేసే దశకు చేరుకుంటుంది. సముద్రాల్లో కలిసే దశలో నదులు అధిక నదీ భారం వల్ల పెద్ద మొత్తాల్లో నిక్షేపణ చేస్తాయి. క్రమక్షయం పూర్తిగా స్తంభించిపోతుంది.

భూ స్వరూపాలు

నదీ హరివాణంలో ఆవిర్భావ ప్రాంతం నుంచి నదీ ముఖ ద్వారం మధ్య అనేక రకాల భూ స్వరూపాలను గమనించవచ్చు. ఆవిర్భావ ప్రాంతాల్లో క్రమక్షయ భూ స్వరూపాలు, మధ్య భాగంలో క్రమక్షయ, నిక్షేపణా భూ స్వరూపాల మిశ్రమం, ముఖద్వారాల వద్ద నిక్షేపణ భూ స్వరూపాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. నది ఎగువ భాగాల్లో కింద పేర్కొన్న క్రమక్షయ భూ స్వరూపాలు ఏర్పడతాయి.

- 'V' ఆకారపు లోయలు, గార్జ్‌లు, కానియన్‌లు
- నదీ గ్రహణం, ప్లంజ్ పూల్స్
- జలపాతాలు, రాపిడ్స్, కాస్కేడ్స్

క్షితిజ లంబదిశలో అథో క్రమక్షయం వల్ల నదుల్లో లోతైన 'V' ఆకారం సంతరించుకుంటుంది. కొన్ని సందర్భాల్లో ఇవి చాలా లోతుగా ఉండి నిటారు వాలులు ఏర్పడినప్పుడు గార్జ్‌లు, కానియన్లుగా పిలుస్తారు. ఉదాహరణకు హిమాలయ నదులు శివాలిక్ కొండలు దాటేటప్పుడు లోతైన గార్జ్‌ల ద్వారా ప్రవహిస్తాయి. బ్రహ్మపుత్రా నది భారతదేశంలోకి అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌లోని 'సయాడియా' గార్జ్ నుంచి ప్రవేశిస్తుంది. యూఎస్‌ఏలోని కొలరాడో నది ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన 'గ్రాండ్ కానియన్' నుంచి ప్రవహిస్తుంది.

ఎత్తైన పర్వత ప్రాంతాల్లో అనేక నదులు వేగంగా ప్రవహిస్తూ భారీ జలపాతాలను ఏర్పరుస్తాయి. సహ్యాద్రి కొండల్లోని శరావతి నది మన దేశంలోకెల్లా ఎత్తైన 'జోగ్' జలపాతాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. నయాగరా, లివింగ్ స్టోన్, ఏంజల్ లాంటి ప్రపంచ ప్రసిద్ధ జలపాతాలు నదుల క్రమక్షయం వల్లే ఏర్పడ్డాయి. కావేరి నది ఎత్తైన కర్ణాటక పీఠభూమిని వదిలి తమిళనాడు పీఠభూమిని చేరేటప్పుడు శివసముద్రం, హొగెంకల్ జలపాతాలు ఏర్పడ్డాయి. ఆవిర్భావ ప్రాంతాల్లో వేగంగా ప్రవహించే నదులు సమాంతరంగా ప్రవహించే చిన్న నదులను క్రమంగా తమలో కలుపుకుంటాయి. ఈ ప్రక్రియనే 'నదీ గ్రహణం'గా పిలుస్తారు. భగీరథీ నది సమీపంలోని అలక్‌నందా నదిని కలుపుకోవడం ద్వారా గంగానది ఆవిర్భవిస్తుంది. సమాంతర నదులను వేరుచేసే ఎత్తైన ప్రాంతాన్ని వేగంగా ప్రవహించే నది శిథిలం చేయడంతో నదీ గ్రహణం సంభవిస్తుంది. ప్రవాహ దిశ మరలించిన చిన్న నది లోయ ఎండిపోతుంది.

గిరిపద మైదానాలు

నదులు పర్వతాలను వీడి మైదానాలను చేరినప్పుడు అకస్మాత్తుగా తమ గతిశక్తిని కోల్పోవడంతో పర్వతపాదాల వద్ద కొంత శిథిల శిలా పదార్థాన్ని నిక్షేపిస్తాయి. ఈ రకంగా ఏర్పడిన మైదానాలనే 'గిరిపద మైదానాలు' (Peidmont plains)గా పిలుస్తారు. శివాలిక్ కొండలు -గంగా మైదానానికి సంధి ప్రాంతంలో హిమాలయ నదీ నిక్షేపణం వల్ల ఏర్పడిన గిరిపద మైదానాన్ని భాబర్, టెరాయి మండలాలుగా విభజిస్తారు. భాబర్ మండలం గులకరాళ్లు, ఇసుకతో కూడి ఉంటుంది. అధిక సచ్ఛిద్రత వల్ల భాబర్ మండలంలో హిమాలయ నదుల నీరు ఇంకిపోయి లోయలు ఎండిపోతాయి. టెరాయి మండలంలో ఇంకిన నీరు పైకి ఉబికి వచ్చి చిత్తడి నేలలు ఏర్పడతాయి. టెరాయి మండలంలో దట్టమైన అరణ్యాలు విస్తరించి ఉన్నాయి.

మైదాన ప్రాంతాల్లో పార్శ్వ క్రమక్షయం వల్ల విశాలమైన 'U' ఆకారపు లోయల నుంచి నదులు ప్రవహిస్తాయి. కఠిన శిలా ప్రాంతాలను క్రమక్షయం చేసే శక్తి లేకపోవడంతో నదులు వంకలు తిరిగి ప్రవహిస్తాయి. ఈ నదీ మార్గాలను 'నది వక్రతలు'గా పిలుస్తారు. 'U' ఆకారపు లోయలతో కూడిన వక్రతల ద్వారా ప్రవహించేటప్పుడు అంతర్ వక్రతల తలాల వెంట శిలా పదార్థం నిక్షేపితమై ఇసుక దిబ్బలుగా ఏర్పడతాయి. ఈ ఇసుక దిబ్బలనే 'స్పర్స్' అంటారు. నదుల్లోకి వరదలు వస్తే లోయను వీడిన నది ఇరువైపులా ఉన్న లోతట్టు ప్రాంతాలను ముంచేస్తుంది. ఈ వరద నీటిలో ఉన్న శిలా పదార్థం నదీ లోయకు ఇరువైపులా నిక్షిప్తమవుతుంది. దీనివల్ల ఏర్పడే మైదానాలను 'వరద మైదానాలు' అంటారు. ఇవి చాలా సారవంతమైనవి. గంగా-సింధు-బ్రహ్మపుత్ర మైదానం అనేక వరద మైదానాలతో కూడి ఉంది. గంగా మైదానంలోని వరద మైదానాన్ని 'ఖాదర్', భంగర్ అనే రెండు భాగాలుగా విభజిస్తారు. వరద మైదానంలో నదీ లోయకు సమీపంలోని లోతట్టు ప్రాంతాన్ని ఖాదర్ మైదానంగా పిలుస్తారు. ఇది తరచుగా వరద ముంపునకు గురవడం వల్ల నవీన ఒండ్రుమట్టితో నిండి ఉంటుంది. వరద మైదానంలో లోయకు దూరంగా ఉన్న ఎత్తైన ప్రాంతాలను 'భంగర్ మైదానం'గా పిలుస్తారు. ఈ మండలం పురాతన ఒండ్రుమట్టితో నిండి ఉంటుంది. ఈ ప్రాంతంలో వరద ముంపు తక్కువ. వరద మైదానంలో అర్ధ చంద్రాకృతిలో ఉండే ఆక్స్‌బో సరస్సులు కూడా ఏర్పడతాయి. నదీ లోయలకు ఇరువైపులా ఒండ్రుమట్టి నిక్షేపణం వల్ల ఏర్పడే ఎత్తైన ఇసుకదిబ్బలను సహజ లెవీలుగా పిలుస్తారు. ఇవి వరద మైదానాన్ని భవిష్యత్‌లో సంభవించే వరదల నుంచి కాపాడతాయి. కొన్ని సందర్భాల్లో ఈ లెవీలు, ఉప నదుల సంగమాన్ని నిరోధిస్తాయి. ఉప నదులు సహజ లెవీలకు సమాంతరంగా ప్రవహించి చాలా దూరం తర్వాత ప్రధాన నదిలో కలుస్తాయి. ఈ రకమైన సంగమ ప్రాంతాలను 'యాజూ సంగమాలు'గా పిలుస్తారు.

నదీ ముఖద్వారాలు

నదులు.. సముద్రాల్లో కలిసే ప్రాంతాల (నదీ ముఖద్వారాలు) వద్ద ఒండ్రుమట్టిని లోయల్లోనే నిక్షేపించడంతో శాఖోపశాఖలుగా చీలిపోతాయి. ఈ శాఖల మధ్య ఒండ్రుమట్టి నిక్షేపణం వల్ల ఏర్పడే మైదానాలను 'డెల్టాలు' అంటారు. ఇవి చాలా సారవంతమైనవి. అనాదిగా డెల్టా ప్రాంతాల్లో సాంద్ర వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందింది. గోదావరి నది రాజమండ్రికి దిగువ మూడు ప్రధాన పాయలుగా చీలిపోతుంది. ఈ పాయల మధ్య గోదావరి డెల్టా ఏర్పడింది. గంగా-హుగ్లీ-బ్రహ్మపుత్ర డెల్టా పక్షిపాద ఆకారంలో ఉంటుంది. కృష్ణా డెల్టా డిజిటేట్ తరగతికి, గోదావరి డెల్టా లోబేట్ రకానికి చెందింది. నర్మద, తపతి నదులు వాటి ముఖద్వారాల వద్ద కాకుండా శైథిల్య శిలా పదార్థాన్ని సముద్ర భూతలంపై నిక్షేపిస్తాయి. అందువల్ల అవి డెల్టాలను ఏర్పరచవు. వీటి ముఖద్వారాలను 'ఎస్ట్యూరీలు'గా పిలుస్తారు.

హిమనీనదాలతో క్రమక్షయం..

కదిలే హిమ భాగాలనే హిమనీనదాలుగా పిలుస్తారు. ఇవి వేగంగా ప్రవహించే పర్వతీయ (లోయ) లేదా నెమ్మదిగా కదిలే విశాలమైన ఖండాంతర హిమనీనదాల రూపంలో ఉండవచ్చు. హిమనీనదాలు ఉత్పాతనం, అపఘర్షణ లేదా ఫ్రాస్ట్ వెడ్జింగ్ ప్రక్రియల ద్వారా పటల శిలలను శైథిల్యం చేస్తాయి. గ్రీన్‌లాండ్, ఐస్‌లాండ్, అంటార్కిటికా లాంటి ధ్రువ ప్రాంతాలు, ఆల్ప్స్-హిమాలయాల లాంటి ఎత్తైన పర్వత శిఖరాల ప్రాంతాల్లో హిమనీనద క్రమక్షయం ఉంది. ఉత్తర అమెరికాలోని మహా సరస్సుల ప్రాంతం, ఐరోపా, సైబీరియా హిమనీనద భూదృశ్యాలకు మంచి ఉదాహరణలు. శైథిల్య శిలా పదార్థాన్ని హిమనీనదాలు పరిమాణాన్ని అనుసరించి వేరు చేయకుండా నిక్షేపిస్తాయి. అంటే ఈ నిక్షేపాల్లో స్థూల, సూక్ష్మ రేణువులు గుట్టగా ఉంటాయి. పర్వత వాలులపై ప్రవహించే హిమనీనదాలు లోతు తక్కువ ఉన్న విశాలమైన 'U' ఆకారపు లోయల ద్వారా ప్రవహిస్తాయి. వీటి క్రమక్షయ ప్రభావంతో పర్వత వాలుల వెంట పడక కుర్చీ ఆకారంలో ఉండే లోతైన గుంటలు ఏర్పడతాయి. వీటిని 'సర్క్' (Cirque) అంటారు. పర్వతం లేదా కొండ వివిధ వాలులపై వేర్వేరు హిమనీనదాలు ప్రవహిస్తూ సర్క్‌లను ఏర్పాటు చేస్తుంటాయి. వివిధ తలాలపై ఏర్పడిన సర్క్‌లు విశాలమై, క్రమంగా కొండను పదునైన అంచుతో కూడిన పిరమిడ్‌గా మారుస్తాయి. వీటిని ఏరేట్‌లు అంటారు. ఏరేట్‌లు మరింత క్రమక్షయం చెంది శృంగాకారంలోకి మారతాయి. వీటిని 'హార్న్'గా వ్యవహరిస్తారు. ఉదాహరణకు ఆల్ప్స్ పర్వతాల్లోని 'మాటర్ హార్న్' శృంగాలు మరింత హిమనీనద క్రమక్షయానికి లోనవడంతో కొండ దాదాపుగా అదృశ్యమై 'కనుమ'గా రూపొందుతుంది. హిమాలయాల్లోని కారంకోరం, షిప్కిలా, జోజిలా, బనిహాల్ కనుమలు ఈ కోవకు చెందినవే. ఖండ భాగాల్లో ప్రవహించే హిమనీనదాలు వాటి ప్రవాహ మార్గంలోని పెద్ద పెద్ద శిలలను క్రమక్షయం చేయడం వల్ల క్రాగ్ అండ్ టెయిల్, రోచే మౌంటేన్ లాంటి భూ స్వరూపాలు ఏర్పడతాయి. క్రాగ్ అండ్ టెయిల్‌లో కఠిన శిలా భాగం క్రమక్షయాన్ని నిరోధించడంతో నిట్రాలుగా ఏర్పడగా, మృదువైన శిలా భాగంలో తిన్నని వాలుగా ఏర్పడుతుంది. హిమనీ నది ప్రవాహ దిశలో శిలల తలాలపై అపఘర్షణ వల్ల అవి మృదువుగా తయారవుతాయి. పరాన్ముఖ దిశలో ఉత్పాతన వల్ల గరుకైన తలాలు ఏర్పడతాయి. ఈ రకంగా ఒకవైపు మృదు, ఇంకోవైపు గరుకైన తలాలతో కూడిన శిలలనే 'రోచేమౌంటేన్'గా పిలుస్తారు.

మొరైన్‌లు

హిమనీనదాలు శిలా పదార్థాన్ని తీసుకొచ్చి అనువైన ప్రాంతాల్లో నిక్షేపించడం వల్ల వివిధ రకాల భూ స్వరూపాలు ఏర్పడతాయి. రేఖీయంగా ఎత్తు తక్కువలో ఉండే దిబ్బల లాంటి హిమనీనద నిక్షేపాలను 'మొరైన్'లుగా పిలుస్తారు. ఇవి పొరలతో కాకుండా వివిధ పరిమాణాల రేణువులతో కూడి ఉంటాయి. కోడిగుడ్డు ఆకారంలో ఉండే నిక్షేపణా భూ స్వరూపాలను 'డ్రమ్లిన్లు' అంటారు. ఉత్తర ఐర్లాండ్ ప్రాంతంలో కొన్ని వేల సంఖ్యలో డ్రమ్లిన్‌లు వరుసగా అమరి ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతాన్ని 'ఎగ్ బాస్కెట్ కంట్రీ' అంటారు.

హిమనీనదాల అంత్య దశలో మంచు క్రమంగా కరిగి నీరుగా మారడం ప్రారంభమవుతుంది. అందువల్ల అంత్య దశలో హిమనీనదాల్లో మంచుతో పాటు నీరు కూడా ప్రవహిస్తుంది. దీంతో హిమనీనద క్రమక్షయానికి నదీ క్రమక్షయం కూడా తోడవుతుంది. నీటి ప్రక్రియ వల్ల హిమనీనదాల అంత్య దశలో రేఖీయంగా ఉండే పొడవైన దిబ్బల మాదిరిగా మెత్తని ఇసుక నిక్షిప్తమవుతుంది. ఈ ఇసుక దిబ్బలను 'ఎస్కర్లు'గా పిలుస్తారు. ఇవి కొన్ని కిలోమీటర్ల దూరం వ్యాపించి ఉంటాయి. ఇవి హిమనీనద లోయలకు సమాంతరంగా ఏర్పడతాయి. వీటిలో కేవలం సూక్ష్మ ఇసుక రేణువులు మాత్రమే ఉంటాయి.

ఎర్రాటిక్స్

తిన్నని వాలులతో కూడిన శంఖు ఆకారపు ఒండ్రుమట్టి దిబ్బలు కూడా హిమనీనద నిక్షేపణ వల్ల అంత్య దశలో ఏర్పడతాయి. వీటిని 'కేమ్స్'గా పిలుస్తారు. ఇవి సాధారణంగా హిమనీనద ముఖద్వారం వద్ద ఏర్పడతాయి. హిమనీనదాలు తమతో పాటు పెద్ద బండరాళ్లను చాలా దూరం తీసుకొచ్చి అంత్య దశలో నిక్షేపం చేస్తాయి. ఈ బండరాళ్లకు, స్థానిక శిలలకు పోలికలుండవు. వీటిని 'ఎర్రాటిక్స్' అంటారు. 'ఎర్రాటిక్స్' హిమనీనదాల ప్రయాణ దిశను సూచిస్తాయి. అంత్యదశలో మెత్తని గులకరాళ్లు, ఒండ్రుమట్టి నిక్షేపణం వల్ల ఏర్పడే సమతల మైదానాలను 'అవుట్ వాష్ మైదానాలు' అంటారు. వీటి ఏర్పాటులో నీరు కూడా ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తుంది. ఈ మైదానంలో హిమనీనదం అనేక చిన్న పాయలుగా చీలిపోతుంది. ఈ మైదానంలో ఉండే చిన్నచిన్న గుంటల లాంటి హరివాణాలను 'కెటిల్ రంధ్రాలు' అంటారు.

కెరీర్ కౌన్సెలింగ్
మీ సందేహాలు, సలహాలు పంపించాల్సిన
ఈ- మెయిల్ sakshieducation@gmail.com

సాక్షి ప్లస్
శనివారం 1-3-2025

వినత్రీకరణ బ్యాక్టీరియా ఏది?

గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

జనరల్ స్టడీస్

బయాలజీ

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. కింది వాటిలో పోలియో వ్యాధి లక్షణం ఏది?
   1) తలనొప్పి 2) జలుబు
   3) ఒళ్లునొప్పులు 4) కండరాల పక్షవాతం
2. కింది వాటిలో వైరస్ ద్వారా వ్యాప్తి చెందే వ్యాధులేవి?
   1) పోలియో, తట్టు
   2) గవదబిళ్లలు, జలుబు
   3) కలరా, టైఫాయిడ్ 4) 1, 2
3. పెన్సిలిన్ అనేది ఒక:
   1) సూక్ష్మ జీవి నాశకం 2) కీటక నాశకం
   3) బయోఫెర్టిలైజర్ 4) పైవేవీకాదు
4. మానవుడిలో ఆల్కహాల్ దేనిపై ప్రభావం చూపుతుంది?
   1) హృదయం 2) కండరాలు
   3) చర్మం 4) నాడీ మండలం
5. అయోడిన్ ఎక్కువ మొత్తంలో దేనిలో లభిస్తుంది?
   1) పాలు 2) మాంసం
   3) సముద్ర చేపలు 4) కూరగాయలు
6. సెల్యూలోజ్‌కు సంబంధించి కింది వాటిలో సరికానిది ఏది?
   1) ఆహారానికి బరువునిస్తుంది
   2) ఖనిజ లవణం
   3) ఆహార నాళంలో ఆహారం సులువుగా కదలడానికి తోడ్పడుతుంది
   4) ఆహారంలో సెల్యూలోజ్ లేకపోతే పూర్తిగా జీర్ణం కాదు
7. ఆహార వాహికలోని కండరాలు..?
   1) నియంత్రిత కండరాలు
   2) అనియంత్రిత కండరాలు
   3) హృదయ కండరాలు
   4) నియంత్రిత - అనియంత్రిత కండరాలు
8. కింది వాటిలో ఇనుము, ఇతర ఖనిజ మూలకాలు అధికంగా కలిగి ఉండేవి ఏవి?
   1) పప్పు ధాన్యాలు 2) ఆకుకూరలు
   3) మాంసం 4) బంగాళాదుంప
9. శ్వాసక్రియ కింది వాటిలో దేని సమక్షంలో జరుగుతుంది?
   1) కాంతి 2) పత్రహరితం
   3) సరైన ఉష్ణోగ్రత 4) తేమ
10. మానవుడి దేహంలో ఉండే కేంద్రక రహిత సజీవకణాలు ఏవి?
    1) ఎర్ర రక్తకణాలు 2) తెల్ల రక్త కణాలు
    3) నాడీకణాలు 4) కండర కణాలు
11. ఊపిరితిత్తులకు ఆమ్లజని రహిత రక్తాన్ని తీసుకొని వెళ్లే రక్తనాళం?
    1) పుపుససిర 2) పుపుస ధమని
    3) పూర్వ మహాసిర 4) దైహిక ధమని
12. దేనిలో అడ్డంకి ఏర్పడినప్పుడు గుండెపోటు సంభవిస్తుంది?
    1) పుపుస ధమని
    2) హృదయ/కరోనరీ ధమని
    3) హృదయ సిర 4) పుపుస సిర
13. కింది వాటిలో సరికానిది ఏది?
    1) రక్తం గడ్డకట్టకుండా ప్లాస్మా సేకరించవచ్చు
    2) రక్తం గడ్డకట్టిన తరువాతే సీరమ్‌ను సేకరిస్తారు
    3) ప్లాస్మాలో ఉండే కొన్ని ప్రోటీన్లు సీరమ్‌లో ఉండవు
    4) ప్లాస్మా నీలం రంగులో ఉండే ద్రవం
14. రక్త వర్గాలకు సంబంధించి కింది వాటిలో సరైంది ఏది?
    1) రక్త వర్గాలను మొదట గుర్తించిన శాస్త్రవేత్త - కార్ల్ లాండ్ స్టీనర్
    2) ఆర్‌బీసీలపై ఉండే ప్రతిజనకాలు ఎ, బి ఆధారంగా ఎ, బి, ఎబి, ఒ అనే నాలుగు రకాల వర్గాలను గుర్తించారు
    3) ప్రతిజనకాలు లేని రక్త వర్గం - 'ఒ', ప్రతి రక్షకాలు లేని వర్గం - 'ఎబి'
    4) పైవన్నీ సరైనవే
15. కింది వాటిలో కొంత మంది శిశువులు పుట్టిన వెంటనే మరణించడానికి కారణం ఏది?
    1) ఆర్‌హెచ్ కారకానికి ప్రతిరక్షకాలు ఏర్పడడం
    2) ఆర్‌హెచ్ కారకానికి ప్రతి జనకాలు ఏర్పడడం
    3) పైరెండూ 4) ఏదీకాదు
16. డయాలసిస్ యంత్రం ఒక:
    1) కృత్రిమ గుండె
    2) కృత్రిమ ఊపిరితిత్తులు
    3) కృత్రిమ కాలేయం
    4) కృత్రిమ మూత్రపిండం
17. శరీరంలో యూరియా ఏ భాగంలో ఉత్పత్తి అవుతుంది?
    1) మూత్రపిండాలు 2) ఊపిరితిత్తులు
    3) కాలేయం 4) పెద్దపేగు
18. హృదయ కండరం ఏ ప్రత్యేక లక్షణాన్ని కలిగి ఉంటుంది?
    1) గ్లానీ 2) లయ బద్ధత
    3) సార్కొలెమ్మా 4) ఆకారం
19. అరేఖిత (నునుపు) కండరాలు ఏ భాగంలో ఉంటాయి?
    1) మెడ 2) కాళ్లు-చేతులు
    3) జీర్ణాశయం-మూత్రాశయం 4) వేళ్లు
20. వరి నారు మొక్కలో 'తెలివి తక్కువ మొలక' (Foolish Seedling Disease) వ్యాధికి కారణమయ్యేది?
    1) వైరస్ 2) బ్యాక్టీరియా
    3) శైవలం 4) శిలీంధ్రం
21. ఆల్ఫా, బీటా-ఇంటర్ ఫెరాన్‌లను ఉత్పత్తి చేసేవి ఏవి?
    1) వైరల్ సాంక్రమిక కణాలు
    2) మైక్రోఫేజ్‌లు 3) వైరస్‌లు
    4) టి-కణాలు
22. పారిశ్రామికంగా ఇథనాల్‌ను ఉత్పత్తి చేయడానికి ఉపయోగించే పదార్థాలు?
    1) కార్న్‌స్టార్చ్, మొలాసిస్
    2) షుగర్ బీట్‌లు, దుంపలు
    3) ద్రాక్ష 4) పైవన్నీ
23. చమురు కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి ఉపయోగించే బ్యాక్టీరియా?
    1) ట్రైకోమోనాస్ 2) సుడోమోనాస్
    3) రైనోసీరాస్ 4) జాంతోమోనాస్
24. కింది వాటిలో సరికాని జత?
    1) గ్లియోబ్లాస్టోమా - మెదడు
    2) ఏంజియోసార్కోమా - రక్తం
    3) లింఫోమా - ప్లీహం
    4) ఎడినో సార్కోమా - గ్రంథి కణజాలం
25. ప్రకృతి వరణాన్ని ప్రయోగాత్మకంగా పరిశీలించిన వారెవరు?
    1) డార్విన్ 2) వీజ్‌మన్
    3) బెర్నార్డ్ కెటిల్‌వెల్ 4) సింప్సన్
26. మొక్కలతో సంశ్లేషణ చేయని విటమిన్?
    1) బి$_{12}$ 2) బి$_6$ 3) బి$_1$ 4) ఇ
27. కింది వాటిలో అత్యధిక జీవ వైవిధ్యాన్ని ప్రదర్శించే ఆవాసం ఏది?
    1) ఎడారులు 2) సమశీతోష్ణ అడవులు
    3) ఉష్ణమండల వర్షారణ్యాలు
    4) గడ్డి మైదానాలు
28. జీవ అనుఘటకాలు అంటే..?
    1) వినియోగదారులు మాత్రమే
    2) వినియోగదారులు, ఉత్పత్తిదారులు, విచ్ఛిత్తికారులు
    3) ఉత్పత్తి, వినియోగదారులు
    4) ఉత్పత్తి దారులు మాత్రమే
29. 'జీవుల నిర్మాణాత్మక, క్రియాత్మక ప్రమాణం -కణం' అని పేర్కొన్న శాస్త్రవేత్త?
    1) అరిస్టాటిల్ 2) రాబర్ట్ హుక్
    3) ష్లైడన్-ష్వాన్ 4) జార్జ్ మెండల్
30. కేంద్రక పూర్వ జీవుల కణంలో లోపించిన కణాంగాలు ఏవి?
    1) క్రోమోజోమ్స్ 2) మైటోకాండ్రియా
    3) ప్లాస్మామెంబ్రేన్ 4) రైబోజోమ్స్
31. 'అల్లం' మనం ఆహారంగా ఉపయోగించే భూగర్భకాండ రూపాంతరం. దీన్ని శాస్త్రీయంగా ఏమని పిలుస్తారు?
    1) రైజోమ్ 2) కందం
    3) దుంప 4) లశునం
32. జలగల పోషణ విధానం ఏది?
    1) హెర్బివోరస్ 2) ఇన్‌సెక్టివోరస్
    3) కార్నివోరస్ 4) సాంగ్వివోరస్
33. లివర్ సిర్రోసిస్‌కి కారణం?
    1) కొకైన్ 2) ఎల్ఎస్‌డీ
    3) ఆల్కహాల్ 4) మార్ఫిన్
34. జనటిక్ ఇంజనీరింగ్ ప్రయోగాల్లో చాలా ఎక్కువగా ఉపయోగించే రెండు బ్యాక్టీరియాలు?
    1) నైట్రసోమోనాస్, క్లెబ్సియెల్లా
    2) ఎశ్చరీషియా, అగ్రోబ్యాక్టీరియమ్
    3) నైట్రోబాక్టర్, అజటో బాక్టర్
    4) రైజోబియం, డిప్లోకోకస్
35. జతపరచండి.

శాస్త్రవేత్త	సిద్ధాంతం
i) డార్విన్	a) ఉపయుక్త- నిరుపయుక్త సూత్రం
ii) లామార్క్	b) జాతుల ఉత్పత్తి
iii) హ్యూగో డీవ్రీస్	c) జీవం ఆవిర్భావం
iv) ఎ.ఐ. ఒపారిన్	d) ఉత్పరివర్తన సిద్ధాంతం

    1) i-a, ii-b, iii-c, iv-d
    2) i-c, ii-a, iii-b, iv-d
    3) i-b, ii-a, iii-d, iv-c
    4) i-d, ii-c, iii-b, iv-a
36. కింది వాటిలో సరైంది?
    ఎ) అధిక కిరణజన్య సంయోగక్రియ సామర్థ్యం ఉండటం వల్ల క్లోరెల్లా శైవలాన్ని వ్యోమగాములు ఆక్సిజన్ కోసం అంతరిక్షానికి తీసుకెళతారు
    బి) శైవలాలన్నీ స్వయం పోషకాలే కానీ, సిఫాల్యురాస్ పరాన్న జీవి శైవలం
    సి) కణజాల వర్ధనంలో పోషక యానకాన్ని అర్ధ-ఘనస్థితికి మార్చడానికి ఉపయోగించే అగార్-అగార్‌శైవలాల నుంచి సంగ్రహిస్తారు
    1) ఎ, సి 2) బి, సి
    3) ఎ, బి 4) ఎ, బి, సి
37. మిగతా జీవులతో పోల్చినప్పుడు మానవ మెదడులో ఏ భాగం బాగా అభివృద్ధి చెందింది?
    1) మెడుల్లా అబ్లాంగేటా
    2) అనుమస్తిష్కం 3) మస్తిష్కం
    4) దృష్టి లంబికలు
38. శ్వాసక్రియ, హృదయ స్పందన, పెరిస్టాలిక్ చలనం మెదడులో ఏ భాగం అధీనంలో ఉంటుంది?
    1) మెడుల్లా అబ్లాంగేటా
    2) మెడుల్లా అబ్లాంగేటా, మస్తిష్కం
    3) మెడుల్లా అబ్లాంగేటా, అనుమస్తిష్కం
    4) అనుమస్తిష్కం
39. సాధారణంగా వార్షిక వలయాలను లెక్కించి వృక్షాల వయసు చెప్పవచ్చు. కానీ, కింది ఏ వృక్షాల్లో వార్షిక వలయాలు ఏర్పడకపోవడం వల్ల వయసు లెక్కించలేం?
    1) సమశీతోష్ణ ఆకురాల్చు అడవులు
    2) సమశీతోష్ణ సతత హరిత అడవులు
    3) ఉష్ణమండల ఆకురాల్చు అడవులు
    4) ఉష్ణమండల సతత హరిత అడవులు
40. అసురక్షిత లైంగిక సంపర్కం వల్ల సంక్రమించే వ్యాధులు ఏవి?
    1) సిఫిలిస్, గనేరియా 2) హెర్పిస్, ఎయిడ్స్
    3) వైజినెటిస్, ట్రైకోమోనియాసిస్
    4) పైవన్నీ
41. కింది వాటిలో తెల్ల రక్త కణాలు కానివి?
    1) న్యూట్రోఫిల్ 2) బెసోఫిల్
    3) త్రాంబోసైట్ 4) ఇసినోఫిల్
42. వివృత రక్త ప్రసరణ వ్యవస్థ దేనిలో ఉంటుంది?
    1) చేప 2) బొద్దింక
    3) ఆక్టోపస్ 4) నాటిలస్
43. వినత్రీకరణ బ్యాక్టీరియా ఏది?
    1) రైజోబియం 2) అనబీనా
    3) నాస్టాక్ 4) సూడోమోనాస్
44. జతపరచండి.
    కల్చర్స్
    i) ఆర్బోరికల్చర్ ii) టిష్యూకల్చర్
    iii) పోమీకల్చర్ iv) ఒలెరికల్చర్
    వివిధ రకాల మొక్కల పెంపకం
    a) కూరగాయలు
    b) కలపనిచ్చే మొక్కలు
    d) ఉద్యానవన మొక్కలు
    c) ఫలాలిచ్చే మొక్కలు
    e) పరీక్ష నాళికలో మొక్కలు
    1) i-b, ii-e, iii-c, iv-a
    2) i-b, ii-e, iii-a, iv-c
    3) i-e, ii-b, iii-a, iv-c
    4) i-a, ii-b, iii-c, iv-d
45. గ్లూకోజ్‌ను ఏమని పిలుస్తారు?
    1) గ్రేప్ షుగర్ 2) ఫ్రూట్ షుగర్
    3) లెవ్యూలోజ్ 4) ఫ్రక్టోజ్
46. ద్వివార దంత విన్యాసం, థీకోడాంట్, విషమ దంతస్థితి సాధారణంగా ఏ జీవుల్లో ఉంటుంది?
    1) చేపలు 2) సరీసృపాలు
    3) ఉభయచరాలు 4) క్షీరదాలు
47. శరీర జీవ క్రియారేటును నియంత్రించే ముఖ్యమైన అంతస్రావ గ్రంథి ఏది?
    1) పీనియల్ గ్రంథి 2) థైరాయిడ్ గ్రంథి
    3) పిట్యూటరీ గ్రంథి 4) ఎడ్రినల్ గ్రంథి
48. ప్రోకారియేట్ జీవుల్లో ఉండే 70S రైబోసోమ్‌ల ఉపప్రమాణాలు?
    1) 40S - 40S 2) 60S - 40S
    3) 50S - 30S 4) 50S - 50S
49. అవయవదానం చేసే సమయంలో గ్రహీతకు ఇచ్చే సైక్లోస్పోరిన్ ఔషధాన్ని దేని నుంచి తయారు చేస్తారు?
    1) బ్యాక్టీరియా 2) ఫంగస్
    3) వైరస్ 4) మొక్కలు
50. కింది గృహ సంబంధ కాలుష్య కారణాల్లో ఎక్కువ రసాయన కాలుష్యాన్ని కలుగజేసేది ఏది?
    1) బొగ్గును మండించడం
    2) వంటగ్యాస్ మండించడం
    3) మస్కిటోకాయల్స్‌ను మండించడం
    4) రూమ్ స్ప్రేలు
51. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ధ్వని కాలుష్యానికి అతి ముఖ్యమైన కారణం?
    1) సంస్థల పరికరాలు
    2) రవాణా వ్యవస్థ
    3) చెరుకు, వస్త్రాలు, పేపర్ మిల్లులు
    4) నూనె శుద్ధి కర్మాగారాలు, థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్స్
52. సిగరెట్ పొగలోని పాలిసైక్లిక్ ఆరోమాటిక్ హైడ్రోకార్బన్లు ఎలాంటి ప్రభావం చూపిస్తాయి?
    1) ఆక్సిజన్ రవాణాను తగ్గిస్తాయి
    2) రక్తపీడనం పెంచుతాయి
    3) కేన్సర్‌కు కారకమవుతాయి
    4) పిండం పెరుగుదల తగ్గిస్తాయి
53. 'వాతావరణ కాలుష్య సూచికలు' అని వేటిని పిలుస్తారు?
    1) లైకెన్లు, మాస్ మొక్కలు 2) డాఫ్నియా
    3) ఖైరోనోమస్ లార్వా 4) పైవన్నీ
54. ఆహారంగా ఉపయోగపడే మొక్కలోని భాగాలకు సంబంధించి కింది వాటిలో సరైన జత ఏది?
    ఎ) క్యారెట్ - భూగర్భకాండం
    బి) అల్లం - ఫలం సి) కాఫీ - పరిచ్ఛదం
    డి) శాఫ్రాన్ (కుంకుమ పువ్వు)- కీలాగ్రం
    1) ఎ, డి 2) ఎ, బి
    3) సి, డి 4) ఎ, బి, సి, డి
55. కింది వాటిలో సరికాని జత?

ఎముక పేరు	ఉండే భాగం
ఎ) హ్యూమరస్	- భుజాస్థి
బి) రేడియస్ అల్నా	- మోకాలు
సి) పాలింజెస్	- కపాలం
డి) ఫీమర్	- తొడ ఎముక

    1) ఎ, బి, సి, డి 2) ఎ, బి
    3) బి, డి 4) బి, సి
56. కింది వాటిలో సరైన జత ఏది?
    ఎ) పేలినాలజీ - పరాగ రేణువుల అధ్యయన శాస్త్రం
    బి) పేలియెంటాలజీ - శిలాజాల అధ్యయన శాస్త్రం
    సి) డెండ్రాలజీ - వృక్షాల అధ్యయన శాస్త్రం
    డి) డెండ్రోక్రోనాలజీ - వృక్షాల వయసు నిర్ధారించే శాస్త్రం
    1) ఎ, డి 2) బి, సి
    3) ఎ, సి, డి 4) ఎ, బి, సి, డి

సమాధానాలు

1) 4	2) 4	3) 1	4) 4	5) 3
6) 2	7) 4	8) 2	9) 3	10) 1
11) 2	12) 2	13) 4	14) 4	15) 1
16) 4	17) 3	18) 2	19) 3	20) 4
21) 1	22) 4	23) 2	24) 4	25) 3
26) 1	27) 3	28) 2	29) 3	30) 2
31) 1	32) 4	33) 3	34) 2	35) 3
36) 4	37) 3	38) 1	39) 4	40) 4
41) 3	42) 2	43) 4	44) 1	45) 1
46) 4	47) 2	48) 3	49) 2	50) 1
51) 2	52) 3	53) 4	54) 3	55) 4
56) 4				

At least some pens are books

BANK EXAMS
REASONING

Model Questions

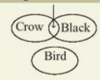
Directions (Q. No. 1-10): In each question below are given two statements followed by two conclusions numbered I and II. You have to take the given statements to be true even if they seem to be at variance with commonly known facts. Read the following statements and then decide which of the given conclusions logically follows from the given statements, disregarding commonly known facts.

Give answer
1) If only conclusion I follows.
2) If only conclusion II follows.
3) If either conclusion I or II follows.
4) If neither conclusion I nor II follows.
5) If both conclusions I and II follow.

1. **Statements:** No bird is a crow. Some crows are black.
   Conclusions:
   I) At least some birds are black.
   II) Some black which are crows are definitely not birds.
2. **Statements:** No pastry is a cake. No cake is tasty.
   Conclusions:
   I) All pastries are tasty.
   II) Some pastries being tasty is a possibility.
3. **Statements:** All towns are cities. Some cities are urban.
   Conclusions:
   I) At least some towns are urban.
   II) No town is urban.
4. **Statements:** All cars are black. All blacks are beautiful.
   Conclusions:
   I) All cars are beautiful.
   II) At least some beautiful things are black.
5. **Statements:** Some parrots are green. Some birds are parrots.
   Conclusions:
   I) At least some birds are green.
   II) All parrots being bird is a possibility.
6. **Statements:** Some cats are dogs. All dogs are foxes.
   Conclusions:
   I) At least some cats are foxes.
   II) All foxes being cats is a possibility.
7. **Statements:** All books are pens. No pen is a pencil.
   Conclusions:
   I) Some books being pencils is a possibility.
   II) At least some pens are books.
8. **Statements:** All students are teachers. All teachers are readers.
   Conclusions:
   I) All readers may be teachers.
   II) Some readers can never be teachers.
9. **Statements:** No cup is a plate. No plate is a coin.
   Conclusions:
   I) No cup is a coin.
   II) Some coins are cups.
10. **Statements:** Some boys are honest. Some intelligent are boys.
    Conclusions:
    I) All honest being intelligent is a possibility.
    II) All boys are not intelligent.
11. If 'R' denotes '–'; 'Q' denotes '×'; 'W' denotes '÷'; and 'A' denotes '+', then
    42 W 7 R 8 A 6 Q 4 = ?
    1) –22 2) –168 3) 22
    4) 28 5) None of these
12. Mohan walked 30 metres towards South, took a left turn and walked 15 metres. He then took a right turn and walked 20 metres. He again took a right turn and walked 15 metres. How far is he from the starting point?
    1) 95 metres 2) 50 metres
    3) 70 metres
    4) Cannot be determined
    5) None of these
13. What should come next in the following letter series based on English alphabet?
    CEA IKG OQM ?
    1) STW 2) WUS 3) SWU
    4) UWS 5) None of these
14. The positions of how many digits in the number 59164823 will remain unchanged after the digits are rearranged in descending order within the number?
    1) None 2) One 3) Two
    4) Three 5) More than three
15. What should come next in the following letter series?
    P Q R S T A B C D E P Q R S A B C D E P Q R S A B C D P Q
    1) R 2) T 3) A
    4) B 5) None of these
16. In a certain code language, 'how can you go' is written as 'ja da ka pa', 'can you come here' is written as 'na ka sa ja' and 'come and go' is written as 'ra pa sa'. How is 'here' written in that code language?
    1) ja 2) na 3) pa
    4) Data inadequate
    5) None of these
17. How many such pairs of letters are there in the word TRIBUNAL each of which has as many letters between them in the word as in the English alphabet?
    1) None 2) One 3) Two
    4) Three 5) More than three
18. In a certain code DOWN is written as '5@9#' and NAME is written as '#6%3'. How is MODE written in that code?
    1) %653 2) %@63
    3) %5@3 4) %@53
    5) None of these
19. How many meaningful English words can be formed with the letters 'LGEU' using each letter only once in each word?
    1) None 2) One 3) Two
    4) Three 5) More than three
20. In a certain code THRIVES is written as SIUHRDU. How is SOULFUL written in that code?
    1) VPTKKTE 2) VPTKETK
    3) TPVKKTE 4) TNRKMVG
    5) None of these

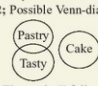
Explanation

1. 2;

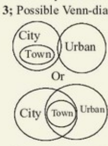

Only II follows.

2. 2; Possible Venn-diagram is

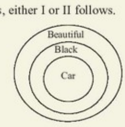

Thus only II follows.

3. 3; Possible Venn-diagrams are

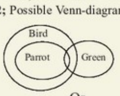

Thus, either I or II follows.

4. 5;

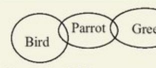

Thus, both I and II follow.

5. 2; Possible Venn-diagram are

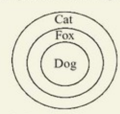

Or

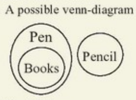

Thus, only II follows.

6. 5; A possible venn-diagram is

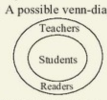

Both I and II follow.

7. 2; A possible venn-diagram is

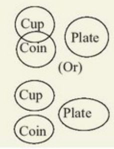

Only II follows.

8. 1; A possible venn-diagram is

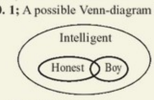

Thus, only I follows.

9. 3;

Thus, either I or II follows.

10. 1; A possible Venn-diagram is

Thus, I follows.

11. 3; $42 \div 7 - 8 + 6 \times 4 = 6 - 8 + 24 = 22$
12. 2;
13. 4; Move six letters forward respectively.
14. 3; digits 4 and 2
    The number: 5 9 1 6 4 8 2 3
    In descending Order: 9 8 6 5 4 3 2 1
15. 1; PQRST/ABCDE/PQRS/ABCDE/PQRS /ABCD/PQR
16. 2; how can you go = ja da ka pa ... (i)
    can you come here = na ka sa ja ... (ii)
    come and go = ra pa sa ... (iii)
    From (i) and (ii), can you = ja ka .... (iv)
    From (ii) and (iii), come = sa ... (v)
    Using (iv) and (v) in (ii), we get here = na.
17. 5;
    T R I B U N A L
18. 4;
    D O W N A M E
    5 @ 9 # 6 % 3
    ∴ MODE ⇒ % @ 5 3
19. 2; GLUE
20. 1;